

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

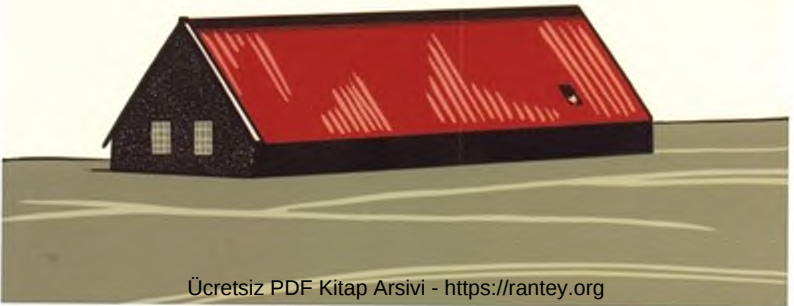
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Çiftlik

graham norton

Çeviren: Çağla taşkın

İrlanda'nın sessiz sakin, küçük kasabası
Duneen sürprizlere alışık değildir,
fakat bu sükûnet içindeki insanların
yaşamları dertsiz de değildir: Polis
memuru P.J. Collins hep bu kadar
kilolu değildir, iki çocuk annesi
Brid Riordan hep bu kadar alkol
tüketmiyordur ve zarıf Evelyn Ross
hep yaşamının heder olduğunu
düşünmemiştir.

Bir gün kasabadaki eski bir çiftliğin
bahçesinde insan kemikleri bulununca
kasabanın geçmişi aydınlanmaya
başlar. Meslek yaşamında ilk defa
gerçek bir vakayı çözmeye çalışan
P.J.'in araştırması ilerledikçe kasaba
ahalisinin öfke, pişmanlık ve sırları da
gün yüzüne çıkmaya başlayacaktır.
Kirkus Reviews tarafından "Alaycı
zekâsıyla özellikle davetkâr" görülen
"Holding" ünlü sunucu Graham
Norton'ın ilk kitabı. Norton iğneleyici
mizahıyla bir yandan sevimli
karakterler yaratırken öte yandan
keskin bir dürüstlikle bizi insan yapan
çelişkileri keşfe çıkıyor.

yedi yayınları

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

ROMAN

Çiftlik

Holding

Yazar: Graham Norton

İngilizceden Çeviren: Çağla Taşkın

Yayına Hazırlayan: Mahir Koçak

Dizgi ve Kapak: Naz Yıldız

Türkçe Yayım Hakları: AnatoliaLit Telif Hakları Ajansı
aracılığıyla Hodder & Stoughton Limited.

Sertifika No: 43569

Baskı ve Cilt: İşkur Matbaa

Ağaç İşleri Sanayi Sitesi 1370 Cadde No: 5 İvedik OSB. / Ankara (0312) 394 52 62

ISBN: 978-605-73813-1-6

Sertifika No: 52314

Birinci Basım: Şubat 2022

Bütün yayın hakları saklıdır.

Kaynak gösterilerek yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yedi Kültür Sanat ve Yayıncılık Faaliyetleri A.Ş.

Birlik Mah. 448.Cad. 455.Sok. No:18 Çankaya/Ankara

Tel: (312) 496 27 10 Faks: (312) 496 27 19

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi <https://rantev.org>
www.yediyayinlari.com info@yediyayinlari.com

Graham Norton: Graham William Walker, sahne adıyla Graham Norton, İrlandalı oyuncu, yazar, komedyen ve televizyon sunucusu. The Graham Norton Show isimli programın sunucusu ve BBC yorumcusudur. A Keeper, Holding ve Home Stretch olmak üzere üç roman yazmıştır.

Çağla Taşkın: 1988 yılında Ankara'da doğdu. TED Ankara Koleji'ni bitirdikten sonra lisans eğitimini Hacettepe Üniversitesi Sosyoloji Bölümü'nde, yüksek lisans eğitimini Viyana Üniversitesi Bilim, Teknoloji ve Toplum Bölümü'nde tamamladı. 2013 yılından bu yana çevirmenlik ve editörlük yapıyor.

GRAHAM NORTON

ÇİFTLİK

Çeviren: Çağla Taşkın

Rhoda için –sonunda okuyabileceğin bir kitap!

Birinci Kısım

Bir suç işlenmesi ve polis memuru Collins'in suçluyu yakalamayı başarması durumunda, tutuklamanın yayan bir kovalamaca sonucu gerçekleşmiş olmasının son derece ihtimal dışı oluşu, Duneen sakinleri arasında büyük oranda kabul görüyordu. İnsanlar onu severdi, ona kötü isim taktıkları falan yoktu ama yine de emniyetlerinin komünnyona giderken kanter içinde kalan bir adama bağlı olması, kasaba için epey huzursuz ediciydi.

Fakat bu sabah kimse aşırı endişeli gözüküyordu. Hareketliliğin çoğu tek sokak olan Main Street'te yaşanırdı. Kasaba hâlen kışın gelmesini bekliyorsa da Susan Hickey bir kutup seyahatine hazırlanıyor gibi gözüküyordu. Tuhaf bir şekilde tel bir fırçanın üzerine abanmış, kapısındaki birkaç pas lekesini çıkarmaya uğraşıyordu. Ayrıca Brid Riordan'ın dikkatlice geri dönüşüm kutusuna yerleştirdiği şarap şişelerinin sessizce çetelesini tutuyordu. On altı! Hiç utanma yok muydu bu kadında? Sokağın diğer tarafında, *pub*¹'in dışında Cormac Byrne pek tatminkâr bir balgam kütlesini yağmur mazgalına iniş yapacak şekilde havalandırdı. Telefon kulübesinin orada Lyonların siyah-beyaz *collie* cinsi köpeği garajın oradan kafasını kaldırmış, her şeyin varsaydığı kadar yavan olmasından memnuniyet duymuş ve başını patilerinin arasına geri koymuştu.

O'Driscoll's dükkân, postane ve kafesinin dışında tekerleri üzerine çökmüş Garda² aracı bir süredir oradaymış izlenimi uyandırıyor. Sürücü koltuğunda, göbeği direksiyonun üzerine yığılmış polis memuru Patrick James Collins vardı. Kendisi için bu isimler seçilmişti çünkü annesinin babası Pat-

1. Türkçeye zaman zaman "bar" olarak çevrilse de yazarın memleketi İrlanda dahil olmak üzere bazı ülkelerde başlı başına bir kültürü ifade ettiği için çeviride orijinal hâliyle bırakıldı. (ç.n.)

2. Garda Síochána, Garda veya Gardaí: İrlanda polis teşkilatına verilen isim. (ç.n.)

rick, torununun doğumundan yalnızca altı hafta önce ölmüş-tü ve annesi *The Rockford Files*'ın başrolündeki aktör James Garner'a hayrandı. Soyadı babasından geliyordu. Şimdi geriye dönüp bakıldığında isim seçimi ve vaftize o kadar özen gösterilmesi gereksiz gözüküyordu çünkü herkes onu sadece PJ olarak biliyordu.

PJ Collins hep şişman değildi. Uzun yaz akşamlarında anne ve babasının Limerick'teki dükkânının arkasında, sokaktaki diğer çocuklarla oyunlar oynardı. Kutuya vurmaca³, saklambaç, "Saat kaç Mr. Fox?"⁴ Tiz kahkahalar, hilekârlık suçlamaları ve arada sırada yükselen ağlamalar bir kevgir çınlaması veya kızaran soğanların cızırtısı onları yemeğe çağırana dek kararan durgun havada yankılanırdı. PJ çeteden biri olma hissini özlüyordu. Fark edilmemenin veya yargılanmamanın nasıl bir his olduğunu güç bela hatırlıyordu. Ergenlik derisinin kalınlaşmasına ve oğlanlardan biri olarak geçirdiği günlerin sona ermesine neden olan bir iştah ve uyuşukluk kombinasyonunu beraberinde getirmişti. Neler olup bittiğini görmesi için annesinin dırdırına ihtiyacı yoktu ama kilosunu kontrol altına alacağına dair kendisine sürekli sözler vermesine rağmen bir şekilde giderek daha da şişmanlamış, okulu bitirdiğinde ise zayıflama görevinin kendisini aşan bir şey olduğunu hissetmeye başlamıştı.

Geriye dönüp baktığında cüssesinin arkasına saklandığını ve bunu, büyüme çağının zorluklarıyla başa çıkmak zorunda kalmamak için bir bahane olarak kullandığını görebiliyordu. Cesaretini toplayıp, bir kıza çıkma teklif etmesine gerek yoktu çünkü uzun beyaz boyunlu, parlak saçlı Margaret veya Fionaların hangisi onun ılık, yapış yapış ellerinin dans pistinde kendilerini sarmasını isterdi ki? Diğer oğlanlar fiyakalı deri tabanlı ayakkabılar veya bisikletlerindeki parlak yapış-

3. Saklambacın boş bir içecek kutusu veya bazen kovayla oynanan bir versiyonu. (ç.n.)

4. "Mr. Fox"un söylediği rakam kadar öne doğru adım atılan, oyuncuların Mr. Fox "gece yarısı" dediğinde Mr. Fox'a yakalanmadan yerlerine dönmeye çalıştıkları oyun. (ç.n.)

tırmalarla birbirlerini gölgede bırakmaya çalışırlardı ama PJ ne yaparsa yapsın hiçbir zaman havalı olamayacağını bilirdi. Fazla kilolu olmak onu tam olarak mutlu etmiyordu ama kayda değer oranda kalp sızısından kaçınmasına yardımcı oluyordu. Paçayı kurtarmasını sağlıyordu.

Polis hayatı PJ'e uyuyordu. Üniforma ve araç ona her zaman hissedegeldiğinden daha yabancı hissettirmiyordu ve kendisi ve polislik yapması gereken komşuları arasında katı, profesyonel bir mesafe muhafaza etmek onun için çok zor değildi. Gözlerini pencereden dışarı, turistlerin arabalarını sahile ve kendilerine vadedilen güzelliğe götüren uzun, ağır ağır yükselen tepeye dikti. İnsanlar Duneen'de durmazdı. Aylak gezginlerin hakkını vermek gerekirse durmaları için pek neden de yoktu. Kasabayı diğerlerinden ayıracak hiçbir şey söz konusu değildi. Hoş, yeşil bir vadinin arasına sıkışmış kasabanın yollarında girintili çıkıntılı teraslarıyla iki üç katlı, uzun zaman önce genellikle bebek kıyafetlerine uygun görülen pastel renklerde boyanmış binalar sıralanıyordu. Main Street'in sonunda Torne Nehri üzerinden geçen eski bir köprü vardı. Bunun ötesinde yekpare gri bir şapel küçük bir tepe üzerinde nöbetteydi. Yaşayan hiç kimse Duneen'in başka türlü gözüksüğü bir zamanı hatırlayamazdı. Duneen'de zaman geçmezdi; yavaş yavaş tükenirdi.

PJ ıslattığı parmağını kucağındaki tost kırıntılarına bastırdı, kırıntıları ağzına götürdü ve iç çekti. Öğle yemeğine daha bir buçuk saat vardı. Günlerden neydi? Çarşamba. Domuz pırzola günü. Akşamdan *crumble*⁵ kalmıştır diye düşündü ama sonra yatmadan hemen önce büyük buzdolabının önünde tatlıyı bitirdiğini hatırladı. Evdeki yardımcısı Mrs. Meany'nin lavaboda kâseyi göreceğini düşününce biraz kızardı. Kâseyi sıcak suyun altında yıkarken söylenecek, aynı anda onu yoldan çıkarmak için hangi yeni tatlıyı yapacağını planlayacaktı. Mrs. Meany olmasa vallahi şimdiki kilosunun yarısı kadar olurdu. Öğle yemeği için bir sandviç ona tabii ki

5. Menşei İngiltere olan, meyveyle yapılan ve üzeri tereyağ, un ve şeker karışımıyla kaplanıp fırına verilen tatlıdır. (ç.n.)

yeterdi. İki akşam yemeğine, hatta iki pudinge⁶ de ihtiyacı yoktu. Sabahları o kahvaltıyı etmesinin tek sebebi karşı çıkmaya fırsat bulamadan Mrs. Meany'nin kahvaltıyı lap diye önüne bırakıvermesiydi. Mrs. Meany'nin ufak tefek vücudunun üzerine buzdolabının kapağını kapattığını ve kadının, bir daha kendisi tabağını yalayıp yutarken gözlerini belirtmemek üzere –“E yani, beğendiniz mi diye sormama gerek yok memur bey!”– yere yığıldığını düşünürken kolu seğirdi.

Arabasının camındaki bir tıklatma bu şiddet içeren hayalini böldü. Dükkândan bizzat Mrs. O'Driscoll gelmişti. Normalde kızı Mairead veya adını hatırlayamadığı ama sormaya utandığı sıska Polonyalı kız gelirdi. Anahtarı çevirdi, pencere düğmesini aşağı doğru basılı tuttu ve boğazını temizledi. Doğuza çeyrek kala Mrs. Meany'ye veda ettiğinden beri konuşmamıştı.

“Hava yine gayet güzel.”

“Öyle, Tanrı'ya şükür. Arabadan çıkmaya zahmet etmeyeziniz diye size bir fincan çay getirdim.”

Mrs. O'Driscoll küçük, düzgün dişlerini gösterdi ve güldü. İyilik yapıyordu ama PJ'in tek duyduğu kendi zayıf bedeninden mest olurken onun hacminde bir adamın sürücü koltuğunda sıkış tepiş oturmasına gülen bir kadındı. Mrs. O'Driscoll üzerinden dumanlar çıkan fincanı ve fincan tabağını uzattı. Sonra diğer kolu öne fırlayıp üzeri reçelle kaplanmış bir tabak *scone*⁷'u yüzüne tuttu.

“Fırından daha yeni çıktılar, reçel de rahibin eşinden.”

PJ zorlama bir gülümsemeyle “Bana fazla iyi davranıyorsunuz,” dedi. Basit bir *scone*'un böylesi bir duygu karmaşası yaratabileceğini kim bilebilirdi ki? Aynı anda patronluk taslanmış, kızgın, açgözlü, aç ve yenilmiş hissediyordu.

“Siz şimdi onun tadını çıkarın ve merak etmeyin, bir dakikaya tabak için Petra'yı yollarım. Uzun sürmeyeceği ke-

6. Kitabın ilerleyen bölümlerinde de karşımıza çıkacak pudingin İngiliz mutfağında hem tatlı hem tuzlu olabileceğini not düşelim. (ç.n.)

7. İngiltere ve İrlanda'da oldukça sevilen, fırında pişirilen ufak hamurışlerine verilen isim. Genellikle reçelle tüketilir. (ç.n.)

sin!” Bir kahkaha daha attı ve kaldırımında hızlı hızlı yürüyüp dükkâna geri girdi. PJ fincanı ve tabağını yan koltuğa koyup *scone*’u aldı. Kendisini tek lokmada değil, iki lokmada bitirmeye zorladı ve ağzının kenarlarındaki reçel kalıntılarını yaladı. Tabağı bıraktı, fincan tabağını kaldırdı, çaydan bir yudum aldı. Radyoda sunucu filmlerle ilgili bir bilgi yarışması yapıyordu. İlk “Hayalet Avcıları”nın adlarını sayın. Bu soru zor değildi. Bill Murray, Dan Aykroyd, bir de...diğeri kimdi? Aktörün yüzünü hatırlamak için gözlerini kapadı ama zihninde beliren, Emma Fitzmaurice’in sırıtan yüzü oldu. İlk buluşmalarında *Ghostbusters*’a gitmişlerdi. Utancın sıcaklığının vücudunda olay daha dün yaşanmış gibi gezindiğini hissetti. Kolunu omzuna atabilmek küçük sinema koltuğunda tuhaf tuhaf kaykılması. Emma’nın ona bakışı ve gülüşü. Duygularını incitmemek için en ufak bir gayret göstermemesi, yalnızca onunla alay etmesi. Neden onunla çıkmaya razı olmuştu ki? “Hayır” yanıtı ne kadar tuhaf veya küçük düşürücü olursa olsun yanı başındaki kızın omuzları sarsılırken ağlamamak için dümdüz karşıya, ekrana bakmaktan iyiydi. O hatayı bir daha asla tekrarlamamıştı.

Camda bir tıklatma daha. Şeyi görmeyi bekleyerek –neydi be kızın adı?– kafasını çevirdi ama onun yerine tanımadığı bir yüz gördü: Yıpranmış tenli, çok erken başlayan kelliğini gizlemek için başını kazıtmış, kırklı yaşlarının sonunda uzun boylu bir adam. Parlak sarı reflektif bir yelek giymişti ve kolunun altında baret vardı. PJ adamın ilkokulun arkasındaki yeni toplu konut inşaatında çalışıyor olması gerektiğini düşündü. Cam aşağı indi.

“Memur bey, beni sizi çağırmam için ustabaşı yolladı. Yukarıda bir şey bulduk.” İşçi elini okula doğru salladı.

Bu güzel bir histi. Kendisine ihtiyaç duyuluyordu. PJ çayından telaşsız bir yudum aldıktan sonra başını kaldırıp “Nasıl bir şey?” diye sordu.

Soruşturma başlamıştı.

“Bir şey çıkmayabilir de. Adamlardan bazıları çalışmaya devam edin dedi ama ben ve ustabaşı biri baksa iyi olur diye düşündük.”

“Tamam o zaman, ben bir gideyim. Sen de gelecek misin?”

“Ha, sağol, geleyim.”

PJ fincanla tabağının elinde olduğunu hatırladı, bir de tabii *scone* tabağı vardı. Uygunsuz bir durumdu. Olmak istediği fiyakalı, modern polis bu değildi. Bir an duraksadı ve kendisine, kendisinin bir polis memuru, bu adamın da basit bir işçi olduğunu hatırlattı. Tabak çanağı adama uzattı.

“Sana zahmet şunları dükkâna götürüverir misin?”

İşçi hareket etmedi. Hayır mı diyecekti? Gerizekâlı mıydı? Fakat sonra adam konuşmadan PJ’in elindekileri aldı ve dönüp yan koltuğa geçmeden önce dükkâna yöneldi. Arabaya bindiğinde sokakta görüldüğünden çok daha kalıplı görünüyordu. Omuzları birbirine değdi. Polis memuru Collins arabayı çalıştırıp geri vites taktıktan sonra arka camdan dışarıyı daha iyi görebilmek için elini diğer koltuğun arkasına koydu. Bu tuhaf manevra, başka bir sıcak beden fiziksel yakınlığı... Birdenbire Emma’yla gittikleri sinemanın karanlığına dönüverdi ama bu sefer –öyle sanıyordu ki– gülen yoktu.

Araba insanı memnun eden bir çatırtı sesi çıkararak çakılların üzerinden geri geri gitti, sonra yumuşak bir vites geçişiyle hızla sokağın karşısına doğru yol aldı ve tepeden kasabanın doğusuna, okulun ilerisine, bir zamanlar Burkelerin çiftliği olan yere yöneldi. Garda arabası gözden kaybolup, ardında havada asılı kalan bir toz bulutu bırakırken hem Susan Hickey hem *collie* başlarını kaldırdılar. Polis memuru istemsiz homurdandı. Nedense kendini iyi hissediyordu. Bir kazanan gibi hissediyordu.

Garda aracının alçak sesli homurtusu dinmeden önce O'Driscoll's dükkânının kapısı açıldı ve Evelyn Ross sokağa çıktı. Cart kırmızı yün paltosu, hasır sepeti ve lacivert beresiyle Duneen'in ana caddesine ait değilmiş gibi gözüküyordu. Uzun boylu, kestane saçlı ve yaşını tahmin etmeyi çok zorlaştıran –kırklarında mı?– güzel hatlarıyla bu, Hamptons'ta⁸ tenis partileri düzenleyen veya avdan önce binicilere tepsi-lerde sıcak şarap ikram eden bir kadındı; sepetinde yalnızca bir paket yulaf gevreği ve haftalık *Southern Star* gazetesiyle telefon kulübesi ve garajın önünden zar zor geçen bir kadın değil. Engebeli kaldırımın kısa tarafından dikkatle geçti ve paltosunun önünü açtı. Hava kasım sonu için çok ılıktı. *Collie* birkaç metre boyunca peşinden gitti ama sonra garaj girişine ve oradan da eve saptı. Susan Hickey başını kaldırmadı bile.

Kasabada ve çevre bölgelerde Evelyn'in "iyi tanındığı" söylenebilirdi. Tam anlamıyla meşhur değildi ama kim olduğunu herkes bilirdi ve bilmiyorlarsa da kısa sürede birileri onlara anlatırdı. Ard Carraig'deki Ross kızlarından biriydi. Bunlar üç kızdı: Abigail, Florence ve en gençleri Evelyn. Hiçbiri evlenmemişti, hepsi kasabanın yaklaşık 1,5 kilometre dışındaki taş cepheli aile evinde birlikte yaşıyorlardı.

Verimli bir çiftlikleri olan ve haklarında yatırım yaptıklarına dair belli belirsiz söylentiler dolaşan anne ve babaları bölgenin en varlıklı kişileri idi. Robert Ross araziyi temin etmişti, Cork şehrindeki bir banka müdürünün tek kızı olan gelini Rosemary ise hisselerle sahipti. Herkes büyük şehirden gelen bu küçük kızın çiftlikte ne yapacağından endişe ediyordu ama Rosemary esasen serpilmişti. Kısa süre içinde Rosemary'nin üyeleri olduğunun reklamını yapmayan komite veya kurul kalmamıştı.

Genç çift, ilk kızları Abigail doğduğunda sevinçten havalara uçmuştu ama böyle şeylerden hiç bahsetmeseler de üçün-

8. New York'a bağlı bir mesire yeri. Zengin sakinleriyle bilinir. (ç.n.)

cü bir kız bebek dünyaya geldiğinde o sevinç düpedüz bir hayal kırıklığı hissine dönüşmüştü. Haksızlık gibi geliyordu. Oğulları neredeydi? Evelyn'den sonra iki düşük oldu, sonra da hiçbir şey. Robert, Rosemary'ye ve bir erkek evlada duyduğu arzunun eşine zarar verdiğini hissetmeye başlamıştı. Işığı kapattıktan sonraki sıırıslıkam öpüşmeler, birbirine belli belirsiz değen iffetli dudaklara dönüştü. Karanlıkta yatarken içleri aşkla dolu ama birbirlerini hayal kırıklığına uğrattıklarını düşünen iki insan. Bazı evlilikler alev alır, bazıları ölür, bazıları da yaralı bir hayvan gibi yenilmiş, yatar.

Tuhaftır ki evliliklerini hayata döndüren kanser oldu. Rosemary'nin son aylarında aşklarının aslında hakikaten hâlâ canlı olduğunu keşfettiler; sadece yanlış anlaşılma ve kaçırılan fırsat katlarının altına gömülmüştü, bataklıklarda bulunan o hiç bozulmamış bedenler gibi gün yüzüne çıkarılmayı bekliyordu. Bu hisler elbette dile getirilmedi ama –ister çok sütlü olsun ister çok sert– istenmeden getirilen her fincan çay, yatağının yanındaki komodinin üstüne, dua tespihinin yanına kaba koyu renkli parmakların yerleştirdiği her damlayan fincan tabağı Rosemary'ye Robert'ın kendisini hâlâ sevdiğini anlatıyordu. Ve Rosemary'nin kendisi ağlarken Robert'ın zayıf, kemikli bedenine sarılmasına izin verdiği gün doğmadan önceki o karanlık sonsuz saatlerde Robert, Rosemary'nin de kendisini hâlâ sevdiğini anlıyordu.

Evelyn'in annesinin cenazesinden sonra okuldaki ilk günü zor geçmişti. Ne söylemeleri veya nasıl davranmaları gerektiğinden emin olamayan kızların çoğu ondan kaçmıştı ve kaçmayan birkaçı da yalnızca Evelyn'in ölü bedeni görüp görmediğini merak ediyordu. Ard Carraig'in kapılarına dönmek bir rahatlık olmuştu ve Evelyn, sırtında ağırlaşan çantasıyla üç şeritli yoldan eve doğru yavaş yavaş yürürken gözyaşlarının akmasına müsaade etmişti. Koca gün gözlerinde tek bir yaş olmamıştı ve annesinin onunla gurur duyacağını biliyordu ama şimdi önündeki karanlık pencerelere baktığında olup bitenler ona çok fazla geliyordu. Her şey gri ve kasvetli gözüküyordu ve bundan sonra da hep böyle olacaktı, çünkü anneciği gitmişti.

Evin arka tarafından bahçeye girerken serin rüzgârın ıslak yanaklarını kuruttuğunu hissedebiliyordu. Karanlık, iç karartıcı mutfakla yüz yüze gelmeyi ertelemeye çalışırken adımları yavaşladı. Radyo açık değildi. Tel tepside soğurken kokusu havayı dolduran hamur işleri yoktu. Uzak köşedeki atölyeden bir ışık geldiğini fark ettiğinde arka kapıya ulaşmıştı. Yıllar içinde bu kısa yolculuğun izini sık sık tekrar sürecektik ve her ayrıntıyı didik didik edecekti. Kaygan çakıl taşları üzerinde on iki adım, kalkmış boyasıyla ağır ahşap kapıyı iten küçük eli, zemin üzerinde bir yandan diğer yana yavaşça salınan gölge, tabanı kirli ve tek bağcığı çözülmüş iş botları, daha o sabah başını sıvazlayan ve şimdi aşağı sarkan eller. İpin gıcırıtması. Anıları burada sonlanıyordu. Yüzünü hiç göremiyordu. Rosemary'siz bir dünyaya göğüs geremeyen babasının yüzü.

Başlarda kimse Rossların üç kızına ne olacağını bilmiyordu. Kasabadan kadınlar yemeklere yardım etmek için eve gelmişti ve birkaç erkek de cenaze işlerini halletmişti ama bu insanlara ihtiyaç duyulmadığı da, hoş karşılanmadıkları da kısa sürede belli oldu. Kızların en büyüğü Abigail neredeyse tam da bu durumu beklemekte olduğunu düşündürecek şekilde işleri idaresine aldı. Araziyi kasabadaki bir çiftçiye kiralamak için gerekenleri yaptı; bu para, Florence'ın öğretmenlik eğitimi almak için üniversiteye gidebileceği anlamına geliyordu. En küçükleri olmasına rağmen Evelyn evi çekip çeviriyor, temizlik ve yemeğin büyük kısmını o yapıyordu. Bu düzenin bir yerde biteceğini düşünmüştü ama Abigail'i bırakmanın doğru geldiği ânı hiçbir zaman bulamadı ve Florence kasabadaki okulda öğretmenlik yapmak üzere Duneen'e döndüğünde ise bunun anlamı, üzüntünün ve bir zamanlar içinde yaşanan bütün mutlu anları unutan büyük evlerinin bir arada tuttuğu kızların birbirlerinden ayrılmamaları gerektiği idi.

Fakat Evelyn Ross yirmi altı sene sonra aynı caddeden hasır sepetiyle geçerken geçmişi düşünmüyordu. Abigail'in arkadaşları akşam yemeğinden sonra briç oynamaya geleceklerdi ve Evelyn el arabasında çayla birlikte hangi yemeği sürükleyip getireceğini tasarlıyordu. Sarı güllerle birlikte

kaliteli porselenleri çıkarabileceğini düşündü. Biraz fazla mı olurdu? Abigail gözlerini devirir miydi? Evelyn umurunda olmadığına karar verdi. Porselenler güzeldi; hem zaten ne için saklıyorlardı ki? Ard Carraig’de o porselenlerin kullanılması- nı gerektirecek hangi özel olay olabilirdi?

Eve girdiğinde paltosunu buzdolabının yanındaki askıya astı, radyoyu açtı ve öğle yemeğini hazırlamaya başladı. Saate baktı, 12:15’ti. Florence birazdan eve gelir ve her zamanki gibi acelesi olurdu. Florence bisikletini arka kapının dışındaki duvara fırlatıp, bir soğuk hava dalgasını peşi sıra sürükleyerek içeri girmeden önce bisiklet ziline tanıtıcı çın sesi duyulduğunda ocağın üstündeki çorbadan dumanlar çıkıyordu ve karbonatlı ekmek dilimleri bir tabağın üzerine dizilmişti.

Üç kız kardeşin en güzellerinin Florence olduğu düşünülürdü. Açık kahverengi saçlarını omuz hizasında kestirir, bir yana tarardı. Evelyn, Florence’ın –dergilerin tabiriyle– “kıvrımlarına” gıpta ederdi ama Florence hiçbir zaman kıvrımlarının hakkını verecek şekilde giyinmezdi. Dolabının büyük kısmını oluşturan İskoç etekleri ve kalın örgü kazaklar ona her daim bir sınıf başkanı havası verirdi. Florence her zamankinden daha nefes nefese gözüküyordu. Evelyn bir haber vereceğini hemen sezdi.

“Büyük olay var!”

“N’oldu?”

“Şimdi, tam coğrafya dersini bitiriyordum ki Garda aracı yanımdan adeta uçarak geçti.”

Florence yağmurluğunu bir sandalyenin arkasına bıraktı ve oturdu.

Bir parça ekmek kopardı ve anlatacaklarının etkisini artırmak için duraksadı.

“Eee?”

“Önemli bir şey değildir dedim ama şimdi tam çıkarken arabanın yeni toplu konutun orada park ettiğini gördüm. Çok burnumu sokuyor gibi olmamak için bisikletimi oraya sürmedim ama kasabadan geçerken dükkânın dışında birkaç işçi görünce durup neler olduğunu sordum. Ne olduğunu hayatta bilemezsin!”

Evelyn büfenin üzerinden iki çorba kâsesi alırken “Doğru diyorsun, bilemem,” dedi. Bu oyunu daha önce de oynamışlardı.

“Temeli kazarken bir şey bulmuşlar, ceset olduğunu düşünüyorlar!”

Çorba kâseleri şangırtıyla yere düştü, parçalar odanın her yanına dağıldı.

Duneen nasıl olduysa internetin yanından geçip gitmeyi başarmıştı. Ne 4G ne 3G ne de sinyal vardı. PJ şimdi ne yapacağından emin olamadan bir işe yaramayan cep telefonuna gözünü dikti. İşçilerin bir ceset –veya en azından bir cesede ait bir parça– bulduklarına şüphe yoktu. Büyük, kara toprak yığınının üzerinde duran ve kuşku uyandıran ilk şey olan uzun, beyaz kemiklerin yanına şimdi bir de besbelli ki bir insana ait olan bir kafatası katılmıştı.

PJ ustabaşı ve etrafta dikilen diğer adamların bir şeyler bekleyerek gözlerini ona diktiklerinin gayet farkındaydı. Hiç hareket etmeksizin duruyorlardı; her birinin üstünde standart cart sarı yelekten vardı, beyaz baretleri başlarının üstüne tuhafça tünemişti. PJ’i inşaatı teftiş eden bir kodaman veya çalışmaları kutsamaya gelmiş bir rahipten ayırt etmek zordu. Burnunun yanından bir yol izleyerek akıp giden ter damlasını yok saymaya çalıştı. Bunun, otoritesini göstermesi gereken bir an olduğu açıktı ama aslında tek yapmak istediği kendisinden daha yüce bir güce sığınmaktı. Koyulacağı iş için dedektifler, tıbbi tetkik memurları ve büyük olaylarda kullanılan o plastik Garda Síochána bandı rulolarından lazımdı. Bunlardan bazılarının elinin altında olduğunu biliyordu ama Tanrı bilir neredelerdi. Templemore’da aldığı eğitimin silik anıları ona hiçbir koşul altında olay yerini gözetimsiz bırakmaması gerektiğini söylüyordu ama kıdemli bir memur oradan geçene kadar kendisinin de çoktan o kemik yığına katılacağını da bir o kadar iyi biliyordu. Bakışlarını kazıdan çevirip aşağı, okula yöneltti; zaman kazanmak için ve prosedürü uygulayan bir profesyonel görüntüsü verdiğini umarak not defterini çıkardı.

Hiçbir şantiye bu kadar sessiz olmamıştır. Yakınlardaki bir ağaçta, bir tahtalı güvercin usulca kuğurduyor ve uzaklarda bir traktör bir tarlada, rölantide duruyordu. İşçilerden biri öksürüğünü boğazına geri tıktı. Gidip insanlara haber vermek için buluntuların yanından ayrılmalı mıydı yoksa

olay yerinde kalıp bütün kariyerinin en heyecanlı olayını dış dünyaya duyurması için birini mi yollamalıydı? Kanı birden kendinden eminlikle akmaya başladı. Not defterini açıverdi, dönüp ustabaşına baktı.

“Halat var mı?”

“Var.”

“Tamam, bu kısmın etrafına halat çekmeni istiyorum, kemiklerin etrafından temelin diğer tarafına kadar. Yapabilir misin?”

“Sıkıntı değil.”

“Sonra da o bölgeye kesinlikle kimseyi sokmaman lazım,” arabasına yürümeye başladı, “ben şöyle dönene kadar...”

Hadi be! Kelimeyi unutmuştu. Neydi? N’olur, n’olur, n’olur, diye yalvardı beynine.

Biraz fazla yüksek sesle ve kendisinden başka kimseye bir şey ifade etmeyen büyük bir gülümsemeyle “Adli tıpçılarla!” diye haykırdı.

Duneen’in Garda karakolu olarak hizmet veren bina, hayatına emekli bir öğretmene ait bir bungalov olarak başlamıştı. Merkezinde bir veranda bulunan astar sıvalı bir kutu ile kutunun iki tarafındaki geniş birer dikdörtgen pencereden ibaretti. Şeftali rengi karolardan şöminesi ve Artex⁹ tavanıyla eski oturma odası, şimdi PJ’in çalışma odasıydı; diğer odalar ise hayatını sürdürdüğü alanlardı. Temel mobilyalardan bazıları temin edilmişti; geri kalanlar ise hayır dükkânlarından bulunanlar ile kız kardeşlerinin, anne ve babalarının ölümünden sonra evden almadıkları birkaç parça eşyadan oluşuyordu. Evin köhne bir pansiyon veya huzurevinde rastlanabilecek türden, kendiliğinden oluşmuş bir iç tasarımı vardı. Tam anlamıyla rahatsız denemezdi ama insanın kendini yuvasında hissedeceği bir yer de değildi.

PJ arabasını evi ana caddeden ayıran kısa yola park etti. Evin arka tarafında nehre çıkan uzun, dar bir bahçe vardı ki

9. Çoğunlukla tavan süslemeleri için kullanılan, çalışılan alana desen veren ve adını İngiliz üreticisinden alan yüzey kaplama malzemesi. (ç.n.)

bunun anlamı –her ne kadar su şimdiye dek arka kapıyı aşmamış olsa da– çoğu kış bahçeyi su bastığıydı. Polis memuru, amacına odaklanarak kütlesini düşük bir hızla arabanın etrafından küçük, cam kaplı girişe doğru döndürdü. Domuz pirezolaların kokusu etrafı sarmıştı.

Mrs. Meany elinde bir kurulama beziyle koridorda bekliyordu. Yaşlı kadın kasabanın öteki ucunda bir kulübede yalnız başına yaşasa da PJ'in tam zamanlı yardımcısıydı. Epeyce bir süre rahibe ev işlerine yardımcı olmuş fakat Miss Roberts, Ballytorne'daki otelin müdürlüğünden emekli olduğunda başka kimsesi olmadığından Mrs. Meany'den gelip kendisine bakmasını istemiş ve onu teşvik etmek için de öldüğü zaman kulübenin kendisine kalacağını vadetmişti. Bu anlaşma Mrs. Meany'ye çok uygundu. O küçük kulübeyi ve onun her şeyiyle kendisine ait olduğunu hissetmeyi seviyordu. Hiç kimse o kulübeyi elinden alamazdı; etrafa kokusunu bırakan bir hayvan gibi evin her yerini sık sık tozu alınan biblolar ve küçük cam süslerle doldurmuştu. Miss Roberts'ın vefatından sonra, Garda karakolunda tam zamanlı olarak çalışmaya başlamadan önce kasabadaki pek çok kişi için yemek ve temizlik yapmıştı.

“Geldiniz mi memur bey... Ben de bir şeyler olduğunu düşünmeye başlamıştım.” Kurulama bezini silkip mutfığa yöneldi.

“Yani Mrs. Meany, aslında...” PJ kendi sesini duydu. Sesi kızgın çıkıyordu. Sesi neden kızgın çıkıyordu? “Bir şey oldu olmasına.”

Yaşlı kadın başını çevirdi, ifadesinde duruma uyan bir şaşkınlık ve merak vardı.

Mrs. Meany'nin tepkisinden memnun kalan PJ devam etti: “Demin bir ceset buldum.”

“Ne buldun?”

“İnsan cesedi!”

Bütün hayatı boyunca bu kelimeleri söylemek için beklemişti ve bu hep hayal ettiği kadar iyi bir histi.

“Tanrı esirgesin!” Mrs. Meany'nin hem nefesi kesildi hem de hayalî bir hırkanın iki yakasını bitıştırır gibi iki elini boyuna götürdü. “Nerede?”

PJ “Vaktim yok. Cork’a haber vermem lazım,” diye tebliğ ederek ofisine geçip Mrs. Meany’yi mutfak dıfında, havanın yağmurlu mu güneşli mi olduğunu anlayamayan bir rüzgâr fırlıdağı gibi tuhaf, ufak adımlarla dans eder bıraktı.

PJ telefonu kapattığında tuhaf şekilde sönmüş hissetti. Yardım yoldaydı –istediğı, ihtiyaç duyduğu da buydu– ama yardım bir kez geldi mi olay artık kendi dosyası olmaktan çıkacaktı. Olay yerinde dikilip duran faydasız adamlardan biri, cesedin kimliğini ve nasıl öldüğünü teşhis edecek kişilere hizmet eden bir tür suç uşığı olacaktı. Bunlar eski buluntular mıydı? Bir suç mu işlenmişti? Cork’tan gelecek takım elbiselilerin kasabaya varmalarına daha en az bir saat daha vardı. Yapabileceğı bir şey var mıydı? Belki de altmış dakika içinde olayı çözebilirdi. Kendi akılsızlığına gülümsedi.

Kapı tıklatıldı ve PJ konuşmaya fırsat bulamadan Mrs. Meany kapıyı açtı, elinde dumanı üstünde bir tabak vardı. PJ sandalyesini masasından geriye doğru itti.

“Bugün öğle yemeğine vakit yok, Mrs. Meany.”

“Öğle yemeğı yemeyecek misiniz?” Sesi, PJ o öğleden sonra intihar etmeyi planladığını açıklamış gibiydi. “Gitmeden biraz yemez misiniz?” dedi, başı, kulaklarını kaşımanızı isteyen bir köpek gibi eğilmişti. Tabağı masaya bırakıp mutfak önlüğünün cebinden çatal bıçak çıkardı.

“Kusura bakmayın Mrs. Meany ama şantiyeye dönmem lazım. Olay yerinin güvenliğini sağlamaları için birkaç üniformalı¹⁰ adam gönderecekler.”

Mrs. Meany bir kez daha hayalî hırkasının yakalarını bitıştirdi.

“Burke’ün çiftliğinde mi? Cesedi orada mı buldunuz?”

“Orada.” PJ ceketini geri giyiyordu.

“Nasıl bir ceset?”

10. Garda teşkilatı içindeki alt seviyedeki rütbelerden biri, kıdemsiz polis memuru. PJ’in metnin orijinalinde *sergeant* (çavuş) olarak belirtilen rütbesi kendisinin kıdemli polis olduğunu gösteriyor, fakat okuma kolaylığı açısından çeviride polis kullanıldı. (ç.n.) Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

“Sadece kemikler vardı. Bir şey söylemek için daha çok erken.”

Yaşlı kadın masaya dayanarak dengesini sağladı ve ak saçlı bir Japon balığı gibi hava yutkundu. Sesi fısıltı gibi çıktı. “Yüce İsa, Meryem Ana ve...Tommy Burke olabilir mi?”

Polis memuru odaya doğru bir geri adım attı. “Çiftliğin sahibi olan adam mı? Onun ölmediğine eminim.”

“Ölmedi mi?” Mrs. Meany, PJ’e telepatik bir mesaj göndermeye çalışır gibi gözlerini aşağı indirdi.

“Adam kaçmıştı, kaçmamış mıydı? Kız meselesinden sonra kaçmamış mıydı?”

“Hepimiz öyle sandık ama kasabada ondan haber alan veya onu bir anlığına da olsa gören kimseyi duymadım ve ortadan kaybolmasının üstünden on yedi yıl geçti...yok, daha fazla çünkü siz neredeyse on beş senedir buradasınız, yani o zaman yirmi yıl falan. Bunca zamandır çiftlikte olduğu ortaya çıkarsa hiç şaşırmam.” Bir tutam beyaz saçı kulağının arkasına itti ve yavaşça yüzünün yanını ovuşturdu. “Yürek dayanmaz. Bunca senedir orada üşüyerek tek başına, hem de başında bir mezar taşı olmadan...”

PJ ihtiyar kadının gözlerinin yaşlarla dolduğunu görünce dehşete kapıldı.

“Ay Mrs. Meany, üzmeyin ama kendinizi şimdi. Şu anda cesedin kime ait olduğunu veya kemiklerin oraya nasıl geldiğini bilmemiz mümkün değil. Siz gidip *kettle*¹¹ çalıştırın, belki ben de sonra yeni haberlerle gelirim.” Elini Mrs. Mean-y’nin omzuna koydu ve onu kapıya yönlendirdi.

“Sağolun, memur bey. Ne bileyim. Cesedi düşününce... onu düşününce... Ne bileyim işte.” Mrs. Meany, PJ’in arkasından kapıyı kapattı.

Polis memuru PJ Collins nefes almaya bile cesaret edemiyordu. Görünürde takım elbiseli kimse yoktu, diğer üniformalılar bile gelmemişti ve bir ipucu yakalamıştı. Kendisini tek ayağı toprak yığınının üstünde dikilip, eskiden çiftliğin

11. Bu kelimenin “su ısıtıcısı” şeklinde Türkçe karşılığı olsa da çeviride, günlük kullanımda daha sık tercih edilen İngilizcesiyle kullanıldı. (ç.n.)

olduğu yeri gösterirken ve ekibin geri kalanına “brief” verirken hayal etti.

Domuz pırzolarından birini alıp kocaman ısırđı.

Pörsümüş bir taze soğan, O'Driscoll's dükkân, kafe ve postanesinde taze mahsulün sergilendiği hasır sepetin kenarından sarkıyordu. Yerini büzüşmüş bir kırmızıbiberle paylaşıyor, altındaki sepette ise birkaç ıslak görünümlü havuç paketi duruyordu. Yerde ise büyük bir patates çuvalı vardı. Hevesli alışverişçilerin davetkâr teşhirden seçim yapabilmeleri için ipten, kahverengi kese kâğıtları sarkıyordu. Dükkândaki yeni düzenlemeyi açıklayan satış temsilcisi "Fransız pazarı hissi" hakkında bir şeylerden bahsetmiş ve işin içine birkaç "at fırına" dondurulmuş baget katmaya çalışmıştı. Mrs. O'Driscoll bu öneride çizgiyi çekmişti. Duneen'de Fransız çubuklarına gerek yoktu. Her gün dilimlenmiş ekmek teslimatı oluyordu ve kızları Mairead'in kendi karbonatlı ekmeğini yaptığı bir ek işi vardı, eksik olmayın.

Kimse "esas alışveriş" olarak adlandırılabilen alışverişini O'Driscoll's'de yapmazdı. Burası almayı unuttuğunuz bir şişe süt veya acil lazım olan tuvalet kâğıdı için uğradığınız bir yerdi; tam teşekküllü bir İrlanda kahvaltısı için gereken her malzemeyi alabileceğiniz ama herhangi tür bir akşam yemeği için pek fazla şey bulamayacağınız bir dükkândı. Alışveriş yapılacak en yakın kasaba olan Ballytorne'a arabayla kırk dakika yol yapmak için çok geç veya çok erken olduğunda insanlar kasabada alışveriş yapma rahatlığı için biraz fazladan para ödemeye memnuniyetle razı olduğundan dükkânı geç saatlere kadar açık tutarak para kazanıyorlardı.

Mrs. O'Driscoll'ün en sevdiği zaman sabah saatleriydi. Bozuk para torbalarını sayar, ufak tabelayı sokağa çıkarır, teslim edilen gazeteleri içeri taşırdı. Bundan sonra gün, düzenli koşuşturmacalarla geçirdi: İşe giden insanlar, öğle arasında ve tabii çocuklar okuldan alınırken hafif bir kalabalık.

Bu öğleden sonra da pek farklı değildi, yalnız bugün ufak anneler topluluğu giderek büyüyor ve dükkândan ayrılmak için acele etmiyordu. Saat dördü çeyrek geçe dükkânın önünde en az sekiz anne ve annelerinin kollarını ve eteklerini çe-

kiştirmeleri görmezden gelinen canı sıkılmış çocuklar vardı. Grubun merkezinde hâlâ kendisini eli kulağında kıştan korumak için kat kat kalın kıyafetlere sarınmış Susan Hickey duruyordu. Bir balona atılan düğüm gibi büzülmüş ağzıyla ufak yuvarlak yüzü sıcaktan ve heyecandan kızarmış ve parlıyordu. Yeğeni inşaatta çalışıyordu ve teyzesine her şeyi anlatmıştı. Koca bir kemik yığını vardı; toplu mezar olabilirdi. Her yerde bazıları Cork'tan gelen polisler dolaşıyordu. Etraftan dehşet ve onay sesleri geliyordu. Kadının biri eğilip elleriyle oğlunun kulaklarını kapattı.

Mrs. O'Driscoll tezgâhın arkasında sessizce oturup bir o kadar sessiz kasası hakkında düşünüyordu. Müşterilerin konuşması sorun değildi ama bu kadınların çoğu hiçbir şey satın almamıştı. Zavallı Petra onların etrafından dolanarak yerleri süpürmeye çalışıyordu; tabii onun konuyla ilgilenmesi için bir neden yoktu, çünkü o geldiğinde Burkeler çoktan oradan gitmişti. Telaşlı topluluktan kulağına bir dedikodu fısıltısı çalındı.

“Sence senin Tommy seri katil falan mıydı?”

Buna verilen karşılık, devasa bir hava yatağının havasının alınma sesi oldu. Mrs. O'Driscoll kendini daha fazla tutamadı.

“Of Tanrım yahu! Çocuk katil olsaydı işe kendi babasıyla başlamaz mıydı?”

Bütün gözler ona çevrildi. Daha fazlasını duymak istiyorlardı, Mrs. O'Driscoll kendini ağzını açıp, bir şeyler söylerken buldu.

“Koca Tom o ailede içinde kötülük olan tek kişiydi. Genç Tommy biraz ahmaktı belki ama İrlanda'nın Yorkshire Karındaşeni¹² olmasına imkân yoktu.”

Kadınlar daha fazlasını öğrenmek için sürü hâlinde kasaya doğru gittiler. Susan Hickey, uzman rolünün bu şekilde gasbedilmesinden hoşlanmamıştı.

“E yani,” dedi yüksek sesle, “ne olursa olsun polis kesin onu İngiltere'de bulup, sorular sormak isteyecektir.”

12. 1975-1980 yılları arasında 13 kişiyi öldüren İngiliz seri katil Peter Sutcliffe'e takılan lakap. (ç.n.)

Kafa sallamalar. Mrs. O'Driscoll gözlerini devirdi. Kafe-
de şarap satma lisansı almalarına itiraz edenin Susan Hickey
olduğunu biliyordu.

“İngiltere mi? Onu nereden çıkardın Susan?”

“Herkes biliyor.”

“Ben dedikodusunu duydum ama bildiğim kadarıyla bu-
radan ayrıldıktan sonra ondan haber alan tek bir kişi bile ol-
mamış. Her yerde olabilir.”

Bir zamanlar sarı saçları olan ufak tefek bir kadın bir ko-
mite toplantısındaymış gibi elini kaldırdı.

“Sizce öyle bir şey olabilir mi... Yukarıdaki cesetlerden
biri ona ait olabilir mi?”

Hava yatağı aniden söndü. Hikâyenin gidişatı hoşlarına
gitmişti.

Yüksek bir şangırtı birden dükkânı delip geçti, ardından
bir çocuğun tiz ağlaması duyuldu. Anneler etrafa bakınıp
kültetlerini arandılar.

“Fintan neredesin?” Yanıt olarak nefes nefese hıçkırıklar
geldi. “Fintan! Ne yapıyordun sen?” Çocuğun annesi üst üste
rafların etrafından dolaşıp yanına gidince sorunun yanıtı bel-
li oldu. Etrafında en az bir düzine kremalı pilav konservesi
olan gözyaşlarıyla ıslanmış bir yüz, yerden kendisine bakı-
yordu.

“Ay Mrs. O'Driscoll çok özür dilerim. Mrs. O'Driscoll'e
ne diyeceksin, Fintan?”

Anlaşılan Fintan'ın söyleyeceği tek şey annesi elinden
tutup, onu katliam yerinden sürüklerken atılan uzun bir deh-
şet çığlığıydı. Mrs. O'Driscoll kasanın arkasından çıkıp, gelip
kendisine yardım etmesi için Petra'yı çağırırken birkaç özür
ifadesini eliyle savuşturdu. İçten içe çok memnun olmuştu.
Ortada bir zarar yoktu, hem bu olay annelerin toplantısındaki
anlamsız dedikoduları sona erdirmişti.

Düzen yeniden tesis edilip, dükkân boşaldığında Mrs.
O'Driscoll kasanın arkasındaki yerine geçti. Sıska ama kuv-
vetliydi, yüksek bir taburenin üstüne tünemişti, sırtı kasada
geçirilen yıllardan hafifçe kamburlaşmıştı, ufak yüzü hiç-
bir şey ele vermiyordu. Mrs. O'Driscoll size sarılması veya

sırtınızı sıvazlaması için gideceğiniz bir kadın değildi ama gözlerinde bir kriz ânında ona güvenebileceğinizi anlatacak kadar sıcaklık vardı. Ürkütücülüğün sınırlarında dolaşan kadın, önünden akıp giden dünyayı kendi sarsılmaz adalet ve doğruluk anlayışıyla seyrediyordu. Kendi kendilerine yardım etmeye en azından muktedir olduklarını düşündüğü kişilere yardımcı olur ama kendi çöküşlerinin mimarı olduklarını düşündüğü kişileri yargılamakta tereddüt etmezdi. Bir dükkân, bir postane ve bir kafe işletmek ona insanlığın her yönünü göstermişti.

Bir Garda aracının geçtiğini gördü. Sinyal lambaları turuncu turuncu parlıyordu ve yokuş yukarı eski Burke çiftliğine doğru gidiyordu. Orada neler olup bittiğini merak etti. Midesinde bir sancı, bu ufak kasabayı rahatsız edecek sırların kazılıp, gün yüzüne çıkarılmasından dolayı bir huzursuzluk hissetti. Elbette yıllar içinde gelişen çeşitli olayların farkındaydı ama bunlar bir şekilde sahne dışında yaşanmıştı. Skandallar zapt edilmişti. Bu kemikler bütün topluluğu sahne ışıklarının altına sürüklemeye tehlikesi taşıyorlarsa ne olacaktı?

Başparmağının tırnağının yanını kemirdi ve Küçük Tommy Burke ve annesini hatırladı. O zamanlar kendisi de çocuktu ama dükkânın arka tarafında oturup, aslında büyüklerin söylediği her kelime üzerine düşünürken ödevini yapıyormuş gibi yapmaya bayılırdı. Eğer sesler, fısıltılar şeklindeyse daha da iyiydi.

Kimse Mrs. Burke'ün bir çocuğu olacağını bile düşünmüyordu ama sonra on yıllık evliliğin ardından hamile olduğu şeklindeki mucizevi haber geldi. Yalnızca karnı büyümedi, kadın baştan ayağa serpildi. Kasadayken veya ayinden sonra merdivenlerden inerken yüzünde yeni edindiği ışık saçan bir gülümseme olurdu. Resmen neşe saçıyordu. Doğumdan birkaç hafta önce kasabada yalnızca Mrs. Burke görülüyordu. Eşi dinleniyordu. Başörtüler birbirlerine bir şeyler mırıldanıyordular, kötü habere hazırlanıyorlardı ama sonra bebeğin doğduğu şeklindeki güzel haber geldi. Adını hemen Koca Tom olarak anılmaya başlayan babasından alan minik bir erkek çocuğu: Küçük Tommy.

Birkaç hafta boyunca yeni anneyi kimse görmedi ve küçük oğlan da pek ufak gözüküyordu. Kasabanın başörtülü anneleri bir kez daha teşhisleriyle ilgili sessiz sessiz konuşuyorlardı. Kimse Küçük Tommy'nin büyüyüp gelişmesini belemiyordu. Mrs. Burke tekrar bir acıma nesnesi olmuştu.

Zaman herkesin yanıldığını gösterdi. Bebek çabucak büyüyüp kuvvetli bir okul çocuğu oldu ve annesinin yüzü tekrar gülmeye başladı. Ama bu uzun sürmeyecekti.

Kasabadaki çoğu kişi Koca Tom'un çiftliği içki parası için sattığını söylüyordu ama Mrs. O'Driscoll annesiyle babasını konuşurken duymuştu. İşin içinde bundan fazlasının olduğunu biliyordu. Tezgâhın arkasından kendisini güç bela görebilen Küçük Tommy ile kızarmış yüzüyle veresiye isterken kelimeler diline dolanan annesini hatırladı. Mrs. O'Driscoll anne ve babasının kavga ettiğini ilk ve son defa duyuyordu. Babası elinde bir hesap defteri tutuyor, annesine aklını mı kaçırdığını soruyordu. Kadına neden veresiye vermeyi kabul etmişti? Annesi de babasına bağırıyordu. Hiç kalbi yok muydu? Hristiyanlara yaraşır basit bir hayır yapmıştı. Kim olsa aynısını yapardı.

Ölmek, Koca Tom'un verdiği tek doğru karardı. Eşinden ve şimdi on sekiz yaşında olan ve kendisi de çiftçilik yapmaya hazır oğlundan habersiz bir hayat sigortası poliçesi satın aldığı ortaya çıktı. Burkelerin hayatlarında ilk defa bankada biraz paraları vardı. Başlarına gelen bir diğer iyi şey, Ard Carraig'de Robert ve Rosemary Ross'un başına gelen talihsiz olaylardı. Rossların kızlarının arazisi vardı ama onlara para lazımdı. Küçük Tommy'nin çiftlik alacak parası yoktu ama güzel kira ödeyebilirdi. Herkes bu iki karanlık hikâyenin bir tür mutlu sona ulaşmasından memnun olmuştu. Mrs. Burke, oğlunu iyi yetiştirdiğini bilerek öldü. Oğlu ağzına tek damla içki koymamıştı ve atlara da meraklı değildi.

Annesi öldükten sonra Tommy'de bir değişim baş gösterdi. Hep çok çalışan biri olmuştu ama iş şimdi bütün hayatını ele geçirmişti. Size devamlı bir şeyler satmaya çalışıyordu ve yalnızca topraktan bahsetmek istiyordu. Fiyatı, sahibi, satıcısı, yeri. Babasına hiç benzememek şeklindeki hararetli isteği

habis bir hâl almış gibiydi. Genç bir adamın hırslı olması herkesin hoşuna giderdi ama bu durum farklıydı. Tommy'ye çok fazla şey ifade ediyordu. Doğal değildi. Tommy gibi yakışıklı bir gencin arkadaşları olması ve kapanma saatinde *pub*'lardan sendeleyerek çıkması gerekirdi. Mrs. O'Driscoll, Tommy'nin hiçbir zaman tatmin olmayacağını düşündüğünü hatırladı, hakikaten de işin sonu gözyaşı olmuştu.

Dükkânın kapısı açılıp onu geçmişten günümüze getirdi. Bir geç öğleden sonra esintisi sebze sepetlerinden sarkan kese kâğıtlarını hışırdattı. Mrs. O'Driscoll içeri giren takım elbiseli adamı çıkaramadı ama tezgâhın arkasında geçirdiği kırk seneden sonra bu tipleri tanıyor ve sevmiyordu. O kravatı seçmeye fazla zaman harcamıştı ve gülümsemesi de dışarı çıkmış bir grup özel ihtiyaç sahibi çocukla selamlaşmak için kullanacağı türden bir gülümsemeydi.

“Yirmilik Camel Light lütfen.”

Paketi almak için arkasını döndü.

“Ha, bir de bir kutu kibrit.”

Mrs. O'Driscoll gözlerini devirdi. Adam kendisini bir çeşit süper yetenek zannediyor olabilirdi ama Mrs. O'Driscoll'ü hiçbir zaman zengin etmeyecekti.

Abigail açık ön kapının önünde birkaç dakika durup arabaların ışıklarının caddeden aşağı inişini izledi. Ağaçların dalları farları yakalayıp siyah gökyüzüne yükseltiyordu. Birkaç derin nefes alıp çakıl taşlarının üstünde uzayan gölgesine baktı. Sessizlik. Gecenin bu saatini seviyordu.

Normalde Florence bir kitap ve küçük bir bardak süt alıp ilk yatan olurdu, ardından Evelyn de kahvaltılıkları koyup yukarı çıkardı. Abigail evin yalnızca kendisine kaldığı yaklaşık yarım saatin tadını çıkarırdı. İnsanları sevmiyor değildi, sadece onlara ihtiyacı yoktu. Bazen bu kendi kendine bel bağlama hâlini bir karakter kusuru gibi görürdü. Bir sorunu mu vardı? Ama çoğunlukla bu ona güçlü bir yan gibi gelirdi.

Duygusal çekinikliğin anne babasının ölümüyle derinden bağlantılı olduğunu anlamak için Doktor Freud olmaya gerek yoktu. İkisini de eşit derecede sevdiğini söyleyebilirdi ama gerçekte hayranlık duyduğu, babasıydı. Hatırlayabildiği ilk anısı babasının koca bir küreği andıran elinden tutup sürülmüş bir tarlada kendisine büyük gelen *wellington*¹³ botlarla sarsak sarsak yürümesiydi. Birlikte buzağları beslemişlerdi. Babası traktörü arka taraftaki otağa sürerken Abigail onun kucağında oturmuştu. Florence ve Evelyn doğduklarında bile babacığıyla arasındaki özel bağ kopmamıştı. Diğer kızlar evde anneleriyle kalırken veya bahçede oynarken Abigail babasının yanında dururdu. Açılı bir kâkülün çevrelediği küçük ciddi yüzüyle Robert Ross'un gittiği her yerde tanınan bir sima olmuştu. Çiftlikte çalışan adamlar ona sadık bir *collie* köpeğiymişçesine "Gölge" demeye başlamışlardı.

Babası öldükten sonra onu özlemişti tabii ama kalbini asıl kıran, babasının onu gitmeyecek kadar çok sevmediğini fark etmek olmuştu. Annesi öldüğünde de üzülmüştü ama başka

13. Adını, yaygınlaşmasını sağlayan Wellington Dükü'nden alan, 19. yüzyılın başlarında aristokrasiyle ilişkilendirilse de bugün özellikle İngiltere'de son derece yaygın olan su geçirmez, uzunca bot. (ç.n.)

bir his daha vardı. Babasının partneri olmaya hazırlanıyor, içinde bir enerji ve güç akıyordu. Ard Carraig'i birlikte işleteceklerdi. Evelyn'in cesedi bulmasının ardından geçen günler ve geceler boyunca başını yastığına gömüp uluyarak ağlamıştı; canını en çok yakan, babasının onunla aynı gelecek hayalini paylaşmamasıydı. Kısa hayatında ilk defa yalnız olduğunun farkına varmıştı. Böyle bir acı, genç bir kalbe tuhaf şeyler yapabilir.

Abigail içeri girdi ve ağır kapıyı arkasından kapattı. Üst kilidi çevirdi ve kalın pirinç zinciri sürgüledi. Koridor-
dan aşağı yavaşça ilerleyerek uzun meşe masanın üstündeki lambayı kapattı. Soluk mavi bir kâsede anahtar desteleri ve birkaç sıra çekiliş bileti duruyordu. Biletlerin bitişiğinde, üzerlerinde okul forması olan çeşitli yaşlarda üç kızın çerçelenmiş fotoğrafları, Rosemary ve Robert'ın düğünde çekilmiş siyah-beyaz bir fotoğrafının olduğu gümüş renkli, büyük bir çerçevenin yanında yan yana dizilmişlerdi. Abigail sık sık dikilip, gözünü bu yüzlere dikmiş, bir işaret veya ipucu, başlarına gelecek üzüntüyü haber veren bir şeyler aramıştı. Hiçbir şey yoktu. Gelecekte ve getireceği neşeden çok emin gülümsemeler. İlk komünyon elbisesi ve duvağı ile Florence. Tanrım, annesine çok benziyordu.

Oturma odasına girdi ve siperi şöminedeki sönmekte olan közlerin önüne koydu. Yan sehparların cilalı ahşabı lam-baların ışığında altın renginde parlıyordu. Odaları dolaştı, tek tek ışıkları söndürdü ve sonra tek başına duran bir şarap kadehini mutfığa götürmek üzere eline aldı. Mutfığa girince sabah olduğunda Evelyn'in halletmesi için kadehi bulaşıklı-
ğa koydu. Arkasına dönerken pencerenin siyah parlaklığında kendi yansımasını yakaladı. Durdu ve gözlerini dikti. Hayale-timsi imge pürüzsüz karanlığın içinde süzülürken gözlerinin altındaki torbaları ve alnını yaran derin çizgileri açık seçik görebiliyordu. Abigail kendini beğenmiş bir kadın değildi ama o bile şaşırmıştı. Ne zaman bu kadar yaşlanmıştı? Daha elli yaşında bile değildi ama karşısındaki Nuh nebiden kal-ma bir kocakarının yüzüydü. Bu ona haksızlık gibi geliyordu. Hâlâ kendisini büyükleri dönene kadar evle ilgilenen bir kız

çocuğu gibi hissediyordu. Gözlerini ovuşturdu ve bir bardak su almak için şifonyere doğru gitti. Yatma vakti gelmişti.

Bu gece felaket gibi geçmişti. Kimsenin canı briç oynamak istememişti. Hepsi dedikodu yapıp kemiklerle ilgili tahminlerde bulunmak istiyordu. Sesi hiçbir zaman fısıltıdan yüksek çıkmayan Marvis bile oyunculara “Sky News’e çıktı!” diye haykıracak kadar kendinden geçmişti.

Koca Tom, Küçük Tommy, polis memuru Collins... İsimler “paket elden ele”¹⁴ oyunundaki gibi daireler çiziyordu. Briç hiçbir zaman başlamamıştı ve sonra Evelyn ortalıkta telaşla gezinip bir ahmak gibi gözüküyordu. Kim çaydanlığa çay koymayı unuttur ki? Abigail utanmıştı. Kardeşini üzenin ne olduğunu elbette iyi biliyordu ve kuşkusuz diğerleri de sabah bu konu hakkında konuşacaklardı ama kimse onların yanında bir şey söylemeye cesaret edemeyecekti.

Evet, diye düşündü merdivenleri çıkarken, neyse ki bugün bitti.

Kısa kesilmiş gri saçlarından düz kahverengi ayakkabılarına, Abigail’le ilgili her şey, onun pratik bir kadın olduğunu düşündürüyordu. Hoşuna giden gecenin sadece yalnızlığı değil, aynı zamanda rutiniydi. Onlarca yıl içinde geliştirdiği alışkanlıkların aşinalığı. Onun kurallarına göre idare edilen bir ev. Merdiven sahanlığına varıp, odasına giden koridorda ilerledikçe lambalar tik sesleriyle kapanıyordu. Son lambayı kapatırken Evelyn’in kapısının altından bir ışık geldiğini fark ederek şaşırdı. Abigail bir an tereddüt etti. Normalde canı sıkılırdı. Kız kardeşleri ışıklarını açık bırakmalarının abla-
larının hoşuna gitmediğini bilirdi ama bu gece başka türlü hissetti. Geri dönüp yavaşça kapıyı tıklatsa, fısıldayarak her şeyin yolunda olup olmadığını sorsa mıydı? Böyle yapması gerektiğini elbette biliyordu ama gerçek şu ki Evelyn’in hayır demesinden veya gözyaşlarıyla ıslanmış bir yüzle kapıda belirmesinden korkuyordu. O zaman ne yapacaktı?

Umurunda olmadığından değildi. Umurundaydı. Evelyn

14. Kat kat paketlenmiş bir kutuyla oynanan, müzik durduğunda paketi elinde tutan oyuncunun paketi açıp, ufak ödülleri kazandığı bir oyun. (ç.n.)

hiçbir zaman endişelenmesine mahal vermeyen Florence gibi değildi. Okul ve çocuklar Florence'a hayatta ihtiyaç duyduğu her şeyi sunuyor gibi gözüküyordu ama Evelyn –tatlı, masum Evelyn– farklıydı işte. Abigail hepsini bir arada tutmakla hata mı etmişti? O zamanlar yapılması gerekenin bu olduğunu hissetmişti. Florence, Evelyn için Duneen'e dönmekte tereddüt etmemişti. Evelyn çok fazla şey yaşamıştı ve çok kırılgan gözüküyordu. Kardeşlerinin onunla ilgilenmesi, olması gereken şeydi ama şimdi kaygıyla girilen bu iş sarpa sarmış gibiydi. Abigail itiraf etmeliydi ki Ard Carraig sığınağı artık üçü için bir nevi hapishaneye dönüşmüştü. Evelyn'in hayatında bu evi temizlemek ve kardeşleri için yemek yapmaktan fazlası olmalıydı.

Yüce İsa, diye düşündü Abigail, ben de kendimi asosyal zannediyordum ama benim bile Evelyn'den fazla arkadaşım var. Bunu düşünmek ona acı veriyordu ama kıza gereken bir erkekti. Havı dökülmüş halının üzerinden sızan ışığı geride bırakarak odasına girdi ve kapısını kapattı.

Tam o anda Evelyn *Vogue* dergisinin sayfalarını karıştırıyordu. Dergi Mart 1995 tarihliydi ve penceresinin altında güzelce üst üste dizilmiş dergi yığınının içinden alınmıştı. Her sene birileri İrlanda Kilisesi şenliğinde açılan kitap tezgâhına bu dergileri getirirdi. Abigail onun derginin yeni sayılarını almak için para harcamasını hoş karşılamazdı ama eski sayılar bu kadar ucuz olunca ve bütün para da hayır kurumlarına gidince o bile kaş kaldırmaktan fazlasını yapamıyordu.

Sayfalar yavaş, istikrarlı bir tempoda çevriliyordu ama Evelyn'in gözleri Versace'ye sarınmış Madonna fotoğraflarına odaklanmamıştı. Gözlerini dümdüz ileriye, yatak odasının karşı duvarına dikmişti. Donuk duvar kâğıdı bir yeşil ve kahverengi yaprak karmaşasıydı ve büyükannesinin zamanından beri orada olduğuna şüphe yoktu. Gözlerini dallarda gezdirip daha önce pek çok defa yaptığı gibi desenin kendisini tekrarladığı yeri aradı. Yatağa yatıp uyumasının imkânı yoktu. Şimdi olmazdı. Sakinleşebilmeyi umdu. Bu akşam yemekte yaşanan fiyasko onu çok utandırmıştı. Fincanlara sıcak su

dökmesi. Hatırlayınca yüzü kızardı.

Mart 1995 sayısı bitmişti. Kucağındaki dergiyi kapatıp yığına geri koymak için ayağa kalktı. Ayaktayken o da pence-
renin soğuk camında yüzünü gördü. Duraksadı. Evet, birkaç beyaz saç vardı ve ağzının etrafı biraz büzüşmüş gözüküyordu ama bu yüz esasen değişmemişti. Yirmi seneden fazla süre önce, bir başka gece, bu yatak odasında yansımasına baktığını hatırladı. Bastırdığı hıçkırıkları arasında nefes almaya çalışırken yanaklarından yaşlar süzülüyor ve göğsü inip kalkıyordu. Koşup kardeşlerinin yanına gitmeyi çok istemişti ama neler olduğunu onlara anlatamazdı. Geriye dönüp baktığında onların da mutlaka bildiklerinin farkına varıyordu. Anlaşılan kasabanın büyük bölümü, bir diziyi andıran hayatını izlemekteydi ama ne Abigail ne Florence ona nasıl olduğunu sormuş veya ayakkabı odasındaki büyük uşak lavabosunda kamburu çıkmış, ellerini yıkarken koluna dokunmuştu.

Yüzünün arka tarafında tuhaf bir baskı oluşmaya başladığını hissetti. Hayır. Ağlamayacaktı. Bu acıyı yirmi üç sene boyunca taşımış olabilirdi ama şimdi serbest bırakmayacaktı. Yüzü ince bir gülümsemeyle çarpıldı.

Yukarıda kimin gömülü olduğunu biliyordu ve bu düşünce ona zevk veriyordu. Tommy Burke olmalıydı. Onu terk etmemişti. Kaçmamıştı. Bunca zamandır Duneen'deydi ama Evelyn'e ulaşamamıştı. Yatağın üzerine oturdu, sonra uzanıp yastığına sarıldı. Tekrar on yedi yaşındaydı. Tommy onu sevmeyi bırakmamıştı.

Yastık kılıfının temiz kokusunu içine çekti ve duygularını anlamlandırmaya çalıştı. Rahatlama vardı ama aynı zamanda üzüntü ve kızgınlık da, çünkü hayatı –öpücükler ve çocuklar ve piknikler ve gülüşlerle bütün hayatı– ondan çalınmıştı. Nefesini tuttu. Nasıl olmuştu da parlak saçlı, bronz tenli, geniş ağızlı, tatlı, mükemmel Tommy'nin sonu isimsiz bir mezarlığa gömülmek olmuştu? Belki artık onca yıldan sonra hayatının gizemi çözüldü. Yalnızlığı ve bedbahtlığının nedeni kendisi değildi. Birileri mutluluğunu elinden almıştı ve artık Tommy'nin cesedi bulunduğu göre Evelyn suçlunun kim olduğunu çok iyi biliyordu.

Böyle giderse kilo verebilirdi. Mrs. Meany önceki gece akşam yemeği bırakmadan gitmiş, bu sabah da PJ o gelmeden karakoldan ayrılmıştı. Daha önce onu beslemeyi unuttuğu olmamıştı. Hasta olmadığını umuyordu. Midesine dün geceki et ezmeli sandviç ve bu sabah karanlık mutfakta dikilerek yediği bir kâse gevrekten başka bir şey girmemişti. Biraz başı dönüyordu ama aynı zamanda yıllardır hissettiğinden daha enerjik hissediyordu.

Cork'tan gelen başkomiser bu sabahki üçüncü Camel Light'ını ayağının altında ezdi. PJ ona baktı. Yüce İsa, adam hıyarın tekiydi. Arkaya yatırdığı saçları, uzun, ince bir kancayı andıran burnu, takım elbisesi ve ütülü gömleği. Ne tür bir insan kravatıyla uyumlu çorap giyerdi ki? Burundan gelen sesi 7:30'dan beri vızıldıyordu. "Başıboşun biriyse", "intiharsa", "cinayetse"; her muhtemel sonuç için ayrıntılı bir teorisi vardı ve bunları paylaşmaya can atıyordu. Diğer herkes bir şekilde meşgul gözükmeyi başarmış, PJ'e gönülsüz ve donuk bir tek kişilik izleyici olma görevi kalmıştı. İnşaatın karşısından esen rüzgâr kışı beraberinde getirmiş gibiydi. Önceki gece Google'da "Başkomiser Dunne" kelimelerini aratırken en kötüsünü düşünmüş ve adamın adının Linus olduğunu öğrenmişti. Linus mu? Bu ne biçim isimdi? İsminin kendisini boş konuşan pisliğin teki gibi gösterdiğinin bile farkında değilken cinayeti nasıl çözecekti ki?

Adli tıp ekibi dün geç saatlerde gelmiş ve kemikleri test için Cork'taki laboratuvara götürmüştü. Şimdi de geri dönmüş bölgeyi inceliyor, başka buluntular arıyorlardı. PJ yeni veya aksi yönde delil olmadığı sürece kendisinin söylediklerini yapmaları gerektiğine inanıyordu. Yirmi küsur sene bu arazide çiftçilik yapan genç adam kasabadan ayrılmış ve o zamandan beri kendisinden haber alınamamıştı, şimdi ise bir ceset ortaya çıkmıştı. Elbette Tommy Burke'ün ya kurban ya katil olduğunu varsaymak son derece makuldü. Bu sözümona uzmanlar yalnızca bilmedikleri şeylerle ilgileniyor gibiydi. Ek-

skavatörlerin kullanılması, mezarın derinde mi yoksa yüzeye yakın mı olduğundan emin olmadıkları anlamına geliyordu. Bu da ölüme ilişkin kesin bir zaman çizelgesi çıkarmakta zorlanacaklarını gösteriyordu. Kesin olarak söyleyebilecekleri tek şey, şimdiye kadar bulunanların genç bir yetişkin erkeğe ait olduğuydu.

Her yerin boşaltılması ve kazılmasından sonra eski çiftliğin hangi kısmında olduklarını kestirmek zordu. İşçinin bir haritası vardı olmasına ama nedense Skibbereen'deki ofisteydi. Yoldaydı, geliyordu. Polis memuru Collins'in midesinin derinliklerinden bir sabırsızlık gurultusu yükseldi ama suç soruşturmalarına ilişkin sonu gelmez bir vaazın arasında gurultuyu fark eden olmadı. Nerede olduğunu anlamaya çalışarak gözlerini dümdüz olmuş inşaat alanında gezdirdi.

Burke çiftliğini ilk görüşü Duneen'e transfer olduktan yalnızca birkaç hafta sonra olmuştu. PJ'i heyecanlandıran yalnızca terfi değildi; tek kişilik bir ekip olma düşüncesi hoşuna gidiyordu. Templemore'dan mezun olduktan sonra Thurles'de görevlendirilmişti. İşini yeterince seviyordu; ona zor gelen, *pub*'lardaki geceler ve karakoldaki alaylardı. Kimse yüzüne bir şey söylemiyordu ama içeri girdiğinde üniformalıların kendisine attığı bakışların etkisinden kolay kolay çıkmıyordu. Her çift gözde o sorulmayan "Bu adam eğitimi nasıl geçmiş be?" sorusunu görüyordu. Gerçek şu ki PJ sınavı zar zor geçmişti, o da büyük oranda yazılı performansı sayesinde. Thurles'de herkesten fazla çalışıyordu ve kimsenin istemediği vardiyalar için ilk o gönüllü oluyordu ama bu kabul görmesine hiçbir zaman yetmedi.

Duneen'in yeni polis memuru olarak taze bir başlangıç yapmaya hevesliydi. Gerçekten işe yarayabileceğini düşünüyordu. Duyduklarına göre kasabada yıllardır polislik işinin büyük bölümünü Byrnes'deki bir bar taburesinden yapan bir moruk vardı. PJ taze kandı. Pazar akşamları kasabada yürüyüşe çıkmaya karar verdi. Yayanken her şeye başka bir gözle bakılıyordu ve bu yürüyüşler yolda karşılaşılabileceği kişilerle birkaç kelime etmek için de bir fırsattı.

Hatırlıyordu, eylülün başında, ılık bir akşamdı. Okulu

geçmiş ama rotasından pişmanlık duymaya başlamıştı. Yol düşündüğünden çok daha dikti, nefesi epey fena kesiliyordu ve kıyafetlerinin üzerine yapışmasına neden olan bir ter tabakasına bulanmıştı. Dinlenme bahanesi olarak kalın bir çitin önünde durmuş ve baston olarak kullanabileceği uzunlukta bir dal arıyormuş gibi yapmıştı.

Çalıların karanlığına doğru bakarken yaklaşık altı metre önünde bir ışık parıltısı görünce şaşırmıştı. Neydi o? Bir metal parçası mı, bir kuş kanadı mı? Daha yakından bakmak için hendeğe girmişti. Camdı. Geri kalan kısımları bakımsız yapraklarla kapanmış pencerenin ufak bir bölümüydü. Geriye çekilip yolun diğer tarafına geçmişti. Düşündüğü gibi sıkı örülmüş çitte neredeyse kaybolmuş, küçük, paslı bir kapı vardı ve orada, yukarıda bir baca peteğinin tepesini görebiliyordu. Doğanın olduğu gibi yuttuğu bir ev. PJ gözlerindeki teri silmiş ve uzunca iç geçirmişti. Doğanın canlılığı ve kuvvetine duyulan hayranlık, böylesi bir ilgisizliğin yarattığı üzüntüyü bir şekilde geride bırakıyordu. İnsanoğlunun çiziktirmeleri ne kadar kolay siliniyordu. Yürüyüşünü sürdürmüş, gömülü çiftliğin hikâyesini öğrenmeyi zihnine not etmişti.

“Hay sıçayım.” Birden sessizlik hâkim oldu. Başkomiserin sızlanmaları sona ermişti ve bir şeyler bekleyerek PJ’e bakıyordu. Soru mu sormuştu? Sanki yeniden okuldaydı, öğretmene yakalanmıştı. Saklanacak yer yoktu. PJ yutkundu ve belli belirsiz bir “Pardon?” ile şansını denedi.

“Kim? Hangi sakin?”

“Kim ne? Kusura bakmayın, ben...” Sesi duyulmaz oldu. Komiser hayalî bir tütün parçasını dilinin ucundan aldı ve neredeyse gözlerini kısana kadar kaşlarını indirdi.

“Memur Collins, bu soruşturmada senden faydalanırım diyordum. Bu yerle ilgili bildiklerinin hem benim için hem de ekibin geri kalanı için bir kazanç olmasını ummuştum ama eğer ilgilenmiyorsan...” Ellerini şimdi olacaklar için sorumluluk kabul etmediğini gösterir gibi kaldırdı. PJ ona baktı ve konuşmamanın muhtemelen yapılacak en iyi şey olduğuna karar verdi.

“Çiftçi çocuğu son gören kim?”

“Tommy Burke’ü mü? İnsanlar Londra’ya gittiğini söylüyor.”

Başkomiser gözlerini kapadı ve başını eğdi. Bir an sonra iç çekerek bakışlarını tekrar yukarı kaldırdı.

“Onu biliyorum, memur bey. Gittiğini gören kim? Onunla görüşen kim?”

PJ’in yüzü aydınlandı. Bunun cevabını biliyordu.

“Bildiğim kadarıyla gittiğinden beri kendisinden haber alan olmamış ama insanlar neden Londra’da olduğunu düşünüyor, bilmiyorum. Kasabadakilere sorarım...tabii eğer... Sakıncası var mı? Prosedüre aykırı davranmak istemem.”

Başkomiserden belli belirsiz bir gülümseme. “Hayır. İyi olur.”

“Kadınlarla da konuşayım mı yoksa o sizin işiniz mi?”

“Kadınlar mı?” Başı yana eğildi.

PJ sessizce inledi. Ona söylememiştii. Yani, bu onun suçu değildi. Bu sinir bozucu sikik herif susmak bilmiyordu ama tabii şimdi acemi bir beceriksiz gibi gözüken kendisiydi.

“Olay şu ki Tommy çalkantılı aşk hayatı yüzünden buradan gitmiş. İşin aslını öğrenemedim ama sanırım birkaç kızı birden oyalıyormuş ve kasabada çıkan bir kavgayla her şey son raddesine gelmiş.”

“İsimler nedir?”

“Şey, Rossların kızlarından birinin işin içinde olduğunu biliyorum ama diğer kız kimmiş bilmiyorum. Öğrenmemi ister misiniz?”

Uzun, ince bir sigara dumanını sessizce söylenen bir “Evet. Evet, iyi olur,” izledi. Sesinde sıkılmışlığın, üzülmüşlüğü ve pes etmişliğin buyurgan bir karışımı vardı. PJ içinde adamın yüzüne bir yumruk atmak için büyük bir dürtü hissetti.

Rüzgârda hışırdayan kâğıt sesiyle iki adam da arkasını döndü. Şantiyenin diğer tarafından bir memur onlara doğru geliyor, büyük bir haritayla mücadele ediyordu. Zorlu denizlerde yelkenleriyle boğuşan ufak bir filika gibi kazılan yerleri zar zor aştı. Harita katlanıp yüzüne çarptı, adam neredeyse düşüyordu.

Yüce İsa. Siktiğimin şaklabanı, diye düşündü PJ.

“Yüce İsa. İşte sikik bir şaklaban daha,” dedi başkomiser. PJ kızardığını hissedebiliyordu.

Birkaç damla yağmur paltolarına çarpmaya başladı, karanlık gökyüzü daha fazla yağmur vadediyordu. Başkomiser Dunne yaklaşan memuru kovdu.

Rüzgâra doğru “Portakabin’e¹⁵ git,” diye bağırdı ve yakasını dikleştirip küçük derme çatma şantiye ofisine geri gitti. PJ bir anlığına duraksadı, ardından birkaç metre arkasından takip etti.

Üstü formika kaplı kahverengi masanın etrafında dikildiler ve önlerindeki katlanmış eski haritaya gözlerini diktiler. Şu anda şantiye olan bölgenin kuzeyi ve doğusuna tuhaf kasaba isimleri yazılmıştı. Eski ev yolun hemen arka tarafında işaretlenmişti, bunun gerisinde ise bir dizi ek yapı ve bir zamanlar büyük bir bahçe veya otlak olması muhtemel bir yer vardı. Başkomiser konuşmadan önce birkaç kez camdan dışarıya ve sonra tekrar masaya baktı.

Evin arka tarafındaki yapıların ortasındaki araziye oluşturmuş olması gereken sıra sıra çiftlik evlerinin hemen doğusuna işaret ederek “Yani ceset buralarda bulundu,” dedi. PJ’e baktı ve konuşmak için ağzını açtı. Polis memuru kendisini hazırladı.

“Kaç hektar?”

Bir rahatlama dalgası. Bunu az çok biliyordu.

“Şey, çiftliğin o zamanlardaki büyüklüğünü bilmiyorum ama şimdi geriye yalnızca 2,5 hektar falan kalmış. Flynn kardeşler birkaç sene önce büyük bir ev kompleksi inşa etmek için çiftliği satın almışlar ama sonra her şey tepetaklak olmuş.”

Konuşurken aklına bir fikir geldi, şahane bir fikir. Eğer Flynn kardeşler araziye satın almışlarsa Tommy Burke’ün nerede olduğunu da biliyor olmaları gerekirdi. Birden ağzından “Aaa sizce...” kelimeleri çıktı ama sözlerini bitiremeden başkomiser diğer memura dönmüştü.

“Evi ondan aldılarsa bu Flynnlerden birinin Burke denilen adamın yerini biliyor olması lazım. Bulun.”

15. Özellikle inşaatlarda tercih edilen taşınabilir yapı. (ç.n.)

PJ tam olarak ne yapmak istediğinden emin değildi ama şiddet içeren bir şeydi.

“Biri tam şurada başkomiserim.” Diğer polis kir kaplı pencerenin ilerisine, bir çakıl taşı yığınının hemen ötesinde birkaç işçinin kamyonetinin yanına park edilmiş büyük gri bir arabaya işaret ediyordu. Hem PJ hem başkomiser dışarı baktılar ve orta yaşlı kel bir adamın sürücü koltuğunda oturduğunu ve telefonla konuştuğunu gördüler.

Dedektif “E, getirsenize buraya,” diye gürleyip kendisini bir ahmaklar gemisinin kaptanı olarak gördüğünü açıkça ifade etmiş oldu.

Diğer polis gidince PJ bunun kendisini affettirmek için bir fırsat olduğunu hissetti. Bölgeye ilişkin içgörüler, soruşturmaya ilişkin önerileri olmalıydı mutlaka. Zihnini arayıp taradı ama faydası yoktu. İki adam sessizce yan yana duruyor, ince çatının üstüne düşen yağmur damlaları sessizliği bozuyordu. Bir sinek, kapının yanında asılı duran İrlanda Bankası 2013 takviminin yanından ağır ağır geçti.

46

Flynn kardeşler –Martin ve John– doksanların ortasında babalarının küçük inşaat şirketinin başına geçmiş ve şirketi kısa sürede –adı Londra’daki bir marka yönetimi şirketinin önerisi üzerine Flynn’s Futures olarak kısaltılan– muhteşem Flynn’s Future Homes’a dönüştürmüşlerdi. Niyetleri, bolluk döneminde kazandıkları milyonları şirketi büyütmek için kullanmaktı. Martin ve John’un başka bir sürü fikri vardı ama maalesef ekonominin de öyle. Büyük çöküşten¹⁶ sonra Flynnlerin elinde yalnızca evleri ve arabaları kalmıştı; onlara sahip oldukları için de şanslıydılar. Ofisler ve maaşlı çalışanların hepsi ellerinden gitmişti ve insanlar ayinden sonra onlarla konuşmuyordu bile, diğerlerine bunu borçlu olduklarını hissediyorlardı. Duneen’deki bu mütevazı toplu konutun onların geri dönüşü olması gerekiyordu ama şimdi de bu yaşanmıştı. Bir ceset. Martin pek dindar bir adam değildi ama arabasında oturup, kardeşi John’la sigortanın zararlarını karşılayıp karşı-

16. 1990’lar ve 2000’ler boyunca devam eden İrlanda ekonomik krizi. (ç.n.)

lamayacağını konuşurken Tanrı varsa onun berbat bir saçmalık olduğuna kanaat getirdi.

“Adamın soyadı Connolly. Sanırım tam adı Fergus Connolly. Dublin’de yaşıyor. Bize geldi. Bir akrabasının arazisi olduğunu söyledi.” Martin dedektifin karşısındaki turuncu plastik sandalyede oturuyor ve sorulara elinden geldiğince iyi cevap veriyordu. Tek düşünebildiği o zamanlarda –kazın altın yumurtlamaya hep devam edecekmiş gibi gözüktüğü zamanlarda– verdikleri paraydı. Birden kendisi de bir soru sormak istedi.

“Söylesenize, eğer sizin Connolly burada bir ceset olduğunu biliyorduyorsa ona dava açabilir miyim?” Adeta paltosunun cebindeki cüzdanın ağırlaştığını hissedebiliyordu.

Başkomiser Dunne not defterini kapattı ve ona her şeyden ziyade acımayla gülümsedi.

“Gerçekten bilemeyeceğim. Siz bununla ilgili en iyisi bir avukatla görüşün. Yardımınız için teşekkürler.” Ayağa kalktı; bu, görüşmenin bittiğine işaret ediyordu. Martin gitmek için ayağa kalktığında daha da önemli bir sorusu olduğunu hatırladı.

“Sizce şantiyede çalışmaya ne zaman devam edebiliriz?”

Yine o acıma gülümsemesi.

“Gerçekten bilemiyorum. Sizinle iletişime geçeriz.” Başkomiser küçük kapıyı açtı ve Martin’i merdivenlerden aşağı, yağmura doğru yönlendirdi.

Polisler adamın arabasına doğru koşturmasını izlediler.

“Tamam. Şu Connolly’yi bulalım. Deneyimlerime göre dünyadaki en kötü şeyler ya seks ya para yüzünden olur ve biz de bir sürü para bulduk.” Linus Dunne paltosunu ilikledi ve arabasına ilerledi.

PJ gözlerini devirdi. Adam bunu gerçekten sesli söylemiş miydi şimdi? Mezun olduktan sonra rütbelerinin kendisine kolayca verildiğine bahse girebilirdi, buna tonla para yatırmaya hazırdı. PJ, Portakabin’in kapısında dikilip adamın terbiye gören bir tay gibi çamurdan sekerek arabasına gitmesini izledi. Evet, gerçekten dört dörtlük bir pislikti.

Duneen uykudaydı. Bir dumanlı bulut karmaşası, gökyüzünde salınan dolunayın önünden sürüklenip gidiyordu. Bir tilki ana caddede zarifçe ve aceleyle yürüyor, rahibin evinin arka tarafındaki ormangülü kümesinde sinmektense açık havada kurumlana kurumlana gezme özgürlüğünün tadını çıkarıyordu. Sokak lambaları kuyruğunun kaldırırma düşen gölgesini koyu bir pelerin gibi arkasından sürüklüyordu. O'Driscoll's'ın yanındaki ara yola gelince adeta birini bekletiyormuş gibi adımlarını hızlandırdı. Gözden kaybolan tilkinin patileri, kimse kendisini bölmeden çöp kutularını karıştırmanın heyecanıyla hafifçe sekti.

Tilki, kasabanın tek uyanık sakini değildi. Dört evde, dört kadın uykunun ellerinden kaçıp gittiğini keşfetmekteydi.

Mrs. Meany yatağında dönüp duruyordu. Normalde uyuyamadığı zamanlarda birkaç tur tespih çevirip dua ederdi ama bu gece ona bile odaklanamıyordu. Taneleri sayıp Ave Maria'ları okurken saygısızlık ettiğini düşündürecek kadar kafası karışıyordu. Uyuyamıyorsa, diye akıl yürütüyordu, pekâlâ kitabını okuyabilirdi ama kelimeler yerlerini bulup bir hikâye anlatan cümlelere dönüşmeyi reddediyorlardı. Kitabı kapatıp elini parlak kapağında gezdirdi, parmaklarını altın kabartmalı büyük harflerin üzerinde dolaştırdı. Çok yorgundu, zihni neden uykuya teslim olmuyordu? Elbette Burkelerin orada buldukları cesedi düşünmeye devam etmişti ama bundan fazlası vardı. Mide boşluğunu çekiştirip duran bir huzursuzluk, bir tedirginlik hissediyordu. Geçmiş, karanlık bir dipsiz çukur gibi açılıyor, Mrs. Meany içine düştüğünü hissediyordu. Gözlerini sımsıkı kapatıp duyulabilecek şekilde inledi ve yana ittiği kitap boğuk bir gürültüyle yere düştü.

Susan Hickey neden uyuyamadığını çok iyi biliyordu. Heyecandan. Her şeyi hazırlamak için çok geç saatlere kadar uyumamıştı. Her ayın üçüncü cuması Ballytorne'daki bakımevi için para toplama amacıyla sabah kahvesi etkinliği düzenlerdi. Genellikle elli avro civarında toplar ve ayinde ya-

pılan duyurularda kendisine teşekkür edilirdi. Elbette bu işi bunun için yapmıyordu ama güzel bir jestti. Daha az talihli olanlar için bir şeyler yapmak hoşuna gidiyordu ama aynı zamanda her ayın üçüncü cuması şaşırtıcı derecede çabuk geliyordu. Ama yarın sabah ne kadar çabuk gelirse o kadar iyiydi.

Büfenin üstündeki zaten yıkıldı yıkılacak kuleye bir peçete yığını daha eklerken gülümsedi. Zamanlama daha iyi olamazdı. Kasabanın her yerinde memurlar dolaşıyordu, Duneen'de gerçek bir ceset bulunmuştu. Doğru, toplu mezar olmadığını öğrendiğinde hayal kırıklığına uğramıştı ama bir anlamda böylesi neredeyse daha iyiydi. Tek bir gizem. Kasabanın her yerinden insanlar gelecekti. Sabah kahvesinin pazar ayininden hemen önce yapılacak olması, yani herkesin her küçük ayrıntıyı ilk defa bu toplantıda konuşma fırsatı bulacak olması onun için büyük şanstı. Tahmin yürütmeyi seven bir kadın değildi ama herkesle –yani son kırk sekiz saat içinde karşılaştığı herkesle– konuştuktan sonra kemiklerin Küçük Tommy Burke'ten geriye kalanlar olduğundan oldukça emindi.

Yatağa gitmek için merdivenleri sekerek çıktı. Kemikler kime ait olursa olsun oraya kendi kendilerine gömülmemişlerdi! Yorganını üzerine çekip, ışığı kapatırken nefesinin kesildiğini hissetti. Yeterince fincanı olduğunu umdu.

Evelyn, Shalott Leydisi¹⁷ gibi sırtüstü yatmış ve ellerini göğsünün üzerinde birleştirmişti, saçları yastığa dökülüyordu. Derin ve düzenli nefes alıyordu ama gözlerini kocaman açmış, kendisini içine çeken kasvete bakıyordu. Bunun istikameti delilik olan karanlık, yalnız yolculuğunun başlangıcı olup olmadığını düşündü. Son iki gün cehennemde gibi geçmişti. Hemen bir ağlayıvermek için kaç defa yukarıya koştuğunu veya alelacele aşağıdaki tuvalete gittiğini bilemiyordu. Kasabaya ayak basmaya cesaret edememişti çünkü bunun nasıl bir şey olacağını çok iyi biliyordu. Boncuk boncuk gözler ve fısıltılar, tam da daha kötüsü olamaz derken kolunu sıvaz-

17. İngiliz şair Alfred Tennyson'ın lirik baladı. Resim sanatında da sıklıkla tasvir edilmiştir. (ç.n.)

layıp “Peki *sen* nasılsın?” diye soran meraklı bir orospu. Düşününce bile yorganın altındaki teni ürperdi.

Abigail’in dikkatle kendisini seyrettiğini biliyor ama açıkçası Florence’ın hiçbir şeyin farkında olmadığını düşünüyordu. Evelyn, Florence’ın çocuklarla dünyaya onların baktığı gibi bakmaya başlayacak kadar fazla vakit geçirdiğinden kuşkulanıyordu. Kendi evreninin merkeziydi ve kendisini doğru-dan etkileyen bir şey yoksa olan biten bir şey de yoktu. Kendi kardeşinin bu gizemde nasıl bir rol oynamış olabileceğinden bihaber, neşeyle masada oturmuş, okulu geçip tepeyi tırmanan Garda arabalarının geçişlerini anlatmıştı. Doğruya doğru, yıllar önce olan –veya daha da önemlisi olmayan– şeylerin kalbini hâlâ böylesine mengene gibi sıkıştırabileceğini kim bilebilirdi ki? Anne babası öldüğünde veya Tommy gittiğinde en azından neden ağladığını biliyordu. O zamanlar uykusuz geceler ona gerçek, doğal gelmişti ama bu neydi? Kendisi onları adlandıramazken kalbi ve aklı bu hisleri nasıl anlamlandıırabilirdi? Üzüntü müydü, pişmanlık mı, aşk mı? Hayır, diye karar verdi, en baskın his öfkeydi. Aynadan kendisine bakan yüze tokat atmak istiyordu. Bu aptal kadın bütün hayatının soluk bir leke gibi kayıp gitmesine izin vermişti.

Yüzünün yanlarından yastığa akmaya başlayan yaşları silmek için elini kaldırdı. O denli tutkulu o vahşi kız şimdi neredeydi? Vahşi, doğru kelime buydu; Evelyn Ross bir zamanlar vahşiydi. Main Street’te ayaklarını iki yana ayırıp ulumuştı. İlk yumruğu ve insanlar onları ayırmaya çalışırken hissettiği delice adrenalin hissini hatırlayabiliyordu. O hâlini neden böyle hepten defetmişti, neden o kızın yerine bu iffetfuruş kadını koymuştu? Fayansların arasındaki harcı temizlemeyi veya salatalarına hodan çiçeği koymayı kafaya takan bu kadını? Peki kim için? Bir erkek için bile değil; ne umursayan ne fark eden kardeşleri için! Ne ahmaklık! Ne kadar aptal, aptal bir kadındı.

Işığı açtı ve ani parlaklıktan kaçmak için bir saniyeliğine gözlerini kapadı. Gözlerini tekrar açtığında bir şey, hayatını değiştirmek için yapabileceği herhangi bir şey arıyormuşçasına odayı taradı. Geri dönemezdi ama baştan başlayabilirdi.

Vogue! Asla sahip olamayacağı kıyafetler ve asla gitmeyeceği yerler için inşa ettiği gülünç mabedi. Yataktan neredeyse atlayarak deste deste dergileri çekiştirip yığınlar hâlinde kapının önüne dizdi. Dergilerin hepsi kapının önüne taşındığında bir zamanlar durdukları yerdeki soluk renkli halıya memnuniyetle baktı, odayı güzelce süpürmeyi aklının bir kenarına yazdı. *Vogue*’ların yolculuğu sabah devam edecekti. Onları uzun barakanın arkasına götürecek ve bir ateş yakacaktı.

Gözlerini kapattı ve yüzündeki sıcaklığı ve rüzgârda bayrak gibi salınan alevleri hayal etti. Sonunda dört gözle bekleyeceği bir şey vardı.

Uyku Brid Riordan’ı bulmuşsa da Brid uykunun elinden kaçmıştı ve şimdi tamamen uyanıktı. Suçu çevir-aç kapaklara atıyordu. Saat on gibi bir şişe bitirdiğinizde yalnızca bir kadeh daha içmenin iyi bir fikir olduğunu düşünmek çok kolaydı, sonra birdenbire saat sabahın biri oluyordu ve kendinizi çakırkeyif bir hâlde ertesi günün hazırlıklarını yapmaya çalışıp, mutfakta tökezlerken buluyordunuz. Komik sayılırdı aslında, Carmel’in beslenme çantasında bulaşık deterjanı bulup eve geldiği gün olduğu gibi biraz da küçük düşürücüydü. Brid bu olaydan sonra biraz daha fazla çabalamaya başlamıştı. Yani bu olaydan, bir de çocukları okula götürürken alkol kontrolden geçmek zorunda kaldıktan sonra. Tanrı’ya şükürler olsun ki yalnızca para cezasıyla yakayı sıyırmıştı. Anthony ona çocukları öldürmeye çalışmış gibi bakmıştı ama Brid araba kullanacak durumda olduğunu biliyordu. O testi geçememek sarhoş olmaktan çok farklıydı. Bunu herkes bilirdi.

Sabah 3’te mutfak tezgâhında yüzüstü yatarken uyanmıştı, şimdi iki saat sonra hâlâ orada oturmuş yarım yamalak radyo dinliyordu. Yukarı çıkamayacağını biliyordu. Sabah kendisini berbat hissedecekti ama yatağa girerse de Anthony’nin bir yandan diğer yana dönerken kınayarak iç çekmelerine katlanamazdı. Sorun biraz da buydu. Anthony evden o kadar erken çıkıyordu ki Brid’in konuşacak kimsesi olmuyordu, o da tabii birkaç kadeh şarap içiyordu. Canı sıkılıyordu ya! Çocuklar sürekli bilgisayara gömülmüş oluyordu. Bütün aile suçun Brid’de olmadığını bilse de Trixie’yi arabayla ezdikten

sonra Anthony başka köpek almasına izin vermiyordu. Evet, canı sıkılıyordu.

Günler o kadar kötü geçmiyordu. Yapacak şeyler vardı. Biraz ev işi, erzak için kasabaya veya Ballytorne'a gitmek, akşam yemeği hazırlamak... Ama Anthony, Carmel ve Cathal yemekleri silip süpürdüler mi yapacak ve kafasını dağıtacak bir şey olmadan tek başına kalıyordu. Gençken çok okurdu ama nedense bu alışkanlığı bırakmıştı. Genç bir kızken romanlara sığınırdu. Kitap sayfaları arasında kendisi için türlü türlü gelecek hayalleri kurardı ama o fantezilerin miadı dolmuştu. Geleceğini yaşıyordu. Hâlâ ara sıra kitap satın alıp, birdenbire canı okumak isterse diye evde oraya buraya koysa da artık ilgisini çekebilen kitap yoktu. Gerçekte kitaplar tozu alınacak daha fazla nesne demekti.

Tommy Burke. O öğlen vakti bir şeyler içmesi gerekmişti. Neden kimse ona söylememişti? Anthony'nin haberi aldığından emindi ama onu üzmemek istemediğini düşündü; belki de yalnızca onunla konuşmak istememişti. Bu günlerde nadiren istiyordu zaten. Ne kadar şaşırtıcı. Koridorda bir lambanın ampulünü değiştiriyordu. Anthony'ye söylemişti ama duvara da söylese aynı şeydi. Ön kapının buzlu camından postacı Pat'in silüetini gördü. Carmel ve Cathal eskiden buna çok gülerlerdi. Mektuplarını gerçek bir Postacı Pat¹⁸ teslim ediyordu. Okula gitmedikleri günlerde Pat geldiğinde evde olacakları için ne kadar heyecanlı olurlardı! Brid, Pat'in getirdiğini bildiği birkaç fatura ve broşürü almak için kapıyı açtı ama bunu daha çok başka bir yüz görmek, başka bir ses duymak için yaptı. Havayla ilgili yorumlar yaptılar, aylardan neredeyse aralık olmasına rağmen havanın geçen haftaya kıyasla kesinlikle yumuşak olduğuna kanaat getirdiler ama Pat gitmeden önce birden dönüp "Şantiyedeki olay fena," dedi.

Elbette neler olduğunu bilemezdi; sadece şantiyedeki adamlardan birinin yaralandığını veya hatta öldüğünü düşünmüştü.

18. İlk defa 1981 yılında yayımlanan çizgi film. Kahramanı dost canlısı, gözlüklü bir postacıdır. (ç.n.)

“Ne dedin Pat?” Çok basit bir soru. Pat’in kendisine kemiklerle ilgili verdiği haberi duymak için öne eğildi, sonra Pat, Tommy’nin adını söyledi. Brid bu ismi yıllardır duymamıştı ve şimdi bir ses ona Tommy Burke’ün öldüğünü ve kendi çiftliğinde gömülü olduğunu söylüyordu.

Bir elinde ampul, bir elinde mektupları koridordaki masanın yanında duran fazladan yemek odası sandalyesine çöktü. Pat atıldı. “İyi misiniz, Mrs. Riordan?” Brid hemen toplanıp ayağa kalkarken her şeyin yolunda olduğunu söyleyerek onu rahatlattı. Pat yoluna giderken ona el salladı ve kapıyı kapattı. Sonra hiç düşünmeden, doğrudan buzdolabına gitti ve kendisine büyük bir kadeh beyaz şarap koydu.

Brid Riordan hiçbir zaman Duneen’in en güzel kızı olmamıştı. Annesinin geride duran alt çenesiyle bir araya gelen babasının geniş hatları ve tıknaz yapısı her zaman, çocukken bile, onu çok daha yaşlı bir kadın gibi gösterirdi. Okulda hayatta kalabilmek için akıllı olmasına ve kendisiyle dalga geçme pahasına espriler yapmasına bel bağlamıştı. Okuldan sonra ailesiyle birlikte çiftlikteki evde yaşamaya devam etti ve Ballytorne’daki en büyük eczanede muhasebecilik yapmaya başladı. Kendisi için elinden geleni yapıyor, maaşını makyaj ve kıyafete harcıyor, bütün danslara gidiyor ama bir erkek arkadaş özlemi çekmesine rağmen kendisiyle konuşan oğlanların yeterince iyi olmadıklarını bir şekilde biliyordu. Dergi sayfalarını karıştırıyor, John Travolta’nın nemli gözlerine dalıp gidiyor veya üstü açık, yere yakın bir arabaya binmesine yardım eden David Small’un elini beline koyduğunu hayal ediyordu.

Yirmili yaşlarının ortalarına geldiğinde daha hiç erkek arkadaşı olmamıştı. Okuldan arkadaşları birer birer nişanlandıklarını ilan ediyor, hatta birkaçı bebek arabası itekliyordu. Brid üç kere nedime olmuştu ve elbette törenlerde, doğada bulunmayan renkte ve üzerine olmayan bir elbiseyle dikilirken herkes ona sıranın kendisine geldiğini söylemişti. Brid, bunun doğru olmadığını bilse de her seferinde gülümseyip başını sallamıştı. Fakat bütün bunlara rağmen paniklemiyor-

du. Diğer kızların güçlü yönleri –parlak saçlar, güzel vücutlar, mükemmel dişler– olduğunu biliyordu ama kendisinin de zamanla cazibeli hâle geleceğinin farkındaydı.

Bir pazar sabahı, babası hâlâ dışarıda süt sağarken annesi yontulmamış olduğu kadar nefes kesici de olan bir ebeveynlik icraatına girişip “konuşma” yapmak için kendisini mutfak masasına oturttu. Radyo kapanınca Brid durumun ciddi olduğunu anladı.

Annesi onunla erkekler hakkında konuşmaya başladığında ardından gelecekler Brid’i ânında dehşete düşürdü. Manastırda daha büyük kızlardan bazılarının “pipiler” ve “kaldırmak” hakkında konuşup gülüştüklerini duymuştu. Hepsi kulağa korkunç geliyordu. Annesi ona erkeklerle işinin kolay olmayacağını söylediğinde konuşma çok farklı bir hâl aldı. Onlar her zaman güzel kızlarla ilgilenecekti. Brid’in gözleri kocaman, küre gibi yaşlarla doldu ve annesi elini okşayıp ona sakince endişelenmemesi gerektiğini söyledi. Babası yaşlanıyordu ve sağlığı pek iyi değildi, o göçüp gittiğinde oğlanlar çiftlik için kapısına yığılacaklardı. Brid zamanla birini bulacak, o adam harika bir baba ve iyi, istikrarlı bir işçi olacaktı, çünkü aklını başına devşirecekti. Bu sözler prenslerin ve pop yıldızlarının hayalini kuran bir genç kızın duymak isteyeceği şeyler değildi ama Brid’i hayatının sonraki on yılına hazırlamışlardı.

Babası görünüşe göre son defa hastaneye kaldırıldığında annesinin arkadaşları, her gün Cork’a gidip gelen annesini yemek yapma derdinden kurtarmak için kek veya güveç getirirlerdi. Oğulları da onlarla birlikte gelirlerdi. Anneleri onlar adına Brid’le konuşurken mutfakta tuhaf şekilde oturup gözlerini yere diken koca çocuklar.

“Brendan liseyi sende birkaç sene sonra bitirdi ama İngilizcesi çok iyiydi. Sen okumayı sevmez misin Brid?”

“Kevin, Darrara’daki tarım eğitiminden daha yeni döndü. Çok başarılıydı. Çiftçiliğe deli divane oluyor. Değil mi, Kevin?”

Bu akşamlar herkes için işkence gibiydi ve elbette anlamsızdı. Kasabada ziyareti hoş karşılanacak yalnızca tek bir talip

vardı, o da Tommy Burke'tü. Çok uzun boylu değildi ama bu Brid'in hoşuna gidiyordu. Koyu saçları ve utangaç gülümsemesiyle İspanyollara benziyordu. Toprak gibi basit bir şey sayesinde gerçekten böyle bir erkek elde edip edemeyeceğini merak ediyordu. Kesin olarak emin olmadığı sürece Lee kotları ve üstünde hiçbir zaman gitmeyecekleri Amerikan şehirlerinin isimleri olan bol sweatshirtli budalaların hiçbiri üzerinde düşünmemeye karar verdi.

Tommy'yle birkaç ay boyunca Tommy'nin haberi olmadan flörtleştii. Cuma günleri Ballytorne'daki pazarda bir tezgâhtan diğerine gezerken onu takip ederdi. Uzaktan uzağa onu tanımaya başlıyordu. Peynirden çok iyi anlıyordu ve beyaz pudingi kara pudingden¹⁹ daha çok seviyordu. Bu ayrıntıları ortak hayatlarına başlarken bir kenarda dursunlar diye aklına yazıyordu. Tommy ayinden sonra O'Driscoll's'ta gazete alırken cesaret edebildiği kadar yakınında duruyordu. Çok güzel kokuyordu. Diğer oğlanlarla alakası yoktu.

Hayalleri nihayet gerçek olduğunda her şey çok hızlı ve zahmetsiz gerçekleşiyor gibiydi. Tommy, Brid'in babasının cenazesinden sonraya kadar bekledi –Brid bunun hoş bir hareket olduğunu düşündü– sonra hürmetlerini sunmak üzere eve geldi. Brid annesinin Tommy'nin verdiği kırmızı şarap şişesini aldığını ve mutfağa, insanların taziye için gelirken getirdikleri diğer açılmamış şişelerin yanına koymasını için kendisine verdiğini hatırlıyordu. Tommy ve annesi yapmacık bir sohbet ettiler. Tommy hektarlar ve mahsulle ilgili bir sürü ciddi soru sordu, Brid de babasının ölümüne fazla üzülmemiş bir kız gibi kocaman, alık alık gülümseyerek gözlerini ona dikti. Tommy gittikten sonra annesi kikirdeyen bir okullu kıza dönüştü, coşkuyla Tommy'nin gözleri ve güzel cildinden bahsetti. Brid kesinlikle rahatsız hissetti. Annesinin herhangi bir erkekle ama özellikle de kendisini bütün İrlanda'nın en

19. Beyaz puding iç yağı, yulaf veya arpa ve ekmek kırıntısıyla, bazen domuz eti de katılarak yapılır. Siyah pudingin malzemeleri de aynıdır fakat farklı olarak domuz, at, eşek, koyun, keçi gibi hayvanların kanı da katılır; adını da kanın verdiği renkten alır. (ç.n.)

mutlu kadını yapacak adamla ilgili bu türden hisleri olduğunu düşünmek istemiyordu.

Bir sonraki temas ayinden sonra, Tommy şapelin merdivenlerinde onlara yanaştığında gerçekleşti. Herhangi bir girizgâh yapmadan gelecek cuma Balltyorne'da sinemaya gitmeyi teklif ediverdi. Brid'i mi, annesini mi yoksa muhtemeldir ki ikisini birden mi davet ettiği belli değildi. Brid'in nefessiz "Evet. Çok güzel olur," demesini sağlayan yalnızca annesinin ters ters kendisine baktığını görmesiydi. Tommy'nin yüzündeki ifade değişmedi. Yalnızca homurdandı ve "Seni yedi gibi alırım, yani," dedi. Sonra da gitti. Brid gözünün kenarından annesinin kaşları çatık ve dudakları büzüşmüş şekilde kendisine baktığını görebiliyordu.

"Ne var?" diye sordu Brid. "Alt tarafı sinema!" İki kadın birbirine gülümsedi ve sonra arabaya geri yürürlerken ikisi de gülmeye başladı.

Randevuların hiçbiri tam olarak Brid'in hayal ettiği gibi çıkmadı. Uzun, tutkulu öpüşmeler yoktu. Tommy'nin sert yanağı hiçbir zaman Brid'in yumuşak, beyaz boynuna sürtünmedi. Ay ışığında el ele yürümek yoktu. *Robin Hood: Hırsızlar Prensi*'ni –Kevin Costner yaşlanınca pek hoş olmuştu– izledikleri sinemadaki o ilk buluşma sonraki altı veya yedi randevunun da havasını belirlemişti. Tommy, Brid'e kapıları tutmuş ve onun için bir paket Maltesers almıştı ama karanlıkta otururlarken bir kere bile kolunu omzuna atmaya veya elini tutmaya çalışmamıştı. Brid, kolları birbirine degecek kadar yakınına oturmuştu ve yün hırkasının üzerinden bile Tommy'nin vücudunun sıcaklığını hissedebiliyordu.

Sonrasında Tommy iki paket cips almıştı ve arabada oturup konuşmaktan çok cips yemişlerdi. Tommy, Brid'e babasının cenazesıyla ilgili birkaç soru sormuş ve biraz da annesi veya babası olmadan evde tek başına olmanın ne kadar tuhaf olduğundan bahsetmişti. Brid cipsleri art arda ağzına tırkarken ufak katılma veya anlayış sesleri çıkarmıştı. İkisinin Tommy'nin evinde yalnız olduklarını düşünmüştü. Orada işler farklı olacaktı. Eller her yerde gezinecekti, büyük beyaz çarşafalara dolanacaklardı ve sonra... Hayal gücü silik, ılık bir

buğu olup sürüklendi.

Araba Brid'in evinin arkasındaki bahçede durduğunda Tommy hemen fırlamış ve kapıyı açmak için arabanın etrafında koşmuştu. Brid arabadan inmiş ve yüzünün Tommy'nin yüzünün çok yakınında olduğunu görmüştü. Nefesini hissedebiliyor, sirke kokusunu alabiliyordu. Bekledi. Tommy boğazını temizledi.

“Evet. Çok teşekkür ederim. Tekrar çıkmak ister misin?” Bakışlarını Tommy'nin yüzüne dikti ama yüzünden çıkarılacak bir anlam yoktu. Peynir seçerken bile daha hevesliydi.

“Çok güzel olur, evet,” diye cevap verdi ve sonra arzu-
dan ziyade çaresizlikle eğilip Tommy'yi yanağından öptü. Hâlâ bir şey yoktu. Sanki Tommy onun adına utanıyordu ve yanıt vermemesi de onu daha fazla aşağılanmadan kurtarma yöntemi-
ydi. Brid de Rhona Teyzesi'nin abiye elbisesi yırtılıp, soluk renkli, damarlı bir meme ortaya çıktığında aynen böyle davranmıştı.

Sırtını ön kapıya yaslayıp koridorda durdu ve neler olduğunu anlayamadan Tommy'nin uzaklaşan arabasının sesini dinledi. Yanlış bir şey mi yapmıştı? İlk randevular böyle mi oluyordu? Annesi ona akşamla ilgili sorular sorduğunda kuş-
kularını dile getirmemeye özen gösterdi, sabah olduğunda ise bütün randevuyu zihninde yeniden inşa etmeyi başarmıştı. Tommy tam bir centilmendi ve besbelli ki onu bir kadeh şa-
rap için herhangi bir oğlanın memelerini öpmesine izin veren hafifmeşrep bir kız olarak değil, prensesi olarak görüyordu.

İki ayın ardından hâlâ öpüşmemişlerdi ve Tommy kesinlikle Brid'in sutyenini açmaya çalışmamıştı ama buna rağmen Brid yine de kendisini içinde yüzük olan küçük, beyaz bir kutuyu açarken buldu. Bir cumartesi günü öğleden sonra Ballytorne'un ana meydanında Tommy'nin arabasının içindeydiler. Brid bazıları konuşan, bazıları gülen ama çoğu sıkılmış ve hayatın yenilgisine uğramış alışveriş yapanları seyreliyordu. Başını indirip tekrar küçük pırlanta yüzüğe, sonra Tommy'ye baktı. Tommy başını çevirdi ve ön camdan dışarıya bakarak “Evlenmek ister miydin, merak ettim,” dedi.

Brid sokakta durup arabalarına baktığını hayal etti. Tom-

my Burke o kıza evlenme teklif ediyordu! O kız besbelli ki dünya üzerindeki en şanslı kızdı ama Brid o kızın o anda her ne hissediyorsa hissetsin şanslı hissetmediğinden oldukça emindi. Tommy'ye sorular sormak için yanıp tutuşuyordu. Beni seviyor musun? Mutlu olmamı istiyor musun? Benimle... Ağzını açtı ve beklediğinden biraz yüksek bir sesle "Evet," dedi.

Hantal paltosunun üzerinden Tommy'ye sarılmak için eğildi. Tommy, Brid'in dudaklarını öpmesine izin verdi. Tommy'nin dudakları sıcak ve çok kuruydu. Sonra Brid'i yavaşça itti ve motoru çalıştırdı. Tanıdık bungalovları, tarlaları ve kavşakları geçip sessizlik içinde Duneen'e geri dönerlerken Brid paltosunun içine gömüldü ve gözlerinden durmaksızın kocaman yaşlar süzüldü.

Nişan haberiyle birlikte sevinç de yayıldı. Düğünlere herkes bayılırdı, özellikle de son zamanlarda kasabada yaşanan onca trajediden sonra. Çok fazla cenaze kalkmıştı. Nişan haberini *Irish Times*'da duyurmak Brid'in annesinin fikriydi. Her şeyin en iyi şekilde yapılmasını istiyordu. Küçük kızının bu günün hayalini nasıl hevesle kurduğunu biliyordu ve her şeyin onun umduğu gibi, hatta daha da iyi olmasını sağlayacaktı.

Rossların kızıyla olan korkunç olaydan sonra ve Tommy'nin ortadan kaybolmasının ardından geçen günler boyunca Brid sık sık acaba herkes başından beri biliyor muydu diye düşünmüştü. Elini sıkan ve gülümseyerek kendisini tebrik eden bu insanlar gizliden gizliye ona acıyor muydu? Kısmen öylesine inandığı için, kısmen de aksini düşünmek aklını kaçırmasına neden olacağından öyle olmadığı sonucuna vardı. Kendisi ve annesi mutfakta oturup, iade etmek için hediyeleri paketlerken hayatın nasıl devam edeceğini düşünmek yeterince zordu.

Mutfak kapısı sarsılarak açıldı. Anthony duştan sonra kıpkırmızı parlayan yüzüyle hâlâ ıslak hâlde kapıda dikiliyordu. Ekoseli gömleği sırtının kurulamadığı yerinde ince gövdesine yapışmıştı.

Kahretsin. Uyuya mı kalmıştı? Zannetmiyordu. Saçını

geriye atarak gülümsemeye çalıştı.

“Günaydın.”

Anthony o bakışı attı. Hayatlarında hiçbir şeyin yolunda olmadığını anlatan ama en çok da ondan iğrendiğini söyleyen bakış.

“Bütün gece ayakta mıydın?”

Brid şimdi lavabonun önündeydi, bir amacı varmış gibi görünmeye çalışarak musluğu açıyordu.

“Burada biraz kestirdim. Uyuyamayacağımı zannettim, seni de uyanık tutmak istemedim.” Tekrar ufak bir gülümseme denemesinde bulundu.

Anthony buzdolabına giderken bir şeyler mırıldandı. Brid onun tezgâhtaki boş şarap şişesini görmezden gelmeye özen gösterdiğini gördü. Gözlerini devirdi. Cennette yeni bir gün.

Başkomiser Dunne araziyi satan kuzenle konuşmak için Dublin'e gitmeye karar verdi. Elbette kendisinin gitmesi gerekmiyordu ama böylece June ve yeni doğan bebekten uzakta bir gece geçirmek için iyi bir bahanesi olacaktı. Tommy Burke'le ilişkisi olan iki kadınla da görüşmek için meslektaşlarından birinin Cork'tan gelmesi kararlaştırılmıştı. PJ aslında hem şoför hem yerel rehber olacaktı.

Linus tam Cork'u arkasında bırakmış, M8 otoyolunda Dublin yönünde kuzeye ilerliyordu ki cep telefonu çaldı. Telefonun *bluetooth*la açılmasını bekledi ama açılmadı. Tabii ki açılmadı siktiğimin şeyi. Eğilip telefonu almadan önce duraksadı ve polisin kendisini durdurmaması için dua etti. Gece şehirde ölümle sonuçlanan bir bıçaklama olayı olduğu haberini yorum yapmadan dinledi; bu, meslektaşının artık müsait olmadığı anlamına geliyordu; tereddüt etse de Memur Sumo'nun eski kız arkadaşlarla ilk temasa geçen ve sorguları yürüten kişi olmasına razı geldi. Sumo'nun bile temel bilgileri alabileceğini düşündü; daha fazla bilgiye ihtiyaç olursa kadınlarla gidip kendisi de görüşebilirdi. Telefonu kapatırken yakıt göstergesine baktı. Kendisini Urlingford'a kadar götürebileceğini sanıyordu.

Birileri biliyordu. Yanından geçtiği yüzlerden biri orada gömülü olanın kim olduğunu ve olayın nasıl gerçekleştiğini bilmek zorundaydı. Belki de hepsi biliyordu. Duneen'in iyi insanları bir sessizlik komplosu mu kurmuşlardı? PJ kasabada geçirdiği onca zaman boyunca hiç şimdiki kadar yabancı hissetmemişti. Onu görünce konuşmalar duruyor, insanlar onunla göz göze gelirlerse mahcup ve bir şeyler çeviriyor gibi gözüküyorlardı; Mrs. Meany bile yemekleri hiçbir şey söylemeden önüne koyuyordu.

Bu sabahki ziyaretlerin nasıl geçeceğini düşündü. Kabul olunan dualarla ilgili şu söz neydi? Kendisi sorgulama yapamayacağı için sövüp durmuştu ama solda Ard Carraig'in

kapıları belirlediğinde bundan aslında ne kadar korktuğunun farkına vardı. Beklenmedik sorumluluğunu güvenoyu kabul edip üstlenmişti ama şimdi arabası yavaşlamış ve kalp atışları endişe verecek kadar hızlanmışken o güvenin yersiz olup olmadığını düşünmeye başladı.

Motoru kapattı ve bir an durup kendisini toparladı. Yıllar içinde bu kapıdan defalarca geçmiş olsa da şimdi ilk defa eve girmek için bir nedeni vardı. Gri sıvalı cephe hayal ettiğinden daha az gösterişliydi ve ön kapının üstünde büyük bir George dönemi yelpaze penceresi ve uzun sürme pencereler olsa da evin geri kalanı çok sade ve boş gözüküyordu. Geniş, çakıl taşlı yolun kenarındaki evin yine de mütevazı bir zarafeti vardı. Sol tarafta, yüksek bir taş duvarın arkasında gri bir duman bulutunun süzülerek aynı renkli gökyüzüne çıktığını görebiliyordu.

Evet, diye düşündü, içeride birileri olmalı. Geldiğinde evde kimsenin olmayacağından korkmuş ve dışarıda park etmiş bir araba da görememişti. Aradıkları kız kardeşin –yan koltuktaki kâğıt parçasına baktı: Evelyn– evde olmasını umuyordu. Arabanın kapısını açtı ve bir ayağıyla çakıl taşlarının üzerine bastı ama sonra sanki yerler kızgın kömürle kaplıymış gibi bacağını arabanın içine geri çekti. Bu işi nasıl kotaracaktı? Bütün hikâyeyi ilk defa duyuyormuş gibi mi yapacaktı? Hayır. Bu aptalca olurdu. Herhalde yani, hiçbir şey bilmiyor olsa neden buraya gelsin ki? Kadına dostane mi davranacaktı? Belki de onu korkutmaya çalışsa daha iyiydi?

Tekrar sık sık nefes almaya başladığını fark etti. Direksiyona sarılıp birkaç derin nefes çekti. Evelyn Ross tehlikeli bir kadın değildi. Olayların akışına göre davranacaktı. Vazgeçmeye fırsatı olmadan kendisini arabadan attı ve kapıyı çarparak kapattı. Doğrudan dumanın kaynağına gitmeye karar vermeden önce bir an duraksadı. Evi geçti ve uzun bahçe duvarındaki ufak bir kapıya yöneldi. Boyanın çok iyi durumda olduğunu fark etti.

İyi, diye düşündü, ayrıntıların farkına varıyorum. Bu iyi. Bu işte iyiyim. Kolu yokladı, kapı ufak bir sallanma ve uzun bir gıcırtyla açıldı. Kapının diğer tarafında kendisini dizi dizi

başka ek yapıların olduğu küçük, çakıl taşlı bir avluda buldu. Duman, yapıların arkasında bir yerden geliyordu.

Evelyn Ross, artık yeterince sönen ateşin yanından ayrılıp içeri girebileceğini düşünmeye başlamıştı. Gözleri kızarmıştı ama bunun nedeni *Vogue* tepesini kaybetmesi değil, duman-
dı. Yaptığı şeyin gerçekliği, onu dün akşam bunu yapmayı düşündüğü zamanki kadar coşkun hissettirmemişti ama yine de bir çeşit yeni hayat yolculuğuna doğru ilk adımlarını attığını hissediyordu. Etrafına bakındı. Bacaların arkasındaki ağaçların kavisi, çocukken sahip olunan evcil hayvanların gömüldüğü derenin bitkilerle kaplı kıyılarına doğru eğimlenen tarlalar, uzun kulübenin taş duvarındaki nemli kısımlar, hepsi o kadar acı verici şekilde tanıdıktı ki sanki onunla “Burada hâlâ ne yapıyorsun?” diyerek incitmeden dalga geçiyorlardı. Evelyn başını eğip ne zaman satın aldığını hatırlayamayacak kadar uzun süredir sahip olduğu *wellington* botlarının koyu yeşiline baktı. Neden burada kök salmıştı?

Hayatının bu ev ve birkaç tarladan ibaret olacağını hiç düşünmemişti. Nedense oradan ayrılmanın doğru geleceği bir an olacağını düşünüyordu ama sanki hâlâ o ânı bekliyordu. Florence’in üniversiteden döndüğü günü çok iyi hatırlıyordu. Koridordaki torbaların üzerinde Dublin’deki pek gösterişli dükkânların isimleri yazılıydı: Brown Thomas, Switzer’s, Bayers. Hediyelelerini –inciye benzeyen boncuklarla kaplı bir saç bandı ve tavşan tüyü kaplı bir çift terlik– açtığı mutfak masasında duran paket kâğıdı... O gün bütün kardeşlerin tekrar bir arada olmasından gerçekten mutlu olmuştu ama Florence, Duneen’deki okuldaki yeni işini duyurduğunda bile Evelyn’in neşesinde bir miktar suçluluk vardı. Florence’in yalnızca kendisi için döndüğünü biliyordu ama ne yapabilirdi? Ondan dönmesini istememişti ki. Onun suçu değildi. Abigail onu dönmeye zorlamışsa Abigail’i suçlasalardı! Ama içten içe ikisinin de kendisi için kaldıklarını biliyordu ve eğer ayrılmaya karar verirse bu onlara hayatlarını boşa harcadıklarını, onlara hiçbir zaman ihtiyaç duymadığını söylemek gibi olacaktı. Gülünçtü. Hayatının büyük bölümünü akılsızca bir kibarlık

yüzünden harcamış olması gerçekten mümkün müydü?

Başını kaldırınca koyu bir erkek silüetinin köşeyi döndüğünü gördü. Kimdi bu? Memur Collins'e benziyordu ama o neden... Aaa, tabii. Evelyn birilerinin gelmesini bekliyordu zaten. El salladı. Polis memuru bu harekete aynı şekilde karşılık verdi, sonra Evelyn otların ve uzun çimenlerin arasından kendisine doğru gelirken dikilip bekledi.

"Günaydın, memur bey."

"Merhaba. Evelyn Ross sizsiniz, değil mi?"

"Benim. Ben de tam... Nasıl yardımcı olabilirim?"

"Size Tommy Burke'ün ortadan kaybolmasıyla ilgili birkaç soru sormak istiyorduk. Hatırlayabildiğiniz herhangi bir ayrıntı. Şey olur mu..." Sesi duyulmaz oldu.

Evelyn kocaman gülümsedi. "Tabii. İçeri girmez misiniz?" PJ'in geldiği yöne işaret etti ve memur homurdanarak rıza göstermeden önce hareket etmeye başladı. Sessizlik içinde kulübenin etrafından yürüdüler, çakıl taşlarını geçtiler ve evin arka tarafına geldiler.

Evelyn onu nereye oturtacağını düşünüyordu. Mutfak çok mu rahat, çok mu arkadaşça olurdu? Ama oturma odası da yanlış geliyordu, hem daha oradaki perdeleri açmamış ve sönen ateşi temizlememişti. PJ, Evelyn'in pantolonunun yumuşak gri kumaşının kıvrımlarına oturan kalçasının dikkatini güzelce dağıttığını hissetti. Kadının kaç yaşında olduğunu merak etti.

Eh, diye düşündü, birazdan sorarım.

Evelyn, ablası Florence'in ufak bir kitap yığınıyla mutfak masasında oturduğunu görünce hafifçe irkildi. Sonra önceki akşam okuldaki bir tesisat sorunu nedeniyle yarım gün izinli olduğunu söylediğini hatırladı. Florence başını kaldırıp gülümsedi ve Evelyn ikisini tanıştırmaya fırsat bulamadan PJ kolunu uzatıp beklenmedik bir özgüven patlamasıyla öne atıldı. "Miss Ross."

Florence'in PJ'i tanıdığını gösteren yanıt, güçlü bir el sıkışmanın eşlik ettiği "Memur bey," sözleri oldu. PJ, Evelyn'in yüzündeki şaşkın ifadeyi fark etti. "Yılda birkaç defa Miss Ross'un sınıfındaki çocuklara trafik güvenliği anlatmak için

okula gidiyorum.”

Kardeşi ayağa kalkıp kitapları iterken Evelyn “Tabii,” dedi.

“Ay lütfen, şu anda sınıfta değiliz. Bana Florence deyin.” Cümlesini Evelyn’in daha önce hiç duymadığı tuhaf, tiz bir kikirdemeyle bitirdi. Kardeşi bu parlak suratlı toparlakla flört ediyor olabilir miydi? Hay Tanrım. Adama bak. Yüzü kızarıyordu.

“Florence, bize izin verebilir misin acaba? Memur bey bana birkaç soru sormak istiyormuş.”

Kardeşi bir an şaşırılmış gözüktü ama neler olduğunun çabucak farkına vardı. Evelyn’e çocuklara sınavlardan önce onları yüreklendirmek için gülümsediği gibi gülümsedi. “Tabii, tabii.” Kitaplarını toparlamaya başladı. “Bu işi diğer odada da yapabilirim.” Kapıya vardığında omzunun üzerinden dönüp baktı. “Sizi gördüğüme sevindim, memur Collins bey.

“Ben de...” duraksadı, “sizi Miss... Florence.” Gülümsemeye çalıştı. Evelyn gülümsemenin ona pek yakışmadığını sessizce aklının bir köşesine yazdı.

Çay. Çay ikram etse miydi? “Çay ister misiniz?”

“Yok, çok iyi böyle, teşekkürler. Yani siz kendinize yapmayacaksanız tabii.”

Evelyn “Yapıyorum tabii,” diye karşılık verdi ve *kettle*’i musluğun yanına getirdi. “Oraya oturun.” Memur kendisine söyleneni yaptı.

Evelyn büfenin önünde hangi kupaları seçeceğine karar veriyordu. Bu fincanlık bir durum değildi.

“Ne kadar faydam dokunur, bilemiyorum. Aradan o kadar uzun zaman geçti ki muhtemelen her şeyi unutmuşumdur,” dedi yüksek sesle ama elbette bunun yalan olduğunu biliyordu. Olanların her ayrıntısını hatırlayabiliyordu. Poşet çayların üzerine kaynamış suyu dökerken bu adama ne anlatacağını düşündü. Neden ona her şeyi anlatamıyordu? Saklayacak bir şeyi yoktu. Masaya doğru yürürken beklenmedik bir heyecan sancısı hissetti.

Çay yapıldı, süt ve şeker eklendi (polis memuru kupasına üç kaşık dolusu şeker koyarken Evelyn dehşet içinde izledi),

ikisi de asıl olay için sandalyelerine yerleşti. PJ not defterini aldı. Hay sokayım! Arabanın yan koltuğunda duran küçük siyah not defterini görür gibi oldu. Kalemmini çıkarıp sayesinde gaipten kâğıt türetebileceğİ bir asa gibi havada tuttu. Corklu gerzeğİn bunu görmediğİne memnundu. Boğazını temizledi.

Evelyn öne eğildi. “Ay memur bey, yazacak bir şeyler vereyim mi?” PJ kadının kendisiyle dalga geçmeye veya kendisini ahmak gibi hissettirmeye çalışmadığını biliyordu. Yalnızca yardım ediyor ve iyi davranıyordu. Yüzü aydınlandı.

“Evet, lütfen.”

Hah, diye düşündü Evelyn, bu gülümseme ona daha çok yakışıyor. Bir an Garda üniformasının altındaki adamı gördü. Tatlı, neredeyse kırılgan gözüküyordu. Devasa hacmine rağmen erkek çocuklarını andıran bir yanı vardı. Evelyn ona liste yapmak için kullandığı eski, spiralli bir not defteri verdi ve sorgulama başladı.

Bir saatten biraz kısa sürdü. Sorular basit ve kapsamlıydı: “Tommy Burke’le nasıl bir ilişkiniz vardı?” “Onu en son ne zaman gördünüz?” “O zamandan sonra kendisinden haber aldınız mı?” “Nerede olduğuna dair bir fikriniz var mı?” Evelyn sakince konuşmuştu. Bunca yıl sonra adını duymak tuhaftı. Sesinin ölçülü ve düşünceli çıktığını umuyordu. Bazen sadece etkili olsun diye olayların tam olarak hangi sırada gerçekleştiğini hatırlamaya çalışır gibi duraksıyordu. PJ bir sürü not almıştı. Pislik Linus bu sefer onu hazırlıksız yakalayamayacaktı.

Evelyn ona annesi öldükten sonra Tommy’nin evde yardıma ihtiyacı olduğunu anlattı. Tommy, kirayı öderken Abigail’e bundan bahsetmiş olmalıydı, Abigail de cebinde biraz para olsun diye işleri Evelyn’in yapmasını önermişti. Ablası o zamanlar Ard Carraig’den uzakta danslar ve sevgililerle dolu bir hayatı olabileceğini düşünüyordu. Florence, *Irish Times*’daki nişan ilanını okuduğunda Burkelere gitmek için hazırlandığı günü ayrıntılarıyla anlattı. İki ablasının da kendisiyle nasıl dalga geçtiğine değinmeden çiftliğe gidip evin kilitli olduğunu gördüğünü söyledi. Tommy’yi bir daha hiç görmemişti. Hayır, řu anda nerede olduğunu bilmiyordu.

Dürüstlikle ve verebildiğİ kadar fazla ayrıntı vererek ko-

nuştı ama yine de memur not defterinin sayfalarını koparıp, çay için kendisine teşekkür ederek görüşmeyi sonlandırırken hikâyesini anlatmadığını biliyordu. Bu adam bazı gerçekleri öğrenmişti ama aslında ne olduğunu bilmiyordu. Ona anlatmadığı onca şeyi düşündü.

Tommy bir sabah düğmeleri açık gömleğiyle mutfığa girdiğinde nasıl hissettiğini anlatmamıştı. Tommy onu görünce irkilmiş ve hemen göğsünü kapatmaya çalışmıştı ama Evelyn onun kemerine doğru inen koyu tüylerinin oluşturduğu yükseltiyi, yumuşak beyaz tenini ve bal renkli meme uçlarını çoktan görmüştü. Yanaklarının kızarması. Gülümsemesi. Kalbinin nasıl da güm güm attığını, nasıl da onun bir kez daha ıslak saçları ve salınan gömleğiyle köşeyi dönüp, kapıdan girdiğini görmek için defalarca gözlerini kapattığını.

Tommy'yle birlikte yaşayacakları günleri hayal ederken evin içinde yüreği pır pır ederek dolaştığını anlatmamıştı. Büfenin üstündeki bir sürahide çiçekler, iki banyo havlusu, hep inik duracak klozet kapağı. Tommy'yle doğrudan konuşamazdı ama evi Tommy'nin kendisini kabul etmesini sağlayacak şekilde çekip çevirirse devamının geleceğini hissediyordu. Hayatına sızabilirdi. Boş tabağı lavaboya götürmeden önce onun öğle yemeğini yemesini izler; Tommy başını kaldırıp, gözlerinin önündeki bir tutam saçla gülümseyerek teşekkür ettikten sonra elleri titrerdi.

Bir sabah mutfak masasında bulduğu kese kâğıdından bahsedilmemişti. Tommy bir parmağını kese kâğıdının içine sokmuş ve ona bakmadan "Bu senin için," demişti. Evelyn paketi yavaşça, heyecanını gizlemeye çalışarak açmıştı. Ne de olsa içinde kurulama bezi veya toz bezi olabilirdi. Kâğıdı açarken ufak bir çığlık atmıştı. İpekli bej kumaşın üstünde pembe güller. Hediyeği kaldırmış, havada sallamıştı. "Eşarp," diye açıklamıştı Tommy.

"Tabii, biliyorum. Çok güzel de ondan." Sonra da ona sarılmıştı. Bu polis memuru, Tommy'nin vücudunun sıcaklığını, kollarının arasındaki sağlamlığını, kokusunu –ot, toprak ve misk kokulu bir erkeklik– hiçbir zaman anlayamazdı. Sarılmaları bittikten sonra aralarında mahcup bir sessizlik

olmuştu. Evelyn eşarby ellerinin arasında kaydırıyor, yüzüne tutuyordu.

“Teşekkür ederim.” Tommy’nin gülümsemesi. Kızarmış yanakları. Onu son görüşüydü.

Yıllarca eşarbyın bir çeşit veda hediyesi olduğunu düşünmüştü ama şimdi, o sabah eşarby katlayıp, makyaj masasında gururla sergilemek üzere eve getirdiğinde haklı olduğunu biliyordu. O eşarp bir aşk nişanesiydi.

O’Driscoll’s’ın önündeki veya evin kilitli olduğunu görüp kendi kendine içeri girdiğindeki utancından bahsetmemişti. Bir parçası bir daha asla onun için yemek veya temizlik yapmayacağını söylemek için onu tekrar görmek istiyordu ama içindeki korkak evin boş olmasına sevinmişti. Yeni eşinin ne zaman taşınacağını merak ediyordu. Düşününce bile dengesini kaybetmişti. Nasıl o kızı tercih edebilirdi? Nasıl onunla yaşamak isteyebilirdi?

Polis memuruna tezgâhtaki kirli tabağı ve fincanı yıka-
dığını, merdivenlerden koşup kendisini Tommy’nin dağınık yatağına attığını, kokusunu içine çekip yastığını gözyaşlarıyla ıslattığını anlatmamıştı. İpek eşarby düzgünce katlayıp, mutfak masasına koyduğundan bahsedilmemişti. Bir not da bırakmayı düşünmüş ama sonra zihninde Tommy ve Brid’in notu birlikte okuyup güleceklerini veya daha da kötüsü kendisine acıyacaklarını canlandırmıştı. Kapıyı sonuna kadar açık bırakıp, aynı zamanda geleceğı gibi gözükken aşksız geçmişine geri yürürken bir kurşun gibi ayağını diğerinin önüne koymuştu.

“Tommy, değil mi?” diye çıktı ağzından.

“Anlamadım?”

“Yukarıdakiler. Bulunanlar. Tommy’nin, değil mi?”

“Kim olduğunu bilmek için henüz çok erken. Eminim testler yapılacaktır, sonrasında öğreniriz.” PJ durdu ve Evelyn’in yüzüne baktı. Gözleri odada dolaşıyordu. Üst dudağı seğiriyordu. “Tommy olduğundan neden bu kadar eminsiniz?”

Konuşmadan önce duraksadı. Kimseye söylememişti ama soran da olmamıştı. Bu sorgulamanın beklenmedik şekilde hoş olduğunu düşünüyordu. Bir başka insanın –hele de bir erkeğin– onunla en son ne zaman bu kadar ilgilendiğini hatırla-

layamıyordu. Adamın yalnızca işini yaptığını biliyordu ama gururu okşanmıştı.

“O olması mantıklı. Kemik bulunduğunu duyunca hemen anladım. O... Çok ahmak olduğumu düşüneceksiniz, memur bey, biliyorum, o zamanlar yalnızca genç bir kızdım ama Tommy Burke...şey, bana âşıktı.”

Birden kendisini yutan bir duygu tsunamisine kapıldığını hissetti. Kupalara yapıştı, bayılmamaya çalışarak hıçkırıklar içinde sırtı memura dönük şekilde adamın karşısında duruyordu. Hızla lavaboya gitti ve ellerini soğuk suyun altına tuttu. Birkaç derin nefes. Tekrar denedi. Ne söylemek istiyordu? Tommy’nin hislerine veya nasıl bu kadar emin olabildiğine dair bir girizgâhı es geçmeye karar verdi. Bu adama söylemesi gereken tek bir şey vardı:

“Tommy Burke’ü Brid Riordan öldürdü.”

Döndü ve yanıt bekleyerek gözlerini polis memuru Collins’e dikti. Suçlamasının nasıl bir tepki ortaya çıkaracağından emin değildi ama kesinlikle bundan fazlasını bekliyordu. Polis memuru kımıldamadan oturuyor, gözlerini dikmiş ona bakıyor, hafif aralık ağzından nefes alıp veriyordu.

PJ düşünüyordu.

Elbette Brid şüpheli konumundaydı ama Evelyn Ross’un kendisinin de zan altında olduğunu biliyor olması lazımdı. Rahatsız hissetmeye başlıyordu. Bariz şekilde çok duygusal olan bir kadınla bu odada yalnız olmak nedense iyi bir fikir gibi gelmiyordu. Havayı değiştirmek için Florence’a seslense mi diye düşündü. Evelyn’in söyledikleri, gerçeklerden ziyade bir yabancıyla paylaşmayacağı çok özel bir sırrı andırıyordu. İkisi de gözlerini kaçırmıyordu, bakışları kilitlenmişti. PJ çok sıcaklamıştı, ağzı da kurumuştu. Yutkundu ve konuştu. “Çay için teşekkür ederim, Miss Ross. Başka sorularımız olursa sizinle iletişime geçeriz.” Yüzünde yüreklendirici olduğunu umduğu bir gülümseme vardı

“Beni duydunuz mu, memur bey? Size Tommy’yi kimin öldürdüğünü söyledim.”

“Evet, tabii. Yani soruşturma devam ediyor ve ben, biz... onlar birçok farklı durumu değerlendirecekler...durum değil,

pardon, durum.” PJ bu odadan çıkıp, arabasına binmek için can atıyordu. Evelyn’in yüzü ve boynundaki seğiren kaslara bakınca bunun istediği kadar çabuk olmayacağını anladı. “Bana inanmıyor musunuz? Sizce ben kaçık kız kurusunun teki miyim?” Evelyn, ateşlenen bir fitil gibiydi; bu adam ona teşekkür edip, o çirkin ayyaş karıyı tutuklamak yerine kendisiyle O’Driscoll’s postane bankosundan emekli maaşını çekmek için dağlardan inen ihtiyarlardan biriymiş gibi konuştuğu için deliye dönmüştü.

PJ şimdi ayaktaydı, kapıya doğru ilerlerken konuştu. “Hiç öyle değil. Fakat bütün gerçekleri öğrenene kadar beklememiz gerektiğini anlamamız lazım. Soruşturma daha yeni başladı ve kemiklerin kime ait olduğunu henüz bilmiyoruz.” Bu cümlelerin akla yatkın gelmesini umdu. Tek istediği Evelyn’in tekrar yalnızca yarım saat önce tanıştığı o sakın, çekici kadına dönüşmesiydi. Koridordaydı.

“Güle güle, memur bey!” Bu Florence’ın sesiydi, sağdaki bir odadan geliyordu. Ön kapı yalnızca birkaç adım uzaktaydı. Evelyn kendisini yüzüne yaklaştırıp, kararlılıkla kulağına fısıldadığında eli büyük pirinç kilidin üstündeydi. “Göreceksiniz. Haklıyım. O kadın Tommy’nin kendisini hiçbir zaman sevmediğini biliyordu.” PJ kadının dudağının üstündeki ince tüyleri görebiliyordu.

Böylesine yoğun bir patlama yaşadığına şaşırان Evelyn geri çekildi. Haklı olduğunu biliyordu ama kaçmak için can atan zavallı polise ne kadar deli gibi gözüktüğünün birden farkına vardı.

“Özür dilerim, memur bey. Müsaade edin.” Uzandı ve kapıyı açtı.

Bir süre sessizlik içinde birlikte dikildiler. Rüzgâr ağaçların arasında dolaşıyordu, yüzlerinde soğuk havayı hissetmek iyi geliyordu. Memura baktı. “Gerçekten özür diliyorum.”

“Hiç sorun değil. Sizinle iletişime geçeriz.” PJ hiç düşünmeden elini uzatıp, kadının kolunu okşadığını fark etti. Onun için kolay bir hareket değildi ama yine de böyle yapması gerektiğini hissetmişti. Evelyn de kolundaki ele şaşırdı ama bu adamın beceriksizce kendisini iyi hissettirmeye çalışmasın-

dan minnet duydu. Evelyn gülümsedi, PJ çakıl taşlarının üzerinden polis aracına yürüdü.

Dalların hışırtısı arasından bir motor sesi duyuldu. PJ durdu ve baktı. Küçük bir kırmızı *hatchback*, araba yoluna giriyordu. Biraz fazla hızlıydı ve evin önündeki çakıl taşı açıklığına gelince aniden kayarak durdu. Direksiyonda Brid Riordan'ın dehşete düşmüş, gözleri kocaman açılmış yüzü görülüyordu. Üç çift göz birbirlerine baktı, ardından *hatchback* sert bir U dönüşü yapıp tiz lastik sesleri eşliğinde ardında bir duman ve çakıl taşı bulutu bırakarak kapıya geri yöneldi. Arabanın içindeki Brid direksiyona yapıştı ve yüksek sesle uzun bir "Hasssssiktir!" çekti.

Linus boş, karanlık ofisin sonundaki ufak ışık mağarasının içinde kamburu çıkmış oturuyordu. Gri kasvetin içindeki boş masalar hastane yatakları gibi sıra sıra dizilmişti; jalu-zilerin arasından sızan sokak lambasının ışığı, yangın çıkışı işaretinin yeşil parıltısı, birinin masasındaki ekran koruyucunun titreyen ışığı. Başkomiser Linus Dunne, kendi cam ve kontrplaktan kübiğinde oturma ayrıcalığına sahipti. Hava girsin diye gecenin bu saatinde kapıyı aralık bırakıyordu ama gün içerisinde sıkı sıkıya kapatırdı. Aptallıklarını duyamazsa, diye düşünüyordu, salaklarla çalıştığını birkaç saatliğine unutabilirdi.

Gerçi, diye düşündü çeşitli birimlerden gelen sonsuz e-postalara bakarken, buradaki beyinlerin kendisine pek faydası yoktu. Kıt zekâlı O'Shea, bıçaklama olayına karışan adamları şans eseri bulmuştu ve onları tutuklamak için eve gittiklerinde evin çalıntı eşyalarla dolu olduğunu görmüşlerdi, bunun anlamı da iki saat içinde yaklaşık on beş dosyayı kapattığı ve şimdi biraları kafaya diktiği idi.

Dunne'in dudaklarından uzun, bıkkın bir iç çekiş çıkı-verdi. Bu iş iyi gitmiyordu. Kahve kupasına uzandı. Soğumuştur. Bir kahve daha yapmayı düşündü ama sonra vazgeçti. Mutfak aşağıdaydı, hem, eve gitmesi lazımdı. Burada yol kattığı yoktu.

Dublin'e giderek sorularına pek yanıt bulamamıştı. Fergus Connolly'yi Ranelagh'daki iyi durumdaki teraslı evinde kolayca bulmuştu. Mrs. Connolly "komiserbaşı" için atıştırmalık bir şeyler hazırlarken evin arka tarafındaki abartılı tasarımlı mutfak-yemek alanı uzantısında oturmuşlardı. Linus, Mrs. Connolly önüne dumanı tüten, bir işe yaramayan bir kupa çözünür kahve koyarken granit tezgâhta parıldayan yepyeni Gaggia²⁰ makineye kederli kederli bakmıştı.

Fergus hikâyesini anlatmıştı. Annesi öldüğünde ona

20. Yüksek kaliteli kahve makineleri üreten marka. (ç.n.)

72 beklediğinden çok daha az şey bırakmış. Komşularından bir dulun annesini sonu belli çeşitli girişimlere yatırım yapmaya ikna ettiğinden şüphelenmişler ama hiçbir şey kanıtlayamamışlar; zaten para çoktan buhar olmuş. Fergus annesinin West Cork'taki yeğenin kaybolduğundan ve usule göre o arazinin kendisinin olması gerektiğinden bahsettiğini hatırlamış. Yıllar içinde bu konuyu unutmuş, çünkü arazi yalnızca yabanıl bir yerdeki birkaç hektardan ibaretmiş. Ne kadar edebilirmiş ki? Ama arazi şimdi altın değerindeymiş, özellikle de imar izni alabilirseniz. Bir avukat tutmuş, Yüksek Mahkeme sonunda Tommy Burke için ölüm belgesi düzenlemeyi kabul etmiş. Bu bilgi kendisine verilince Linus'un kahvesi boğazına kaçmıştı ve yüzü ravent pembesi olmuştu. Yaşlı çift şaşkınlıkla kendisine bakmıştı. Soruşturmada bu kadar basit bir gerçeğin dahi ortaya çıkmamış olmasına onlar bile şaşırmıştı. Yaşlı adam devam etmişti. Kendisi Tommy'nin tek vârisiydi. Fergus adamın karısına kocaman gülümsemiş, kadın da karşılık olarak Linus'a sırtmış ve sağ eliyle tohuma kaçmış bir sihirbaz yardımcısı gibi bir hareket yapmıştı. *Voilà!* Yetmiş bin avroluk gülünç bir mutfak!

İyi numaraydı, diye düşünmüştü Linus arabasına geri yürürken. Yüce İsa, şu duvardaki Sean Scully²¹ tablosu muydu? O döküntü çiftlik için ne kadar para aldıklarına bakmayı zihnine not etmişti. Connolly, Burke'ü öldürmüş olabilir miydi? Kapının eşiğinde ahmakça sırtarak kendisine el sallayan çifte dönüp bakmıştı, ikisi de büyük göbeklerinin üstünde bitişmeyen hırkalar giymişlerdi. Hayır, demişti, onlar katil değildi.

Linus şehirde kalmamaya karar vermişti, bunun yerine işe yaramaz kıt zekâlılar ekibine bağırmak için doğrudan Cork'a gitti. Tommy Burke için ölüm belgesi düzenlenmişti ama aramak kimsenin aklına gelmemişti. İnanılır gibi değildi! Elllerinde Google'dan başka hiçbir şey olmayan on yaşındaki çocuklar bile daha iyi iş çıkarırdı. En azından teknik büronun kendisi için hazırladığı raporlar daha verimli çıktı. Ceset on altı ila yirmi iki yaşları arasında bir erkeğe aitti. Ölüm sebebi

21. Eserleri pahalıya alıcı bulan İrlandalı ressam. (ç.n)

kafatasının yanına alınan darbeye bağı travmaydı ve buluntuların yirmi seneyi aşkın ama otuz seneden az süredir yerin altında olduğunu tahmin ediyorlardı. E-postanın sonunda kötü haber vardı: Ne dış kayıtlarından ne DNA'dan teşhis yapılabilmşti.

Başkomiser bildiklerini ve bilmek istediklerini beyinde tasnif etti. Yirmi seneyi aşkın süre önce öldürülen kişi genç bir erkekti. Güzel. Duraksadı. Adamın kim olduğunu tespit edemedikleri sürece devam etmeleri mümkün değildi. Cese-din Tommy Burke'e ait olup olmadığını belirlemeleri gerekiyordu. Bu durum ona ne kadar acı verse de anne babanın mezarlarından çıkarılması emri için başvuru yapmak zorunda kalacağını fark etti. Linus kan görünce veya hatta geçen bahar gölün orada keşfettikleri bacak gibi bir uzuv bulunca fenalaşmazdı ama ölen kişiden artakalanların rahatsız edilmesinde son derece huzursuz edici bir şeyler vardı. Yine de yapılması gerekiyordu. Kasaba sakinlerine bunun neden gerekli olduğunu anlatması için Memur Sumo'ya haber verecekti.

Lambasını kapatmak için öne eğildi ve bilgisayarının sağındaki ahşap çerçevedeki fotoğrafa göz attı. Koyu renk saçları yüzünün yanlarından sarkan ufak tefek, zayıf bir kadın, yüzü limon renkli bir battaniyenin altında kalan bir bebeği tutuyordu. Linus hastaneden geldikten yalnızca birkaç saat önce o fotoğrafı çektiği günü düşündü. Bir süreliğine hareketsiz oturdu, sonra ayağa kalkarken eve gitmeden önce bir bira içmeye *pub*'a uğramaya karar verdi.

Brid kendinden nefret ediyordu. Neden bu kadar aptalca davranmıştı? Ne onu etkisi altına almıştı da Ard Carraig'e gitmişti? Bu nasıl iyi bir fikir olabilirdi ki?

Suçu yorgunluğuna attı. Güdülerine karşı koyacak enerjiyi bulamamıştı. Onca yıl önce Evelyn Ross'a saldırmak istediği o günden sonra bu isteği binlerce defa daha duymuştu. Pek kendini beğenmiş, pek mükemmeldi. Üzerine çok iyi oturan o paltosuyla, sikik hasır sepetiyle kasabada dolaşıyordu. Attığı her adımla Tommy'ye olan aşkının saflığını ve onun dönmesini beklediğini dünyaya ilan ediyordu. Göğüslerinin zorladığı, omuzları fazla büyük gelen bluzlar giyen Brid gibi değildi. Çok ses yapan çocukları olan Brid, kendisini alelacele Riordanların sıkıcı oğlunun kollarına atan Brid.

Evelyn'in bir şeyden anladığı yoktu. Brid'in annesi ona hiç seçenek bırakmamış, hayatını mahvettiğini ona kesin bir dille anlatmıştı. Çiftliği olan bir bakire bir şeydi, bozulmuş bir nişanı lekeli bir çarşaf gibi ardından sürüklemek bambaşka bir şey. Anthony henüz sahipsiz olan çiftlik için peşinde dolaşmaya başladığında annesi onları evlilik bahsi açılana dek misafir odasına resmen kilitlemişti. Brid bunun doğru olmadığını başından beri biliyor ama diğer alternatiften daha iyi olduğunu düşünüyordu. Düğün, kafasını dağıtması için iyi bir fırsat olmuştu ve bir kere Anthony, Tommy'den farklı olarak kendisiyle ilgileniyordu. Onu öpmek hoşuna gidiyordu, ellerini göğüslerinde gezdiriyordu; her şeyi doğru yapıyordu ama yanlış adamdı. Tommy değildi.

Tommy'yi unutup hayatına devam edebileceğini sanmıştı ama etrafta siktiğimin Evelyn Ross'u varken bunu nasıl yapacaktı ki? Sakin, havalı Evelyn, düzgün adımlarla kasabada yürüyor. Koltukaltlarında hiçbir zaman ter lekeleri olmaz, kafasında hiçbir zaman soğuk suyla yatırırsanız bile düz durmayan kalın bir saç tutamı yoktur. Ne yaptığıнын –gazete almak, yaz şenliğindeki tezgâhlara bakmak, ayinden sonra merdivenlerden koşarak inmek– önemi yoktu, Evelyn'in asıl yaptığı Brid

Riordan'ı kınamaktı. Çirkin, şişko, terli Brid Riordan'ı.

Brid, dilimlenmiş ekmek almak için O'Driscoll's'a girmenden önce arabada oturmuş Tommy'yi düşünüyordu. Ard Carraig yönüne bakmıştı, birdenbire sanki zaman hiç geçmemiş gibiydi. Her şey çok gerçektir. Işık aynıydı, gökyüzünde hareket eden ağır bulutlar, bütün kasaba kendisinden şüpheyeye düşmüş gibi sokakta koşturan gölgeler. Aşağı yukarı bu saatlerdi, sabah dokuz buçuk civarıydı ve az önce dükkândan bir kutu yumurta alıp çıkmıştı. Annesi büyük günden önce düğün hediyelerini görmek için gelenlere beze yapmak istemişti. Evelyn'in tıkr tıkr ayak sesleri. Önce kim olduğundan emin olamadı; tek görebildiği, zıplayan dizlerin üstünde deli gibi bir o yana bir bu yana sallanan bir etektir. Evelyn'in saçının aksi yönde salındığını hatırladı ve sonra işte oradaydı, ağır ağır nefes alıyor, karşısında duruyordu. Brid sağım odasının gerisinde soluyan inekleri düşündü.

"Neden?" Ses o kadar yüksekti ki dükkânın kapısında hemen birileri toplanmaya başladı.

Brid sakın kalmaya çalıştı. "Ne neden?"

Evelyn ipek bir kumaş parçasını elinde salladı.

"Neden başkasına âşık olan birinin peşine düşün?" Sesi artık çığlığa dönüşmüştü.

"Ben... Nişanlıyım, evleneceğim." Brid yüzüne ne kadar sıcak bastığının ve kızardığının farkındaydı.

Evelyn artık hıçkırarak ağlıyordu, neredeyse uluyarak "Bana bu eşarby verdi!" dedi.

"E yani," Brid'in sesi şimdi daha yüksek çıkıyordu, "*bana* evlenme teklif etti!" Sesinin zafer kazanmış gibi çıkması için gayret etti ama eşarbyın silik pambesine ve karşısındaki ince genç kıza bakarken gerçeği içten içe biliyordu.

Gözlerini birbirlerine diktiler; artık ikisi de ağlıyordu, dudakları oynuyor, söyleyecek bir şeyler arıyordu, birdenbire söyleyecek söz kalmamıştı.

Sonra Brid sol yanağında keskin, yakıcı bir acı hissetti. Evelyn Ross'un kendisine tokat attığını tamamen anlaması için biraz zaman geçmesi gerekti. Sanki birisi çıkış tabancasını ateşlemişti. Yarıyı yenmiş bir leş için kavga eden hayvanlar

gibi birbirlerinin üstüne atladılar. Brid sertçe vurdu ve Evelyn yere düştü. Brid, Evelyn'in üstüne çıkarken yumurtalar havada uçtu ama Evelyn hareketsiz bırakamayacağı kadar hızlıydı. Brid'i saçından tuttu ve başından kaldırıma sürükledi. Debeleniyor, yumruklar atıyordu; şimdi üstte olan Evelyn'di. Sokakta insanlar toplanmıştı, başkaları da olaya tanıklık etmek için yokuş aşağı hızla geliyorlardı. Brid kulağında keskin bir acı hissetti. Evelyn tırnaklarını geçirmişti! Tokat atmak için elini kaldırdı ama onun yerine sağ gözünün hemen altına sağlam bir dirsek darbesi indirebildi. Nefes nefese ve homurdanarak önce yolun kenarına, sonra yola yuvarlandılar.

Her ne kadar manzara hoşlarına gitse de izleyiciler işin çok ileri gitmesine müsaade ettiklerini hissettiler, bu yüzden birkaçı öne atılıp onları ayırdı. Nefes almaya çalışan iki kız birbirlerine dik dik bakıyordu. Brid'in paltosu birkaç düğmenin koptuğu yerlerden sarkıyor, boynundan ince ince kan sızıyordu. Evelyn'in bluzu yırtılmıştı ve bütün dünya ten rengi sutyeninin askısını görebiliyordu.

İkisine de oradan ayrılmalarını söyleyen, şimdi çoktan göçmüş olan ihtiyar Mrs. Byrne'dı. "Alt tarafı bir adam, bir sürü var onlardan. Gidin evinize!"

Ana caddeden eve giden yolda birisi titreyen ve ağlayan Brid'e, Brid iyi olduğunu söyleyene kadar eşlik etmişti. Evelyn'e ne olduğuyla ilgili bir fikri yoktu. Ne düşüneceğini bilemeden yavaşça eve yürüdü. Annesine söylemeli miydi? Kabağın dönüp dolaşıp kendi başına patlayacağını biliyordu. Kavgadan sonra sakinleşmeye başlamışken utanca boğuldu. Bütün kasaba onun Ballytorne'daki pazar kapandıktan sonra sokaklarda gezinen bir çingene gibi davrandığını görmüştü. Tommy Burke'ün kendisini sevmediğini herkes biliyordu. Ama onunla evlenecekti. Onun olacaktı. O sıska orospu isterse bütün gün sokakta eşarp sallayabilirdi, çünkü Tommy *ona* evlenme teklif etmişti. Su gibi akan burnunu paltosuna sildi ve biraz daha iyi hissetmeye başladı.

Annesi de ne düşüneceğini bilemiyordu. Rossların kızlarından biriyle mi? Gün ortasında mı? Olayın tamamını öğrenip öğrenmediğinden emin değildi; işte kızı ağlıyor, onu daha

fazla yumurta almaya kasabaya inmeye zorlamaması için yalvarıyordu. Bir saatliğine yatmasına müsaade etti ve Tommy o akşam çay içmeye geldiğinde işin aslını öğreneceklerini düşündü. Tütsülenmiş uskumruyla biraz haşlanmış yumurta ve patates salatası vardı; bunlar yeterdi.

Brid için gün uzayarak devam etti. Kitap okuyamıyordu. Öğleden sonra dört gibi aşağı inmeye cesaret edip kendisine ilk defa çok iyi davranan annesiyle bir fincan çay içti. Annesi ona endişe etmemesini söylediğinde gerçekten de daha iyi hissetti. Saat yedi olmuştu ama Tommy'den iz yoktu ve o kadar neşeli hissetmiyordu. Annesi konuşmayı bırakmıştı, gözlerine bakmıyordu. Sonunda saat dokuzda annesi paltosunu almak için koridora çıktı, mutfığa tekrar girerken düğmelerini ilikliyordu.

“Brid bu bir saçmalık. Onu aramaya kasabaya iniyorum. Uzun sürmez.”

Brid şaşıp kalmıştı. Annesi ona hiç bu kadar iyi davranmamıştı. Durum ciddi olmalıydı.

Yarım saatten kısa bir süre sonra arka kapının sürgüsünün sesini duydu. Brid izlemediği televizyonun sesini kıstı. “Anne?”

Kapı açıldı ve annesi içeri girdi. Sessizce paltosunu çıkardı ve oturdu, paltosunu dizlerine koydu.

“Evet, Flynn’s’e ve Long Bar’a baktım ama bir şey bilmiyorlar. Sonra Byrne’s’a gittim ve genç Cormac, Tommy’nin bu öğleden sonra Ballytorne’da görüldüğünü söyledi. Elinde bir çanta varmış ve Cork otobüsüne biniyormuş. Cormac çiftlikte bütün gün yaşam belirtisi olmadığını söyledi.”

Brid daha fazlasını bekleyerek gözünü annesine dikti.

“Bu ne demek, anne?” Çenesinin titremeye başladığını hissedebiliyordu.

“Yani, bilemiyorum. Kesin olarak bilemeyiz ve sen de daha umudunu kaybetme ama bence düğünde bir...erteleme olabilir.”

“Erteleme mi?” Öne eğildi.

Annesi kızının yüzüne bakarken alt dudağını ısıırıyordu. Bu durumdan keyif almıyordu ama kızın gerçeği bilmesi lazımdı.

“Of, Brid. Senin için çok üzgünüm canım ama bence düğün muhtemelen iptal olacak.”

Brid elleriyle yüzünü kapattı ve nefesi kesildi. İlk düğün hediyeleri, odanın diğer ucundaki bir masanın üstünde dizilmişti. Hâlâ kutusunda duran bir yavaş pişirici, somon-pembe bir masa örtüsü ve peçete takımı, kesme camdan bir kâse. Brid, Tommy’nin ineklerin yanından geldikten sonra yavaşça pişiricinin kapağını açıp bu kadar leziz kokanın ne olduğunu soracağını, Brid kâsedan kendisine koca bir kaşık *trifle*²² koyarken zevkten gülümseyeceğini hayal etmişti. Bomboş hissediyordu. Gözyaşı yoktu, hayaller yoktu; hiçbir şey yoktu. Annesi kalktı ve paltosunu asmak için koridora yöneldi, kimse hak etmediği kadar yalnız hisseden kızını geride kaldı.

İşte o sabah arabada oturup, o korkunç günü yeniden yaşarken birdenbire derinden ve şiddetli bir kesinlikle gidip Evelyn Ross’la yüzleşmesi gerektiğini hissetmişti. Brid, kadının Tommy’nin başına ne geldiğini bildiğinden ve bunca sene boyunca acı çekmesini izlediğinden emindi. Polisin bir şey yapması çok zaman alırdı; şimdi gidip bu işi kendisi çözecekti. Yolun yukarısına doğru ilerlerken kendi kendine cesaret verici kelimeler mırıldandı: “Yeterince bekledim.” “Yalancı kaltak.” “Bitti bu iş.” Planının delilik olduğunu yalnızca aniden Garda aracıyla, aracın yanında dikilen polis memuru Collins’le ve kapıdaki Evelyn’le karşılaşınca fark etmişti. Evelyn ve PJ’in onun ne yaptığını zannettiklerini düşündükçe dehşete kapılıyordu. Evelyn ve PJ şaşkınlıkla ona bakmış, Brid de dönüp kaçmıştı.

Tekrar yola çıktığında eve gitmemesi gerektiğine karar verdi. Memur Collins’in arkasından geleceği kesindi ve buna hazır değildi. Henüz onunla konuşamazdı. Nereye gittiğini bilmiyordu ama sola döndü ve arabayı sürdü.

Yaklaşık bir saat sonra kendisini Schull’da buldu. Saatine göz attı: On ikiyi biraz geçiyordu. Arabasını süpermarketin hemen arkasına park etti ve ana caddeye yürüdü. Çok şükür! Girdiği ilk *pub* boş değildi. Bardaki tek kişi olmak hiçbir za-

22. Kedi dili, krema, meyve ve şeriyle yapılan bir tatlı. (ç.n.)

man hoşuna gitmemişti. Korkunç bir görüntüydü. Büyük bir kadeh şarap söyledi. Genç barmen (içki içecek yaşta mıydı ki?) kadeh şarap olmadığını söyledi. Yalnızca bazen uçaklarda verilen o küçük şişelerden vardı.

“O zaman onların beyazından lütfen.”

“İki çeşit var.” Arkasındaki rafta duran ufak şişeleri işaret etti.

Brid tanıdık gelmeyen etiketlere göz gezdirdi. “Hangisi daha iyiye ondan.” Barmen mahcup mahcup gülümsedi. “Yani birinin etiketi yeşil, diğerininki sarı. Açıkçası ben pek şarap içmem.”

Brid içkisini almak için sabırsızlanarak “Sarısı olsun zaman,” diye çıkıştı, ardından yumuşak bir “lütfen” geldi.

Boş mideye aslında içinde düşündüğünüzden daha fazla olan küçük şişelerden iki tane daha indirdikten sonra pek iyi hissetmiyordu. Odaklanmakta güçlük çekiyordu. Bir şeyler yemesinin iyi olacağına karar vererek bir sandviç almak üzere süpermarkete yöneldi. Ne istediğini bulmakta çok zorlanıyordu, bir sürü sandviçi yere düşürdü. Çok kötü dizilmişlerdi. Sonunda peynirli ve jambonlu bir sandviç seçti ve kasadaki canı sıkılmış kızın yanına geldi.

“İki altmış, lütfen.”

Brid ellerine baktı. Yüce İsa, çantasını *pub*’da unutmuştu. Kıza ne olduğunu açıklamaya çalıştı ama durum karışık. Sandviçi bırakarak *pub*’a döndü. Barmen onu görünce gülümsedi ve çantasını havaya kaldırdı.

“İsa’ya şükürler olsun!”

Genç adam sokağın sonuna kadar ona eşlik etmeyi teklif etti. Brid’in arabası olup olmadığıyla pek ilgileniyordu. Bu Brid’in hoşuna gitmedi, o yüzden hiçbir şey söylemedi ve süpermarkete geri kaçtı ama sandviç alma düşüncesi birden Herkül kuvveti gerektirecek bir iş gibi gelmeye başladı, o yüzden doğrudan marketin arka tarafına ve oradan da otoparka gitti.

Bir sürü kırmızı *hatchback* vardı. Bir işe yaramayan büyüler yapan beceriksiz bir cadı gibi arabanın anahtarını havaya kaldırdı. Sonunda o tanıdık bip sesini duydu, tekrar sürücü

koltuğundaydı. Daha kapıyı bile kapatmadan oturur oturmaz sızdı.

Kendisini uyumadan önce hissettiğinden daha yorgun hissederek uyandığı mutfak tezgâhındayken veya koltukta kendine gelirken deneyimlediği o tanıdık duyguyla uyandı. Ağzında şarap tadı, alnının gerisinde ise kör bir ağrı vardı. Saatine göz attı. Yanlışlık olmalıydı. Tekrar baktı, hâlâ dörde çeyrek vardı. Hemen dikildi, artık tastamam uyanmıştı.

“Çocuklar! Lanet, lanet, lanet.” Bazen –eh, sık sık– biraz gecikirdi ama bu sefer kötü olacaktı. Arabanın anahtarlarını almak için elini çantasına soktu ama boşuna arandı. Hiçbir yerde yoktu. “Siktir!” Arabanın içinde deli gibi arandı. Hiçbir şey yoktu. Sonra... “Şükürler olsun sana İsa!” Tanıdık anah-tarlık, plastik bardaklığın içinden sarkıyordu.

Motoru çalıştırdı ve yavaşça otoparktan çıktı. Daha önce bu hâlde sık sık araba kullanmıştı. Şarap tepkilerini bastırı-yordu ama fazladan dikkatli olması gerektiğini bilecek kadar ayıktı. Okulu arasam mı diye düşündü ama aramamaya karar verdi. Bu ona yalnızca vakit kaybettirirdi ve gerçekten endi-şelenirlerse ararlar tabii, diye düşündü.

Kırmızı *hatchback*'iyle okulun kapısında durduğunda saat neredeyse beş buçuktu. Yol beklediğinden uzun sürmüş-tü. Bir Co-op²³ kamyonunun arkasına takılmış, sonra tam Duneen'e vardığında sık kafalının biri sağacağı inek sürüsü-yle önünden geçmişti. Parmaklıklara baktı ama kimseden iz yoktu. Oraya park edemeyeceğini bildiğinden dörtlüleri yaktı ve etrafa daha iyi bakabilmek için arabadan indi. Ana okul binasının sağ tarafının arkasında öğretmenler ve bisikletlere ayrılmış park yerlerinin boş olduğunu görebiliyordu. Tek ha-yat belirtisi, rüzgârın kapının parmaklıklarına çarptığı boş cips paketi-ydi. Brid yutkunmaya çalıştı ama ağzı kuruydu. Çok kuru.

Schull'dan gelirken çok fazla panik yapmamayı başarmıştı ama şimdi paniğin içinde yükseldiğini hissedebiliyor-du. Elini kaputa dayadı ve ortamın ne kadar ürkütücü şekilde

23. İrlanda'da bir market zinciri. (ç.n.)

sessiz olduğunu fark ederek nefes almaya çalıştı. Yolda tek bir araç bile yoktu, kimse geçmiyordu. Birdenbire düşündü: O arabada ne kadar uyudum? Bir şey mi oldu?

Arabada dikiz aynasından kendine baktı. Çok kötü gözüküyordu. Yani en azından deli gibi gözüküyordu. Uzun, yavaş nefesler çekerek motoru çalıştırdı. Carmel ve Cathal'ı eve bir komşu bırakmış olmalıydı. Belki de öğretmenlerinden biri onlara acımış ve arabasıyla eve bırakmıştı. Yedek anahtarın nerede olduğunu biliyorlardı. Bir şey olmazdı. Eve gidecek, çocuklar da her zamanki gibi odalarına kapanmış uluslararası önemi haiz bir şeyler üzerinde çalışıyor gibi klavyelerinde bir şeyler yazıyor olacaktı. Brid gülümsemeyi başardı ve çiftliğe doğru yol almadan önce son derece takdire şayan bir üç nokta dönüşü yaptı.

Işık yanmıyordu. Bu iyi değildi. Arabanın lastikleri çatır çatır ederek durdu, motor artık çalışmıyordu ve geriye kalan tek şey sessizlikti. Gri bir dinginlik, evi ve bahçeyi yutmuştu. Brid hızla arka kapıya doğru giderken tuhaf, tiz bir titreşim sesi duydu ve bir anlığına bunun ne olduğunu merak etti, sonra korkmuş bir köpek yavrusu gibi sızlanmaya başladığının farkına vardı. Tekrar inanmaya başladığı Tanrı'ya "N'olur burada olsunlar. N'olur. Tekrar ayine gitmeye başlayacağım. Burada olsunlar. Bir daha içmeyeceğim," diye dua etmeye başladı. Kapı kilitliydi. Brid ellerini ahşap çerçevenin iki yanına koyup, başını eğerek öne abandı. Yenilmişti. Çocukları neredeydi ve neden böyle sikik, sorumsuz bir moron gibi davranmıştı?

Arka kapı doğrudan büyük mutfağa açılıyordu, ışığı açtığı an onu gördü. Eski bir elektrik faturası zarfının mavi kalemle yazılmış yazılarla kaplı arka yüzü. Tükenmez kalem zarfın üstünde duruyordu.

Hiç hareket etmeden duran Brid, karşısındaki manzarayı düşündü. Bu notta iyi haber olamayacağını biliyordu ama yine de okumak zorunda kalacaktı. Anthony'nin güzel, düzgün el yazısını odanın diğer ucundan bile tanımıştı. Derin bir nefes çekti.

Brid,

Çocukları birkaç günlüğüne anneme götürdüm. Şu anda üzgün olduğumu biliyorum ama bu durum çocuklara haksızlık. Okuldan aradılar. Hepimiz iyiyiz.

Konuşuruz.

Anthony x

Makul, mantıklı Anthony. Neden burada değildi? Masanın diğer ucunda olmasını, ona bağırmasını, gelmiş geçmiş en kötü anne olduğu için kendisini azarlamasını istiyordu, böylece dizleri üzerine çöküp hıçkırarak özür dileyebilir ve küçük ailesine kendisini bağışlamaları için yalvarabilirdi. Bundan ne kazanılacaktı ki? Üçü babaannelerinin bungalovunda sessizce oturmuş, atıştırmalıklarını yiyor, o da üstünde paltosuyla, ocağın üstündeki saatin tik takları dışında kendisine eşlik eden hiçbir şey olmadan burada oturuyordu. Herhangi bir şey böyle nasıl çözülebilirdi ki? Buzdolabına göz attı. Hayır. Hayır, şu anda ihtiyacı olan son şey içkiydi.

Bir saati biraz geçtikten sonra hâlâ aynı sandalyede oturuyordu, paltosu hâlâ üstündeydi ama şimdi elinde bir şarap kadehi vardı ve önündeki masada da üçte ikisi bitmiş bir şişe duruyordu. Bitirmeyecekti. Brid ilk kadehten sonra daha hiçbir şey yemediğini hatırlamıştı. Açık buzdolabının önünde dikilmişti ama her şey çok karmaşık gelmişti; bir kâse çorba ısıtma düşüncesi bile onu aşıyordu. Sonunda bir kalıp çedar peyniri yemişti.

Gözünü duvara dikmiş, bu odada yalnız başına oturarak kaç gece geçirdiğini düşünüyordu. Binlerce olmalıydı ama bu akşam çok farklı geliyordu. Ev, boş olduğunu hissediyor gibiydi. Tek kalp atışı evi doldurmaya yetmiyordu, Brid ev üstüne üstüne geliyormuş gibi hissediyordu. Saate göz atınca daha yediyi yirmi geçtiğini gördü. Hâlâ erkendi ama çok geçti. Kendisini bekleyen büyük, boş yatağın düşüncesi bütün gün karşısına çıkan ilk rahatlık zerresiydi. Anthony'nin iç çekmeleri ve söylenmeleri, her yorganın altına girişinde kendisini karşılayan sırttan duvar yokken yukarı çıkmak o kadar deşet verici değildi.

Düşünceleri bölen tiz elektrik sesini anlamlandırması için biraz zaman geçmesi gerekti. Kapı çalıyordu! Brid ayağa fırladı ve mutfak kapısına koştu ama daha kapıya varamadan içini umutsuzluk kapladı. Tabii ki gelen çocuklar veya babaları olmayacaktı. Onların anahtarı vardı. Bu saatte gelenin kim olduğunu merak ederek koridora çıktı ve verandadaki ışığı açtı. Buzlu camın ardında tek bir kişiye ait olamayacak kadar büyük, koyu bir gölge vardı. Kilide uzanıp, nefesini tutarak yavaşça kapıyı açarken elinin hafifçe titrediğini fark etti. Göz göze geldiler ve Brid sadece başını eğip geri çekildi. Polis memuru Collins koridora yöneldi.

PJ'in Riordanların evine ilk gidişi değildi bu. Brid arabasıyla Ard Carraig'ten kaçtıktan sonra hemen peşinden gitmek istemiş ama bunun yerine kendisini Evelyn'e ve mutfak masasında onu teselli eden kardeşi Florence'a çay yapmak için su ısıtırken bulmuştu. Evelyn'in çığlıklarını duyan Florence kapıya koşmuş, daha sonra PJ ikisini yalnız bırakamayacağını hissetmişti. Sorumluluk sahibi yetişkin rolüne bürünmüş ve iki kadını mutfağa geri sokmuştu.

Evelyn çabucak kendine gelmiş ve PJ'e kendisi ve Brid arasında gerçekleşen aşk rekabeti hikâyesinin tamamını anlatmıştı. Eşarbı ve kasabadaki kavgayı da işin içine katmıştı. Evelyn kendisine daha önce yok saydığı bütün ayrıntıları anlatırken PJ, kasabadaki insanların Tommy'nin yalnızca kaçtığını düşünmelerinde şaşılacak bir şey olmadığını düşünmüştü. Hangi erkek olsa aynısını yapardı.

84 Florence ellerini içinde çay olan kupanın etrafına sarmış, gözlerini ahşap masanın çizgilerine dikmişti. Berbat hissediyordu. Olan bitenin bir kısmını tabii ki biliyordu ama bu ayrıntıyı değil. Olayın tamamını Evelyn'in genç kızlık tutulması olarak hatırlıyordu. Bu olay ne zaman acıklı bir aşk hikâyesine dönüşmüştü ve kendisi bunu neden bilmiyordu? Çünkü hiç sormamıştı. Kendi kardeşine bunu hiç sormamıştı; böylesi daha kolaydı. Şimdi bile Evelyn'e elini uzatması gerektiğini biliyor ama yapamıyordu. Onların arası öyle değildi, kız kardeşlerin hiçbirinin arası öyle değildi. Duygulardan korkulur, acıdan ne pahasına olursa olsun kaçılırdı ve bu neşeyi hissetmemek anlamına geliyorsa öyle olsundu.

Evelyn sustu. Florence bakışlarını kaldırdı ve kardeşinin bir şeyler bekleyen bir ifadeyle yüzüne baktığını gördü. "Çok üzgünüm, Evelyn. Ben hiç...yani hiç tamamen farkına varmamıştım."

Buruk bir gülüş. "Saçmalama. Uzun, uzun zaman önceydi." Ama masanın etrafında oturan üç kişi de bunun bir yalan olduğunu biliyordu.

PJ ayağa kalktı. “Evet, sakıncası yoksa bence şimdi gidip Mrs. Riordan’la konuşmam lazım. İyisiniz, değil mi?”

“Evet, evet, iyiyim ben,” diye yanıtladı Evelyn ve o da ayağa kalktı.

“Bu kadar açık ve şey...dürüst olduğunuz için teşekkür ederim.”

Birbirlerine gülümsediler ve PJ, veda etmek için sağ elini kaldıran Evelyn’i kapıda bırakıp yoluna devam ederken değiştiğini hissetti. Dikiz aynasından, Evelyn’in eve giren zarif bedenine baktı ve kapıya gelip durduğunda bir sebep olmaksızın gülümsediğini fark etti.

Riordanların orada ne arabaya ne de evde birilerine rastlamıştı. Üzerinde iletişim bilgileri olan resmî görünümlü bir kartı posta kutusuna attı ve kasabaya döndü. Tommy Burke’ün arkadaşlarının isimlerini ve kasabadan ayrıldığını kimin gördüğünü veya kimin o zamandan sonra onunla iletişim hâlinde olduğunu öğrenmek için kasabadakilere sorular soracaktı ama ana caddeye geldiğinde Ard Carraig’de içtiği çayların geri çıkmaya çok hevesli olduklarını fark etti. Saatine bakıp karakoldaki tuvaleti kullanmaya ve sonra öğle yemeği yemeye karar verdi.

Cuma demek pisibalıgı kızartması ve haşlanmış patates demekti. Yeni ve eskisinden beter Mrs. Meany yiyecek dolu tabağı masaya dalgınlıkla koydu ve ayaklarını sürüyerek mutfığa döndü. PJ kadının ağzından sonu gelmez kelimeler silsilesi çıkarken masada oturup yemek yemesini izlediği günleri neredeyse özlüyordu. Kimin kanser olduğu bilgisi. Dışarıdaki musluğuyla ilgili sorunları. Taşradaki o korkunç olay. Muhtemelen ona sorunun ne olduğunu sorması gerektiğini biliyordu ama yanıtını dinleme düşüncesi onu tüketiyordu. Sessizliği seçti.

Normalde öğle yemeğinden sonra biraz evrak işi yapar veya kasabada şöyle bir görünürdü ama bugün tek düşünebildiği Ard Carraig ve neden oraya tekrar gitmesi gerektiği idi. Sonunda Brid Riordan’ı sorgulayamadığını haber vermenin yeterli bir bahane olduğuna karar verdi. Karşısında oturmuş ona rahatlamasıyla ilgili bir şeyler söylerken Evelyn’in sol-

gun, ince yüzüne bir minnet ifadesi yayıldığını hayal etti. Ahmaklık ettiğini ve bu işten bir şey çıkmayacağını biliyordu ama flört etmenin zararı yoktu.

En son ne zaman böyle hissettiğini hatırlayamıyordu. Hiç böyle hissetmiş miydi ki? Tabii ki çekici bulduğu kadınlar olmuştu –her zaman yüzlercesi oluyordu– ama bu farklı geliyordu. Mesele Evelyn’in ona nasıl baktığıydı; Evelyn’in kendisini hiçbir zaman çekici bulmayacağını biliyordu ama Evelyn onun kilosundan daha fazlasını görüyormuş, dar, rahatsız üniformanın ötesine bakıyormuş gibi hissediyordu, hem Evelyn onunla bir erkekle konuşur gibi konuşuyordu. Zaten ne önemi vardı ki? Hiçbir zaman duygularına kapılmak gibi aptalca bir şey yapamazdı. O ders çok önce alınmıştı.

Ard Carraig’e vardığında kapıyı açan olmadı ve ev bomboş gibiydi. PJ geri gitti ve Evelyn’in yatak odasının hangisi olduğunu merak ederek pencerelerin matlaşmış camlarına baktı. Ayakkabılarının çakıl taşları üzerinde çıkardığı sestten keyif alarak evin yanından dolaştı. Birkaç karganın umutsuz çığlıkları sessizliği daha da anlamlı kılıyor gibiydi. Evin sağ tarafında bir dizi terasla bir tarlaya doğru inen çimenlik bir alan vardı. Çimenler iyi durumdaydı ve çok sayıdaki tarh, bahçıvan olmayan gözlere bile özenle ekilmiş ve bakılmış gözüküyordu. Birden aşağıdaki tarhlardan ak saçlı bir kafa belirdi. PJ’in ağzından istemsiz bir “Yüce İsa,” çıktı.

“Yardımcı olabilir miyim?” Kafa yükseldi, bol kot ve büyük gelen bir hırka giymiş yapılı bir kadın beliriverdi. Ne ziyaretçi bekliyormuş ne de ziyaretçi görmekten memnunmuş gibi gözüküyordu.

“Ben kasabadan polis memuru Collins.” PJ kadına doğru bir adım attı ama çimlerdeki eğimin ne kadar dik olduğunu çok geç fark etti, bu yüzden kendisini tehlikeli bir hızla kadına doğru yuvarlanırken buldu. Ev sahibesi duruma uygun olarak telaşlanmış gözüküyordu ama PJ ikisini de tarlaya doğru sürüklenmeden önce durmayı ve dengesini bulmayı başardı.

“Ben Abigail Ross.” Neden elini sıkmadığını açıklamak için çamura bulanmış eldivenli elini havaya kaldırdı. “Bir so-

run mu var?”

“Ben aslında Evelyn’i arıyordum.”

“Neden?” Abigail kaşlarını çatı. Sebebi gözüne giren kış güneşi miydi yoksa sırf onu gördüğü için mi böyle yapmıştı, PJ emin olamadı. Kardeşi ona bir erkek gibi hissettiriyorsa Abigail de ona Evelyn oynamaya çıkabilir mi diye sormaya gelen küçük bir çocuk gibi hissettiriyordu. Gerçekten böyle bir şey olsa yanıtın hayır olacağını hissetti.

“Ben...biz bir soruşturma yürütüyoruz...”

Abigail “Biliyorum,” diyerek sözünü kesti. “Evelyn söyledi. Burada değil. İletebileceğim bir mesajınız var mı?”

“Eee, yok. Önemli değil. Sonra tekrar gelirim. Bekleyemeyecek bir şey değil. Ben gideyim de siz işinize dönün.” Eli ni yarım yamalak sallayarak dönüp arabayı park ettiği yere doğru yürüdü.

Abigail arkasından “Aa, memur bey!” diye seslendi. PJ döndü. “Kardeşimi gereksiz yere üzmemenizi tercih ederim. Bazen hassas olabiliyor ve...neyse, o çiftlikte her ne olduysa Evelyn’le bir alakası yok. Bundan kesinlikle eminim.”

Abigail bakışlarını PJ’in üstünden ayırmadı ve ne söyleyeceğini bilemeyen PJ yalnızca başını salladı ve bir daha arkasını döndü.

“Beni anladınız mı, memur bey?”

PJ donakaldı. Bir çizgi aşılmıştı. Yavaşça dönüp Abigail’e baktı ve konuşmak için cesaretini toplayana kadar bekledi.

“Evet. Evet, anladım.”

Eğimi güçlkle tırmanırken Abigail’in ne söylemek istediğine dair aslında hiçbir fikri olmadığını düşündü.

Günün geri kalanı yavaş geçti. E-postalarına baktı ve kendisine gönderilen Garda bildirimlerini taradı, sonra Mrs. Meany cuma öğleden sonraları erken çıktığı için kendisine bir gün ortası televizyonu kıyağı yaptı.

Ne kadar uyuduğundan emin değildi. Dışarısı karanlıktı ve bir haber programının titreyen ışığı oturma odası olarak kullandığı arka taraftaki eski yatak odasını hafifçe aydınlatıyordu. Sandalyenin yanındaki lambayı açtı ve saatine baktı. Yediye çeyrek vardı. PJ oturdu ve yaşam belirtisi var mı diye

bakmak için Riordanların evine gitmeye karar verdi.

Garda aracının farları bahçede gezinirken evin dışında Brid'in arabasını gördü. Sürücü kapısı açıktı ve içerideki ışık yanıyordu. Başka bir yaşam belirtisi yoktu. Kapalı kapıya öylesine baktıktan sonra arabaya yürüdü ve bahçe tamamen karanlıkta kaldı. Ufak fenerini kullanarak dikkatlice ön kapıya gitti ve zili çaldı. Yanıt yoktu. Tam tekrar basacaktı ki verandadaki ışık gözlerini alarak yandı ve üzerinde lacivert yün paltosuyla Brid kapıyı açtı. Memuru görünce ağzı açık kaldı, sonra duvara sindi ve sessizce onu içeriye davet etti. PJ öne doğru bir adım attı ve Brid, ikisi de konuşma ihtiyacı hissetmeden onu koridorun sonundaki mutfığa yönlendirip kapıyı kapattı.

Brid, PJ'e oturmasını işaret ederken mutfak sandalyesinin fayans kaplı zeminde çıkardığı gıcırtı doğal olamayacak kadar yüksekti.

"Sakıncası yoksa ayakta duracağım. Uzun sürmez," PJ'in Brid'e söylediği ilk kelimeler oldu. Brid şimdi mutfak tezgâhının üzerine eğilmiş, gözünü karşıya dikmişti. PJ şarap şişesini fark etti ve bahçeye öylece bırakılmış arabayı hatırladı.

PJ, başını eğip Brid'in yüzüne bakarak "Her şey yolunda mı, Mrs. Riordan?" diye sordu. Brid ona bakmadı ama nefes alışverişi değişmeye başlamıştı. Dudaklarından her biri, bir öncekinden daha yüksek sesli bir hırıltı şeklinde uzun, yavaş nefesler çıkıyordu. Sanki kendisini çok ağır bir şey kaldırmaya veya dik bir tepeyi koşmaya zorluyor gibiydi.

"Mrs. Riordan?"

Brid'in büyük gözleri PJ'in gözlerine döndü.

"Çocuklarım." Ağzından çıkan bu kelime bir büyü gibi kasıtlı ve dikkatliydi. "Çocuklarımı götürdü." Bunu söyledikten sonra omuzları çöktü, başını geriye attı ve uzun uzun, derinden inledi.

PJ herhangi bir tepki veremedi Brid kendini kollarına attı. Brid'in kısa kolları PJ'in göbeğinin etrafına dolanmıştı ve başı göğsüne gömülmüştü. Bedeni her hıçkırık dalgasıyla yükselip alçalıyordu. PJ onu itmeyi düşündü ama sarılmaya devam etmek daha kolay gibiydi. Brid, sırtındaki ellerinin

büyük ve güçlü olduğunu hissediyordu. PJ habersizce kendisine bırakılmış, ağlayan bir bebeğe fısıldar gibi kulağına yavaşça “Şşş,” diye fısıldamak için başını indirdi. Brid ona daha da sıkı sarıldı, PJ kadının göğüslerinin ağırlığını ve biçimini midesinin üstünde hissedebiliyordu.

Bu tuhaf sarılma çok uzamış gibiydi ama gerçek şu ki bitmesini ikisi de istemiyordu. Bir diğer insanın sıcaklığına sarılmak iyi geliyordu ve ikisi de büyü bir kez bozuldu mu birinin konuşması gerekeceğini biliyordu. Gözleri kapalı PJ karanlık, her şeyi yutan bir dünyadaydı. Brid’in yanağına yapışan saç tutamları, derisine batan parmakları, şimdi sertleşmiş aletin Brid’in vücuduna yaptığı inkâr edilemez baskı...

Brid yüzünü PJ’in göğsünden kaldırdı, PJ şimdi ne olacağını biliyordu. Brid miydi yoksa kendisi mi... Kimin başlattığının önemi yoktu çünkü artık öpüşüyorlardı. Dudakları buluşup dilleri sıcak, ıslak bir düğüm hâlini alırken sanki serbest bırakılmış gibiydiler. Bir diğerinin çıplak tenini arayan elleri her yerde geziniyordu; kâh dizlerinin üstündelerdi, kâh yerde yuvarlanıyorlardı. Bir sandalye devrildi. PJ durması gerektiğini, durmak zorunda olduğunu, duracağını biliyordu ama sonra Brid elini baldırından içeri soktu ve hiçbir umut kalmadı.

Yatak odası, perdeleri çekilmemiş pencerelerden süzen loş ışıkla dolmuştu. Yumuşak bir yağmur cama vuruyordu. Hiç kuş ötmüyordu. Brid yaklaşık bir saattir uyanıktı ve yanında yatan kalıplı adamı seyrediyordu. Teninin açık pembe rengi, sırtındaki tüylerin siyahlığı, nefesinin yavaş, düzenli yükselip alçalması. Epey sakın hissediyordu. Annesi öldüğünden beri boyanmamış tavana bakarak duygularının bir dökümünü çıkardı ama ne kadar ararsa arasın suçluluk bulamadı. Önceki gece yaşananlar zihninde şimşek gibi yanıp sönüyordu. Paltosunun yere saçılan düğmeleri, PJ'in üzerindeki ağırlığı, ter içinde kalmış bedenlerinin sahanlıkta birbirine dolanması, çıkardıkları sesler! Yüzü kızardı ve dudaklarında ufak bir gülümseme belirdi. Şimdi ne olacağını hiç bilmiyordu ama uyku ile hayatının geri kalanı arasından çaldığı bu anda gerçekten mutlu hissediyordu.

Yanındaki etten tepecik hareketlendi. PJ ağırlığını tek koluna verdi ve dönüp tuhaf şekilde Brid'e baktı.

"Tuvalete gitmem lazım," diye fısıldadı.

"Tamam. E git o zaman." Brid gülümsedi ve PJ de ona gülümsedi. PJ'in utancını sezen Brid başını çevirdi ve PJ'in yataktan çıkmasına izin verdi. Brid, şilteden büyük bir ağırlık kalktığını hissetti ve PJ'in yerdeki kıyafetlerin arasından bir şeyler aldığını duydu. Başını çevirdiğinde PJ'in kalçasını bir iç çamaşırının bacak deliğinden geçirmeye çalıştığını gördü. Eliyle çabucak ağzını kapattı.

"Sanırım onlar Anthony'nin." PJ, Brid'e bakmak için döndü ve ikisi birden gülmeye başlamadan önce bir an donakaldı. İç çamaşırını bıraktı ve yatağa geri oturdu.

"Çok kötü ya."

"Sanırım seninki merdivende bir yerlerde."

Bir kahkaha dalgasına daha kapıldılar.

PJ dijital saat üzerinde parlayan kırmızı rakamlara baktı. "Lanet olsun, saat neredeyse sekizi çeyrek geçiyor. Dönmem lazım."

Tekrar ayağa kalktı ve kendisine ait olabilecek kıyafetleri aramaya başladı.

Brid “Sen git çişini yap. Ben eşyalarını toplarım,” dedi ve omzunu okşadı.

* * *

Günlerden cumartesi olduğunu ve Mrs. Meany’nin çalışmadığını hatırladığında PJ neredeyse karakola varmıştı. Endişelenmesine gerek yoktu. Tuhaf sorular sorulmayacaktı. Riordanların bahçesinden çıkarken kendini tuhaf hissetmişti. İyi vakit geçirmişti ve Brid de şahane bir kadına benziyordu ama evliydi ve kendisi de polisti. Bu bir daha tekrarlanamazdı. Ama bu yalnızca dün geceyi düşündüğünde bile pantolonunda oluşan kıpırdanmayı engellemiyordu.

PJ’in ilk seks yapışı değildi. Çok daha gençken Dublin’de bir hayat kadınına gitmişti; kendisine Anna diyen uzun boylu, zayıf bir kadın. Aksanı vardı –belki de Doğu Avrupa aksanı– ama PJ’in tek hatırlayabildiği, teninin ne kadar açık renkli olduğu ve kırmızı saç boyasının boynunu lekelediği idi. Kadınla iki senede üç defa buluşmuştu ama her sefer bir öncekinden daha az heyecanlı oluyordu. Anna’nın sutyenini ve külodunu çıkarmadan önce notaları sayması, vücuduna hiçbir arzu numarası bile olmadan muamele etmesi... Anna ofisteydi, yapması gereken bir iş vardı ve PJ son seferden sonra bir daha asla tekrar gitmemeye yemin etti.

Anlaşılan PJ’in aradığı seks değildi. Bulmaya çalıştığı şey onu isteyen biriydi ve dün gecenin bu kadar muhteşem olmasının sebebi de buydu. Brid onu tamamen arzulamıştı. Bir an bile çekinmemişti. Bu sabah vedalaşırlarken bile sıcak, nemli dudaklarını onun dudaklarına hiç tereddüt etmeden yapıştırmış ve iki eliyle karnını okşamıştı. Gülümsedi ve Brid’i aklından çıkarması gerektiğini, yoksa kaza yapacağını düşündü.

“Yüce İsa, pislik gelmemiş olsun ya!”

PJ, Garda karakoluna geldiğinde araba yolunda gümüş renkli bir Mercedes gördü, başkomiser Linus Dunne elinde sigara arabaya yaslanmıştı. Motoru kapattı. Arabadan inmeden

bile dedektifin yüzündeki sırıtmayı görebiliyordu.

“Günaydın, memur bey! Cumartesi günü için fazla erken saatte dışarı çıkmışsın.”

PJ içinde yükselen şiddet hislerini bastırdı.

“Gazete almak için şöyle bir çıkmıştım.”

“Öyle mi ya?” Dedektif neredeyse güldü ve PJ’in boş ellerine işaret etti.

PJ işi pişkinliğe vurdu.

“Siz de erkencisiniz, başkomiserim.”

“Evet. Habersiz geldiğim için kusura bakma ama karakolu aradım.” Durdu ve gülümsedi. “Açan olmadı.”

Polis memuru telefonun neden açılmadığını açıklama düşüncesini kafasında evirip çevirdi ama vazgeçti.

“Buyurmaz mısınız? *Kettle*’a basayım.”

“Evet. Dün nasıl geçti merak ettim, bir de buradaki birkaç dosyayı kontrol etmem lazım.”

Dakikalar sonra iki adam mutfak masasında çayları aralarında, karşı karşıya oturuyordu. PJ açlıktan ölüyordu ve kahvaltı hazırlamak için can atıyordu ama pislik için bir şeyler yapmaya niyeti yoktu. Linus, Dublin’de öğrendiklerini anlattı ve neden bir mezar açma emri alınması gerektiğini açıkladı. PJ başını salladı ve başparmağını kemirdi. Mezarlığa ekskavatör sokmanın birçok insanı kızdıracağını biliyordu. Linus, PJ’in zihnini okumuş gibi sözlerini “Benim de hoşuma gitmiyor ama cesedi kesin olarak teşhis etmemizin tek yolu bu. Kimliği belirsiz birinin teki olmadığını biliyoruz; bu adam öldürülmüş, bu da demek oluyor ki birileri onu öldürmüş. Kadınlardan nasıl bir elektrik aldın?” diye sürdürdü.

PJ tereddüt etti. Hiçbir şey belli etmemesi lazımdı. Yüce İsa, olanlar öğrenilirse mahvolurdu.

“Yani aralarında epey husumet var, orası kesin. Evelyn Ross, Tommy’yi Brid Riordan’ın öldürdüğünü düşünüyor ama ben şüpheliyim. Hatta bence Brid hayatına devam etmeyi başarmış. Olay Evelyn Ross için hâlâ çok taze, şok edecek kadar taze. İkisinden birinin cinayet işleyebileceğini düşünüyor muyum? Hayır derim ama o kadınların yirmi beş sene önce nasıl insanlar olduklarını da Tanrı bilir.”

“Şimdiye kadar Burke ile temasları olmuş mu?”

“Yok. Aynı Cork otobüsüne binme hikâyesi.”

“Peki bunu gerçekten gören birileri var mı?”

“Henüz yok ama bu akşam *pub*’lara gidip insanlara sorayım diyorum. Alkol nasıl işe yarayabiliyor, biliyorsunuz.”

Linus hafif bir şaşkınlıkla kaşlarını kaldırdı.

“Aferin. Evet, öyle yap, bir şey çıkarsa da beni ara.”

PJ başını sallarken bu konuşmanın beklediği kadar berbat geçmediğinin farkına vardı. Pisliğin işinde epey iyi olduğunu itiraf etmesi gerekiyordu ve günlerdir ilk defa bu davayı çözebileceklerini hissetti.

“Şimdi biraz ödev yapalım, ben de memnuniyetle yardım edeyim. Dosyalara bakıp esas isimlerimizden herhangi birinin –Ross kız kardeşler, Riordan denilen kadın veya Burke– başka yasal sorunları olmuş mu bakmak istiyorum.”

PJ’in yüzü parladı. “Ben baktım!”

Dedektif de ona gülümsedi. “Eee?”

“Hiçbir şey çıkmadı. Rossların en büyük kızının birkaç hız ihlali var, Brid Riordan alkollü araç kullanırken yakalanmış ve Tommy Burke de çiftliğinden mazot çalındığı şikâyetinde bulunmuş ama hiçbir, hiçbir zaman hüküm giymemiş. Bu kadar.”

“Eh, hakkını vermem lazım, memur bey, etkilendim.”

PJ pisliğin ağzından çıkan bu kelimeleri duymanın kendisini bu kadar memnun etmesinden nefret ediyordu.

“Sonunda bi’ sike yaramamış ama etkilendim.” Masadan kalktı.

“Ben gideyim. Sen kahvaltını yap.” Dedektifin yüzüne büyük ve kurnaz bir gülüş yayıldı.

PJ kıpkırmızı kesildiğini hissetti ama bir şey söylemedi.

Polis memuru iki sahanda yumurta, biraz siyah puding, iki dilim domuz pastırması ve bir sosisten sonra biraz kestirmek için yatsam mı diye düşünüyordu. Önceki gece pek uyuyamamıştı ve daha sonra *pub*’lara gidecekse bu gecenin de uzun olabileceğini biliyordu. Tam tabağını lavaboya koyarken birisi ön kapıyı tıklattı. Tuhaftı. Araba sesi duymamıştı.

Kapıyı açtı ve karşısında gülümseyen Evelyn Ross'u gördü. Yanakları yürümekten pembe pembe olmuştu ve elinde bir sepet vardı.

“Memur bey!”

“Evelyn. Ben nasıl... Ne... Her şey yolunda mı?” PJ, sanki Brid Riordan tam o anda yatak odasındaki yorganın üstünde kollarını bacaklarını açmış, çıplak yatıyormuş gibi hissetti. Bu bir saçmalıktı.

Evelyn sepeti uzattı.

“Sabah ekmek pişiriyordum, birkaç tane de fazladan yaptım. Dünkü nezaketiniz için teşekkür etmek istedim. Biraz aptalca davranıyordum, beni eğleyerek iyilik yaptınız.” Göz göze geldiler. “Ha, bir de, Abigail’in bana anlattıklarından eve tekrar geldiğinizde size pek dostça davranmadığınızı anladım. Kusura bakmayın.”

“Ablalık yapıyordu, sıkmayın canınızı.”

“Bana neden bakmıştınız bu arada?”

PJ bir an hatırlayamadı, sonra dank etti. Ağzından “Brid Riordan,” kelimeleri çıkıverdi. Yalnızca adını söylemişti ama seks kasedi internete düşmüş gibi hissetti. “Onu henüz doğru düzgün sorgulamadığımı söylemek istemiştim. Yani, sorgulayacağım tabii ama ne zaman bilmiyorum. Lütfen bana söylediğiniz şeyi ciddiye aldığımı bilin.” Birbirlerine aceleyle gülümsediler.

“İçeri girmez misiniz?” PJ kapıdan birkaç adım geriye gitti.

“Yok yok. Gitsem daha iyi.” Evelyn gitmek için döndü ve sonradan aklına gelmiş gibi “Kardeşlerimle salı günü şapeldeki mum ışığında müzik etkinliğine gideceğiz. Bizimle gelmek isterseniz çok memnun oluruz,” dedi. Hızlı hızlı ama kızarmadan konuştu. Bir iki kere PJ’in gözlerine bakmayı bile başardı.

Polis memuru afallamıştı. Ona çıkma mı teklif ediyordu? Kardeşler ona acıyıp gezmelerine dahil etmeye mi karar vermişlerdi? Bir ipucu bulmak için Evelyn’e baktı ama ifadesiz yüzünden bir şey anlaşılmıyordu. Daha fazla zamana ihtiyacı olduğuna karar verdi.

“Kulağa çok hoş geliyor ama Cork’taki kodamanlara bana

ihtiyaçları olacak mı diye sormam lazım. Ben size haber versem olur mu?” Kendisinden memnun kalmıştı. Sesi sakın ve soğukkanlıydı.

“Tabii. Şey, iyi haberlerinizi bekleyeceğim.” Verandadan inip veda etmek için elini kaldırdı. “Hoşçakalın... Aaa, ekmek!” Güldü. “Ne salağım.” İki somun ekmek uzattı, PJ ekmekleri aldı.

İki elini birer ekmeğin üstüne kapatarak “Hâlâ sıcak,” dedi. Yüce İsa, diye düşündü kendi kendine, biraz cinsel mi olmuştu söylediği? Evelyn hâlâ gülümsüyordu, o yüzden öyle düşünmediğini varsaydı. “Çok teşekkür ederim. Çok iyi gelecekler.”

Yola doğru yürüyen Evelyn “Hiç önemli değil,” diye yanıt verdi. Omzunun üzerinden “Salı günüyle ilgili haber verin,” diye seslendi.

PJ “Veririm!” diye geri seslendi.

Ön kapıyı kapattıktan sonra çıtır somunlara baktı. Kendisiyle, elli üç yaşındaki PJ Collins’le, hayatında ilk defa bir değil iki kadının birden ilgileniyor olması mümkün müydü? Ekmekleri hafifçe sıktı. Hâlâ sıcaktılar.

Şapel güzel bir yapı değildi. Bir tepenin ucunda duran bodur, kare bir binaydı. Tanrı'ya doğru yükselen bir kulesi yoktu, yalnızca batı yönündeki yan duvarında içinde çanın olduğu yükseltilmiş bir kapalı kısım vardı. Gri taş duvarlar gri arduvaz çatıyla birleşiyor, bu çatı da bu sabah birazdan yağmur yağacağını vadeden kocaman, ağır, gri bulut kümelerine doğru yükseliyordu. Azman servi ağaçlarıyla kaplı bir yükselti rahibin evini mezarlıktan ayırıyordu, şapelin diğer tarafında ise yalnız bir Şili arokaryası ağacı vardı. Renkli olan tek şey, mezarlıktaki küçük ekskavatörün cart sarısıydı.

Rahip, Linus Dunne ve teknik bürodan beyaz tulumlarını kuşanmış bir erkek ve bir kadınla bir kenarda duruyordu. PJ kasabadan birilerinin kendisine fazla yaklaşmasını veya O'Driscoll's'ın dışında soru soran gazetecilerden birinin bir fotoğrafçıyla birlikte yanında belirmesini önlemek için basamakların yukarısında konumlanmıştı. Sonradan anlaşıldı ki kimse Burkelerin tekrar gün yüzüne çıkarılmalarını izlemeye meraklı değildi. Daha önce Susan Hickey şapelin önünden geçerken arabasını durdurur gibi olmuştu ama o bile daha yakından bakmak istememişti.

Aniden bir sessizlik olduğunu fark eden PJ mezara doğru baktı. Ekskavatörün motoru kapatılmıştı ve küçük bir izleyici grubu toprak yığınının yakınına gelmişti. PJ yerinden ayrılmak istemiyordu ama olaya bundan daha yakın olması gerektiğini hissediyordu. Dunne ona bir meslektaş gibi davranmaya başlamıştı ve PJ bu soruşturmanın kalbinde yer almaya can atıyordu. Ayaklarını birkaç adım ileri sürükledi ama daha iyi göremedi. Teknik ekip mezarın içinde miydi? Merdivenlerden kimsenin gelmediğinden emin olmak için arkasına bir göz attı ve birkaç adım daha ileri gitti. Şimdi daha iyiydi. Beyaz tulumlu kadının dizleri üzerinde bir şeyler kurcaladığını görebiliyordu. Tabutun kapağıydı herhalde. Yok, kapak çoktan gitmiş olmalıydı. Bir kemik parçasını mı çekiştiriyordu? Kadının yüzeye daha mı yakındı yoksa eşiyile yan yana mıydılar?

Bütün bunları düşününce istemsizce yüzünü buruşturdu ve yerine döndü.

Neydi o? Bir şey hareket etmişti. Şapelin diğer ucunda bir renk –yeşil miydi?– gördüğünü zannetti. Duraksadı. Gözleri onu yanıltıyor olabilirdi ama hayır, bir şey görmüştü –yeşil bir şey– ve hareket ediyordu. PJ şapel duvarının köşesine doğru hamle yaptı, aslında daha çok alçak hızlı adımlama olan bir koşu yorumlamasıyla ilerledi. Köşeye yaklaşınca rahibin evine giden yolun aşağısında servileri geçip, gözden kaybolan yeşil palto bir kez daha gözüne ilişti. Beyaz saçlarla kırmızı-beyaz çizgili alışveriş torbasını da gördü. Zihninde hiç kuşku kalmamıştı. Alelacele uzaklaşan yeşil paltolu figür onun Mrs. Meany’siydi.

Mrs. Meany, polis memurunun kendisini gördüğünü içten içe biliyordu. Omuzlarını indirip, başını öne doğru uzatarak ve görünmez olmayı dileyerek mümkün olduğunca hızla yolun aşağısına doğru yürüdü. Elbette gelmemeliydi. Bu aptalca bir fikirdi ama polis memuru ona olanları anlatınca şeye...yani Mrs. Burke’e acımıştı ama aslında ikisi de kendilerince ona iyi davranmışlardı. Belki PJ bir şey söylemezdi. Yok ama, söylerdi. Bir hikâye yazması lazımdı. Kilise işleri dese olur muydu? Rahibi arıyordu. Bu PJ’i uzaklaştırmaya yeterdi. Kendisinin onu bir şeylere dahil etmeye çalışması polis memurunu hep dehşete düşürürdü.

Aşağı doğru bakan Mrs. Meany yolun, üzerinde ölü çam iğneleri ve yosundan ince bir tabaka olan sertleşmiş toprağını gördü. Koşmak istiyordu ama düşmekten korkan ayakları dikkatlice ilerliyordu. Ağaçların ötesine geldiğinde nefes almak için durdu ve kırk sene önce bu yolda bir aşağı bir yukarı koşuşturan kızı düşündü. O zamanlar Burkeler kendisine hayatta ikinci bir şans vermişti ve rahibin ev işlerine bakıyordu. Nasıl oluyordu da onca yıl sonra işte yine buradaydı; yine korkuyor, yine saklanıyordu? Şimdiki kızlara bakıyor, sahip oldukları seçenekler onu hayrete düşürüyordu. Nereye isterlerse gidebilir, ne isterlerse yapabilirlerdi. Bazen kıskançlık onu yiyip bitirir, bazı günler ise uzun saçları ve kısa etekleriyle

Ballytorne'da okul servisini beklerken gülüp itişen kızları izleyerek genç Mrs. Meany'nin böyle bir zamanda bile Dune-en'den uzaklaşacak cesareti olup olmayacağını merak ederdi.

Hiçbir zaman bir Mr. Meany olmamıştı. Rahip Mulcahy gittikten sonra yerine Rahip Carter adında yaşlı bir Cizvit gelmişti. Genç kız bir gün merdivenlerin arkasındaki fayans zemini fırçalarken kendisini çağıran zili duymuştu. Çabucak ayağa kalkmış, kırmızı ellerini önlüğüne kurulamıştı. Rahibin çalışma odasının kapısını çalınca kadife kaplı bir kutunun içinden geliyormuş gibi çıkan bir ses "Gel," demişti. Rahip Carter masasında oturuyor, lambanın ışığı küçük yuvarlak gözlüklerine vuruyordu. Sanki o odada hep geceydi. Masaya yaklaştı ve rahip kendisine oturmasını söylemediği için elleri arkasında, rahibin önünde dikildi.

Rahip Carter bir müddet boğazını temizledikten sonra yavaşça bir zamandır düşünmekte olduğunu açıkladı. Evde bu kadar genç, hem de bekâr bir kızın çalışması yakışıksızdı, dolayısıyla bundan sonra kendisine Mrs. Meany denecekti. Uysallıkla başını eğmiş ve tekrar mutfığa gitmişti ama olup bitenlere inanamıyordu. Evli olmadığını tabii ki herkes biliyordu. Ona Mrs. Meany demenin anlamı neydi? Fakat rahibin telkinleri ve yaydığı "papa onayı" hissi o kadar kuvvetliydi ki birkaç ay sonra ortada ne kalkan kaşlar kaldı ne de sorular. Gizemli bir Mr. Meany'nin karısı ve yıllar geçtikten sonra dulu olmuştu ama önemli olan şuydu ki kendisi bir zamanlar evli bir kadındı. Ölü kocasına duyduğu görev bilinciyle bekâr olmadığını bazen kendisi bile unutturdu. Her zaman yalnız olduğu gerçeğine pek kafa yormak istemediğinden kurguyu kabullenmeyi öğrenmişti.

Rahibin evinin yan tarafından sürünüp aşağı inen Mrs. Meany, kasabaya doğru yürümeye devam etmek için yola çıkmadan önce saçını ve paltosunu kontrol etti.

Şapel geceleri bir nebze daha iyi gözüküyordu çünkü pek seçilemiyordu. Doksanların başında Susan Hickey, şapele aydınlatma alınması için büyük bir yardım kampanyasının başını çekmişti. Başlarda ışıklar pek etkili olmamış ve kasabaya aşı-

na olmayan gece ziyaretçilerinde Duneen'de artık bir nükleer reaktör olduğu izlenimini uyandırmıştı; bu süreçte hiç bakım yapılmaması da yirmi sene sonra binanın rastgele kısımlarını aydınlatan, eşitsiz dağılmış turuncu bir parlaklık anlamına geliyordu.

Kapının önünde büyük bir gölge grubu toplanmıştı; yirmi veya daha fazla insan karanlıkta sessizce konuşuyor, nefesleri geniş taş verandadan sızan ışık üzerinde süzülüyordu. Evelyn Ross iki yanında iki kardeşiyle dikkatle merdivenleri çıkıyordu. Bu üçü için nadir bir gezintiydi, mum ışığında müzik etkinliğine katılmalarını önerenin Evelyn olduğu düşünüldüğünde daha da nadirdi. Evelyn nane yeşili kâğıda basılmış birkaç notanın üstünde yanan mum şeklindeki uyduruk çizimli broşürü gösterdiğinde ne Florence ne Abigail heveslenmişti ama ikisi de kardeşleriyle ilgili kendilerince suçluluk duyuyorlardı; o yüzden işte buradaydılar.

Üç kadın basamakları yaralamışlardı ki arkalarında tuhaf bir hırıltı duyular. Florence omzunun üzerinden baktı ve “Memur Collins!” diye haykırdı.

Evelyn “Bizi bulmuşsunuz!” diye lafa karıştı, Abigail her ne kadar gülümse de yalnızca “İşte yine karşılaştık,” dedi.

Üç kadın da polis memurunu “serbest kıyafet”le görmenin neden olduğu şaşkın bakışlarını gizlemeye çalıştı ve başarısız oldu. PJ’in ayaklarında spor ayakkabıyla ortopedik bot arası ağır tabanlı, kahverengi kumaş ayakkabılar vardı. İki bacağında da Mrs. Meany tarafından ciddiyle ütülenmiş birer çizgi olan lacivert kot pantolonu gıcır gıcırdı. Kotun ağı, dizin orada bir yerde başlıyor gibiydi. Yeşil-beyaz çizgili, yakalı bir tişört göbeğinin üstünde gerilmişti, onun üstüne de omuzlarının aslında üniformasının yarattığı bir illüzyon olduğunu açığa çıkaran lacivert bir yağmurluk giymişti.

Kıyafeti internetten almıştı. PJ karakoldan çıkarken aynaya bakmış, spor ve rahat gözüktüğünü düşünmüştü ama şimdi Ross kız kardeşlerin bakışları ona aşırı şişmiş bir okul çocuğuna benzediğini söylüyordu. Zorlukla yutkundu, yüzüne bir gülümseme yerleştirdi ve sağ elini gönülsüzce kaldırıp sallamaya benzer bir hareket yaptı.

İçi hemen elini kolunu bağlayan bir kuşkuyla doldu. Bu tuhaf daveti ne diye kabul etmişti? O'Driscoll's'takilere sormuş, etkinlik opera arylarıyla harp müziğinin bir karışımı olarak tarif edilmişti. Etkinliği düzenleyen, Cork'taki müzik okulunda okuyan Mairead Gallagher'dı. Neden mum ışığında olduğunu kimse çok iyi anlamamış gibiydi; daha Noel gelmemişti ki. PJ en azından uyuyakaldığında müzisyenlerin fark etmeyebileceklerini düşünerek rahatladı.

Hafta sonu sakın, çok sakın geçmişti. Düşünmek ve yeniden düşünmek için çok fazla vakit olmuştu. Cumartesi günü *pub*'da o kadar içtikten sonra bile kolay kolay uykuya dalamamıştı. Pazar sabahı ilgilenmesi gereken geceden kalmalık hâli, en azından özel hayatında olup bitenlerden başka bir şey düşünebilmesini sağlamıştı. Özel hayatı! Düşüncesi bile onu şaşkına çeviriyordu. Ne zamandan beri bir özel hayatı vardı? Yetişkinliğinde onlarca yılı duygusal bağ kurmadan geçirmeyi başarmıştı ama şimdi istemeden ne olduğunu bilmediği bir şeye bulaştığını hissediyordu. Sakin ve mantıklı olduğunda kendi kendine Evelyn'in yalnızca kibarlık yaptığını ve yalnız bir adama acıdığını, Brid'in ise yalnızca hata yapan sarhoş, mutsuz bir kadın olduğunu söylüyordu. Bu gerçekleri kendisine ne kadar söylerse söylesin hisleri nedense değişmiyordu. İki kadın da onu kendilerine has şekillerde çekiyordu. Cesaretsiz ve huzursuz hissediyordu. Bu adamı tanımıyordu.

Alışılmamış dörtlü merdivenleri çıkmaya devam ederken Evelyn "Gelmeye karar verdiğinizde çok sevindim," dedi. "Genç Mairead geçen Noel'de solo bir parça söyledi, muhteşem bir sesi var."

Florence "Kendisine öğretmenlik yaptım, hep muhteşem bir şarkıcıydı. Bundan faydalananı olmasa harika," diye ekledi.

Diğerleri "Evet, evet," diye hemfikir oldular. Ardından tuhaf bir sessizlik oldu.

"Epey serin." Bu PJ'in buzları kırma denemesiydi ama ortam hâlâ buz gibiydi. Aydınlatılmış verandaya doğru sessizce yürüdüler.

Evelyn konuşması gerektiğini biliyordu ama zihni bomboştı. Bu adam budalanın tekiydi. Birisi ona PJ'in fotoğrafını

gösterse irkilirdi ama adam gerçekte bir tür sıcaklık yayıyordu. Bu durum aklını karıştırıyordu. Kendisini PJ'in tenine dokunmak, yüzünün yanlarını okşamak, belki de dudaklarını dudaklarına bastırmak isterken buluyordu. Delilikti bu. Tommy kalbini kırıp gittikten sonra hayatının o kısmına kilit vurmuştu. Çeyrek asır boyunca bir erkek için bir şeyler hissetmesine müsaade etmemişti; zaten neredeyse hiç erkekle tanışmamıştı. Ama şimdi sanki o kemiklerle birlikte kalbi de yeniden bulunmuş gibiydi. Bütün bunların nedeni yalnızca polis memuru Collins'in uzun süreli dünyadan kaçışının ardından gördüğü ilk adam olması mıydı? Peri masallarında aşk iksiri verilen o ahmaklara, hayal dünyasındaki kızlara mı benziyordu? Bilmiyordu ama bütün bunların kendisine hissettirdiklerinden nefret ediyor da değildi.

Ross kız kardeşler kilisenin ortasında bir sıraya otururken bir araba da aşağıdaki sokağa park ediyordu. Riordanların ikisi de Noel ayını kıyafetlerinin farklı bir versiyonunu giymişlerdi; Anthony'nin üstünde koyu renk bir takım ile beyaz gömlek vardı ama kravat takmamıştı, Brid ise en güzel ceketini boyuna kadar iliklemiş, yakasına Anthony'nin onuncu evlilik yıldönümleri için verdiği amber broşu takmış ve hiçbir kadının günah çıkarmaya giderken sürmeyeceği türden bir kırmızı ruj sürmüştü. Arabadan birkaç adım uzaklaştı ama Anthony kapıları kilitlemek için döndüğünde duraksadı. Farlar yanıp söndü ve kısa bir bip sesi duyuldu. İkisi de birbirlerine hafifçe gülümsedi ve taş basamaklara yöneldiler.

Cumartesi günü PJ kimselere görünmeden evden ayrıldıktan sonra Brid mutfak masasında oturmuş ve şimdi ne yapacağını bulmaya çalışmıştı. Yaşananlar ona çok fazla geliyordu. Hayatında değiştirmek istemediği tek bir şey bile yok gibiydi. Bu işin büyüklüğü ona o kadar fazla geliyordu ki dile getirmeye bile değmezmiş gibiydi ama sonra Carmel ve Cathal'ı düşündü. Çocuklarını geri istiyordu. Yüzünü onların temiz saçlarına gömmek ve kollarını boyunlarına dolamak istiyordu. Onları kurtarabilirse belki kendini de kurtarabilirdi. Ayağa kalkmış ve mutfağı temizlemeye başlamıştı.

O öğleden sonra duştan yeni çıkmış olarak ve içinde bir nebze bile cesaret olmadan kayınvalidesinin bungalovuna gitmişti. Arka kapıya yöneldi ve kapıyı kısaca tıklattıktan sonra içeri girdi. Herhangi bir ziyaretçi gibi kapıyı çalmayacaktı. Bu insanlar onun ailesiydi.

Çocukları görünce sanki yalnızca önceki gece eve gelmediği için görüşmemişler gibi kollarını kocaman açmıştı. Carmel hemen ona doğru gelmişti ama Brid ne kadar belli etmemeye çalışsa da Cathal'ın odayı geçip, kendisini yanından öpmeden önce onay veren bir baş hareketi için babasına baktığını görmüştü. Kalbi küçük bir kuşunki gibi pır pır ediyor, mümkün olduğunca iyi gözükmeye çalışıyordu. Çocuklara babaannelerini üzüp üzmediklerini sordu. Verilen her şeyi yemişler miydi? Güzel uyumuşlar mıydı? Başlardaki tuhaflığın ardından Anthony ve annesi de zorlama mutlu aile taklidine katıldılar.

“Rahatsızlık vermediler.”

“Tabii. Cathal ne verseniz yer zaten, değil mi?”

Çay yapılmış ve Brid kimse söylemeden paltosunu çıkarıp, koridordaki askılardan birine asmak yerine sandalyesinin arkasına koymuştu. Bebek adımları. Elinde kupasıyla mutfak tezgâhına yaslanan Anthony'ye bakmıştı. Onu gördüğü ilk günden beri neredeyse hiç değişmemişti. Hiç kilo almamıştı ve dökülmeye başlayan koyu saçları ve gözlerinin etrafındaki çizgiler olmasa yirmi yaş genç sayılabilirdi. Kendini beğenmiş bir adam değildi ama yine de, sanki bakışlarında, Brid'e ben senden daha iyisini hak ediyorum diyen bir şeyler vardı.

Elleri masanın üstündeydi, avuç içleri aşağı bakıyordu. Kendisini bir şeylere demirlemesi gerektiğini, yoksa odanın içinde acısını haykıran histerik bir balon gibi oradan oraya savrulacağını hissetti. Derin bir nefes alıp, yüzüne boş bir kaygısızlık ifadesi vererek “Şimdi çocuklar, benim babanızla kısa bir konuşma yapmam lazım,” diye duyurdu. Çocukların korkmuş yüzlerini görmezden gelmeye çalıştı. Şimdi ne olacağını düşünüyorlardı acaba? Kendisinin onları bırakacağını düşünüyorlar mıydı gerçekten? Kayınvalidesine baktı. “Oturma odasını biraz kullanmamızın sakıncası var mı?”

Yaşlı kadın ayağa kalktı ve Brid'e İngilizce bilgisi kısıtlı, önemli bir konukmuş gibi yanıt verdi: "Bu evdeki bütün odaları pek tabii kullanabilirsiniz."

Yalnız kaldıklarında bir an sessizlik oldu.

"Sıçtım." Anthony konuşmaya fırsat bulamadan devam etti. "Son zamanlarda hep sıçıyorum. Özür dilerim."

Anthony ağzını açtı ama Brid elini kaldırdı. "Hayır, Anthony. Müsaade et... Daha önce de özür dilediğimi biliyorum ama bu sefer farklı. İyi bir anne olamadım. Veya iyi bir eş. Bunu biliyorum ama bu sefer değişeceğim. Şarabı bırakacağım söz veriyorum. Bana inanmayacağını ve bana güvenmen için zaman gerektiğini biliyorum ama bütün hayatım boyunca daha önce hiçbir konuda bu kadar kararlı olmadım."

Öne eğildi ve Anthony'nin ellerini tuttu, doğrudan gözlerinin içine bakıyor ve nefesini tutuyordu. Nasıl gidiyordu? Ona yeterince ikna edici gelmişti. Bir ateşkes olacaksa bütün suçu üstlenmesi gerektiğini biliyordu. Kendisini savunmaya çalışmanın anlamı yoktu. Anthony'nin soğukluğundan veya uzun süren sessiz hallerinden bahsedilmeyecekti. Kendisi korkunç, değersiz eşti; Anthony ise uzun süredir acı çeken aziz. İçmeyi bırakmak konusunda çok ciddiydi ama bu kendisi ve çocukları içindi, bu çakma dinibütün hıyar için değil. Anthony'nin ellerini sıktı ve...evet, gözlerini yaşlarla doldurmayı başardı. Eğer bu da yetmiyorsa başka ne deneyebilir, bilmiyordu.

Anthony iç çekti. "Bu haksızlık. Sence çocuklar dün okulun önünde dikilirken nasıl hissettiler? İnsanlar konuşuyor. Lakap takıyorlar. O çocuklar seni sevmek istiyor. Hepimiz seni sevmek istiyoruz ama sen şaka gibisin. Artık komik gelmeyen eski bir şaka." Brid'in ellerini itti.

Gözyaşları artık gerçektir. Hepsinin onu sevmek istemesiyle ilgili sözlerle birlikte akmaya başlamışlardı. O da onu sevmek istiyor muydu? Onu hiç sevmiş miydi? Bunu ilk defa duyuyordu.

Sert koltuğun ucuna oturdu ve gözlerini yere dikti. "Biliyorum, Anthony. Bir canavar gibi davrandım ama yemin ediyorum bu sefer başka olacak. Bana inanman için ne yap-

yım?” Başını kaldırdı, kıpkırmızı yüzü gözyaşları ve sümük içindeydi. “Bir daha içmeyeceğim. Bitti. Tek bir damla bile yok!”

“Yüce İsa, şu an sarhoş musun, Brid?”

“Hayır!” Haykırdı ve ayağa fırladı. Kendisine inanması için yalvarmak istiyordu ama söyleyecek sözü kalmamıştı.

Anthony boynunun arkasını sıvazladı ve kapı ile porselenlerin olduğu dolap arasındaki kısa mesafede, kafesteki bir kedi gibi bir aşağı bir yukarı yürüdü. Zorla soluk alıp veriyor, iç çekiyordu. Sonunda durdu ve ona baktı. Çökük omuzlarla durmuş birbirlerine bakarken ringte son raundu bekleyen dövüşçüler gibi gözüküyorlardı.

“Mesele çocuklar, Brid.”

“Burada olmak istemiyorlar.”

“Biliyorum ama sen şeyken yanında olamazlar.”

“Olmayacağım.”

“Of, Brid. Çocukların hatırına sana inanmak istiyorum, gerçekten istiyorum ama nasıl inanayım?”

“Bana bir hafta ver. Bir hafta. Bu sefer farklı, anlamıyor musun? Bu sefer de sıçarsam giderim. Sen ve çocuklar kaçmak zorunda kalmazsınız. Eşyalarımı toplar, giderim. N’olur!”

Ve o an aslında Anthony’nin de geri dönmesini istiyormuş gibi hissetti. Belki de yeni bir hayat istemiyordu. Yalnızca eski hayatının daha iyi olmasını istiyordu, sanki tanıdık bir çift ayakkabıyı cilalamak gibi.

Anthony parmaklarını porselenlerin olduğu dolabın kapığındaki eğimli camda gezdirdi. Başını kaldırmadı, yalnızca “Bir hafta. Bir haftan var,” diye fısıldadı.

Brid ona sarılmak istedi ama bunun yanlış bir hareket olacağını sezdi. Zafer kazanmıştı ama hiçbir zafer gösterisi yapmaması gerekiyordu. Basit bir baş sallama ve ağırbaşlı bir “Teşekkür ederim, Anthony.”

Anthony hep birlikte eve gideceklerini söylediğinde yaşlı kadının yüzünde oluşan ifade, babaannelerinin evlerinden çıkan çocuklarına liderlik etmekten bile daha iyiydi. Brid’in kazanan birinin yapacağı gibi kocaman, kendini beğenmiş şekilde gülümsememek için büyük fedakârlık yapması gerekmişti.

Ay ışığında müzik, birlikte yeni hayatlarının başlangıcıydı. İkisi de çaba gösteriyordu. Basamakları çıkarken Anthony, Brid'in koluna girdi. Yabancı biri onların ne kadar tatlı bir çift olduğunu düşünebilirdi, oysa Duneen halkının büyük bölümü Brid'in dengede durmakta güçlük çektiğini varsayıyordu.

Şapele girdiklerinde konser başlamak üzereydi, o yüzden kilisenin arka tarafındaki bir sıraya oturuverdiler.

Mairead Gallagher, Duneen'deki amatör bir müzik etkinliğinden ziyade Oscarlar için daha uygun olacak bir elbiseyle mihrabın önünde duruyordu. Bu kadar açık giyinmiş olmakla seksi gözükme istemiş olması muhtemeldi ama Aziz Michael şapelinin taşlarının serinliğinde hem erkekler hem kadınlar onun kim bilir ne kadar üşüdüğünü düşünüyordu.

Titrememek için iki elini sıkıca birbirine bastırarak Cork'taki müzik okulundan birer harp ve piyano sanatçısını takdim etti. İki genç adam cansız alkışlarla öne çıktı ve enstrümanlarının yanındaki yerlerini aldı. Mairead ne idüğü belirsiz bir Polonyalı bestecinin iki aryasını söyleyince program herkesin korktuğu gibi başlamış oldu. PJ en ufak hareketinden acı verici derecede utanıp sıkılmaya başlamıştı, bu nedenle kıpırdanmalarının sayısını kısıtlamaya çalışıyordu. Evelyn hareketsiz duruyor, dümdüz karşıya bakıyor, bu esnada Abigail de tırnaklarını inceliyordu. Basit Duneen halkı bu tiz ahenksizliğin hakkını güzelce verdiğini görebilsin diye Florence, yüzüne bir sürü farklı his yansıtıyordu.

Mairead bir *Oklahoma!*²⁴ şarkıları seçkisi söyleyeceğini duyurunca işler bir nebze düzeldi. Bilindik melodilerle herkes rahatladı ve en mütereddit kocalar bile keyif almaya başladılar. Başka arya da söylendi ama Mozart ve Puccini'dendi –herkesin sevdiği parçalar– sonra arp sanatçısı solo bir parça çaldı ve her ne kadar kimse bu parçadan gerçekten keyif aldığını iddia edemese de en azından çalışındaki teknik başarıya hayranlık duyabildiler. Mairead gösteriyi *You'll Never*

24. Bu isimde 1955 tarihli bir müzikal film ve başrolünde Hugh Jackman'ın olduğu 1999 tarihli bir film bulunuyor. Seçkinin müzikal filminden olması daha muhtemel. (ç.n.)

Walk Alone'un²⁵ vaatten çok tehdit gibi gelen pek güçlü bir yorumuyla bitirdi. Şapelde alkışlar ve "Bir daha!" haykırıışları yankılandı. Üçlünün bir bis ihtiyacı olabileceğini tahayyül etmedikleri açıktı, o yüzden John Denver'ın *Take Me Home, Country Roads*'unun herkesin eşlik ettiği tuhaf bir versiyonuyla idare ettiler.

Kimse şarkıyı ne zaman öğrendiğini bile bilmesede herkes sözleri biliyordu. Evelyn, PJ'in yumuşak bariton sesiyle "West Virginia, mountain mamma!" diye şarkı söylemesine şaşırdı.

Polis memuru iyi vakit geçiriyordu. Şarkı söylemeyi ne kadar sevdiğini unutmuştu. Seyircinin önünde duramayacak kadar utangaç hâle gelip, bırakmak zorunda kalınca okul korosundaki kariyeri kısa ömürlü olmuştu. Şarkıyı neredeyse fısıldayarak söyleyen Evelyn'in sesini duymak için çabaladı. Müziğe yatkın olan Florence'tı ve Ballytorne'un öteki yakasında bir yerlerdeki köy yollarıyla temasa geçmeye çalışır gibi başını geriye atmıştı.

Konser bitince insanlar birbirlerini iterek kapılara yöneldi, birbirlerinin paltolarını çekiştiriyor, komşularına baş sallıyor ve konserin çok iyi olduğu konusunda birbirleriyle hemfikir oluyorlardı. "İyi değil miydi? "İyi idi. Çok iyi idi."

Brid ve Anthony neredeyse ilk ayrılanlar oldu, o esnada PJ ve Ross kız kardeşler de akın akın çıkışa giden kalabalığın içinde sıkışıp kalmışlardı. Evelyn, PJ'in koluna dokundu. PJ gözlerini indirip ona baktı ve teninin yumuşaklığı ile hafif gülümsemesiyle kendinden geçti. "Saat daha erken, memur bey. Eve gelip bir fincan çay veya bir içki içer misiniz? Çıkmadan birkaç sandviç de yapmıştım." Alçak, rahatsız bir sandalyede sıkışıp, Abigail ve Florence'la havadan sudan konuşma düşüncesi PJ'e pek cazip gelmemişti ama bu o kadar nadir rastlanır bir davetti ki reddedemeyeceğini hissetti. Ayrıca çok da açtı.

25. "Carousel" müzikalinden "Asla Yalnız Yürümeyeceksin". Şarkıyı Gerry and the Pacemakers'ın 1963 tarihinde seslendirmesinin ardından şarkının popülerliği artmış ve Liverpool futbol takımıyla özdeşleşmiştir. (ç.n.)

Basamakların sonunda durup PJ'in kendi arabasıyla kardeşleri Ard Carraig'e doğru takip edeceğini kararlaştırdılar. Bir araba dağılmakta olan kalabalıktan kaçınmaya çalışarak yavaşça ilerlerken PJ tam arkasını dönmek üzereydi. Yolcu koltuğunda Brid'in yüzünü gördü. Brid onu fark etti ve gülmüseddi ama sonra yanında Evelyn'in olduğunu görmüş olmalı ki ifadesi değişti. PJ, kendisi de Brid'i fark etmiş olan Evelyn'e doğru bir bakış attı. İfadesini anlamak zordu ama kesinlikle gülümseme belirtisi yoktu. Birden PJ'in iştahı kaçtı.

Yağmur yağmıyordu ama yağmasına gerek yoktu. Hava nemli bir sisle ağırlaşmıştı, ufuk ise gökyüzü ve denizi tek bir alaca tuval oluncaya kadar bulanıklaştıran çeşitli gri tonları içinde kaybolmuştu. Kayalıklarda park edilmiş küçük kırmızı araba, engin çıplaklıkta bir yara gibi gözüküyordu.

Brid dalgaların beyaz uçlarına ve rüzgârda eğilen ufak, yapraksız ağaçlara baktı. Sürücü tarafındaki cam açıktı, büyük nefeslerle nemli deniz havasını içine çekiyordu. Yapmak istediği tam olarak arabayla buraya gelmek değildi ama böyle hissederken evde duramayacağını biliyordu. Bir kadeh şarap o kadar cazip geliyordu ki buzdolabının ağır kapağından ve mutfaktan kaçmak zorunda kalmıştı. Kayalıkların üstünde nefeslenmek için durmanın ne yapmak istediğini bulmasına yardımcı olacağını umuyordu.

Brid yetişkinlik hayatının büyük bölümü boyunca kendisine yaşadığı hayatı fazla yakından inceleme veya sorgulama izni vermemişti. Yalnızca günleri devirmiş, gerektiğinde de duygularını kalbinin karanlık kovuklarına itelemek için şaraba başvurmuştu. Dün gece PJ'i Ross denilen kadınlardan birinin yanında görmek onun için bir şok olmuştu. Hislerine tereddütsüz isim koyabiliyordu. Derinden hissedilen, mantıksız bir kıskançlıktı. Bu duygunun sebebinin çok az tanıdığı o adamın başkasıyla birlikte olması mı yoksa yalnızca o kişinin Evelyn Ross olması mı olduğunu tespit etmek ise o kadar kolay değildi. Bunların hepsi utanç verici derecede çocuksuydu.

Brid yolculuk boyunca farkında olmadan tek kelime etmediğinden Anthony sonunda sorunun ne olduğunu sormuştu. Zavallı Anthony. Evet, çokbilmiş ve sinir bozucuydu ama aynı zamanda hiçbir erkek bu muameleyi hak etmiyordu. Anthony'nin kolay bir hayatı olmamıştı, Brid sık sık onun neden kendisini terk etmediğini merak ederdi. Çiftlik onun için gerçekten bu kadar önemli miydi? Mutluluğundan daha mı önemliydi? Gerçekten sevdiği bir kadınla birlikte olmaktan daha mı önemliydi? Belki de çocuklar ona yetiyordu. Ne de

olsa Brid'e yetmişlerdi, öyle değil mi?

Kıskançlık. Sarhoşlukla giriştikleri kaçamaktan sonra bir şeyler hissetmeye hakkı yoktu, daha yoğun bir şeyler hissettiğini daha ertesi gün anlamıştı. Belki de mesele yalnızca fiziksel bağlanmaydı. Anthony'yle hâlâ arada sırada seks yapıyorlardı ama polis memuruyla yaşadıkları o aç tırmalama ve ısırmalara hiç benzemiyordu. Esasen hayatında hiçbir zaman o şekilde arzulandığını hissetmemişti ve bu ona çok fazla geliyordu. Yine de bu durum aralarında geçen bir ilişki olduğu anlamına gelmiyordu ve PJ'in yanındaki o Ross yarattığı dışında herhangi bir kadın olsaydı böyle hissetmeyeceğini de biliyordu.

Brid arabadan indi ve paltosunun yakasını kaldırarak kayalıkların ucuna doğru yürüdü. Bütün karanlık günlerine rağmen hiçbir zaman hayatını sonlandırmak istememişti. Yine de bugün aşağıdaki kayaların etrafında çırpınan suya baktığında kendini sulara bırakıverdiğini hayal edebiliyordu. Havada süzülmenin muhteşem hafifliği ve özgürlüğü; sonra soğuk, karanlık suların bütün dertleri ve kaygıları alıp götürmesi... Kendi kendine gülümsedi. Elbette asla böyle bir şey yapmazdı. Yalnızca çocukları nedeniyle değil, hayatın kendisine sunacakları olduğuna hâlâ inanıyordu. Olmak zorundaydı çünkü hayat şimdiye dek ona pek az şey vermişti.

PJ'e bir şey söylese mi, diye düşündü. Bir yasak aşkın ona faydası dokunur muydu, yoksa her şeyi daha da mı berbat ederdi? Onunla tekrar aynı yatakta olduğunu hayal edebilmesi ama gözlerine bakıp ne hissettiğini sormayı zihninde canlandıramaması ne tuhaftı.

Yoldan gelen bir arabanın motorunun gürültüsü düşüncelerini böldü ve Garda aracının kendini belli eden mavi ve sarı renklerini gördü. Eğilmek veya saklanmak için çok geç kalmıştı ama neyse ki araba yanından geçip sık bir çitin arkasında kayboldu. Brid rahat bir nefes aldı. Şu anda herhangi bir konuşma yapmaya hazır değildi. Ama sonra motorun sesi biraz daha yüksek duyuldu ve başını çevirince direksiyonda PJ'i ve hafif eğimli tepeden yavaşça geri geri inen arabayı gördü. PJ yaklaşık 15 metre uzakta durdu ve motoru kapattı.

Brid sağ eliyle saçını düzelterek kendisine çekidüzen vermeye çalıştı, şey gözüktüğünün farkındaydı...yani rüzgâr çarpmış gibi denebilirdi ama perperişanın gerçeğe daha yakın olduğunu biliyordu. PJ rüzgâra doğru eğilerek ona doğru yürüdü. Gülümsüyordu.

“Sen olduğunu düşünmüştüm.”

“Evet.”

“Ne berbat bir gün.”

“Evet.”

PJ söyleyecekleri bulutlarda yazılıymış gibi denize doğru baktı.

“Çocuklarla olan meseleyi hallettin mi, merak ettim.”

“Evet. Durumlar iyi...iyi.”

Bir duraksama daha oldu, ardından Brid, PJ’in dudaklarının hareket ettiğini gördü ama dalgalar ve rüzgâr kelimelerini bastırdı.

Rüzgârın sesini bastırmaya çalışarak “Duyamıyorum,” diye bağırdı.

PJ birkaç adım daha yaklaştı.

“Aramız iyi mi, onu soruyorum.”

“İyi mi?”

“Hani geçen gecedен sonra?”

O kadar ciddi ve kaygılı gözüküyordu ki Brid elinde olmadan ona gülümsedi.

“Olanlar delilikti ama pişman değilim. İyi vakit geçirdim. Sen iyi misin?”

PJ kızardı. “Evet. Ben de iyi vakit geçirdim.”

Birbirlerine sırtttılar ve PJ şaşkınlıkla tahrik olmaya başladığını hissetti. Adeta kendisine bir hatırlatma yapar gibi “Hiç profesyonelce davranmadım. Birileri öğrenecek olursa...” deyiverdi.

“Ah, merak etme, benden sır çıkmaz.” Brid sonra belli belirsiz sırtarak “Memur beyin işini kaybetmesini hiç istemem,” diye ekledi.

PJ minik bir kikirdemeyle “Memur bey de bunu hiç istemez” diye cevap verdi. Flörtleşmek böyle bir şey mi, merak ettiler.

“Buraya neden geldin ki, Brid?”

“Biraz uzaklaşmam gerekti sadece.”

“Uzaklaşmak mı?”

“Anla işte. Anthony, buzdolabı.”

“Anthony’nin buzdolabı mı?”

Brid gülümsedi. “Öyle de diyebiliriz tabii ama hayır, şarap demek istedim. İçki içmemeye çalışıyorum ama bunlar olup biterken çok zor. Bana Duneen’de şöhretimden haberi olmayan tek kişi olduğunu söyleme sakın!”

“Bir iki fısıltı duydum.”

PJ, o an Brid’e sarılmak istedi. Onunla yerlere yuvarlanmak, okyanustan esen rüzgârdan birlikte korunmak... Ama bunun olmaması gerektiğini biliyordu. Daha bitmemiş işleri vardı. Boğazını temizledi.

“Brid. Tuhaf bir durum ama Tommy Burke’ün ortadan kaybolmasıyla ilgili sana sormam gereken birkaç soru daha var. Özür dilerim. Seni üzmem istemiyorum.”

Bunca yıldan sonra tekrar Tommy’nin adını duymak Brid’de hâlâ şok etkisi yaratıyordu, PJ’e cevap vermesi biraz zaman aldı.

111

“Tabii, tabii. Arabada oturalım mı?” PJ küçük Honda’ya baktı.

“Sana da uyarsa bence ekip arabasında daha rahat ederiz.”

Brid bir o araca, bir diğerine, sonra tekrar PJ’e baktı. “Tabii.”

Garda aracına doğru birkaç adım geri yürüdüler ve içeri girdiler. PJ motoru çalıştırdı ve radyonun yanındaki plastik düğmeleri kurcaladı.

“Şimdi buzlarımız çözülür.”

Brid “Şahane,” dedi, samimiydi.

PJ torpido gözünü açmak için uzandı ve not defteriyle kalemini çıkardı.

“Pek resmîyiz,” dedi Brid.

PJ özür diler gibi “Cork’taki büyük patron yüzünden. Her şeyin kitabına göre yapılmasını istiyor,” dedi. “Evet. Tommy Burke’le nişanlıydın, öyle mi?”

“Nişanlıydım.”

“Peki onu en son ne zaman gördün?”

“Ortadan kaybolmasından önceki geceydi. Akşam yemeğini yemek için gelmişti.” Brid koltuğunda döndü ve elini PJ’in koluna koydu. “Bütün bunlar ne kadar tuhaf, anlata-mam.”

“Tuhaf mı? Nasıl yani?”

“Yani işte şundan... Tam bir çocuktum. Hep Tommy Burke’ün hayatımın aşkı olduğunu düşünürdüm. Her şeyden, hani işte hayatımdan, onu sorumlu tutardım. Saçmalık. O beni hiç sevmeydi. O zamanlar bile bunu biliyordum. Gerçek bir nişanlı kızdan ziyade hayran olduğu pop yıldızıyla randevuya çıkma yarışmasını kazanan kızlar gibiydim. Cesedini bulduklarını söylediklerinde aklımı kaçıracığımı zannettim ama şimdi birkaç gün sonra Tommy Burke’e âşık olma düşüncesine gülüyorum. Çocukları az kalsın kaybetmem, Anthony, sen...gerçek olan bu. Anlamaya çalışmak zorunda olduğum hayat bu.” PJ’e baktı. Not almıyordu. “Söylediklerim arasında mantıklı gelen herhangi bir şey var mı?”

“Of, Tanrım, evet, evet, anlıyorum ama...” duraksadı, “ama yine de ortadan kaybolan adamla nişanlı olan kadını sorgulamam lazım. Evelyn Ross’un Tommy’yi senin öldürdüğünü düşündüğünü biliyor musun?”

Brid bir kahkaha kopardı. “Evelyn Ross! Tabii ki onun Tommy’yi benden uzaklaştırdığını düşünmüştüm, sonra da ceset haberini alınca o kadın delice bir şeyler yapmış mıdır, dedim. Sen o kadını bilmezsin. Ben onun nasıl içine şeytan girmiş bir yaratık gibi davrandığını gördüm. Kasabadan süzüle süzüle geçerken o kadar sakın görünür, her şey o kadar yerli yerindedir ki... Ama sen benim sözüme inan, o kadın kaçık. Bence hepsi öyle. Yani gerçekten orada yapayalnız yaşayan üç kız kurusu kardeş... Bu işte bir şey var.”

PJ nasıl yanıt vereceğinden emin olamadı. Brid’le hem-fikir olduğunu fark etti ama böyle söylemek bir şekilde Evelyn’e sadakatsizlik olurdu. Başka bir soru sormaya karar verdi.

“Bunu sorduğum için kusura bakma ama Tommy Burke’le yatıyor muydun?”

Ufak bir kahkaha. “Hayır. Hayır, yatmıyordum.”

“Peki sence onun ve Evelyn Ross’un bir tür ilişkisi mi

vardı?”

“Ciddi misin sen?” Brid’in sesi yükselmişti. “O kadın ben bakireyim diye bağıyor! Bırak başka bir şeyi, hayatında hiç öpülmüş müdür, onu bile bilmiyorum.”

PJ koltuğunda rahatsızlıkla kımıldandı. “Peki.” Soruşturmanın bu kısmını sonlandırmaya karar verdi.

Brid tek kaşını kaldırıp, ikisinin şapelin önünde yan yana durduklarını hatırlayarak göz ucuyla PJ’e baktı. Belki de... Yok. Yok, bu mümkün değildi.

“Daha sonra Tommy’den hiç haber aldın mı?”

“Almadım.”

“Birilerinin onu gördüğünü duydun mu?”

“Hayır. Yani annem insanların onu Cork’ta otobüse binerken gördüklerini duymuştu. Bu hikâyeyi anlatan bir sürü insan vardı.”

“Annene kim söylemiş?”

“Hatırladığım kadarıyla *pub*’da Cormac Byrne’den duymuş.” PJ not aldı.

“İnsanlar onun birden ortadan kaybolmasına şaşırmadılar mı?”

“Hatırladığım kadarıyla hayır. Tabii insanlar onun sokak ortasındaki kavgadan sonra sırta kadem basmasını anlayabiliyordu sanırım.”

PJ bilmezlikten gelmeye karar verdi. Brid’in anlatacağı hikâyenin Evelyn’inkiden nasıl farklılaşacağını merak ediyordu.

“Ne kavgası?”

Brid içten içe homurdandı. PJ kavgayı bilmiyordu. O sabah O’Driscoll’s’ın önünde olanları anlatmaya çok utanıyordu.

Elektronik bir zil sesi duyuldu ve PJ telefonunu bulmak için ceplerini yoklamaya başladı. Brid içinden bu kesinti için şükretti.

“Alo?” Hattın diğer ucundaki sesi dinlerken PJ’in yüzü odaklanmaktan büzüşmüştü. “Evet.”

Uzun bir sessizlik oldu, PJ yalnızca telefonu kulağına tutuyordu. Yüzü gevşedi ve ağzı ufak pembe bir daire şeklini aldı. Nihayet konuştu.

“Evet. Haber verdiğiniz için teşekkür ederim. Tabii. Tabii. Tabii, yaparım. Tekrar teşekkürler. Hoşçakalın.”

Telefonu kapatmak için küçük kırmızı tuşa bastı ve gözlerini direksiyona dikti. Brid sessizce oturuyor, bir şeyler bekleyerek ona bakıyordu. PJ bir iki dakika sonra ona döndü.

“DNA sonuçları gelmiş. Orada gömülü olan her kimse Tommy Burke değilmiş.”

Dışarıda yalnız bir martı anda asılı kalmış, rüzgâra karşı savaş veriyordu.

İkinci Kısım

Aradan dört ay geçti. Dört uzun, karanlık ay ama şimdi nihayet diri yeşil tomurcuklar belirmişti, nergis yumruları da ardından gelecek parlak sarı örtülere işaret ediyordu. Bazı günler bulutlar dağılıp Duneen'in iyi kalpli insanlarına bir parça mavilik gösteriyordu. Okuldan dönen çocuklar servisten indikten sonra dışarıda kalmaya devam ediyor, ince, tiz sesleri hava kararana kadar duyulabiliyordu. Cormac Byrne bir pazar gününün tamamını piknik masalarını kulübeden çıkarıp, *pub*'ın önüne düzgünce dizmeden önce zımparalayıp cilalayarak geçirmişti. Pek *café society*²⁶ sayılmazdı ama hiç istek uyandırmayan hayat kadınları gibi duvar kenarında büzmelerindense sigara içenlere bir saygıdeğerlik havası veriyordu.

Kasabanın sakinleri için zaman asla hızlı geçmezdi ama Tommy Burke'le ilgili haberler duyulunca sanki tamamen durmuştu. Herkes Koca Tom'un oğluna ne olduğuna ilişkin keyifle teoriler ortaya atmış ama bulunanların bir arazide hiçbir zaman kimliği tespit edilemeyecek kemiklerden ibaret olduğu anlaşıldığında işin bir parçası olmak zorlaşmıştı. Duneen halkı gerçekten de kandırıldıklarını hissediyordu. Hevesleri kursaklarında kalmış, hayatları heyecandan yoksun bırakılmıştı.

Susan Hickey, kendisini kasabanın her şeyden çok ihtiyacı olan şeyin mezarlık için üstüne oturulan bir çim biçme makinesi olduğuna kanaat getirerek oyalyordu. Şimdiye kadar iki yüz avrodan az para toplamıştı. Anlıyordu. Kendisi de pek gönüllü değildi zaten.

Dükkân ve postanede işler her zamanki gibiydi. Bir kez daha bütün yüzler tanıdıktı. Ortalıkta gezinen gazeteciler veya Cork'tan gelen ve üzerinde işaret olmayan arabalarının

26. 19. yüzyılın sonlarında New York, Paris ve Londra başta olmak üzere seçkin kafe ve restoranlarda bir araya gelip, eğlenceler düzenleyen, aralarında film ve spor yıldızlarının yanı sıra düşünürlerin de olduğu topluluğa verilen isim. (ç.n.)

yanında durup, önemli gözükmeye çalışan *gardai* yoktu. Mrs. O'Driscoll son zamanlarda işçilerin yeniden dükkâna gelip sigara veya süt istediklerini fark etmişti. İnşaatta işler devam ediyor olmalıydı. Hayat normale dönmüştü.

Brid ve Anthony hayatlarını yapay bir sakinlik içinde sürdürüyorlardı. Sesler yükselmiyor, Brid, Anthony'yle aşağı yukarı aynı saatte yatmak için çaba gösteriyordu. Sıklıkla uyanık ve ayık hâlde Anthony'nin yanında yatıyor, bir şeyleri kafasında tekrar tekrar döndürüyordu. Bazen Tommy'yi düşünüyor, başka geceler ise zihninde PJ'le birlikte merdivende olduklarını canlandırıyor; arada sırada da kendisini bir yerlerde bir ofiste çalışan, işten sonra buluşacak arkadaşları olan ve yüzünde büyük, zorlama olmayan bir gülümsemeyle şık giyimli biri olarak hayal ediyordu.

Brid şu an için yapılacak en iyi şeyin suyu bulandırma-
mak olduğuna karar vermişti ama vazgeçmiş değildi. Ayık olunca düşünecek ve fikir üretebilecek daha fazla zamanı oluyordu; ertesi gün hatırlayabileceği düşünceler. Çocuklar büyüdüğünde su alan bir tekneyi andıran hayatından dışarı adım atacağı ve bilinmeze doğru tek başına yürüyeceği bir an gelecekti. Bu ânı düşünmek onu korkutuyor ama aynı zamanda ayık geçirdiği her monoton günü atlatmasına yardımcı oluyordu. Bilerek şaraplarından hiçbirini atmamıştı. Şişeler hâlâ buzdolabındaydı ve Brid onların parlak etiketlerine bakmaktan zevk alıyordu. Buzdolabını elinde bir kadeh belirivermeden her kapatışında kendisine süper güçler bahşedilmiş biri gibi hissediyordu.

Son dört ayda Ard Carraig'de de işler değişmişti. Tommy Burke'ün hâlâ kayıp olduğunun ortaya çıkmasından yaklaşık bir hafta sonra Abigail bir gece elinde yan taraflarına kaba domates çizimleri basılmış, sığ bir karton kutuyla mutfığa gelmişti. Evelyn lavabonun önünde birkaç teneke kutuyu geri dönüşüme hazır etmek için üzerlerindeki kâğıtları söküyordu. Dönüp omzunun üstünden kardeşine baktı.

“Ne o elindeki?”

Abigail masadan uzaklaştı.

“Senin için. Yani hepimiz için ama özellikle senin için.”

Kutuyu işaret etti.

Evelyn bir bezle ellerini kuruladı ve masaya doğru yürüdü. Kutuya bakınca içinde eski bir havlu olduğunu gördü ve tereddütle çekip aldı.

“Of, Abigail!” dedi nefesi kesilerek. “İnanmıyorum.”

Kutunun dibinde tumbul sarı bir yavru köpek derin uykudaydı. Gözlerini sımsıkı yummuştı, ağzından pembe dilinin bir kısmı görölüyordu ve vücudunun geri kalanı düzenli, gamsız nefeslerle aşağı yukarı hareket eden ipeksi bir göbekten oluşuyor gibiydi.

Evelyn kutuya uzandı ve ılık yumuşaklığa dokundu; bu dokunuşla birlikte gözler açıldı ve yavru köpek, otobüs durağında uyuyakalan yaşlı bir ayyaş gibi ayağa kalkmaya çalıştı.

“Küçük bir oğlan çocuğu,” dedi Abigail. “Adını ne koyacaksınız?”

Evelyn’in aklına gelen ilk isim elbette Tommy’di ama bu düşünceyi derhal aklından kovdu.

“Şey nasıl olur...şey nasıl olur, Bobby? Küçük bir Bobby’ye benziyor.”

Abigail hiçbir şey söylemedi.

“Ne?”

“Yani annem babamıza öyle derdi de.”

“Biliyorum.”

“Biraz şey değil mi, ne bileyim, tuhaf?”

“Rahatsız olur musun? Bence güzel olur.”

“Olur herhalde.” Abigail gülümsedi. “Bobby o zaman.”

“Sence Florence sorun yapar mı?”

“Köpek yavrusu ya bu! Adını Adolf koysan bile umurunda olmaz. Bayılacak!”

İki kadın gülüştü ve Evelyn küçük Bobby’yi kucağına aldı.

“Sana biraz su verelim.”

Bobby kulakları olduğunu keşfettiğine şaşırmış gibi başını bir o yana bir bu yana sallıyordu.

Bu kadar küçük bir şeyin bir evde yaratabileceği etki tuhaftı. Daha önce neler olduğuna dair hiçbir fikri olmayan, mutluluğa eğilimli küçük bir yaratık olan Bobby mutsuz, eski

evi değiştirdi. Koridorda duran havı dökülmüş halıdaki çiş lekeleri bile neşeli birer işaret gibiydi. Daha önce hayatın hiç uğramadığı bu ev hayat bulmuştu.

Aylar geçtikçe Bobby büyüdü ve kendine güveni geldi. Abigail onu Cork yolundaki Bandon'ın hemen dışında oturan, bahçıvanlık kursu arkadaşlarından almıştı. Annesi safkan bir *retriever* dı, babası ise fazla dost canlısı bir *collie*. Büyük bir köpek olacağı kocaman patilerinden belliydi; zaten dört ay içinde iki köpek yatağı eskitmişti ve şimdiden üçüncü tasma-ya geçmişti. Çoğunlukla bahçede veya nehre eğimlenen tarlada deli gibi koşturuyordu ama Evelyn haftada birkaç gün tasmaşını takıp kasabada gezdiriyordu. Arabalar kendinden emin, ölçülü Evelyn Ross'un yolun kenarında çok inatçı bir köpekle debelenmesinin ortaya çıkardığı tuhaf görüntüye bakmak için yavaşlıyordu. Hiçbir kovboy mekanik boğada, istikametine doğru hızla sürüklenen veya şaşırtıcı derecede ağır, inatçı bir köpek tarafından gitmek istediğı yönün aksine doğru çekiştirilen Evelyn kadar zorlanmamıştır.

Evelyn, birkaç ay sonra Bobby'nin PJ'i ziyaret etmek için iyi bir bahane olduğuna kadar verdi ve bir cuma sabahı köpekle birlikte Garda karakolunun kapısında belirdi; Evelyn ter içinde kalmıştı, Bobby başka bir eve gireceğı düşüncesiyle heyecandan zıplıyordu. Polis memuru ne yazık ki dışarıdaydı ama Mrs. Meany geldiklerini söyleyecekti. Kısa araba yoluna doğru geri yürürlerken Evelyn, ev işlerine bakan kadının neden Bobby'yle ilgili bir şeyler söylemediğini merak etti. İnsan köpek istemeyebilirdi ama Bobby neredeyse gören herkesin durup sevdiği, kocaman, güzel bir yavruydu. Hem zaten, diye düşündü Evelyn, kadın iyi de gözüküyordu. Hiç iyi gözüküyordu.

Ard Carraig nasıl yeniden can bulmuşsa Garda karakolu da şimdi cansızdı. Mrs. Meany hâlâ etrafı temizliyor ve bir kişiye çok fazla gelecek yemeklerini tekrar tekrar yapmayı sürdürüyordu ama bunları neredeyse tamamen sessizlik içinde yapıyordu. Bir zamanlar evden gevezelik ve dedikodu monologları mağazalarda devamlı çalan müzikler gibi yankılanırken şimdi yalnızca elektrik süpürgesinin uğultusu ve

tencerelerin kapaklarının cınlaması duyuluyordu.

PJ masasında oturup gözünü bilgisayar ekranına dikeyor, hayatın başka türlü olmasını diliyordu. O insan buluntularını hiç bulmamış olmalarını diliyordu. Çözülemeyen bir suç, ortada hiç suç olmamasından kötüydü. Brid ve Evelyn'in hayatını hiç aydınlatmamış olmalarını diliyordu. Aşk üçgeninin kısa ömürlü telaş ve heyecanı kısa sürede düz çizgiyi görmüştü. Her zamankinden daha yalnız hissediyordu. Yirmi beş yıldır ilk defa polisliği bırakmayı düşünüyordu. Cesedin Tommy Burke'e ait olmadığı duyulunca ve katil avının çıkmaz yola girdiği anlaşılnca insanların ona nasıl baktıklarının farkındaydı. Birkaç hafta boyunca saygı ve ilgi görmüştü ama şimdi hissettiği şey acımaya daha yakındı. Üniformasıyla ana cadede yürürken pencerelerdeki gözlerin "Şu koca salağa bak, aylak aylak dolanıyor," diye düşündüklerini biliyordu.

Onu vitrinden görseydi asla O'Driscoll's'a girmezdi ama Evelyn'in uzun, soğuk parmaklarıyla somunları sıkıldığını fark ettiğinde artık çok geçti.

"Memur Collins!"

Kızardığını hissedebiliyor, o an kendisinden tamamen nefret ediyordu. Dükkânın birinde kadının biri kendisine selam veriyordu. Neden hep böyle tuhaf hissetmek zorundaydı? Gözlerine bakmayı başardı. Evelyn'in yüzünde sır yoktu, yalnızca onu gördüğü için gerçekten memnun gözüken bir kadının mutlu gülümsemesi vardı. PJ biraz rahatladı. "Merhaba." Evelyn ona doğru yürüyünce ikisi dar reyonda sıkışıp kaldılar. PJ tekrar rahatsız hissetti. Fazla yakındılar.

"Bizi görmeye gelirsiniz diye düşünmüştüm."

PJ gözlerini kısıp ona baktı, aklı karışmıştı.

"Mrs. Meany minik Bobby'yle birlikte size geldiğimizi söylemedi mi?"

PJ "Ha, evet. Evet, söyledi," diye yalan söyledi. Mrs. Meany böyle bir ziyaretten hiç bahsetmemişti.

"Tam bir tatlış. Köpek sever misiniz, memur bey?"

"Severim."

"O zaman gelip görmeniz lazım. Şimdi işiniz var mı?"

PJ'in ağzı balık gibi açılıp kapandı.

“Yok.” İşte. Söylemişti.

“Harika.” Evelyn gülümsedi. “Şimdi gelin,” dedi. “Bir de bencillik yapayım, beni de bırakmış olursunuz!” Ufak bir gülümseme.

PJ razı olduğunu göstermek için başını salladı ama yalnızca birkaç ay önce tanıştığı, tuhaf, mesafeli Evelyn’e ne olduğunu merak ediyordu. İlaç kullanıyor olabileceğini düşündü. Yalnızca yavru köpek sevgisiyle kafayı bulmanın bu kadar güçlü bir etkisi olamazdı herhalde.

Dışarıda hava hâlâ aydınlıktı ve çocuklarını okuldan alan ebeveynler evlerine dönüyordu. PJ, Evelyn’e kapıyı açmak için arabanın etrafından dolaştı. Evelyn paltosunu altına kısırdı ve beş yıldızlı bir otelin önünden limuzine biner gibi koltuğa geçti, ardından sepetini dizlerine koydu. PJ direksiyonun arkasına yerleşti ve kapıyı kapattı. Birisi camına tıklattığında motoru daha yeni çalıştırmıştı. Hafiften sinir olmuş hâlde sağına baktı. Şantiyedeki işçilerden biri olduğuna şüphe yoktu.

Camı indirip başını kaldırıma doğru uzattı. “Ne oldu?” Meşgulmüş gibi konuşmaya çalışmıştı ama bir köpeğe bakmak için bir kadının yanına giden, canı sıkılmış bir polis memuru olduğunun muhtemelen belli olduğunu hissetti.

İşçi boğazını temizledi ve Evelyn’e bir bakış attı. PJ de Evelyn’e baktı. İki eli sepetinin üstünde, dümdüz karşıya bakıyor, hareketsiz oturuyordu.

“Bir şey yok. Söyle gitsin.”

“Yani şey...şey, yukarıda başka kemikler bulduk galiba.” Duraksadı. “Küçük kemikler.”

Evelyn tavşan hayali kuran bir yavru köpek gibi ciyakladı.

PJ inanamıyordu. Kendisini dindar bir adam olarak görmezdi ama bu gerçekten de ettiğini hatırlamadığı duaların kabul olması gibiydi. Eski kemiklerin DNA sonuçları geldikten sonra çaresizce olaya olan ilgiyi canlı tutmaya çalışmıştı. Tommy Burke'ü aramaya devam edebilirlerdi; hem ceset kime ait olursa olsun hâlâ yakalanması gereken bir katil vardı. Fakat DNA sistemdeki herhangi bir isimle örtüşmeyince Cork ilgisini kaybetmiş ve kendisi birilerinin her yaz bungalovunun dışındaki çitlerden böğürtlenleri çaldığından emin olan yaşlı Miss Baxter'a nasıl davranıyorsa Ballytorne'daki adamlar da ona öyle davranmıştı. Sonunda anlayacağını anlamış ve konunun peşini bırakmıştı ama şimdi herkes onu mecbur dinleyecekti. Yeni buluntular vardı!

Kasaba kısa süre içinde bir kez daha Garda arabaları ve basınla dolup taştı. İkinci bir ceset, bu hikâyenin daha bitmediği anlamına geliyordu. Bir seri katil olabilirdi veya tuhaf bir intihar anlaşması. Uçuşan uzun polis bantları meltemde salınıyor, teknik ekibin beyaz tulumluları çamurlu olay yerinde dikkatlice ilerliyordu. Bu aynı zamanda Başkomiser Linus Dunne'in da döneceği anlamına geliyordu.

Son dört ayda dedektifin hayatında büyük değişiklikler olmuştu. Bir akşam (günlerden perşembeydi, biliyordu çünkü antrenmandan sonra *pub*'da bir iki bira içmek için *five-a-side*²⁷ oynayan üniformalılardan bazılarıyla buluşmuştu) eve gittiğinde –saat geç değildi, en fazla ondu– ve evin karanlığa gömüldüğünü görmüştü. Rahat bir nefes aldığını hatırlıyordu: Sessiz bir eve girmek ne kadar güzeldi; çığlıklar atan bir bebek yoktu, eşofmandan başka bir şey giymeyen ve bir şeyler yapması için kendisine nutuklar çeken yağlı saçlı bir eş yoktu. Notta yalnızca “Annemlerdeyim. Beni ara,” yazıyordu.

Bebek hastalanmıştır diye düşünüp kendisine bir peynirli sandviç hazırlamış ve karısına telefon etmeden önce haberleri

27. Beşer oyuncuyla oynanan futbol oyunu. (ç.n.)

izlemişti. Şansı varsa karısı yatmış olurdu. Zaten telefonu kayınvalidesi açtı. Sesi her zamankinden daha da düşmancaydı. Linus ciddi bir sorun olduğundan şüphelenmeye başladı. Hat-tın diğer ucundaki ses kendisine eşinin telefona gelemeyecek kadar üzgün olduğunu söylüyordu. Yalnız bir anne olmaktan bıkmıştı, o yüzden bebekle birlikte evden ayrılmışlardı. Linus onları görmek istiyorsa sabah telefon edebilirdi.

Linus telefonu kapattığında elbette çok şaşırmıştı.

June'un bu kadar mutsuz olduğunu hiç bilmiyordu. Kendisi berbat hissettiğinden nedense June'un mutlu olduğunu varsaymıştı. İkisi de bu bebekli yeni hayattan nefret ediyorsa neden uğraşıyorlardı ki?

Televizyondan gelen titrek ışık perdelere gölgeler yansı-tırken koltuğa oturdu ve kendi kendine ben bir canavar mı-yım, diye sordu. Karısı ve çocuğu onu terk etmişti ve tama-men dürüst olması gerekirse bu pek de umurunda değildi.

June'la hayat başlarda harikaydı. İşten sonra temiz bir gömlek giyer ve kokteyl içmek veya akşam yemeği yemek ya da her ikisini de yapmak için bir yerlerde buluşurlardı. June'un kolunda olması hoşuna giderdi. Güzel ve flörtözdü ve nihayet seks yaptıklarında işler Linus için mükemmele çok yakındı. Bu hayatı geri istiyordu. İsteddiği zaman sahip olacağı bir kız arkadaş. Evlenmek bir hataydı, ayrıca bebek fikrine tamam derken aklından ne geçiyordu acaba? Bir çocuğun June'un dikkatini dağıtıp onu meşgul edeceğini ve böylelikle hayatının bir kısmını geri kazanabileceğini zannetmiş olmalıydı. Tabii ki işler böyle yürümemişti ama şimdi her şeyin çözümü birdenbire kucağına düşüvermişti. Yukarıda dolanan birileri yoktu, küçük bir araba büyüklüğündeki çocuk arabası koridorda yolu tıkamıyordu. Kendi evinde yalnızdı ve bundan hoşlanıyordu. Bu onu kötü bir insan yapıyorsa varsın öyle olsun.

Birkaç ay sonra Memur Sumo'nun adı telefonunda bel-rince Linus aramayı görmezden gelmek istemişti. Duneen'deki kemikleri teşhis etmenin imkânsız olduğu ortaya çıktığı için diğer dosyalara devam etmek istiyordu ama Sumo işin peşini bırakmıyordu. Linus anlıyordu. Duneen bir suç yuvası

sayılmazdı ve memurun yalnız olduğunu sezebiliyordu ama bunların ikisi de onun sorunu değildi.

Sonu kötü biten korkunç bir kaçırma olayıyla ilgileniyordu. Cork'taki bir restoranın Fransız şefi, velayet davasını kendisi çözmeye karar vermiş ve yedi aylık oğlunu arabasının bagajına koyup Roscoff feribotuna binmişti. Bebeğin anneanne ve dedesinin evine gitmek Linus'a düşmüştü. Anne üzerinde hâlâ garson kıyafetleriyle içeride oturuyordu. Kızın karşısına geçip Fransız polisinin arabayı Morlaix'den Rennes'e giden yol üzerinde durdurduğunu anlatırken kızın daha kendisinin çocuk olduğunu düşünmüştü. Kız o kadar umutluydu ki Linus'un ifadesini veya ses tonunu anlayamamıştı. "Killian'ı bulmuşlar mı? Bebeğimi almışlar mı?"

Linus, şimdi ne olacağını telepatiyle anlatmak ister gibi gözlerini kızın yüzüne dikmişti. Hiçbir şey olmadı. Gözleri yaşlarla ıslanmış kız, beklenti içinde kendisine bakıyordu. "Bir bebek cesedi bulmuşlar," dedi. "Havasız kaldığını düşünüyorlar." Dışarıda arabasında otururken hâlâ kızın ağladığını duyabiliyordu. Sikik Memur Sumo ne kadar şanslı olduğunu bilmiyordu.

127

Bunu ne PJ ne Linus kabul ederdi ama gümüş renkli Mercedes, otopark işlevi gören, tekerlek izleriyle dolu, çamurlu kısımda durunca ikisi de birbirlerini görmekten çok mutlu oldu. Polis memuru arabaya doğru yürüdü ve birbirlerini yıllar önce dost olan iki adamın okul buluşmasında yapacakları türden abartılı bir el sıkışmayla selamladılar. PJ onu inşaat alanının ucundaki bayıra götürdü. Adli tıpçıların beyaz kapüşonları tepenin kenarından sarkıyordu. Memur, Linus'a dosyadaki yeni gelişmeleri aktarabilmekten büyük memnuniyet duyuyordu.

"Çocuklar metal kutuyla gömülmüş olmasa şimdiye kadar bir şey kalmazdı, diyor. En az otuz senedir, belki daha uzun süredir burada olduğunu tahmin ediyorlar. Testler doğru düzgün yapıldıktan sonra daha çok şey öğrenecekler tabii."

"Tabii." Şimdi kazının tam ucundaydılar, Linus başını eğip çikolata kahverengisi toprağa baktı. Belli belirsiz bir üçgenin içinde birkaç paslı kalıntı vardı ve ortada da küçük, mat

kemikler duruyordu. Yana yatmış, gözlerini sonsuza dek çukura dikmiş ufak kafatası olmasaydı kendilerine öylesine bakan birilerine nuhnebiden kalma bir pikniğin artıkları veya bir köşeye atılmış Pazar rostosundan²⁸ geriye kalanlar gibi gözükebilirlerdi. Linus kendi bebeğini düşündü. Şimdi kaç aylık olmuştu? Garson kızı ve uluyarak ağlaması aklına geldi. Bu küçük çocuk için kim gözyaşı dökmüştü? O küçük bedeni kim o kutuya koymuş ve buraya, evden uzağa gömmüştü?

Ötüp duran kuşlar sağ tarafındaki bir karadiken ağacına doluşmuştu. İspinoz muydu onlar? Sikik seslerini kesmelerini diledi. Gökyüzünün maviliğine rağmen rüzgâr hâlâ biraz serin esiyordu, konuşmadan arkasını dönüp arabaya doğru aşağı yürürken paltosuna sarındı. PJ'in ağır ağır nefes alarak arkasından geldiğini duyabiliyordu. "Orada yalnızca tek bir ceset olduğuna eminler mi? Tuhaf bir istenmeyen bebek mezarlığı falan değil, değil mi?"

"Daha kesin olarak bilemiyorlar ama pek muhtemel değil. O bebeklerin kasabadaki yeri mandıranın ilerisindeki eski kıtlık mezarlığı. Daha dört sene önce orada bir ceset buldular. Ballytornelu bir küçüğe ait olduğu anlaşıldı. Kız..."

"Evet," dedi Linus, PJ'in sözünü keserek. "Bir zaman çizelgesi çıkardığımızda hatırlayacak yaşta olan herkesle konuşmanı istiyorum. Bebekler gökten inmez. Kim hamileymiş? Kim çocuğunu kaybetmiş?"

"Konuşurum. Mrs. Burke olmadığını tespit ettim bile. Yalnızca bir kere hamile kalmış, o da Tommy'ye."

Tommy'nin adı geçince iki adam birbirlerine baktılar. Tommy Burke. Neredeydi o? Şu anda reflektif yeleğiyle yanlarından geçip, iyi sakladığı sırrına zevkle gülüyor olabilir miydi?

"Bir bağlantı olduğunu düşün—"

Linus "Hiçbir şey düşünmüyorum," diye çıkıştı. "Hiçbir şey bilmiyorum." Arabasının kapısını açtı. Binerken PJ'e dön-

28. Meşhur geleneksel İngiliz yemeği *Sunday roast*. Rosto, fırında patates, sos ve Yorkshire pudinginden oluşur ve İngiliz kültüründe önemli bir yere sahiptir. (ç.n.)

dü. “Yakında yeni şeyler öğreniriz.” Kaşlarını öfkesi için özür diler gibi kaldırıp, kazılmış topraktan geçerek yavaşça yola çıktı.

PJ gümüş renkli aracın gidişini izledi ve sonra güneş yüzünden gözlerini kısarak yukarı, bebeğin gömüldüğü yere baktı. Hislerine kapılan veya sezgileriyle hareket eden bir adam değildi ama bir bağlantı olmalı diye düşündü. Bir çiftlikte iki ceset. Bir şekilde bağlantılı olmaları gerekiyordu. Arabasına yürürken ellerini yumruk yaptı. Bu olanlar hoşuna gidiyordu.

Bungalovda sessizlik vardı. PJ mutfak kapısından başını uzattı ama Mrs. Meany’den iz yoktu. Sandviç yemek için *pub*’a gitmeyi düşündü. İnsanlar tekrar onunla konuşmak istiyorlardı ve bu olayın çözümünün Duneen’in kolektif hafızasında saklı olduğunu biliyordu. Her şeyin netleşmesi için sadece tek bir kişinin çok basit bir şeyi hatırlaması yeterli olabilirdi. Çalışma odasındaki masada, üzerinde Mrs. Meany’nin yazısı olan ufak bir kâğıt parçası vardı. Kâğıtta yalnızca “Birazdan döneceğim,” yazıyordu. Beklese mi diye düşündü. Yok, *pub*’a gidecekti.

129

Byrne’s cips veya paketli fıstıktan başka yiyecek bulabilecek tek yerdi, PJ *pub*’ın dışına park etti ve içeri girdi. Gözlerinin loşluğa alışması biraz zaman aldı; alıştıklarında da tek müşteri kendisiymiş gibi gözüküyordu. Hoparlörlerden bir radyo yayını duyuluyordu. Bir kadın İrlandalı anneleri çocukluk döneminde görülen obezite yüzünden haşlıyordu. PJ gözlerini devirdi. Bu, dinlemek istediği en son şeydi. Bar da oturmayı düşündü ama sonunda kapının arkasında, dar tın hemen altında küçük bir masada karar kıldı. Aradan on seneden fazla zaman geçmesine rağmen havada hâlâ ağır bir sigara kokusu vardı. Barın arkasında kimse yoktu, o yüzden PJ oturdu ve bekledi. Acelesi yoktu.

“Çocuklarınızı sevseydiniz yapardınız. Birkaç patates soymak zor bir iş değil herhalde.”

“İşten eve gelince yalnızca mikrodalgaya bir şeyler atacak kadar enerjim oluyor ve zaten başka bir şey yemiyorlar.

Patates için bana teşekkür edecek değiller.”

PJ, pencerenin amber renkli buzlu camının arkasından muhtemelen O'Driscoll's'a giden birkaç hayaletimsi figür gördü. Barı geçici bir karanlığa hapseden büyük bir kamyon geçti.

Acelesi olmasa da bu bekleyiş polis memurunu geriyordu. Ya suçlu falan olsaydı? Kasayı çoktan arabaya taşıyabilirdi. Ayağa kalktı ve bara gidip dikildi. Bir yerlerden yerleri değiştirilen şişelerin sesi geliyordu. En azından yalnız değildi.

“Kimse yok mu?” diye seslendi, boşlukta sesi alçak ve ince çıktı.

Barın arka tarafından, kapının arkasında bir yerlerden boğuk bir “Birazdan geliyorum,” yanıtı geldi. Cormac Byrne'in sesiydi.

Birkaç dakika daha geçti ve Cormac ellerini eski bir beze silerek kapıdan fırladı.

“Kusura bakmayın. Teslimatlar gecikti.”

“Sorun değil, Cormac.”

PJ'i yalnızca sesinden tanımişti ve bundan önce Garda üniforması içindeki kocaman adamın kim olduğundan bihabermiş gibi “Aaa siz misiniz, memur bey!” dedi. “Ne alırsınız?”

“Varsa esmer ekmeğe jambonlu ve peynirli sandviçle bir 7Up alırım. Teşekkürler.”

Cormac kapıya doğru geri yürüdü ve görünmeyen mutfaktaki isimsiz yardımcıya PJ'in sandviç siparişini söyledi. Sonra buzdolaplarının birinden yeşil bir şişe çıkardı.

“Buz?”

“Evet, lütfen.”

“Aslında tam da görmek istediğim kişisiniz.”

“Öyle mi?”

“Annemin Schull'ın oradaki bakımevinde olduğunu biliyor muydunuz?”

“Bilmiyordum. Duyduğuma üzüldüm. Durumu iyi mi?”

“Ha, iyi. Dengesi pek sağlam değil ve hafızası da gelip gidiyor, ben de onu burada yalnız bırakmak istemedim. Beğenmezse tekrar eve getireceğimi söyledim ama orada mutlu. Haftada birkaç kere ziyarete gidiyorum; normalde hafta ortasında, çünkü burası haftasonları kalabalık olabiliyor.”

“Tabii.” PJ başını salladı ve içeceğinden bir yudum aldı.

Konuşmanın nereye gittiğini merak ediyordu.

“Olay şu ki konuşacak konu bulmak çok zor. Beni tanıyor ama bu kadar sayılır. Uzun zaman önce olan şeylerden bahse-dersem beni daha iyi anladığını fark ettim. O yüzden Tommy Burke heyecanı çok iyi geldi. Tommy’nin anne babasını ve sokakta kapışan kızları falan hatırladı.”

“Evet.” PJ daha çok ilgilenmeye başlamıştı.

“Yani birkaç ay önce gelip Tommy’nin Cork otobüsüne binmesiyle ilgili sorular sorduğunuzu hatırlıyorum, ben de annemden duyduğumu ama ona söyleyenin kim olduğu hakkında hiçbir fikrim olmadığını söylemiştim. Geçen gece anneme bebek kemiklerini anlatırken Tommy’yi sormaya başladı. Onun uzun zaman önce gittiğini söylemek zorunda kaldım ama dün gece dedi ki –bu söylediği doğru olabilir de olmayabilir de– ‘Ha, doğru. Abigail Ross onu otobüse binerken görmüştü,’ ”

“Abigail mi?”

“Öyle dedi. Saçmalamış olabilir. Yani, sonuçta Maggie Thatcher’ın yan odada olduğunu zanneden bir kadın ama geçmişten bahsederken genellikle yanılmıyor.”

131

“Abigail Ross.” PJ, Ard Carraig’teki konuşmaları düşündü. Doğrudan sorduğunu hatırlamıyordu ama Abigail gerçekten Tommy Burke’ün otobüse bindiğini görmüş olsa kardeşlerden biri mutlaka bir şey söylerdi.

Barın arkasından yağlı siyah saçları atkuyruğu yapılmış ufak tefek, zayıf bir kız çıktı ve PJ’in önüne bir tabağı güm diye bırakıverdi.

“Sandviçiniz. Masalarda tuz ve karabiber var.” Arkasını döndü ve gözden kayboldu.

Polis memuru önüne baktı. Sandviç beyaz ekmekle yapılmıştı ve içinde peynir yok gibi gözüküyordu. Sorun çıkarmamaya karar verdi. Tabağını ve bardağını alarak küçük masasına döndü.

“Sağol, Cormac. Duruma bakacağım. Annenin ölen bebeğin annesiyle ilgili bir cin fikri olursa mutlaka haber ver.”

İki adam gülüştüler, sonra tavuk *nugget*’ların düşük fiyatından yakınan sestten başka bir şey duyulmadı.

Koyu bir gölge, ağaçlıklı çitlerin siyah çizgilerinin önünde yavaşça hareket ediyordu. Bir hayalet olabilirdi ama bir topuğun yolda yerinden çıkmış bir taş parçası üzerinde çıkardığı çıtırtı, bunun yaşayan bir ruh olduğunu ele verdi. Birileri karanlığın içinde tepenin yukarısına, ilkokulun ilerisine doğru sarsılmaz bir özgüvenle yürüyordu. Bir ayağını diğerinin önüne atıyor, ılık, rüzgârsız bir akşam olmasına rağmen iki eliyle paltosunun yakasını kavırıyordu.

Mrs. Meany'nin genç bir kızken neredeyse bir yıl boyunca yürüdüğü bu yolda o günden beri hiçbir şey değişmemişti. Tam olarak nerede olduğunu biliyordu. Bir çalı ve ot ormanı içindeki eski kapının önünde durdu, sonra inşaatın girişine açılan geniş yarığı bulana kadar devam etti. Bir an duraksadıktan sonra ileri atıldı. Araziden emin olamadığı için şimdi daha yavaş yürüyordu. İnşaatı kullanan çeşitli araba ve kamyonetlerin bıraktığı izleri takip ederek bayıra doğru ilerledi. Sarkan plastik bandı görünce doğru yeri bulduğunu anladı. Başını çevirdiğinde aşağıdaki kasabadan gelen ılık huzmelerini seçebiliyordu. Evet, burasıydı.

Mrs. Meany buraya neden geldiğini bilmiyordu ama yapması gerekenin bu olduğunu düşünmüştü. Bir nevi hac yolculuğu. Gözlerini sımsıkı kapattı ve kemikli gövdesine sıkıca sarıldı. Kimse şüphelenmediğinde herkes sır saklayabilirdi ama bu durum artık dayanılmaz bir hâl almıştı. Birkaç gün önce sine kadar burada gömülü olan bebekten haberi olan yalnızca dört kişi vardı ve üçü ölmüştü. Yakında birilerine söylemek zorunda kalacağını biliyordu, sonrası çorap söküşü gibi gelecekti. Zihninde, mihrabın gerisinde büyük bir haça çivilendiği bir imge belirdi. Beyaz saçlı başının bir yana düştüğünü ve dikenli taçtan yüzüne kanlar süzülüğünü görebiliyordu, bedeni ipek bir elbiseye sarınmıştı. Kasabada tanıdığı ölü veya yaşayan herkes sıralarda oturuyor, gözlerinde bağışlamasız bir kınamayla ona dik dik bakıyordu.

Mrs. Meany gözlerini açtı ve boşluğa baktı. Yıldızlı bir

gecede, burada titreyerek dikilip, tespihini çevirerek dua etmesinin üzerinden neredeyse elli yıl geçmişti. İhtiyar Tommy Burke kendisinden biraz dua etmesini istemişti ama Mrs. Meany daha önce yalnızca büyükannesinin cenazesine gitmişti ve nasıl olduğunu da pek hatırlayamıyordu; çok gençti, o yüzden neyin uygun olacağından emin değildi. Başta ağlamamıştı. Yalnızca kürek çitin altındaki topraktaki taşlara çarparken büyük, ağır feneri tutmuştu. Neden evin arkasındaki küçük güzel mutfak bahçesinde bir yer seçmediklerini merak etmişti ama Koca Tommy oranın çok fazla kazıldığını ve cesedin bulunabileceğini anlatmıştı. Anlıyor gibi başını sallamıştı ama zihninde cevaplanmamış sorular dönüp dolaşıyordu. Neden rahibi aramamışlardı? Doktor olması gerekir miydi? Eğer durum bu kadar yanılsa o küçük ruhun sonu ne olacaktı? Onu vaftiz etmenin bir yolu yok muydu? Bütün bu soruların yanıtlarının kendisini korumakla bir ilgisi olduğunu bir şekilde biliyordu, o yüzden sessiz kaldı.

Gözyaşları ancak Koca Tommy yalnızca birkaç saat önce, içinde rastgele aletler olan teneke kutuyu eline aldığı anda akmaya başlamıştı. Kutu onun büyük, koyu renkli ellerinde çok küçük ve hafif gözüküyordu. Güzelce katlanmış battaniyeleriyle bebeğin karyolasını düşündü, sonra başını indirip bu minik çocuğun sonsuza dek uyuyacağı soğuk, yaş deliğe baktı. Omuzları hıçkırıklarla sarsılıyordu.

Mrs. Meany titreyen göğsünü zapt etmeye çalışırken Koca Tommy “Feneri sabit tut kızım,” diye tıslamıştı. Teneke kutu gözden kaybolmuş ve avuç avuç toprak kutunun üzerine yağmur damlaları gibi düşmüştü.

Mrs. Meany etrafına bakındı ve nerede olduğunu anlamaya çalıştı. Faydası yoktu. Ev artık ortada olmadığı ve ağaçlar da kesildiği için diğer cesedin nerede bulunduğunu anlamasına yardımcı olacak hiçbir şey yoktu. Bütün bu düşünceler, sırlar başını ağrıtmıştı. Yakında söylenmeleri lazım, diye düşündü. Geçmişin zehri neşter vurulmuş bir çıban gibi akıtılmalıydı.

Dikkatlice yola geri yürüyerek çiftlikten son ayrılışını hatırladı. Bütün o ses ve kargaşadan sonra etraf çok sessizdi.

Boğazı attığı çığlıklardan hâlâ ağrıyordu, vücudu kendisine ait değilmiş gibi geliyordu ve attığı her adımda irkiliyordu. Annesi ona rahibin evindeki işi bulduğunda eve döneli çok olmamıştı. Annesi biliyor muydu? Hiçbir şey söylemeden öldü. Mrs. Meany ona söylemeyi çok istemişti ama bakımevindeki küçük yatağının başında dururken onu üzme çok acımasızca gelmişti.

Önemi yoktu. Artık hiçbir şeyin önemi yoktu. Rahip için çalışmak üzere evden ayrılmak ona göre rahibe olmak gibiydi; kendi zevk ve keyfini görmezden gelmeyi seçmişti. O zamanlar yalnızca yaşamak yetiyordu; yalnızca bilmek, ona ihtiyacı olan rahatlığı veriyordu. Sonra rahatlık kalp ağrısına dönüştü ve ev dallar ve otlardan bir kefenin altında kaybolurken o da kayboldu. Var olmamayı seçmişti. Bu zayıflık ve bencillikti ve bütün sorunlara neden olan da buydu. Sessiz gecede eve doğru ilerlediği elli sene sonraki bu âna neden olmuştu.

Sabah Garda karakolunun dışında iki araba olduğunu görünce şaşırmıştı. Cork'tan yola çıkan dedektifin erken geldiği anlaşılmış, o yüzden iki tam teşekküllü kahvaltı hazırlamıştı. Daha fazla iş yapmak zorunda kalmıştı ama aylarca süren sessizliğin ardından mutfakta insan sesleri duymak güzeldi. Tezgâhı silip, tavayı birkaç dakikalığına kurumaya bırakırken bölük pörçük konuşmaları dinledi. Brid Riordan'la Rossların kızını tekrar sorgulayacaklardı. Teorileri, bebeğin muhtemelen onlardan birinin olduğu ve Tommy'nin ortadan kaybolmasıyla bağlantısı bulunduğuydu. Diğer ceset de kıskanç bir erkek arkadaşına ait olabilirdi veya... Senaryoları burada sona eriyordu.

Mrs. Meany şüpheli davranıp davranmadığını merak etti. Ona baktıklarında aradıkları gizemi, en azından bir kısmını, çözebileceğini anlamaları mümkün müydü? Bir sandalye çekip onlara her şeyi anlatabilirdi. Bunun yerine taze çay yaptı ve iki adama da birer fincan çay koydu. Şimdi Abigail Ross'un Tommy'yi gören son kişi olduğundan bahsediyorlardı. Yaşlı kadın nemli bir bezi dikkatle katlayıp musluğun üzerine astı. Doğru gelmeyen bir şeyler vardı. Diğer dedektif PJ'e bebeği teşhis etmek için kadınların DNA'sını almaları gerektiğini

anlatıyordu. DNA mı? Mrs. Meany o şeyin her şeyi ortaya çıkarabileceğini bilecek kadar “CSI” izlemişti. Yakında gerçeği ortaya çıkaracaklardı.

Ard Carraig'in ön kapısını bizzat Abigail açtı. Solgun ve yorgun görünüyordu, PJ onun hasta olup olmadığını merak etti. Abigail kendisine selam vermedi. Üçünün öylece birbirlerine bakmasından hiç rahatsız olmamış gibiydi. Sessizliği Linus bozdu.

“Günaydın. Ben Başkomiser Dunne, memur beyi tanıdığınıza da eminim.”

PJ belli belirsiz gülümseyerek selam verdi, Abigail ise yalnızca başını salladı. Bu davetsiz misafirleri ağırlayacak havada olmadığı belliydi. Linus boğazını temizledi ve kontrolü ele almaya çalıştı.

“İnşaatta başka gelişmeler oldu ve size birkaç soru sormak istiyorum.”

PJ “Bu Abigail Ross,” diye araya girdi. “Bizim aradığımız aslında Evelyn.”

“Kardeşim şu anda dışarıda ama eminim memnuniyetle... Ay!” Uzun bacaklı altın rengi köpek evin etrafından dolaşp, sanki ailesinin ne zamandır görmediği mensupları savaştan dönmüş gibi Linus ve PJ'in üstüne atlayınca Abigail cümlesini yarıda kesti.

Abigail pek umudu olmadan “Bobby! İn aşağı! Yaramaz köpek!” diye komut verdi. “Korkarım biraz delirdi. Şimdi sakinleşir.”

Linus en neşeli zamanlarında bile köpeklerden hoşlanmazdı ve bir sorgu yürütmeye çalışırken bu kıpır kıpır tüy ve salya kütlesiyle boğuşmaktan kesinlikle hazzetmiyordu. PJ dedektifin rahatsızlığından içten içe keyiflendi. PJ, genç köpeğin tüylerinin parlaklığından ve tek bir kemiği bile yokmuş gibi kıpırdanan sıcak gövdesinin delişmen enerjisinden keyif alarak Bobby'nin sırtını okşadı.

“Çok özür dilerim!” Evin yan tarafından aceleyle gelen, hafiften nefes nefese kalmış Evelyn'di bu. “Sesi duydu ve ok gibi fırladı. Yeni insanları çok seviyor. Birazdan sakinleşir.”

“Öyleymiş,” diye mırıldandı Linus.

Sakinliğin ne olduğundan bihaber Bobby, Evelyn de aralarına katılınca daha da heyecanlanmıştı. Sürü tamamlanmıştı!

Evelyn küçük çocuklara çobanlık eder gibi kollarını açtı. “İçeri geçelim mi?”

Abigail topuklarının üzerinde döndü ve arkasında Linus ve PJ ile karanlık koridora doğru yürüdü. Evelyn arkalarından kapıyı kapatırken Bobby bunun “mutfak kapısına ilk kim gidecek” yarışı olduğuna karar verdi. Yarışı Bobby kazandı.

Ard Carraig’in farklı görüntüsü PJ’i afallatmıştı. Karanlığı dağıtmak için lamba yakılmamıştı ve eskiden tertemiz olan mutfakta tezgâhların üzerinde kirli tabak çanaklar duruyordu, yerlerde ise köpek çiş olduğu varsayıldığı lekelerle kaplı eski gazeteler vardı. Keskin bir koku vardı ve fırından gelmiyordu.

Evelyn lavaboya doğru yürürken “Dağınıklık için kusura bakmayın,” dedi. “Bobby işini nerede görmesi gerektiğini daha tam çözemedi. Değil mi Bobby?” Köpeğe doğru eğildi ve kulaklarını okşadı. “İşini nerede göreceğini bilmiyorsun, değil mi?” Bobby “iş”in tavuk budu olduğunu zannediyormuşçasına kuyruğunu deli gibi bir o yana bir bu yana salladı.

Gardaí ne tepki vermeleri gerektiğini çözmeden birbirlerine baktı. Evelyn’in bu hâli PJ’e tuhaf şekilde dengesini kaybettiğini hissettiriyordu. Bu evde yolunda olmayan bir şeyler vardı. Diğer tarafa baktı ve Abigail’in sessizce kapıda dikildiğini gördü, ifadesiz yüzünün ele verdiği hiçbir şey yoktu. Evinin köpek çiftliğine çevrilmesinden hoşlanıyor olamaz, diye düşündü PJ.

Linus işinden gelen otoritesini yeniden kazanmaya çalışmanın vaktinin geldiğine karar verdi. “Şimdi konuşmak için uygun musunuz? Birkaç sorumuz var.”

Evelyn “Evet, evet, tabii,” diye cevapladı. “Bobby’ye biraz daha su koyayım da.”

PJ tek kaşını kaldırdı. Aman Bobby çissiz kalmasın, diye düşündü.

Abigail kapıyı biraz araladı. “Ben bahçeye çıkıyorum. Sen halledersin, değil mi Evelyn?”

Evelyn akan musluktan başını çevirdi. “Tabii. Sonra görüşürüz. Öğle yemeği biraz gecikebilir. Florence bugün okulda fotoğraf çekimi olduğunu söyledi.”

“İyi.”

“Ha, gitmeden...” Konuşan PJ’di. “Son görüldüğü gün Tommy Burke’ün otobüse bindiğini gördüğünüzü söylediler?”

Odaya bir sessizlik çöktü. Evelyn taşan su kabı elinde, ayakta dikiliyordu. Bobby bile bütün gözlerin Abigail’e çevrildiğini sezmiş gibiydi. Abigail yavaşça döndü.

“Ben mi? Hayır. Kasabada insanların konuştuğunu duydum, o kadar.”

“Size söyleyenin kim olduğunu hatırlamıyorsunuz, değil mi? Önemli olabilir.”

“Emin değilim. Muhakkak kasabanın haber kaynaklarından biriydi. Pub’daki ihtiyar Mrs. Byrne olabilir... Evet, bana onun söylediğinden epey eminim.” Abigail’in dudaklarında gergin bir gülümseme belirdi. Konu kapanmıştı.

PJ ağır ağır konuştu. “Yani, ne tuhaf, değil mi? Kendisi tam da Tommy’nin gittiğini görenin siz olduğunuzu söyleyen kişi.”

Oda daha önce nasıl durgunsa şimdi de buz gibiydi. Üç çift göz, kapıdaki beyaz saçlı heykele odaklanmıştı. Bir dakika geçti, sonra bir dakika daha. PJ nefesini tuttu.

Abigail’in çenesinde bir kas seğirdi, sonra konuştu.

“O kadın bir bakımevinde değil mi, memur bey?” PJ’e ters ters baktı ama PJ bakışlarını kaçırmayacak kadar sağlam duruyordu.

“Evet. Öyle.”

“Ee, bence bu durumu açıklıyor. Akli karışmış herhalde.” Bir an geçti. “Şimdi, benim yapacak işlerim var. Müsaa-denizle.” Çıkmak için arkasını döndü ama sonra fikir değiştirdi. Kasten Evelyn’e doğrudan bakmadan iki adamla konuştu. “Ama o çocuğun otobüse bindiğini görmüş olsaydım kendisini memnuniyetle yolcu ederdim. Burada yeterince üzüntüye sebep olmuştu. Bence çok isabet oldu. Ortadan kaybolmuş, hâlâ ortada yok ve bundan memnuniyet duyuyorum.” Duraksadı, sonra Evelyn’e döndü. “Bana ihtiyacın olursa ilerideki seranın

hemen oradayım.”

Evelyn başını salladı. “Tamam.”

Abigail, PJ ve Linus’a bir bakış daha atıp mutfaktan çıktı, kapıyı arkasından dikkatlice kapattı.

Geride bıraktığı sessizliği bozan, mutfak masasının altından çıkıp, hayalî bir barmen son siparişler için zili çalmış gibi Evelyn’e koşan Bobby oldu.

Evelyn “Aferin oğluma!” diye haykırdı ve suyu lekeli gazete kâğıtları enkazının ortasında duran boş bir kabın yanına koydu.

PJ boğazını temizledi. “Ablanız iyi mi? Pek iyi değilmiş gibi geldi bana.”

Evelyn omuzlarını silkti. “İyi bence. Midesini bozduğundan şikâyet ediyordu. Belki de iyi uyuyamamıştır. Su ısıtayım mı?”

Adamlar birbirlerine baktı, sonra ilk konuşan Linus oldu. “Evet, bir fincan çay iyi olabilir. Çok teşekkür ederim.”

“Çaydanlıkta yapayım. Oturun, lütfen. Korkarım sadece çay içeceksiniz. Bu günlerde fırında nadiren bir şeyler yapıyoruz.” Yerde yatıp, ön patilerinden birini yalayan Bobby’yi işaret etti.

“Bence onun evde olması çok şeyi değiştirmiş.” PJ hepsi oturana kadar havadan sudan konuşmanın en iyisi olduğunu düşündü. Linus’un neden çay istediğini anlamamıştı. Belki de yalnızca canı bir fincan çay çekmişti. Ama bu tuhaftı çünkü karakolda üç kupa kadar içmişti. Bir sebepten kendisini Evelyn’e sevdirmeye mi çalışıyordu?

Kendi kendine çok fazla düşünüyorum, dedi ve düşünmeyi bıraktı. Evelyn hızlı hızlı konuşuyordu.

“Ne kadar iş çıkardıklarını unutmuşum. Yani çocukken köpeklerimiz oldu ama sanırım daha çok annemle babam ve ablalarım bakıp temizliklerini yapıyordu. Şikâyetçi değilim. Etrafımda olmasına bayılıyorum. Hani, toz tutan üç kız kuruşundansa eve biraz hayat geldi!” Güldü.

Evelyn’in kendisine kız kurusu demesine nasıl bir tepki vereceklerinden emin olamayan PJ ve Linus yalnızca gülümsediler.

Linus, yaratıkla biraz ilgileniyormuş gibi yapması gerek-

tiğini düşünerek “Kaç yaşında şimdi?” diye sordu.

Evelyn demliği ve kupaları küçük metal bir tepsiye koyuyordu. “Daha altı aylık. Yakında büyümesi durur diye umuyoruz.”

PJ, pazarda satılan bir ineğin orasına burasına bakan yaşlı bir çiftçi gibi “Kocaman patileri var,” diye sohbete katıldı.

“Demeyin öyle! Herkes öyle diyor!” Evelyn tepsiyi masaya koydu ve oturdu. Çayı koymaya başladı. “Ee, sizin için ne yapabilirim?” Birdenbire bu adamların buraya ne için geldiklerini tam olarak bilmediğini idrak etti. Belli belirsiz bir huzursuzluğun kendisini sardığını hissetti.

PJ, konuşmaya başlayan Linus’a döndü. “Bebek buluntuları, geçen senenin sonunda bulunan ceset olayını başka bir noktaya taşıdı. Size birkaç soru daha sormak istiyorduk. Biraz kişisel sorular, o yüzden umarım sizi utandırmam.”

Evelyn tek kaşını kaldırdı ve dizinden hayalî kırıntıları süpürdü. Dikkatle dinliyordu.

“Birkaç ay önce ilk kez sorgulandığınızda Tommy Burke ile cinsel açıdan aktif olmadığınızı söylemişsiniz.”

“Doğru.”

“Cevabınız hâlâ bu yönde mi?”

“Ne? Evet. Yani ima ettiğiniz buysa yalan söylemedim.”

“Bunu ima eden yok ama o anda konuyla ilgili gibi gözükmeyen bazı şeyleri kendinize saklamak istemiş olabilirsiniz. Ölü bebek soruşturmanın seyrini epey değiştiriyor.”

“Anlıyorum.”

“Tommy Burke’ün başka biriyle bir ilişkisi olduğuna dair bir bilginiz var mıydı?” Evelyn konuşmaya fırsat bulamadan “Brid Riordan dışında tabii,” diye ekledi.

Evelyn iki elini kupasının etrafına doladı ve zarifçe yükselen buhara baktı. “Hayır. Hayır, hiçbir zaman bir şey görmedim veya duymadım, üstelik neredeyse her gün o evdeydim. Açıkçası Tommy ve Brid’in hiç şey yaptıklarını düşünemiyorum... Yani ortada büyük bir aşk yoktu.”

“Peki o zamanlar başka kızlar var mıydı? Okulda dedikodular dolaşıyor muydu? Aniden okulu bırakan veya birkaç haftalığına ortadan kaybolan birileri olmuş muydu?”

Gözlerini devirdi. “Pek hatırlayamıyorum. Zannetmiyorum. Birileriyle ilgili aklımda kalan bir hikâye olmadı kesinlikle.”

Bobby bütün bu cinsel faaliyet konuşmasıyla harekete geçmiş gibi yere sere serpe yayıldı ve yüksek sesle arka taraflarını yalamaya başladı. Üçü de bakışlarını indirip köpeğe, sonra tekrar çaylarına baktı. Kimse bunun yorum yapmak için doğru zaman olduğunu düşünmedi.

Linus hüsrana uğramıştı. Normalde insanları okuyabilirdi. Sorgularda kimin gerçeği söylediğini, kimin zaman kazanmaya çalıştığını hissedebilmesiyle gurur duyardı. Evelyn hiçbir şey belli etmiyordu. Yalnızca dudaklarında belli belirsiz bir gülümsemeyle orada oturuyordu.

“Tommy’nin ortadan kaybolduğunu nasıl öğrendiniz?”

“Abigail’dan. Muhtemelen Florence’tan da. Kasabada duymuş olmaları lazım.”

“Ve onunla hiç iletişime geçmeye çalışmadınız?”

“Bunları memur Collins’e aylar önce anlattım.”

“Biliyorum. Üzgünüm. Sadece emin olmak istedim. Anılar bazen biraz dürtmeyle gün yüzüne çıkabilirler.”

141

“İstesem bile hatırlayamam. Bambaşka bir dünyaydı. Bazen hayat belirtisi var mı görmek için evin önünden geçerdim ama hiçbir şey olmazdı. Birkaç sene sonra ev bile ortadan kayboldu.”

“Yıkıldı mı?”

“Yok, tam olarak değil. Ev görünmez olana dek bahçe her yeri sardı.”

PJ sesinin konuya hâkim biri gibi çıkmasına gayret ederek “Epey ürkünçtü,” diye katıldı.

Linus ve Eveyln hâlâ orada olmasına şaşırılmış gibi dönüp PJ’e baktılar.

Linus iç geçirdi. Kafasında başka sorular da vardı ama bir yere varamadığı belliydi. Not defterini kapattı. “Evet, zaman ayırdığınız için teşekkür ederim. Bir de çay için,” diye ekledi kupasını kaldırıp kafaya dikerken.

PJ “Evet. Teşekkür ederiz,” diye tekrar etti ve Evelyn’e gülümsedi.

Hepsi birden ayağa kalkıp kapıya doğru yürüdüler. Oda-
dan çıkarlarken PJ arkasına bakıp etrafına çiş birikintisi ya-
yılan Bobby'nin arka kapının orada çömeldiğini gördü. Bir
şey söylese mi diye düşündü ama birden kendini çok yorgun
hissetti. Siktir et, nasıl olsa birazdan görür.

Yolcu olmak PJ'in hoşuna gitmiyordu ama daha kemerini ta-
kamadan Ard Carraig'de Bobby'den feyz alıp, tuvalete gitme-
si gerektiğini fark ettiğinde işler iyice kötüleşti. Riordanların
çiftliğine varana dek tutması gerekecekti.

Yolu daha ayrıntılı tarif etmeden önce Linus'a kasabaya
geri dönmesini söyledi. Arabada iki adam arasında sessizlik
hâkimdi. PJ o sabah karakolda aralarında olan kısmen daha
rahat havayı yeniden kazanmaya çalışmaya karar verdi.

“Bebek nasıl?”

Linus cevap vermeden önce kısa bir duraksama oldu. “İyi.
İyi.”

“Peki eşiniz?”

Daha uzun bir duraksama. “O da iyi.”

“Bebek şimdi derin uykudadır, değil mi?”

“Evet. Evet, öyledir.”

PJ'in konuyu kapatmayacağını farkına varan Linus ya-
vaşça nefes verdi ve becerebildiği kadar umursamaz bir tavır-
la “İşin aslı ben ve June biraz ara verdik,” dedi.

PJ donakaldı. Konuşmanın böyle gitmemesi gerekiyordu.
Bu yarı gönüllü havadan sudan konuşma çabası nasıl olup da
buralara gelmişti? Hafiften terlemiş avuç içlerini baldırlarına
sildi ve uygun yanıtın ne olabileceğini düşündü. “Aa, üzül-
düm,” iş görür gibiydi.

Linus duraksadı, sonra sessizce “Aslında gerçek bu değil.
June insanlara şimdilik böyle söylememizi istiyor ama aslında
bitti,” dedi. PJ konuşmaya fırsat bulamadan “Böylesi en iyisi.
Bu iş...yani, çok zor,” diye devam etti.

PJ söyleyecek bir şeyler bulmakta zorlanıyordu ama ara-
bada tekrar sessizlik olmasına göz yumamayacağını da bili-
yordu. “Evet, sanırım öyle.”

Linus ona bir bakış attı. “Sen hiç evlendin mi, memur bey?”

PJ dehşete düşmüştü. Herhangi bir koşulda kendisinden bahsetmekten nefret ederdi ama Dunne’la ilişki geçmişi hakkında konuşma fikri akla hayale sığmayacak kadar korkunçtu.

“Hayır. Hayır, hiç olmadı.” Gönülsüzce gülümsedi ve konunun burada kapanmasını umdu.

“Burada tek başına yalnız hissetmiyor musun?”

Linus bu soruları ne diye soruyordu? Gerçekten Duneen’in polis memurunun duygusal sağlığıyla ilgili bir şeyler öğrenmek istiyor olamazdı.

“Bazen.” PJ durdu.

“Sana biraz gıpta ediyorum. Burada tek başınasın. Bu işi seviyorum ama birlikte çalışmak zorunda olduğum insanlara çok çabuk sinir olabiliyorum. Neydi o söz? ‘Cehennem başkalarıdır’ mı ne?”

PJ aniden bu duyguyu bildiğini hissetti. “Ne demek istediğiniz anlıyorum. Buraya gelmeden önce on sene kadar Thurles’de kaldım, en zor kısım buydu. Gerçi Duneen de oradan biraz fazla farklı olabilir.” Kısa bir gülümseme.

“Her zaman polis olmak mı istedin?”

PJ’in bir an düşünmesi gerekti. “Hayır. Pek değil. Liseyi bitirdikten sonra bankacılık sınavına girdim ve Birleşik İrlanda Bankaları’nda çalışmaya başladım. Düzelir diye birkaç sene katlandım ama oradan nefret ediyordum. Hayatımda böyle sıkıcılık görmedim. Polisliği düşünmüştüm ama beceremem diyordum, işte şeyden ötürü.” Göbeğine vurdu. “Hep şişmandım. Neyse, bankaya gelen bir polis vardı ve neredeyse benim kadardı, ben de ciddi ciddi düşünmeye başladım. Sonra bir akşam, birkaç tane içmiştim ve *pub*’da onu gördüm, yanına gittim ve doğrudan nasıl becerdiğini sordum.” PJ güldü, Linus da. “Bana yumruk atmadığı için şanslıyım.”

“Öylesin.”

“Fiziksel gerekliliklerin biraz şaka gibi olduğunu gördüm. Şimdiki gibi değil. Kendinizden bilirsiniz.”

“Bilirim.”

“Hiçbir zaman en iyi öğrenci olmadım,” PJ kırmızı yüzüyle nefes almaya çalışarak atlatmaya çabaladığı öz savunma derslerini düşündü, “ama mezun olmayı başardım. Ve bir şey

diyeyim mi? O gün annemle babamın yüzlerinde olan bakış her şeye değerdı. Daha önce benimle hiç gurur duymamışlardı sanırım. Üniformalı fotoğrafım annem ölene kadar konso-lun üstünde, kız kardeşlerimin düğün fotoğraflarının yanında durdu.”

PJ birdenbire epeydir konuşmakta olduğunu farkına vardı ve sustu.

Linus kuru, tekdüze bir sesle kendiliğinden “Benim annemle babam mezuniyetime gelmedi. Babam doktordu ve polis olduğum için beni hiç affetmediler,” dedi.

PJ, Linus’un yüzüne baktı ama bir şey yakalamak mümkün değildi. Düzgün saçları geriye yapıştırılmıştı, kravatının düğümü boğazının üstünde duruyordu ve doğrudan karşıya bakıyordu. Hâlâ acı çektiği besbelliydi ama PJ’in söyleyebileceği hiçbir şey yoktu. O türden bir yarayı iyileştirme kabiliyetine sahip değildi. Linus başka bir şey söyleyecek mi diye bekledi ama söylemedi, dolayısıyla sohbet panjurları yavaş yavaş aşağı indi.

Camdan dışarı bakan PJ yolun neresinde olduklarının farkına vardı. “Şu krem renkli bungalovdan hemen sonra sağa döneceksiniz.” Sinyal lambası yanmaya başladı.

Mesele o küçük yumruktu. Brid o görüntüyü aklından çıkaramıyordu. Cathal’ı hastanede kucağına aldığını ve ufacık ellerinin kendisini büyülediğini çok iyi hatırlıyordu. Her biri narin birer egzotik deniz kabuğuymuş gibi duran mükemmel tırnakların parlaklığı. İki doğumda da hatırladığı en belirgin şey buydu. Parmaklarını koklaması ve öpmesi. Anthony yatağının yanına gelmiş ve Brid onun kocaman, yıpranmış elle-riyle bebeğe dokunduğunu görünce dehşete düşmüştü. Küçük oğlunun mükemmel ipeksi teninin bir gün tombul, küçük bacağı- nı okşayan el gibi sertleşecek ve nasır tutacak olması nasıl mümkün olabilirdi?

Minicik kolları ve bacakları ve kusursuz bir teni olan o ufacık bedeni toprağa koyan kişiyi düşünüp duruyordu. İnsan o kadar temiz ve saf bir şeyin üstüne nasıl toprak atabilirdi? Gözlerinin dolduğunu hissetti, bu ilk değildi. O çocuğun

annesi kimdi? Nasıl olurdu da kimse bilmezdi? Peki Tommy Burke neredeydi? Ölmüş ve çiftliğe gömülmüş olduğu düşüncesi hoşuna gitmişti. Yani tam olarak hoşuna gitmemişti ama bu ihtimalin her şeyi sonlandırıyor olmasının ona faydası dokunuyordu. Hayatının, hâlâ açık olduğunun tam olarak farkında olmadığı bir bölümünü kapatmıştı. Şimdi ona kendisini huzursuz hissettiren tuhaf bir belirsizlik vardı. Ya Tommy olup biten her şeyi öğrenmişse? Geri dönüp bir açıklama yapar mıydı? Yüce İsa, o zaman Anthony ne yapardı?

Kayalıkların orada PJ ile arabada otururken nasıl hissettiğini capcanlı hatırlıyordu. Düşünceleri Anthony ve çocuklarla olan hayatına kaydı. Geçmişten kurtulduğunu hissediyordu ama şimdi her şey her zamanki kadar kötü, belki daha da kötüydü. Nedense Tommy Burke'ü hâlâ hayatının mutlu bir dönemiyle ilişkilendiriyordu ki bunun saçmalık olduğunun farkındaydı. Onca sene önce bile yaşadıkları işkence gibiydi ama insanlar ona birkaç ay boyunca başka türlü davranmış, ona sanki bir yarış kazanmış gibi bakmıştı; bir türlü etkisinden kurtulamadığı his buydu. Tommy'nin kendisi aptal oğlanın tekiydi ve Brid'in hissettikleri bir tutulmadan başka bir şey değildi. Sık sık eğer düğün yapılsaydı neler olacağını düşünürdü: Aklına gelen her senaryoda evlilikleri felaketti. Bazen Tommy onu Evelyn için terk ediyor; diğer versiyonlarda ise kendisine kötü davranan bir ayyaş oluyordu, zaman zaman da Brid bir şekilde çiftlikte çalışmaya geliveren bir Yunan tanrısına tutuluyordu ve sonsuza dek mutlu yaşamak için birlikte kasabadan kaçıyorlardı.

Brid fırında bir şeyler pişiriyordu. Bu yeni hayatının bir parçasıydı. Okul faaliyetlerine daha çok katılmaya ve öğretmenlerin kendisine saygı duymasını sağlamaya karar vermişti, bu yüzden yardım toplama satışı için yaptığı kahveli ve cevizli kekine katmak için ceviz kırıyordu. Malzemeleri kendisinden önce annesinin kullandığı eski usul tartılarda ölçmenin rahatlatıcı bir yanı vardı. Soyulmuş bej emayenin aşinalığı ve aradan geçen yıllarda alacalı bulacalı bir renk alan yumuşak yüzeyli, soğuk ağırlıklar hoşuna gidiyordu.

Okuldakilere uyum sağlamak için ne kadar çaba gösterse

de kendini hâlâ bir yabancı gibi hissediyordu. Fincanlarla ve çay tabaklarıyla dolu masanın yanında tuhaf tuhaf dikiliyor, diğer annelerin sohbet etmelerini ve gülüşmelerini izliyordu. Bazen meydandaki otelin önündeki küçük masalardan birinde birlikte kahve içtiğini hatırladığı yüzler görüyordu. Besbelli ki bir zamanlar arkadaşlardı ve Brid bunun ne anlamı geldiğini bilse de artık nasıl davranacağına dair bir fikri yoktu. Çekingen değildi ama ne zaman okul etkinliklerinden birinde küçük bir kadın topluluğuna yanaşsa gülümsemelerin eşlik ettiği takdimlerden sonra diğerleri yeni park düzenini veya geçen cuma *The Late Late Show*'da kendini rezil eden politikacının birini konuşurken zihninin başka yerlerde olduğunu fark ediyordu. Yalnız olmak böyle saçmalıklar hakkında konuşmak zorunda olmamak anlamına geliyorsa yalnızlığı her zaman kahve buluşmaları ve hanımlarla öğle yemeğine tercih ederdi.

Araba motorunun sesiyle mutfak masasına döndü. Ellerini bir beze kuruladı ve arka kapıya doğru yürüdü. Anthony öğle yemeği için eve gelmeyeceğini söylemişti. Gümüş renge bir Mercedes. Böyle bir arabası olan kimseyi tanııyordu ama sonra arabanın iki kapısı birden açıldı ve yolcu koltuğundan PJ indi. Sürücüyü daha önce görmemişti. Kırklarının başındaydı, bej bir pardösü giymişti, saçlarını ayna karşısında şekillendirdiği belliydi. Evin ön kapısına doğru yürüyorlardı. Kalbi hızlanarak arka kapıyı açtı ve "PJ! Buradayım," diye seslendi.

Polis, Brid'in sesinin geldiği yöne döndü ve gülümsedi. "Merhaba!"

İki adam Brid'e doğru yürümeye başladılar. Linus eğilip "PJ, öyle mi? Bu kadar iyi arkadaş olduğunuzu bilmiyordum, memur bey" diye fısıldadı.

PJ kızardı, kapıya kadar konuşmadan yürüdüler.

"Gelin, gelin." Brid onları mutfaka soktu, nefesi şimdi hızlı ve derinden geliyordu. Ona ne söylemek için gelmişlerdi? Tommy mi dönmüştü? Bebeğin annesi mi bulunmuştu?

"Mrs. Riordan, ben Başkomiser Dunne, görüyorum ki memur Collins'i zaten tanıyorsunuz." Linus gülümsedi ve eli-

ni uzattı. Brid eli sıktı, gözleri gerginlikle iki adamın üzerinde dolaşıyordu.

“Oturun lütfen. Size bir fincan çay veya kahve getireyimi?”

Linus oturup not defterini çıkarırken “Ben çok iyiyim, teşekkürler,” dedi.

PJ “Ben bir şey almayayım, teşekkürler,” demeyi planlamıştı ama ağzından çıkan kuru bir öksürük oldu. Boğazını temizleyip tekrar denedi. “Hayır, teşekkür ederim.” Tekrar bu odada olmak garipti. Bakışlarının isabet ettiği her yer capcanlı anıların zihnine doluşmasına neden oluyordu: O ve Brid mobilyalara çarpıyorken veya yerde yuvarlanıyorken. Aylar boyunca o geceyi sık sık düşünmüştü. Yaşananları bir tür erotik fanteziye çevirmişti ama bu eve tekrar gelip gerçekliğin aydınlığında oturuyor olmak ona kendisini pis ve küçük hissettiriyordu. Oda daha sıcak, daha yaşanmışlık dolu geliyordu. Un ve şeker paketleriyle tartılar onu şaşırttı. Brid’in bir şeyler pişirecek bir kadın olduğunu düşünmemişti ama onu aslında hiç tanımıyordu. Üzerine bir üzüntü çöktü ve sandalyesine gömüldü. Linus dikkatle not defterine bakıyordu.

147

Brid sessizliğe katlanamadı. “Sizin için ne yapabilirim?” diye sordu. “Eğer kötü haber falansa lütfen hemen söyleyin.” Çocuklarının iyiliğini kaygılanılacaklar listesine eklemişti bile.

“Aa yok, Mrs. Riordan. Telaşlandırdıysak özür dileriz. Öyle bir şey değil. Sadece birkaç soru daha soracaktık, o kadar.” Linus onu rahatlamaya çalışmak için gülümsedi.

PJ daha fazla bekleyemedi. “Banyonuzu kullanmamın sakıncası var mı?”

Her şeyin yolunda olduğunu duyunca rahatlayan Brid ona gülümsedi. “Tabii.”

PJ kapıya yöneldi ama tuvalete kaçmadan önce Linus’un yüzündeki ifadeyi fark etti. Hay lanet. Evi bildiğini bu kadar belli etmeseydi iyiydi. Neyse artık. Artık çok geçti, hem hiçbir şey dolu mesanesi kadar önemli değildi.

Döndüğü zaman soruşturma başladı, Ard Carraig’tekine benzer şekilde ilerliyordu. Brid bebekle ilgili bir şey bilmi-

yordu ve annesinin kim olabileceğine dair hiçbir fikri yoktu. Tommy sırta kadem basmıştı.

Linus bu sefer karşısındaki kadının doğruyu söylediğinden emindi. Brid'i sevdiğine karar verdi. Açık sözlü ve sıcak bir yanı vardı. Hayatına devam etmiş bir kadındı, belki de mesele Brid'in hayatının Linus'un aşına olduğu bir hayat olmasıydı. Ross kız kardeşlerin tuhaf ev düzeni onu huzursuz hissettirmişti. Belki de ona rahibeleri hatırlattıkları içindi. Linus rahibelerden nefret ederdi.

Bir günde ne kadar çok şey değişiyordu. PJ yirmi dört saat önce bir cinayetle ilişkili olarak birilerini sorguluyordu; şimdi ise trafiği idare ediyordu.

İrlanda Kilisesi şenliği her yaz düzenlenirdi ama bu sene buluntular nedeniyle dikkati dağılan PJ, şenliği tamamen unutmuştu. Görevi, insanların, kiliseyi geçtikten sonra büyük bahçelere tezgâhların açıldığı eski rahip evinin girişine doğru giden, sıra sıra ağaçların olduğu dar yola park etmelerini engellemekti. İnsanlar bunun yerine yukarıdaki Gal Atletik Birliği arazisine park etmeye teşvik ediliyordu veya kasabada bir yer bulabiliyorlarsa da etkinlik alanına kadar yürümeye.

Her yıl gelen insan kalabalıkları PJ'e bu şenliğin gerçekten de özel bir olay olması gerektiğini düşündürüyordu ama içeri girdiğinde bunun da gittiği bütün diğer şenlikler gibi olduğunu gördü. Küçük beyaz çadırlar çimlerin üzerinde çarpık çurpuk dururken insanlar üzeri ev yapımı reçeller, okunmamış kitap yığınları ve tozlu kırık dökük ıvır zıvırlarla kaplı derme çatma masalara bakınarak aylak aylak dolaşıyordu. Çay ve kek ihtiyacı duyanlar için rahip evinin önüne birkaç plastik bahçe masası koyulmuştu. Çekiliş biletleri satılıyor, çocuklar ufak zıplama kalesine binme sırasının kendilerine gelmesini sabırsızlıkla bekliyorlardı. Ortalık ana baba günüydü.

Yüksek çitlerin ardında neler olup bittiğini bilmek PJ'in işini daha da zorlaştırıyordu. Yapılacak önemli polis işleri vardı ama hayır, onun kendisine bile çok büyük gelen fosforlu yeleğiyle sokakta dikilmesi gerekiyordu. Yüce İsa, diye düşünmüştü yeleği arabanın bagajından çıkarırken, çadır yerine bunu kullansalardı. İşleri daha da kötüleştiren şey –bu ayakişinin daha da kötüye gidebilmesi mümkünse tabii– havanın bu sene Protestanlara kıyak geçmemesiydi. Paskalya beraberrinde hiç bahar güneşi getirmemişti ve serin bir rüzgâr çadırları yalarken ince, puslu bir yağmur havada asılı bekliyordu. PJ işi kilise mensubu az sayıdaki gönüllüye bırakmayı çok istiyor ama bunu yapamayacağını biliyordu. Organizatörler tra-

fık kontrolü başvurusunda bulunmuş ve parasını ödemişlerdi. O öğleden sonra saat beşe kadar onlara aitti.

Sabahın büyük bölümü çeşitli kamyonetleri inşaat alanından uzaklaştırmakla ve arabaların istenmeyen ıvır zıvırlar şeklindeki kıymetli yüklerini indirmelerine yardımcı olmakla geçmişti. Saat on ikide eğri büğrü duran hoparlör sisteminin tiz, uluyan sesi insanlara şenliğin resmen başladığını bildirdi. Eğlence ve yardım toplama başlasın!

Şenliğe düzenli bir trafik akışı oldu ama PJ yönlendirmenin büyük kısmını gönüllülere yaptırdı. Yolun hafifçe gerisinde, duvarın üstünden ağır ve yorgun hâlde öne doğru eğilen eski bir atkestanesi ağacının altında durmuş, havadan korunuyordu. Linus'tan haber var mı diye telefonuna bakıp duruyordu ama telefonu çekmiyordu. Siktiğimin Duneen'i! Telefonunu kapatıp açtı ve umutla küçük ekrana baktı ama hiçbir şey yoktu. Öfkeyle telefonu yeleğinin yanlarındaki devasa ceplerden birine soktu. Şapkasına düşen yağmur damlalarının sesi yüksek ve monotondur. Uzunca iç geçirdi.

Turuncu bir şemsiye PJ'in yüzünün önünde süzüldü ve havaya kalktı.

"Merhaba, memur bey!"

PJ az kalsın ağzından kaçacak homurtuyu kontrol etti. Susan Hickey ve tanımadığı bir kadın. İkisinin de üstünde sanki dağda biraz bahçıvanlık yapmaya gidiyorlarmış gibi tuhaf bir ağır işe elverişli yağmur kıyafeti ve parlak desenli başörtüsü kombini vardı.

PJ hem nazik hem de defeder bir tonda çıkmasını umduğu bir sesle "Sizi görmek ne güzel. Havanın böyle olması kötü oldu," dedi.

Susan Hickey, PJ'in ses tonunun ne anlatmak istediğini anlayacak beceriye sahip değildi.

"Bu kız kardeşim Vera. Bizi görmek için Koca Duman'dan geldi."

"Londra'dan," dedi diğer kadın. "Yani biraz dışından. İngiltere'yi bilir misiniz?"

PJ'in iç sesi kadının, Duneen'de, bir yol kenarında sırlıklam olmuş bir polis, kendisinin nerede yaşadığının ne-

den sikinde olduğunu düşündüğünü merak ediyordu ama hafifçe sığıttığı dişlerinin arasından “Nerede olduğunu, o kadar. Evet, size iyi eğlenceler,” dedi.

Şemsiye hareket etmedi.

“Duneen’de heyecan verici şeyler oluyor! Ben küçük bir kızken buralar hiç böyle değildi.”

“Şimdi, Vera, kasabada her zaman bir sürü şey olurdu. Haber var mı, memur bey, şeyden...” Susan nasıl ifade etmesi gerektiğini düşünerek duraksadı. Sesini alçalttı ve kelimeler ağzından sanki bir zührevi hastalıktan bahseder gibi çıktı. “Ölü bebekten?”

PJ profesyonel sesini kullandı. “Soruşturma devam ediyor. Adli tıp yakın zamanda konuyu aydınlatacaktır.”

“Evet. Evet, tabii. Ne fena öyle küçücük bir...”

“Susan,” diye araya girdi Vera, “eminim memur bey çok meşguldür. Gidelim.” PJ’e gülümsedi ve ablasını rahip evinin kapısına doğru sürükledi.

İkisini de kuşatacak şekilde aşağı indirilmiş turuncu şemsiyenin altından “Hoşçakalın, memur bey!” diye seslendiler.

PJ telefonunu çıkardı. Hâlâ bir şey yoktu.

Yolun karşısından, içinde saksı bitkileri olan ufak karton kutular taşıyan üç tanıdık figür yaklaşıyordu. Hediyeler getiren üç bilge adam²⁹ gibi tek sıra hâlinde yürüyorlardı. Kafalarının üstündeki kocaman yağmurluk kapüşonlarına rağmen PJ gelenlerin Ross kız kardeşler olduğunu hemen anladı. Diğerleri rahip evine doğru devam ederken sıranın en arkasındaki kız kardeş yolu geçip ona doğru geldi. Evelyn’di.

“Memur Collins.” Kapüşonundan damlayan yağmur damlasının ardından baktı ve gülümsedi. “PJ. Dün için özür dilemek istedim.”

“Özür mü? Ne için?” Kadının parfümü PJ’in aklını almıştı. Yaz gibi kokuyordu. İnce bir tutam ıslak saç yanağına yapışmıştı. Gerçekten de çok çekici bir kadındı.

29. Doğduğunda İsa Peygamber’i hediyelerle ziyaret ettiklerine inanılan kişiler. (ç.n.)

“Soğuk davrandığımı düşünmeni istemedim. Sadece diğer polisi biraz itici buldum, o kadar.”

PJ hafiften sırıttı. “Ne demek istediğini anlıyorum ama o kadar da kötü değil. Bence işinde iyi.”

“Ama seni dostum olarak görüyorum, PJ.”

Bir an için göz göze geldiler, ikisi de şimdi ne olacağını bilmiyordu. PJ’in kalbi biraz daha hızlı atmaya başladı.

“Kutuya yardım edeyim mi?” diye sordu.

“Yok, gerek yok. Hafif. İçinde Abigail’in bitki tezgâhı için büyüttüğü birkaç dal var sadece. Çok daha erken gelecektik ama Abigail kendini iyi hissetmiyordu. Gideyim de onlara yetişeyim. Sonra şenliğe uğrayacak mısınız?”

PJ yalnızca evet demekle kalmayıp şenliğe gitmeyi gerçekten de sabırsızlıkla beklediğini şaşkınlıkla fark etti.

Çok aşırıydı. Gülünç derecede yüksek topuklar, bir çeşit dağınık topuz şeklinde toplanmış boyalı saçlar, ruj, dekolte göstermede çok cömert beyaz bir bluz. Linus onun bir şeyler –bu erkeklerin dünyasıydı ve o da bir kadındı– söylemeye çalıştığını anlıyordu ama herhalde basit bir çift küpe de aynı etkiyi yaratabilirdi.

Norma Casey hakikaten de teknik büroda çalışan tek kadındı ve kırk dokuz yaşında, artık ekibin en yaşlı üyesiydi. Kadınlığını benimsemeye kariyerinin başlarında karar vermişti. Topuklular ve tepede toplanmış saçlar ona kendisini güçlü hissettiriyordu. Diğer meslektaşlarından uzundu ve iliklenmemiş laboratuvar önlüğü arkasında savaşa giden bir sancaktar gibi salınırken dizginleri elinde tutmanın yazgısı olduğunu biliyor gibiydi.

Linus ve Norma yalnızca birkaç kere bir araya gelmişlerdi ve aralarında müşterek bir güvensizlik hissi söz konusuydu. Fakat bugün aynı zamanda bir sinir olma havası da vardı. Linus, Duneen'den gelen DNA sonuçlarının üzerinden yüz yüze geçmeleri için Norma'nın ofisine gelmesinde ısrar etmişti.

“Sadece bütün bunları çözmeye çalışmaktan,” diyordu, “daha kolay olur diye düşündüm.” Norma'nın özenle hazırladığı raporu sallıyordu.

Norma dudağını ısırdı. Kim için daha kolay? Eğer Linus verileri yorumlayamayacak kadar kalın kafalıysa bu nasıl Norma'nın suçu oluyordu? İç çekti.

“Peki, ne öğrenmek istiyorsunuz?”

“Şimdi, bebeğin DNA'sı ile Tommy Burke'ün anne babasının DNA'sı tutuyor, değil mi?”

“Evet.”

Norma raporunun açılış paragrafında bunu ayrıntılarıyla anlatmıştı ama başkomisere patlamamaya karar verdi.

“Yani bu Tommy Burke bebeğin babası olabilir mi demek?”

“Genç Tommy mi?”

“Evet.”

“Hayır. Babası o değil.”

“Nasıl bu kadar emin olabiliyorsunuz?”

“Çünkü DNA mezardan çıkarılan bedenlerle tam uyum gösteriyor. Babası Tommy olsaydı yalnızca yarı uyum olurdu. Ayrıca zaman çizelgesi de mantıklı değil. Bebek, genç erkekten çok daha önce gömülmüş. Bu Tommy Burke’ün kardeşi. Kesin olarak bilemeyiz ama kesinlikle ondan yalnızca bir iki yaş büyük veya küçükmüş. Hatta ikizi bile olabilir.”

“İkizi mi? Bunu kesin olarak öğrenmenin bir yolu var mı?”

“Yalnızca bana Tommy’nin DNA’sını getirirseniz olabilir ama o zaman bile çift yumurta ikizi mi tek yumurta ikizi mi olduklarını kesin olarak bilemeyiz.”

“Tamam. Şimdi netleştirmek için soruyorum. Mrs. Burke’ün iki bebeği vardı?”

“Evet!” Norma patladığını fark etti. Ayağa kalktı. “Bakın, bittiyse benim yapacak işlerim var.”

“Tabii. Benimle görüşmeye geldiğiniz için teşekkürler. Bu tür şeylere kafam pek basmıyor.”

“Rica ederim.” Norma gülümsedi. Linus’u affetmişti.

Norma gidince Linus parfümünün kokusu çıksın diye ofisinin kapısını açtı ve telefon etti.

Memur Sumo açmadı. Sesli mesaj bıraktı. “Alo, Dunne’den arıyorum. Mrs. Burke’ün sağlık kayıtlarının ne kadar eskiye gittiğini öğrenmeni istiyorum. Ne durumdasın, haber ver.” Telefonu kapattı ve başını masasının üstüne eğdi. Alyansını çevirip duruyordu. Bunu cidden çıkarmam lazım diye düşündü. Ama verdiği his hoşuna gidiyordu.

Zihnini dosyaya dönmeye zorladı. Ölü doğan bir ikiz. Bu kadar basit olabilirdi. Bu, diğer cesetle ilgili hiçbir şeyi açıklığa kavuşturmazdı. Ama o zaman bebek neden bir araziye gömülmüştü? Mutlaka rahip gelebilir, ceset mezarlığa gömülebilirdi. Burkeler evli bir çiftti. Sırlara veya skandallara neden yoktu. Mantıklı değildi.

Alyansı çevirip duruyordu.

Daha önce hiç böyle bir acı hissetmemişti. Yüzü ıslak çimlere gömülü hâlde, dizlerinin üzerine düştüğü yerde etrafında küçük bir kalabalık toplanmıştı. Yanağına değen nemli toprak iyi geliyordu ama delip geçen ağrı, sırtını pençelemeye devam ediyordu.

Sesleri duyabiliyordu.

“İyi misiniz, Miss Ross?”

“Bir bardak su getireyim mi?”

“Ambulans çağıralım mı?”

Aniden Florence’ın yanında diz çökmüş olduğunu fark etti. “Ay Abigail! N’oldu?” Alçak ve korkmuş sesi uzaklardan geliyor gibiydi.

Abigail yanıt vermeye çalıştı ama bir keskin acı dalgası daha vurdu, bu da tek yapabildiğinin inlemek olduğu anlamına geliyordu.

Florence ayağa kalktı. “Evelyn! Kardeşim Evelyn’i gören oldu mu? Evelyn!” Artık haykırıyordu.

“Aşağıda polisle çay içiyordu.”

“Çağırın onu, olur mu? Lütfen gidip çağırın!”

Wellington botlu genç bir kadın plastik masalara doğru tuhaf tuhaf koşuyor, Florence yolun kenarındaki hasta bir hayvanla ilgileniyormuş gibi yatıştırıcı sesler çıkararak kardeşinin sırtını sıvazlıyordu.

Evelyn ve PJ’in çayları bitmişti, Evelyn telefonundan PJ’e Bobby’nin fotoğraflarını gösteriyordu. Yavru köpeğin türlü türlü sevimli pozlarına gülümsememek zordu ve ufak telefona bakarlarken parmaklarının birbirine dokunması PJ’in hoşuna gidiyordu.

Evelyn rahip evinin yanından koşarak gelen endişeli genç kadını gördü ve sorunun ne olduğunu merak etti. Sonra kadının doğrudan masalarına geldiğini fark etti. Kadın “Evelyn Ross! Ablanız çok hastalandı! Yardım etmeniz lazım!” diye haykırdığında yalnızca “PJ...” diyecek vakti olmuştu, çünkü acil durumun polisle ilgili olduğunu düşünmüştü.

“Of, Tanrım. Of, Tanrım.” Evelyn ayağa fırladı ve kadının söylediklerinin bir açıklamasını arar gibi sağa sola bakındı.

Genç ulak önden gidiyordu. “Dönünce ön tarafta.” Evelyn ve PJ kadının arkasından koşuyorlardı.

Şişe tezgâhının önünde dikilen insan kalabalığının önüne gelince Evelyn iki ablasının da yerde olduğunu gördü. Midesi bulandı. PJ kesilen nefesini gizlemeye çalışarak geride durdu. Gördükleri hoşuna gitmemiştir.

Florence ayağa fırladı. “Ah, Evelyn. Abigail korkunç acı çekiyor. Ambulans çağırmamız lazım.” Evelyn, PJ’e bakmak için başını çevirdi. Onun ne yapılması gerektiğini bileceğinden emindi.

Evelyn’in kendisine bakışı... Bir zamanlar PJ memur olmanın hep böyle bir şey olacağını zannediordu. Kasketini geri taktı, harekete geçmeye hazırды.

“Ambulansı beklemek istediğinize emin misiniz? Uzun sürebilir. Ekip aracı hemen köprünün orada, hem sirenle onu hastaneye yirmi dakikada falan yetiştiririz.”

Evelyn, Florence’a baktı. “Ah, memur Collins, çok iyi olur. Çok teşekkürler.”

Evelyn “Teşekkür ederim, PJ” diye ekledi. PJ, Evelyn az önce kulağına “Kahramanım!” diye mırıldanmış gibi hissetti.

Gözlerini indirip Abigail’e baktı. Uzun, yavaş nefesler almaya çalışıyordu. “Miss Ross, ambulansı beklemeyi mi tercih edersiniz?” Abigail kolunu kaldırıp görünmez bir çorap kuklası “hayır” diyormuş gibi parmaklarını salladı.

“Peki.” PJ, Abigail’in kardeşlerine döndü. “Siz onu sıcak tutun, ben beş dakikaya dönerim.”

PJ yolu nasıl aldığını hatırlamıyordu ama sözünü tuttu ve onları yirmi dakikadan kısa sürede hastaneye yetiştirdi. Şimdi Abigail’in muayene edildiği küçük acil bölümünün dışındaki turuncu plastik sandalyelerde Evelyn ve Florence’la birlikte oturuyordu. Strafor bardakta üç sütlü çay geldi. Evelyn ve ablası, Abigail kendisini hasta hissettiğinden bahsettiğinde göremedikleri uyarı işaretleri yüzünden endişeleniyor, keşke o zaman doktora görünseydi diyorlardı. PJ etrafına bakınırken

aynı şeyleri konuşup duruyorlardı.

Oturdukları koridor, herhangi bir işe yarıyor gibi görünmeyen bir çift yeşil döner kapıyla ikiye ayrılmıştı. Krem renkli duvarlar, PJ'in minnettar hastalar tarafından hediye edildiğini varsaydığı bir iki resim dışında boştu. Çeşitli bölümlerin yeri çift dilde yazılmış plastik tabelalarla gösterilmişti. Arada sırada bir hemşire geçiyor, ayakkabıları açık yeşil muşamba döşemenin üzerinde gıcırıyordu. Duyulabilen tek ses boğuk geliyordu ve çok uzaktaydı. Bütün bina diğer ayakkabının da yere basmasını bekliyor gibiydi.

Gerilimi aniden bölen, yüksek bir elektronik bip sesi oldu. PJ sesin telefonundan geldiğini fark etti ve acaba hastane de uçak gibi mi diye düşündü. Telefonu hayat kurtaran aletleri bozabilir miydi? Diğer tarafa doğru, iki kız kardeşe bakarak mesajı dinledi. Artık konuşmuyorlardı. Evelyn ayakkabılarına bakıyordu, Florence ise gözünü acilin kapısına dikmişti. Bir dükkânın önüne bağlanmış bir köpeğe benziyordu.

PJ, Linus'un istediği şeyi duyunca önce inanmadı. Hayatında pek az şey planladığı gibi gitmişti; böyle hoş tesadüflere alışkın değildi. Sağlık kayıtları lazımdı ve PJ de hastanedeydi. Evelyn'e eğildi ve "Benim biraz işim var. Uzun sürmez. Burada buluşuruz," diye fısıldadı. Evelyn başını salladı ve PJ hasta kabule doğru yürüdü, ayakkabılarının gıcirtısı, katettiği yolu duyuruyordu.

PJ'i birinci kattaki birkaç küçük ofise yönlendirdiler. Merdivenler yüzünden biraz nefes nefese kalan PJ kapıyı temkinli açtı. Gözlüğü yüzünün büyük bölümünü kaplayan, altmışlarının başında bir kadın bir masada oturuyor, hiddetle klavyenin tuşlarına basıyordu. PJ boğazını temizledi, kadın PJ'e yarım yamalak gülümseyerek başını kaldırdı.

"Nasıl yardımcı olabilirim?"

"Bir dosyayla ilgili olarak sağlık kayıtlarını arıyorum, yardımcı olabilir misiniz acaba?"

"Tamam. Yardımcı olabilmem lazım ama hangi yıl aralığına baktığınıza bağlı. Bazıları online, bir de şuradaki mikrofiş var," iki büyük dosya dolabını gösterdi, "daha eski kayıtlar da bodrumda."

“Eee, o zaman şey oluyor...” PJ not defterini arandı. “Otursam olur mu?”

“Tabii. Lütfen.” Kadın masasının hemen yanındaki ahşap kolçaklı alçak sandalyeyi işaret etti.

“Teşekkür ederim.” PJ oturdu ve notlarla dolu sayfaları karıştırdı, kendi kendine “Ortadan kaybolduğunda yirmi dokuz yaşındaymış. 1966 doğumlu,” diye fısıldadı. Doğrudan kadına seslendi. “1966 yılını arıyorum. Duneen’de yaşayan bir kadın. Mrs. Burke diye biri.” Not defterinin birkaç sayfasını çevirdi. “Patricia Burke.”

Kadın ayağa kalktı. “Yani bir şeyler varsa bodrumdadır.”

“Rahatsız ettiğim için kusura bakmayın.”

“Sorun değil.” Arkasındaki pervazdan büyük bir anahatar destesi çıkardı ve bitişik ofisin eşiğinden eğildi. “Ben bir koşu kayıtlara gidip geliyorum, Trish. Telefonlara sen bakar mısın?”

Aklı başka yerde olan bir kadın “Olur!” diye yanıt verdi.

PJ koridor ve iki kat merdiven boyunca kadını takip etti. Kadın çabuk çabuk hareket ediyor, deri topukluları basamaklara hızlı hızlı *staccato*³⁰ yapar gibi vuruyordu. PJ kadına yetişmeye çalışarak ağır aksak yürüyordu.

Kayıt ardiyesi beklediğinden daha büyüktü, dört duvarın hepsi içinde dosyaların olduğu raflarla kaplıydı. Oda bir dizi depolama ünitesiyle ikiye ayrılmıştı. PJ rafların arasına sığamayacağından korkarak kapının önünde bekledi. Kadının adını biliyor olmayı diledi ama artık tanışmak için çok geçti. Tereddüt etmeden en sağdaki köşeye gitmişti ve parmağını kutuların üzerinde gezdiriyordu. Sonra durdu ve büyük gözlüklerini tutarak önünde duran etikete yakından baktı.

“Bizde kaydı varsa burada olması lazım.”

Kutuyu raftan çekti ve yere bırakıverdi. Kapağını kaldırdıktan sonra diz çöktü ve tek tek dosyalara göz atmaya başladı. PJ, kadının elleri ve dizleri üzerinde onun işini yapıyor olmasından hafifçe utanmış, tuhaf şekilde bekliyordu. Kadın

30. Enstrümanın kesik kesik çalınmasını ifade eden İtalyanca müzikal artikülasyon terimi. (ç.n.)

birkaç dakika sonra coşkuyla kutudan bir dosya çıkardı.

“Buldum!”

PJ “İnanılmaz!” dedi ve gerçekten de inanamıyordu. Bu dosya bir dizi çıkmaz hâlini almıştı, o yüzden gerçekten bir şey bulunması yeni bir şeydi.

“Götürmenize izin veremem ama lazım olursa yukarıda fotokopisini çekebilirsiniz.”

PJ dosyayı kadının uzattığı elinden alarak “Teşekkürler,” dedi. PJ dosyayı açarken kadın kutuyu rafa geri koymakla meşguldü.

PJ ne aradığını bilmiyordu, o yüzden dosyanın son birkaç sayfasını çevirdi. Kan basıncı veya kiloyu gösterdiğini düşündüğü sayılar gördü. Yazılar okunmuyordu. Sayfanın sonunda büyük kırmızı bir damga vardı. “Kopyaları yollanmıştır,” yazıyordu.

Dosyayı uzatarak “Bu ne demek?” diye sordu.

“Bakayım.” Kadın dosyayı aldı ve yürüyüp tavandan sarıkan çıplak ampullerden birinin altında durdu.

“Bunun anlamı orijinal dosyanın kopyalandığı. Neden acaba?” Daha iyi görmek için sayfayı kaldırdı. “Burada Doktor Murphy’ye gidiyormuş, hamileymiş ama anlaşılan sonra Cork’ta bir doktora gitmeye başlamış. College Road üzerindeki Bons’ta Doktor Phelan diye biri, öyle yazıyor sanırım.”

PJ kalemını çıkardı ve not almaya başladı. “Bon Secours Hastanesi’nden Doktor Phelan mı?”

“Evet, kadın doğum bölümünden.”

“Harika. Yardımlarınız için çok teşekkür ederim.” Kadının elini sıkmak için elini uzattı ama sonra vazgeçti. Ne yazık ki kadın PJ’in elini fark etmiş ve kendisi de elini uzatmaya başlamıştı. Yarıda kalan el sıkışma tuhaf bir bel hizasında el sallamaya dönüştü.

“Pardon.”

“Pardon.”

“Ben en iyisi...”

“Evet, tabii.”

PJ son bir defa “Tekrar teşekkürler,” diyerek kapıyı açtı ve arkasından kapattı.

Acilin dışında, koridorda Ross kız kardeşlerin kendisini beklediklerini gördü. Abigail'i odaya almışlardı. Doktor muhtemelen böbrek taşı olduğunu düşünüyordu, o yüzden kendiliğinden düşürecek mi görmek için Abigail'i hastanede tutacaklardı. Düşüremezse ameliyat edeceklerdi. Kadınlar daha kötü bir şey çıkmadığını öğrenince rahatlamış görünüyordu. PJ'e gülümsediler ve bahçe işlerini kimin yapacağı konusunda birbirleriyle şakalaştılar.

Üçü yavaş yavaş hastaneden çıkıp otoparka doğru yürüdüler. Bu, PJ'e okulu hatırlatmıştı. PJ'in Garda aracını park ettiği yere kestirmeden giden bir yan kapıdan çıktılar. Yağ depolarının ve bir tür çöp sıkıştırma makinesinin yanından geçtikleri bu yol, güzel manzaralı yolun tam tersiydi.

Yukarıdaki küçük taşlı, süt rengi duvarın dibinde genç bir çift öpüşüyordu. Koyu saçları açık olan kadının hemşire olduğu belliydi. Adam onu duvara dayamış, ellerini sırtında gezdiriyordu. PJ yaklaştıkça adamın aslında o kadar da genç olmadığını fark etti. Saçları seyrekleşmişti ve gözlerinin etrafında çizgiler vardı. Âşıklar yanlarından geçen üçlüyü fark etmemiş gibiydi. PJ cebinden araba anahtarlarını çıkarırken öpüşen çifte dönüp tekrar baktı. O adam. Tanıdık geliyordu. Kimdi o? Birazdan çıkaracaktı...sonra birden çıkarıverdi. O genç hemşireyi Ballytorne Hastanesi'nin arka duvarına dayayanın kim olduğunu çok iyi biliyordu. Anthony Riordan'dı.

Şenlik saatler önce bitmişti. Arabalar ve insan kalabalığı çoktan gitmişti, terk edilmiş çadırlar karanlıkta hâlâ görülebiliyordu, rahip evi, bahçesi mobilya örtüleriyle kaplanmış gibi bir görüntü ortaya çıkarıyordu. Öğleden sonraki alçak, gri bulutlar yerini yıldızların parıldadığı açık bir gökyüzüne bırakmıştı. Ay neredeyse dolunay evresindeydi ve o kadar parlak ve yakın gözüküyordu ki sanki üzerine şeker serpiştirilmiş gibiydi. PJ, onları arabayla tepeden aşağı Duneen'e götürürken Evelyn ve Florence'a gösterdi.

Kardeşlerin arabalarını bıraktığı O'Driscoll's'ın önüne park etti. Motor kapanıp kapılar açılınca gecenin sessizliği etraflarını sardı. Bir an kimse hareket etmedi, sonra Florence usulca "Çok teşekkürler, memur Collins. Hayatımızı kurtardınız," dedi. Hafifçe gülümsedi. "Aslında gerçekten de kurtardınız." Arabadan indi ve kapıyı kapattı.

Evelyn hâlâ PJ'in yanındaki koltuktaydı.

"Her şey için gerçekten minnettarız." PJ'in koluna dokundu. "Teşekkür ederim."

161

PJ, Evelyn'in üniformasının koyu renkli kolu üzerindeki solgun eline baktı. Gözlerini kaldırdığında Evelyn'in yüzü yüzüne doğru geliyordu. Yanağa hızlıca kondurulan bir öpücük. PJ hepsini hissetti. Artık silinmiş olan rujunun hafif yapışkanlığı, yanağına değen yumuşak burnu, gözünün yanına hafifçe dokunan saçı. Evelyn geri çekildi ve gülümsedi. "İyi geceler, PJ." Hızlıca arabadan indi ve ablasının peşinden gidip gecenin içinde kayboldu.

PJ ne yapacağından emin olamadan bir süre oturdu. Belki de yalnızca dostane davranıyordu. Yoksa ona sarılıp, Anthony Riordan denilen adamın hemşireye yaptığı gibi dilini ağzına mı sokması gerekiyordu? Hayır. Yapması gerekenin ne olduğunu bilmiyordu ama bu doğru olmazdı. Evelyn öyle davranılmayacak kadar narin, nazikti. Belki de uzanıp yüzünü okşaması veya saçlarına dokunması gerekiyordu. Derin derin iç geçirdi. Başka bir adam olsa böyle yapabilirdi. Kendisi değil.

Direksiyona tutunup arabadan indi ve ayakta durdu. Süt lazımdı, artık Mrs. Meany'ye de güvenemiyordu. Kadın gerçekten de aklını kaçıırıyordu. PJ, sorunu her neyse kendisi onu kovmak zorunda kalmadan Mrs. Meany'nin emekli olmaya karar vermesini diledi.

O'Driscoll's aydınlık ve boştu. Kasanın arkasındaki kıza—adını neden hatırlayamıyordu— selam vermek için başını salladı ve dükkânın arka tarafındaki soğutucu dolaplara doğru ilerledi. Turuncu peynir kalıplarına ve açık pembe jambon paketlerine göz gezdirdi. Hayır, sadece süt alacaktı. Mrs. Meany akşam yemeği bırakmamışsa yumurta ve ekmek vardı. Açlıktan ölecek değildi. Elinde bir litre sütle şeye doğru yürüdü... Petra! Adı buydu.

Kasaya gittiğinde bir kadın iki paket bisküvinin parasını veriyordu. Kadının Brid Riordan olduğunu fark ettiğinde kaçamak bir şeyler yapması için çok geçti. Brid ona kocaman gülümsedi ama PJ, kendisini daha önce görmüşse Brid'in temizlik malzemesi ve tuvalet kâğıdı reyonlarının arkasına saklanmış olabileceğinden şüphelendi.

"PJ."

"Brid."

Petra'dan para üstünü almak için elini uzatırken "Her şey yolunda mı? Gelişme var mı?" diye sordu.

PJ'in tek düşünebildiği Brid'in kocasının kalçalarını o genç hemşireye sürtmesiydi. Bir şey söylese miydi? Tabii ki bilmeye hakkı vardı. Konuşmak için ağzını açtı. "Yok. Yok." Duraksadı. "Anthony nasıl?"

Kelimeler havada asılı kaldı ve PJ onları söylememesi gerektiğini anladı. Ne düşünüyordu ki? Brid gözlerini dikip ona baktı, şaşırıldığı belliydi. Neden kocasını soruyordu?

"Anthony...iyi."

"Çocuklar?" PJ bu sorunun bu tuhaf konuşmayı biraz düzeltebileceğini düşünmüştü ama öyle olmadı. Brid bisküvilerini kaptığı gibi kasadan uzaklaştı.

"Onlar da iyiler." Gözlerini mi devirmişti o?

PJ sütü tezgâha koydu. "İyi bari. İyi." Brid gitmek için arkasını dönerken PJ'e ters ters baktı. "Yüzünde ruj var bu

arada.”

Garda üniforması giymiş şişko bir bukalemun gibi PJ’in bütün yüzü yanağındaki kırmızı ruj lekesiyle aynı renk oldu.

Karakola döndüğünde evde kimse yok gibi gözüküyordu ama ön kapıyı açtığında mutfaktan hafif bir ışık geldiğini gördü. Tuhaf. Mrs. Meany bir şeyi açık unutmuş olmalıydı. Gerçekten de suyu ısınmıştı. Koridorda yürüdü ve mutfak kapısını ittirdi.

“Yüce İsa!”

Küçük bir gövde masanın üzerine eğilmişti, yalnızca ocağın üstündeki küçük ampulden ışık geliyordu.

“Kusura bakmayın, memur bey. Benim.”

“Yüce İsa, Mrs. Meany, aklım çıktı.”

“Özür dilerim. Ben de sizi bekliyordum. Sizinle konuşmam lazım.” Sesi kısık ve ciddiye.

“Tamam. Tabii.” PJ masadan bir tahta sandalye çekti ve oturdu. Konuşmak istediği her neyse iyi bir şey olmadığından emindi. Kanseri olabilir miydi? Bunamış mıydı? “Ne oldu?”

Mrs. Meany başını kaldırdı. Ocaktan gelen loş ışıktaki bile ağladığı belli oluyordu. “Bunu size daha önce söylemem lazımdı ama ben...ben söyleyemedim işte.”

“Peki.” PJ ellerini masaya koydu ve Mrs. Meany’nin söyleyeceklerini dinlemeye hazırlandı.

Mrs. Meany hikâyesini anlatmaya hazırды.

Elizabeth adıyla vaftiz edilmiş ama birkaç saatlik olduğundan beri herkes ona Lizzie diyormuş.

“Şuna bakın. Tanrı’nın bize lütfu Lizzie.” Meanyler kendilerine bir çocuk bahşedilmeyeceğini düşünürlermiş ve Lizzie küçükken birkaç defa Tanrı’ı onu neredeyse gerçekten de yanına almış. Yediklerini midesinde tutmakta zorlanırmış, ufak tefek ve hastalıklıymış. Bir şekilde hayatta kalmayı başarmış ve büyüyüp miniminnacık ama güzel bir kız olmuş. Tek çocukmuş ve anne babasıyla birlikte kasabanın hemen batısında, kiralık bir iki odalı kulübede yaşıyormuş. Babası kuyu kazıcıymış ve kendisinden önce babası da kuyu kazıcı-

lık yaparmış. Diğer her şeyi annesi yapıyormuş.

Arkadaş edinmek Lizzie için kolay değilmiş ama Ballytorne'daki manastıra gitmeye başladığında iki yakın arkadaşı olmuş: Fiona ve Angela. Fiona üç kızın en güzeliymiş, Angela tıknaz, Lizzie bücür olanmış. Burun delikleri daha yeni başlayan veya henüz atlattığı soğuk algınlığından dolayı sürekli kırmızı ve tahriş olmuş gibi gezen bir kızmış.

Üç kız derslerde yan yana oturur, öğle yemeğini bisiklet koyma yerlerinin siperinin altında, bir bankta yan yana yer ve birbirleriyle bütün sırlarını paylaşırlarmış. Birbirlerinin saçlarını tarar ve defterlerine at resimleri yapıştırırlarmış. Ergenlik onları kadınlığa doğru itelerken gelişen göğüslerini kıyaslar, annelerinin aldığı sutyenleri birbirlerine gösterir ve korkulan regl günleri geldiğinde birbirlerine Kotex ped verirlermiş. Kardeşten öteymişler ve sonsuza dek en iyi arkadaş kalmaya söz vermişler.

Ama öyle olmamış. Tabii ki Fiona bir sevgili bulmuş. Angela ve Lizzie şaşakalmışlar. Sivilceli yüzü ve yağlı kızıl saçları olan çocuk, Fiona'nın hayatının bir önceki aşkı Paul Newman'a hiç benzemeyen, Hristiyan Kardeşler'den³¹ uzun boylu, sıska biriymiş. Fiona diğer ikisine ana kuzusu deyip, kütüphanenin arkasında uzanan kısa ara yoldaki diğer çiftlerin ve sevgili "Ger"inin yanına gitmek için yanlarından koşarak uzaklaştığında üçlünün sonu gelmiş. İnsanların oraya "yiyişmek" için gittiklerini herkes biliyormuş. Gerçekte ne anlama geldiğine dair hiçbir fikri olmasa da Lizzie oranın adı geçtiğinde tiksiniyerek gülermiş.

Altmışlar, Ballytorne'daki genç kızlar için tuhaf ve huzursuzluk verici zamanlarmış. Dergiler ve filmler onlara dar kot giymiş uzun saçlı oğlanlarla dolu bir dünya gösteriyormuş, rock 'n' roll da yalnızca onlara has özel bir müzik türüy-müş ama kasabalarında ikisinden de iz yokmuş. Ballytorne'un diğer ucundaki Stella Balo Salonu varmış tabii ama orası adı Tırpancılar veya Countryci Kuzenler olan *country* ve *western*

31. İlk okulunu 1802 yılında İrlanda'da açan, Katolik Kilisesi bünyesinde gençlere yönelik faaliyetler yürüten dünya çapında kuruluş. (ç.n.)

gruplarını dinlemek için bisikletleriyle tepelerden inen yaşlı çiftçilerle doluymuş. Angela ve Lizzie daha fazla defter doldurmakla yetinmek zorunda kalmışlar ama at resimlerinin yerini artık Beatles ve Cliff Richard'ın gazetelerden ve dergilerden kesilmiş resimleri almış. Lizzie, Cliff'i çok beğeniyormuş. Bazen onun yumuşak, yastık gibi dudaklarıyla kendisini öptüğünü hayal edermiş.

Brian Bello and the Diamond Dust gösteri grubunu keşfeden Angela'ymış. Ablası Alison, Cork'taki bankada çalışıyormuş, bir cumartesi gecesi Majestic'te onları izlemiş. Sonrasında uzunçarlarını satın almış ve göstermek için eve, Angela'ya getirmiş; Angela da Lizzie'ye göstermesi için ödünç versin diye yalvarmış. İkisi de Brian'ın albüm kapağındaki fotoğrafına ilk bakışta âşık olmuşlar. Koyu renkli buklelerinin çevrelediği yüzünün yandan çekilmiş bir fotoğrafıymış, mavi gözleri doğrudan size bakıyormuş. "Keşke benim de kirpiklerim böyle olsaydı!" diye cıyırdamışlar ve sonra Angela, Brian'ın beyaz gömleğinin düğmesinin açık olduğu yerde görülebilen koyu göğüs kılı öbeğini göstermiş. Sırayla onun güzel dudaklarını öpmüş, sonra yaptıklarının salaklığına çığlıklarla gülerken Lizzie'nin yatağında yuvarlanmışlar. Müziğin önemi yokmuş çünkü nasıl olursa olsun bayılacaklarını biliyorlarmış.

Brian Bello'nun Diamond Dust'la birlikte Stella Balo Salonu'nda konser vereceği şeklindeki kalp durduracak kadar harika habere Lizzie denk gelmiş. Ballytorne'daki otelin camında Brian'ın yakışıklı yüzünü görünce kalakalmış. Durumu anlaması için bütün bilgileri en az iki kere okuması gerekmiş. Brian Bello, kanlı canlı Brian Bello, Ballytorne'a geliyormuş!

Lizzie koşabildiği kadar hızlı koşup manastıra dönmüş. Angela'yı tuvalette *camogie*³² oynamak için üstünü değiştirirken bulmuş.

"Hayır! Doğru söylüyorum. Bu cumartesi değil, gelecek

32. Kadınlar tarafından sopalar ve topla oynanan İrlanda menşeli bir takım sporu. (ç.n.)

cumartesi!”

“Gitmek zorundayız. Zorundayız!” Çıglıklar atmış ve birbirlerine sıkı sıkı sarılmışlar. Brian Bello’yla aynı havayı soluyacaklarmış.

Söylemesi yapmasından kolaymış. Bilet almaları lazım-mış, bunun için de para gerekiymiş, ayrıca Stella Balo Salonu’na gitmeleri gerekiyormuş, bunun için de kendilerini götürecek birini bulmaları lazımmış ve bunların hepsi ailele-rinden izin almalarına bağlıymış.

Lizzie’nin annesi ve babası küçük kızlarına bambaşka bir gözle bakmaya başlamışlar. Çok heyecanlı ve hevesliymiş ve arkadaşı Angela’yla bir şeyler yapmak için can atıyormuş. Brian Bello denilen çocuk yumuşağa benziyorsa da gençlere hitap ediyormuş. Biletler, erken on altıncı yaşgünü hediyesi olarak alınmış ve Angela Ballytorne’a daha yakın oturduğu için Lizzie’nin onunla kalması ve Angela’nın babasının onları konsere götürüp getirmesi kararlaştırılmış.

Kızlar iki hafta boyunca başka hiçbir şeyden konuşama-mışlar. Bluzlara bakmış, beğenmemişler; etekler denemiş, bir kenara koymuşlar. Saç stillerinin fotoğraflarına bakıp değerlendirmişler, makyaj yapacaklarını düşünüp kikirdemişler. Uyumak giderek daha da zorlaşmış, cuma günü geldiğindeyse uyumanın imkânı kalmamış.

Nihayet cumartesi öğleden sonra olduğunda Lizzie ido-lüyle tanışmaya hazır, Angela’nın evine gitmiş. Siyah bir etek ve yeni aldığı kısa kollu limon rengi bluzu giymiş, omuzlarına da sınıfındaki bir kızdan ödünç aldığı beyaz tiftik bir hırka atmış. Annesi son dakikada pes edip ona bir çift siyah rugan topuklu ayakkabı ödünç vermiş. Angela’nın annesi ön kapıyı açtığında karşısında gördüğü küçük kadına gülümsemiş. Kendi kızı o öğleden sonra aldığı bir elbiseyi giyiyormuş. Üzerinde soyut kırmızı ve beyaz üçgenler olan belden büzgülü uzun, lacivert bir şeymiş. İndirimdeymiş ve Angela bayılmış. Annesi elbisenin ucuz olmasının kesilip biçilmiş bir Birleşik Krallık bayrağına benzemesiyle ilgili olabileceği yönündeki şüphelerini belli etmemeye karar vermiş. Angela’nın annesi gitmeden önce Lizzie’ye acımış ve kırmızı rujundan sürme-

sine ve Shalimar şişesinden biraz sıkmasına izin vermiş. Būfenin dibinde ikamet eden büyük, ağır fotoğraf makinesiyle fotoğraflar çekilmiş ve sonra yola koyulmuşlar.

Geldiklerinde Stella'nın önü epey kalabalıkmış. Angela'nın babası arka koltuktaki kızlarla konuşmak için başını çevirmiş. Adamın saç yağının kokusu Lizzie'nin hoşuna gitmiş.

“Şimdi, genç hanımlar. Alkolsüz içecek, cips falan almanız için ikinize de birer pound veriyorum. Para üstüne dikkat edin. Yabancılarla konuşmayın, burada her türlü yabancı olur. On buçuktan sonra sizi dışarıda bekleyeceğim.”

Angela “Ya baba...” diye itiraz etmiş.

“On buçuk. Konser daha devam edecek biliyorum ama ortalıkta içkili çocuklar olacak ve daha geç kalmanızı istemiyorum. Anladınız mı?”

Kızlar başlarını sallamışlar.

“Kıymetli kızlarına göz kulak olmadığımı düşünürlerse Mr. ve Mrs. Meany ne der?” Kocaman gülümsemiş. “İyi eğlenceler, kızlar. İkiniz de şahane gözüküyorsunuz!”

Angela ve Lizzie gururla sırtmış ve arabadan inmişler. Orada dikilip aşına oldukları her şeyle aralarındaki son bağlantının uzaklaşıp gitmesini izlemişler.

Koyu renk takım elbiseli erkek grupları etrafta dikilip sigara içiyormuş. Arada ufak tefek didişmeler oluyormuş veya birbirleriyle dalga geçiyorlarmış. Önceden gelen kızların hepsi çok büyük gösteriyormuş. Onlar da sigara içiyor ve hararetili hararetili konuşuyorlarmış ama aralarından biri arada bir oğlanlara kaçamak bir bakış atıp onlar da bakıyor mu diye bakıyormuş. Bakmıyorlarmış. İçeriden müzik sesi geliyormuş.

Angela ne söylediğini bilir bir ses tonuyla “The Markers bu,” diye beyan etmiş. “Önce onlar çıkacak. Girecek miyiz?”

Lizzie yalnızca başını sallamış. Heyecanı dehşete dönüşmüş. Etraftaki insanlardan hiçbirine benzemiyormuş. Tiftik hırkasını boğazına kadar çekmiş ve uzun, alçak balo salonuna sonradan eklenen geniş ahşap verandaya doğru Angela'nın arkasından gitmiş. Lizzie'nin fırından tanıdığı, saçları toplu, elma yanaklı bir kadın gülümsemeden biletleri yırtmış, sonra da ahşap çerçeveli büyük çifte kapıya yürümüşler. Buzlu ca-

mın arkasından renkli ışıklar görülebiliyormuş.

Kızlar kapıyı açınca karşlarına çıkan şey akıllarını başlarından almış. Dans pistinde kümeler hâlinde duran ufak kalabalığın üstünde kalın bir sigara dumanı bulutu varmış. İnsanlar bir o yana bir bu yana salınıyormuş ama kimse dans olarak tanımlanacak bir şeye doğru bir ilerleme göstermiyormuş. Müzik, ikisinin de daha önce duymadıkları kadar yüksekmiş ve yoğun duman bulutuna karışan, yanıp sönen kırmızı-mavi ışıklar yüzünden salonun diğer köşesindeki sahnede kimin olduğunu bile seçememişler. En büyük grup sağ taraflarındaymış. Orası barın olduğu yermiş. Angela oraya işaret etmiş ve yürümeye başlamış. Lizzie onu takip etmiş.

Salonun ortasında duvara dayanarak duruyorlarmış, ikisinin de elinde içinde pipetiyle birer şişe Deasy's marka kırmızı limonata varmış. Gözlerini kocaman açıp bir aşağı bir yukarı yürüyen insanlara bakmışlar, konuşamayacak kadar şaşkınlarmış. Saat daha sekizi yirmi geçiyormuş ve bardaki kadın onlara Diamond Dust'ını da unutmadan Brian Bello'nun dokuz buçuktan önce sahneye çıkmayacağını söylemiş. The Markers'ın söyleyecek şarkısı kalmamış, şimdi İngiliz ve Amerikalı grupların şarkılarını söylüyorlarmış. Tanıdık melodiler duymak kızları rahatlatmış ve biraz salınmaya ve birbirlerine gülümsemeye başlamışlar. Her şey güzel gidebilirmiş aslında. Hatta eğlenceli bile olabilirmiş. Lizzie iki limonata daha almak için tekrar bara giderken kendini çok cesur hissediyormuş.

The Markers sahneden inince geniş, sık favorileri uzun yüzünü daha da uzun gösteren çok uzun boylu, ince bir adam çekiliş sonucunu açıklamak için sahneye çıkmış. Hediyeler Ballytorne Blooms tarafından hazırlanan, bir kuru çiçek aranjmanıya O'Keefe's'den pişmiş domuzmuş. Büyük ödülün hangisi olduğu belli değilmiş. Çoğunlukla kuru ottan oluşur gibi gözüken sepeti Lizzie ve Angela'nın yakınlarında duran bir kadın kazanmış. Ödülü alıp yüksek, dar pervazlardan birine tıktırdığında kızlar birbirlerini dürtüp kıs kıs gülmüşler. Lizzie pipetiyle limonatasında baloncuklar çıkarmış.

Saat dokuz buçuk olduğunda kalabalık üç katına çıkmış

ve mekân hıncahınç dolmuş. Her yer ter ve ucuz parfümle karışık sigara kokuyormuş. Brian'ın birazdan sahneye çıkacağını ve sahneyi hiç göremediklerini fark eden Angela, Lizzie'yi elinden yakalamış ve onu kalabalığın arasından sahneye doğru sürüklemiş. Ön tarafla aralarında yaklaşık üç kişi kalınca durmuşlar. Sahnenin etrafında Ballytornelu olmadıkları belli olan bir grup kız duruyormuş. Saçlarını geriye taramış ve spreylemişler, elbiseleri kolsuzmuş ve konuşmalarından şehirli oldukları çıkarılabilirmiş. Angela ve Lizzie oldukları yerden daha ileriye gitmeyeceklerinde sessizce anlaşılmışlar.

Dakikalar sonra ana ışıklar kapatılmış ve dumanın içinde mavi-kırmızı ışıklar yanmaya başlamış. En öndeki kadınlar, Lizzie'nin filmlerde gördüğü gibi çığlıklar atmaya başlamışlar. Sahnedeki sisin ardından davulun ve yanlardaki mikrofonların arkasına geçen vücutları seçebiliyorlarmış. Diamond Dust gelmiş. Davulun tekdüze gümlmeleri başlamış, ardından elektrogitarın sağır edici cızırtısı duyulmuş. Lizzie, müziğin kemiklerinde titreştiğini hissedebiliyormuş. Kızların çığlıkları daha tiz ve daha yüksek çıkmaya başlamış. Angela, Lizzie'nin elini sıkmış. Buymuş işte!

169

Sahne aniden parlayıveren beyaz bir ışıkla kaplanmış ve o, işte orada, onlardan yalnızca birkaç metre uzaktaymış. Nefesleri kesilmiş ve kendilerinin de çığlık attıklarını fark etmişler. Resimlerdekinden daha da yakışıklıymış. Evet, belediklerinden daha kısaymış ama çok inceymiş. Üzerinde sıkı, pantolonu paçalara doğru daralan açık gri bir takım varmış. Gömleği beyaz, ince kravatı kırmızıymış. Şimdiden ter içindeki saçlarını alnından geriye itmiş ve tek bir cakalı hareketle ceketinin önünü açıp kravatıyla aynı renkte ince deri bir kemer ortaya çıkarmış. Kalabalıktaki kızlar şimdi heyecanla bir aşağı bir yukarı zıplıyormuş ve Angela'yla Lizzie de onlara katılmış. Muhteşem bir hismiş. Çok çılgınca ve heyecan vericiymiş. İkisi de daha önce hiç böyle bir şey yaşamamışlar.

Lizzie üç şarkıdan sonra sesinin kısıldığını hissetmiş ama umurunda değilmiş. Limonatasının son yudumunu da çekmiş ve yalnızca bir anlık tereddütten sonra şişeyi yere bırakıvermiş. Bu çılgınca ve şahane bir şeymiş ve hayatında hiç bu ka-

dar mutlu olmamış.

Artık herkes dans ediyormuş ve Lizzie sahneye doğru iteklendiğinin farkındaymış. Kızların tam dibine girmiş ve çok sıcaklamış. Gözleri kararmış ve kendisini şey hissetmiş... bilemiyormuş. Başını mı dönmüş? Kusacak mıymış? Düşeceğini çok geç fark etmiş. Angela'nın eline uzanmış ama Angela orada değilmiş. Işıklar ve müzik küçük beyaz bir noktaya dönüşmüş ve sonra tamamen kaybolmuş.

Kendine geldiğinde başını dizlerinin arasında tahta bir sandalyede oturuyormuş. Büyük bir el sırtını sıvazlıyormuş, bir kadın sesi duymuş.

"Bir şeyin yok. Bir şeyin yok. Derin derin nefes al, tatlım. İşte böyle. Aferin sana."

Başını yana çevirmiş ve kapıda biletleri kontrol eden fırlındaki kadını tanımış. Bir kapının açıldığını ve bir müzik dalgasının içeri girdiğini, sonra da bir adamın konuştuğunu duymuş.

"Nasıl oldu?"

"Bir şeyi kalmayacak. Değil mi, canım?"

Lizzie "Ben iyiyim," demeyi başarmış.

Kadının damarlı kırmızı yüzü Lizzie'nin yüzünün önünde duruyormuş. "Haydi bakalım. Aramıza yeniden hoşgeldin."

"Neredeyim?"

"Bayıldın, tatlım. Düzelene kadar seni buraya, yan ofise getirdik."

Lizzie başını salladı. "Teşekkür ederim." Kuruyan boğazı çok acıyormuş. "İçecek bir şeyler alabilir miyim, lütfen?"

"Tabii. Sana biraz brendi getirdim, orada. İyi gelir."

Lizzie ya yanlış duymuş ya da anlamamış çünkü bardağı alıp içindeki altın renkli sıvıyı bir dikişte bitirmiş. Boğazı yanıyor, midesi kalkıyormuş. Tükürükler saçmış, öksürmüş ve beton zemine tükürmüştü.

Adam gülüyormuş. "Yüce İsa. İçmeyi seviyor, ha!"

Kadın "Ay, bir şey olmaz," diye cevap vermiş ve sonra Lizzie'ye dönüp "Sen ayağa kalkacak kadar iyi hissedene kadar burada dur," demiş.

Lizzie brendiden sonra bir daha ayağa kalkmak ister mi,

onu düşünüyormuş. Sandalyenin sert, bükümlü arkasına yaslanmış. Hırkasının yandaki masanın üstünde duran dağınık kâğıtların üzerinde olduğunu görmüş. Hırkaya uzandığında süt beyazı tiftiğin üstünde artık yol yol sigara külleri ve dans pistinden bulaşan gizemli lekeler olduğunu görmüş. Düştümde oldu herhalde, diye düşünmüş. Bitik bir şekilde iç çekmiş. Tek istediği eve gitmekmiş. Angela neredeymiş?

Kapı açılmış, oda tekrar müzikle dolmuş. Fırındaki kadın, bir tabağın üzerinde bir fincan çay getirmiş. Buharı üzerinde fincanı Lizzie'ye uzatmış.

“Al bakalım, tatlım.”

“Teşekkür ederim.” Lizzie tabağı iki eliyle tutup fincana üflemiş. “Saat kaç?”

Kadın bileğini kısıtıran minik altın saate bakmış.

“Neredeyse on bir. Birazdan biter.”

Lizzie ayağa fırlamış, çay tabağına dökmüş. Fincanı masaya koymuş ve dengesini bulmak için sandalyenin arkasına yaslanmış.

“Gitmem lazım. Arkadaşım bekler. Babası ne zamandır burada.”

“Ha, tamam. Hemen şuradan çıkabilirsin.” Üzerinde Yale kilidi ve küçük bir cam olan kapıyı göstermiş. “Hırkanı giy.”

Lizzie “Kirlenmiş,” demiş ve sesinin çok acınası çıktığını fark etmiş. “Yıkayınca çıkar. Sabaha her şey düzelir. Sen eve git de güzelce uyu.”

Lizzie, yüzüne çarpan serin hava rüzgârının kendisini canlandırdığını hissetmiş.

Gecenin içine doğru bir adım atmış. “Benimle ilgilendiğiniz için teşekkür ederim.”

“Sorun değil. Şimdi sağ salim eve git, tatlım.”

Lizzie binanın yan tarafından yürümüş ve Angela'nın babasının kendilerini bıraktığı çakıllı geniş alanı bulmuş. Etrafta oyalanan farları açık birkaç araba varmış. Lizzie yaklaşmış ve arabalara bakmış ama hiçbirini aradığı araba değilmiş. Angela'nın babası gecikmiş olabilirmiş. Etrafına, sigara içen ve gülüşen insanlara bakmış. Gölgeelerde birkaç çift öpüşüyormuş. Angela neredeymiş? Biriyle tanışmış olabilir miymiş?

Kalbi daha hızlı atmaya başlarken normal gözükmeye çalışarak, bir aşağı bir yukarı yürüyüp kızların elbiselerine göz gezdirmiş. Angela yokmuş. Ama midesini bulandıran bir şaşkınlıkla çiftlerden birinin Fiona ve Ger olduğunu fark etmiş. Fiona onu böyle görmemeliymiş. Tam da Fiona'nın olduğunu söylediği ana kuzusu gibi kaybolmuş ve yapayalnız. Verandanın yan tarafına saklanmak için arkaya koşmuş. Arabayı buradan görebilirmiş.

Hoşuna giden serinlik, gecenin soğuğuna dönüşmüş. O içkide ne varmış? Başını duvara yaslamış, kendini biraz daha iyi hissediyormuş. Yıldızlara bakıp nefesinin yukarı doğru süzülmesini izlemiş.

Zaman geçmiş ve bir sürü araba gelip gitmiş. Her defasında ümitle bakmış ama ümitleri hep boşa çıkmış. Angela'nın babası artık gerçekten gecikmiş olmalıymış. Endişelenmeye başlamış. Hiç gelmezse ne olacakmış? O zaman ne yapacaktı? Birdenbire Stella Balo Salonu'nun hemen ilerisinde, yolun kenarında bir telefon kulübesi olduğunu hatırlamış. Hepsi Angela'ya verdiği için bozuk parası yokmuş ama karşı ödemeli arayabilirmiş tabii. Acil bir durum söz konusuymuş.

Telefon kulübesine vardığında sidik kokusu daha kapıyı bile açmadan yüzüne vurmuş. Hırkasıyla burnunu kapatıp içeri girmiş. Kablo, telefonun yanında öylece sallanıyormuş. Aptalın biri ahizeyi koparmış. Ağlayacak gibi olmuş. Telefon kulübesinden sendeleyerek çıkıp tekrar Stella'ya yollanmış. Herhalde bir şeyler olmuş, yoksa Angela'nın babasının kendisini almaya geleceğinden eminmiş. Onu öylece yol kenarında bırakmazlarmış.

İnsanlar akın akın balo salonundan çıkıp arabalara biniyormuş. Konserin bittiği belliymiş. Bir şeyler ummadan birkaç metre daha koşmuş. Bu kadar arabadan birinin içinde mutlaka Angela ve babası olmalıymış. Şu Angela'nın babası mıymış? Hayır. Şuradaki miymiş? Bu arabanın rengi başkaymış. Hiçbir araba onun beklediği altından at arabası değilmiş. Yiyecek satan kamyonet bile susmuş ve uzaklaşmış. Birdenbire aptallık ettiğinin farkına varmış. Neden bütün arabaların geçip gitmesine izin vermiş ki? Onlardan biri onu kasabaya

geri götürebilirmiş. Peki ya Angela'nın babası gelirse ne olacaktı? Onu ararmış ve yabancılarla gittiği için Lizzie'nin başı derde girermiş.

Verandadaki ışıklar sönmüş ama Lizzie binanın arkasından bir ışık geldiğini görebiliyormuş. Orada olması mümkün değil diye düşünmüş ama kaybedecek bir şeyi olmadığından gidip bakmaya karar vermiş. Arka tarafa gittiğinde arka kapıları açık bir kamyonetle karşılaşmış. Ne olup bittiğine bakmaya fırsat bulamadan elinde büyük bir elektrikli hoparlörle bir adam belirivermiş. Hoparlörü kamyonete koyduktan sonra dönmüş ve Lizzie'yi fark etmiş. "Merhaba, küçükhanım." Sesi kalınmış ve şehirli gibi konuşuyormuş. Dublinli olabilirmiş.

"Arkadaşımı bulamıyorum."

"Kız mı?"

"Evet. Angela."

"Ee, bence senin Angela'nın nerede olduğunu biliyoruz."

"Gerçekten mi?" Lizzie'nin gözleri kocaman açılmış. "Nerede?"

"Bir yerlerde bir şeylere biniyor."

"Ama bizi babası bırakacaktı."

"Öyle binmek değil..." Öksürene kadar gülmüş. "Nereye gitmeye çalışıyorsun, küçükhanım?"

"Geri Ballytorne'a."

"Eh, on dakika bekleyebilirsen seni kamyonetle bırakırım. Ben de ekipmanla Cork'a dönüyorum."

"Gerçekten mi? Çok teşekkür ederim." İçini bir rahatlık kaplamış. Her şey yoluna girecekmiş. Tanrı muhteşem değil miymiş? Bu akşam ona göz kulak olmuyor muymuş işte?

"Şuraya otur." Yolcu kapısını göstermiş. "Uzun sürmez." Kapı gıcırtı ve patırtıyla açılmış. Lizzie eteğini biraz kaldırmış ve kamyonete binmiş. İçerisi sigara kokuyormuş ve ön paneldeki küllük izmarit doluymuş. Kapıyı kapatmış ve karanlıkta beklemeye başlamış.

Kısa süre sonra diğer kapı açılmış ve adam direksiyonun başına geçmiş. Arabanın ışığı yanınca Lizzie onu ilk defa doğru düzgün görebilmiş. Başta zannettiği kadar yaşlı değilmiş. Saçları koyu ve kıvrıkcıkmış ve neredeyse deri ceketinin ya-

kasına değiyormuş.

“Ben Barry,” demiş ve Lizzie’ye gülümsemiş. Koyu renkli, kirli sakalının arasından dişleri beyaz beyaz parlıyormuş.

“Ben de Lizzie.”

“Dizzy Miss Lizzie.”

“Ne?”

“The Beatles, tatlım. Hiç duydun mu?” Kikirdemiş ve motoru çalıştırmış.

“Tabii ki. O şarkıyı da biliyorum, sadece şey yapamadım...” Sesi giderek duyulmaz olmuş. O da kikirdemiş. İçinin ısındığını hissetmiş. Belki brendiden olabilirmiş. “Grupta mısınız?”

“Ben mi? Yüce İsa, hayır. Onların hepsi minibüste. Ben yol ekibindenim. Ekipmanla onları takip ediyorum. Onları sever misin, Dizzy Miss Lizzie?”

Lizzie kızardığını hissetmiş. “Brian Bello’yu seviyorum. Onu görmeye geldik.”

“Yani Angela herhalde daha fazla sevdiği birilerini gördü.”

“Hayır. Angela asla...” Lizzie, Angela’nın neyi yapmayacağından emin değilmış ama yapmayacağını biliyormuş.

“Sen bunu yaz bir kenara, Angela’nın kışının buradaki çalılıklardan bir yerden çıktığını göreceğiz.” Barry gülmüş.

Lizzie afallamış. Daha önce oğlanların böyle şeyler söylediklerini duymuş ama kendisiyle böyle konuşan kimse olmamış.

“Komik olan şu ki siz gençler hepiniz Brian’a bayılıyorsunuz ama adam nonoşun teki.”

“Nonoş mu?” Lizzie bunun ne anlama geldiğini bildiğini düşünmüş ama başka bir anlamı olmalıymış, çünkü Brian Bello’nun o tür erkeklerden olması mümkün değilmış. “Emin misiniz?”

“Yani hiç ağzında hıyarla görmedim ama nasıl kız arkadaş olmaz ya? Yapma yani. O kadar kız kendini adamın üstüne atıyor, adamda tık yok. Üç senedir onlarla çalışıyorum, tek bir kız bile olmadı. Bu da nonoşluk değilse nonoşluk ne, ben bilmiyorum.”

Lizzie sessizce bu söylediklerinin Brian Bello’yu çok iyi

bir adam gibi gösterdiğini düşünmüş ama Barry'nin kendisine katılabileceğini düşünüp bir şey söylememiş.

Kısa süre sonra Ballytorne ışıkları görülmüş. Lizzie, Elektrik Tedarik Kurulu ofislerinin dışındaki sokak lambalarını görmenin kendisini bu kadar mutlu edebileceğini hiç düşünmemiş.

“Neredeyse eve geldik,” demiş.

“Sen gelince bana söyle.”

Sinemanın önünden geçip ana caddeye devam etmişler. Lizzie, Barry'ye kendisini O'Keefe's'in köşesinde bırakmasını söylemeyi ve sonra tepeyi çıkıp, Angela'nın evine yürümeyi düşünmüş. Hepsinin uykuda olmadığını ummuş.

“Burada inebilirim. Burası iyi.”

Barry kamyoneti boş kaldırıma çekmiş ve motoru kapatmış.

“Haydi bakalım.”

“Çok teşekkür ederim.” Lizzie kapıyı açmakta zorlanıyormuş.

“Pardon. Bazen oluyor böyle. Ben gelip seni çıkarayım.”

Barry kamyonetten aşağı atlamış ve Lizzie'nin kapısını açmak için etrafından dolaşmış. Lizzie çıkmak için döndüğünde onu belinden tutmuş ve kaldırıma koymadan önce havaya kaldırmış. Lizzie'nin arkasından kamyonetin kapısını kapatmış ve beklenti içinde Lizzie'nin yüzüne bakmış. Lizzie saçlarını kulağının arkasına itmiş ama saçları hemen tekrar önüne düşmüş.

“Tekrar teşekkürler. Çok teşekkür ederim.”

Barry başını yana eğip sırtmış. “Teşekkür öpücüğü yok mu?”

Lizzie donup kalmış. Tabii ki bu adamı öpecek değilmiş ama adam ona çok iyi davranmış, o yüzden onun kötü biri olmadığını biliyormuş.

Barry eğilmiş. “Yalnızca tek bir öpücük,” diye fısıldamış. Sol eli tekrar Lizzie'nin belindeymiş. Lizzie kalbinin deli gibi attığını hissedebiliyormuş.

“Ben...ben bilemiyorum.”

Diğer elini nazikçe Lizzie'nin çenesinin altına koymuş, böylece şimdi Lizzie ona bakıyormuş. Daha da öne eğilmiş ve yumuşak bir hırıltıyla konuşmuş. “Küçük bir iyi geceler öpücüğü.” Sonra dudaklarını Lizzie'nin dudaklarını götürmüş ve

bütün vücudunu kendine çekmiş.

Lizzie bütün bunların çok yanlış olduğunu biliyormuş ama Barry'nin güçlü kolunu sırtında hissetmek ve dudaklarının dudaklarındaki baskısı hoşuna gitmiş. Barry şimdi burununu Lizzie'nin saçlarında gezdiriyormuş ve sert kirli sakalı Lizzie'nin yanağına sürtüyormuş. Ürkmüş ama ses çıkarmamış. Barry'nin vücudunun ağırlığıyla geriye itildiğini hissetmiş. Geriye doğru birkaç adım atmış ama Barry ona sarılmaya devam etmiş ve ikisini birden O'Keefe's kasabının derin girişine sürüklemiş. Lizzie kıvranmış ve konuşmaya çalışmış ama Barry'nin dudakları tekrar dudaklarındaymış. Barry'nin dilinin ıslaklığının dudaklarını deştığını hissetmiş ve bu öpüşmenin hoşuna gitmediğine karar vermiş. Nefesi kötü ve ekşi kokuyormuş ve alçak sesle homurdanıyormuş. Sol eli eteğinden içeri girip poposunu kavramış. Lizzie iki elini kaldırmış ve Barry'nin göğsüne bastırmış ama Barry bütün ağırlığıyla üzerine eğilmiş.

"Şşşt." Sıcak nefesini kulağında hissedebiliyormuş. "Sen akıllı bir kızsın." Dudaklarını boynuna indirmiş ve öpmeye başlamış.

Lizzie'nin midesi bulanmış. Bu çok, çok kötü bir şeymiş ama durduramıyormuş. Barry bacaklarını Lizzie'nin bacaklarının üstüne atmış ve Lizzie'yi dükkânın kapısına çivilemiş. Elleri bacağının arkasında geziniyor, sonra eteğinin altında dolaşıyor, çıplak tenini okşuyormuş.

"Lütfen...lütfen. Eve gitmem lazım." Ama bunları söylerken bile Barry'nin kendisini bırakmayacağını biliyormuş.

Barry sağ elini Lizzie'nin boğazına dolamış. "Aferin sana. Aferin sana." Sonra yüzünü Lizzie'nin yüzüne bastırmış; büyük, sıcak, ıslak dili her yerde dolaşıyormuş ve iki eli de eteğinin altında iç çamaşırını kavramış, aşağı indiriyormuş. Lizzie kafasını atabildiği kadar arkaya atmış ve vücudunu bir o yana bir bu yana çevirmiş ama faydası yokmuş.

"Lütfen, Tanrım, hayır. Lütfen, bırak eve gideyim. Tanrım. N'olur dur." Barry ona sürtünmeye başladığında tekrar tekrar dua etmiş.

"Aferin sana. Aferin sana."

Lizzie'nin gözyaşları akmaya başlamış. Barry'nin parmaklarının bacakları arasında bir şeyler, korkunç bir şeyler yaptığını hissetmiş. Dükkân kapısının soğuk camını arka tarafında hissedebiliyormuş, sonra bir fermuar sesi duyulmuş ve kalçasında Barry'nin şeyini hissetmiş. Yapış yapış ve sıcakmış. Ürpermiş ama ses çıkarmamış. Barry'nin ne yaptığını kestirmek zorlaşmış. Penisini tutan elinin eklemlerinin teninin üzerinde aşağı yukarı hareket ettiğini hissedebiliyormuş. Kendisini ortalayıp, delirmiş gibi baskılamaya devam ederek bacaklarının arasında oynatıyormuş. Çok hızlı nefes alıp veriyormuş. “Bir şey yok tatlım, şey yapmayacağım...” Yüzünü sertçe Lizzie'nin başının yanına bastırmış ve birkaç kesik kesik nefesten sonra inlemiş. Lizzie bacaklarının arasında sıcak bir yapışkanlık hissedebiliyormuş. Barry artık hareket etmiyormuş. Bütün ağırlığını Lizzie'ye vermiş ve güçlkle nefes alıyormuş. Lizzie tir tir titremeye başlamış.

Barry geriye doğru birkaç adım atmış ve arkasını dönmüş. Başını eğip fermuarıyla uğraşmaya başlamış. Lizzie gözünü dikip ona bakmış ama Barry ona bakmıyormuş. Gözlerini yerden kaldırmadan yalnızca “Beni azdırıp rahatımı bozdun, değil mi?” demiş.

Lizzie cevap vermemiş. Bacaklarında güç yokmuş ve yere çömelinceye dek kapıdan aşağı doğru kaymış. Bir iki dakika sonra Barry öylece kamyonete yürümüş, binmiş ve sürüp gitmiş.

Motorun sesi uzaklaşırken Lizzie yukarıdan kendisine bakan Tanrı'yı düşünmüş. Tanrı dükkânlardan gelen ışıkların boş sokaklara dolduğu Pazar meydanının üstünde mi süzülüyormuş? Saçları dağılan ve ruju yüzüne bulaşan bu çelimsiz küçük kızın kapıda yığılıp kaldığını görebiliyor muymuş? Eteği beline çekilmiş, iç çamaşırı dizlerine inmiş. Gözlerini sımsıkı kapatmış. Az önce başına ne geldiğinden emin değilmiş ama bunun günahların en kötüsü olduğundan şüphesi yokmuş.

Ayağa kalkmış. Angelalara dönmesi gerekiyormuş. İç çamaşırını çıkarmış ve onunla mümkün olduğunca temizlenmiş ama tepeyi çıkarken bacaklarının arasındaki nemli yapışkanlığı hâlâ hissedebiliyormuş. İç çamaşırını bir çöp

kutusunda tıkmış, açık mavi pamuklu kumaşı eski gazetelerin altına iyice saklamış.

Evde ışık yanıyormuş. Çok şükür. Zili çalmadan önce düzgün gözükmek için son bir çaba harcamış ama kapıyı açtığı anda Angela'nın annesinin yüzündeki ifade bu çabanın yerli olmadığını gösteriyormuş.

"Lizzie! Meraktan öldük. Ne oldu sana?" Lizzie, Angela'nın annesinin kendisini çekip sarıldığını hissetmiş, yüzünü kadının büyük göğüslerinin arasına gömmüş ve sıcak ve güvende olmanın verdiği rahatlık bir boğuk hıçkırık dalgasını daha beraberinde getirmiş.

"Tamam, tamam. Evdesin artık. John, suyu koy!"

"Lizzie!" Angela pembeli beyazlı geceliğiyle merdivenin başında duruyormuş. Koşabildiği kadar hızlı aşağı koşup diğer taraftan arkadaşına sarılmaya çalışmış. Lizzie hıçkırırken üstünde Barry'nin kokusunu alabilirler mi diye düşünmüş. Neler olduğunu anlayabilirler miymiş?

Dördü oturma odasında toplanmışlar ve Lizzie bir fincan şekerli çay içmiş. Stella'da birinin Angela'ya Lizzie'nin gittiğini söylediği anlaşılmış, o yüzden de Angela ve babası Lizzie'yi evde bekler bulmayı umarak yola çıkmışlar. Lizzie'nin evde olmadığını görünce bir haber alana kadar beklemeye karar vermişler. Gecenin bir köründe etrafta dolanmanın anlamı yokmuş. Lizzie mantıklı bir kızmış ve onları ararmış. Aramayınca çok endişelenmişler ve Lizzie zili çaldığında Angela'nın babası Lizzie'yi aramak için dışarı çıkıyormuş.

Lizzie, O'Keefe's'in kapısında olanlardan bahsetmeden hikâyeyi anlatmış, herkes rahatlamış ve mutlu yatmış. Lizzie'den başka herkes. Lizzie yorganın altında Barry'nin ellerinin gezindiği yerlere dokunmuş. Ağzında hâlâ Barry'nin dilinin metalik tadı varmış. Fitilli kumaştan yatak örtüsüne tükürmüştü.

Sonraki birkaç hafta zor geçmişti. Hayat normale dönmüş ama Lizzie kendisi için hiçbir şeyin bir daha eskisi gibi olmayacağını biliyormuş. Sürekli o geceyi düşünüyormuş. Nasıl farklı davranabilirmiş? Bağırması, onu ısırması, kaçması mı gere-

kirmiş? Olanların hiç yaşanmamış olması için o geceyi tekrar yaşamayı istiyormuş. Hiçbir şeye odaklanamıyormuş; dersleri kötüye gidiyormuş ve tabii ki bütün rahibeler onun çocuğun birine tutulduğunu düşünüyormuş. Bu hikâyeyi daha önce de duymuşlar.

Yaklaşık bir ay sonra midesi bulanmaya başlamış. Birkaç kere sınıftan koşarak çıkmak zorunda kalmış ve bir keresinde de tuvalete yetişemeyip mecbur koridorda bulduğu bir çöp kutusuna kusmuş. Annesi tabii ki durumun farkına varmış ve doktora gitmesinde ısrar etmiş ama Lizzie kabul etmemiş. Nasıl olduğunu tam olarak bilmiyormuş ama bu hastalığın Brian Bello ve Diamond Dust gecesi olanlarla bir ilgisi olmalıymış.

Birkaç hafta sonra okul eteğinin fermuarını kapatamadığını görmüş ve son reglinin ne zaman olduğunu düşününce regl olmadığını fark etmiş. Emin olamamış ama bir şekilde hamile kalmış olabileceği yönünde berbat bir korkuya kapılmış. Biriyle konuşması gerektiğini biliyormuş ama kimle? Angela muhtemelen panikleyip bütün manastıra anlatırmış, o yüzden ona bir faydası olmazmış. Annesi bu kadar aptalca davrandığı için onu öldürürmüştü. Doktor annesine söyler, bu da yalnızca annesinin onu biraz daha geç öldürmesine yarar-mış. Lizzie sonunda kendisine yardım edebilecek tek kişinin rahip olduğuna karar vermiş.

Tanıdık tozlu ahşap ve mum cilasası kokusunu içine çeke-rek günah çıkarma odasında oturmuş. O konuşurken Rahip Mulcahy perdenin arkasında sabırla onu dinlemiş. Söylemesi gerekeni söylemek için cesaretini toplamaya çalışırken uzun uzadıya birkaç ufak günahından bahsetmiş. Nihayet asıl günahını söyleyivermiş.

“Adamın biri bana bir şeyler yaptı.”

Sonunda başına gelenleri bir başka canlıya anlatmak, o sözcükleri söylemek onu çok rahatlatmış. Hikâyenin rahibe anlatmaya uygun bir versiyonunu anlatmış ve sözlerini neden orada olduğunu açıklayarak bitirmiş. “Sanırım bir çocuğum olacak, rahip.” Kelimeler havada asılı kalmış ve Lizzie günah çıkarma odasının karanlığında başını eğip ağlamaya başlamış. Hıçkırıklarının arasında “Ne yapacağım ben?” diye

sormuş. Rahip Mulcahy görmüş geçirmiş adammış. Daha önce de dinî görevlerde bulunmuş, hatta genç bir yardımcı rahipken altı ay boyunca Londra'nın kuzeyinde çalışmış. Daha önce Lizzie gibi kızlarla karşılaşmışlığı varmış. Onu sakinleştirmeye çalışmış. Tam olarak ne olduğunu anlatması için ona basit sorular sormuş ama Lizzie ona o gece Ballytorne'da tam olarak ne olduğunu mümkün olduğunca ayrıntılı şekilde anlattıktan sonra bile rahip onun hamile olmasının mümkün olup olmadığından emin olamamış. Yine de ihtiyatlı davranarak Cork'taki bir doktordan randevu ayarlamış. Odanın diğer tarafındaki kız, adının kasaba dedikodularıyla lekelenmesini hak etmiyormuş.

Lizzie'nin korktuğu başına gelmiş ve kendisini rahibin evinde, Rahip Mulcahy'nin sert deri sandalyesinin karşısında otururken bulmuş. Dünyası yıkılmış; başı önde oturuyor, ince, titreyen parmaklarının arasında gözyaşlarıyla sıırsıklam olmuş bir peçeteyi buruşturuyormuş.

Rahip Mulcahy'nin bir fikri varmış. Mr. ve Mrs. Burke'ü tanıyor muymuş? Tanımıyormuş. Rahip, Mrs. Burke'ün çok zor bir hamilelik geçirdiğini anlatmış. Sürekli yatmak zorundaymış ve evde yardıma ihtiyaçları varmış. Rahip onlarla konuşacakmış ve eğer isterlerse Lizzie gidip onların çiftliğinde yaşayacakmış. Zamanı gelince bebeği Lizzie'den alıp bir eve yerleştirecekmiş. Lizzie hayatını geri kazanma olasılığını düşünmeye başlamış. Dünyanın sonunun gelmesi ertelenmiş.

Rahip Mulcahy harika biriymiş. Her şeyi ayarlamış. Lizzie onun yardımları sayesinde manastırdan ayrılmış ama bunun yalnızca geçici olduğunda anlaşmışlar; sonra dönecekmiş. Ailesi şaşırmış ama rahibin açıklamasını kabul etmişler. Lizzie birkaç aylığına Mrs. Burke'e yardım etmeye giderek Hıristiyanlık görevini yerine getiriyormuş. Aslında neler olduğunu tahmin etmişler mi? Sonrasında hiç Lizzie'nin manastıra dönmesinin sözünü etmemişler. Sanki küçük kızlarının defolu mal olduğunu biliyorlarmış. Lizzie böyle düşünmekten hoşlanmıyormuş ama anne babasının rahibin planını anladıklarının ve kendileri bu konuyla hiç uğraşmak zorunda kalmayacakları için rahatladıklarının ihtimal dahilinde oldu-

ğunu kabul etmek zorundaymış. Yalnızca birkaç hafta sonra kucağında küçük bir bavulla Mrs. Burke'ün yanında oturuyor, tepenin yukarısına, hayatının hiç tahmin edemeyeceği şekillerde değişeceği çiftliğe götürülüyormuş.

Mrs. Meany sustu. PJ uzanmış, yaşlı kadının ellerini tutuyordu. Derisi mumlu paket kâğıdı gibiydi ve masanın yüzeyinde gözyaşlarından ufak bir gölet oluşmuştu.

PJ çekinerek “Yani orada gömülü olan sizin bebeğiniz mi?” diye sordu, sesi fısıltıdan farksızdı.

“Hayır. Hayır, o Mrs. Burke'ün bebeği. Patricia Burke'ün küçük oğlunu buldular. Tanrı onu almadan önce yalnızca birkaç gün yaşadı. Korkunç bir dönemdi. Sürekli uluyarak ağlayıp, yastığına kapanan Mrs. Burke'e bakıyor ve rahip benim bebeğimi almaya geldiğinde nasıl hissedeceğimi düşünüyordum. Sanırım bu yüzden plana uydum.”

“Plan mı? Ne planı?”

“Bebeğimin doğmasına birkaç hafta kalmıştı ama tabii kasabadan kimse bilmiyordu. Küçük oğullarının öldüğü günün öğleden sonrası Mr. Burke beni karşısına aldı ve bebeğimin çiftlikte onlarla kalabileceğini söyledi. Benim bebeğim olduğunu kimse bilmeyecekti çünkü daha onların kendi bebeklerini kaybettiklerini bilen yoktu. Rahip Mulcahy ne der diye huzursuzlandığımı hatırlıyorum ama aynı zamanda bebeğim orada kalacağı için mutluydum. Benimle olmayacaktı ama Duneen'de kalacaktı.”

“Peki öyle mi oldu?”

“Evet. Doğum kolay oldu çok şükür, sonra Mrs. Burke küçük oğlumu bir battaniyeye sarıp yatak odasına götürdü.”

“Peki doğum belgesi? Sağlık Bakanlığı'ndan gelenler? Kimse bebeğin hâlâ çok ufak olduğunu fark etmedi mi?”

“Mr. Burke onu halletti. Doktorları değiştirdi, yeni ebe de formları doldurmaya yardım etti, yani böylece hallolmuş oldu.”

PJ'in zihni çok hızlı çalışıyordu. “Yani sizin bebeğiniz...”

“Benim bebeğim Tommy Burke.”

Bütün vadinin üstüne ağır, gri bir sis çökmüştü. Brid bahçenin diğer tarafındaki ağaçları güçlükle seçebiliyordu. Birazdan çıkmalarının iyi olacağını düşündü. Paketlenmiş öğle yemeklerini buzdolabından almak için mutfığa geçerken çocuklara acele etmelerini söylemek için açık kapıdan koridora doğru seslendi.

Masada ikinci fincan çayı ve iPad'iyle oturan Anthony'ye "Bugün pek bir şey yapamayacaksın," dedi.

"Sis nasıl olsa kalkar, zaten ben yalnızca biraz gübre serpmeyi planlıyorum. Bence hepsini bitiririm."

Brid inatçı bir lapa parçasını kaşıktan kazımaya çalışırken dikkati dağınık "Gübre serpmeyi dün yapmamış mıydın?" diye sordu.

Anthony konuşmadı. Brid arkasını döndüğünde onun dikkatle iPad'in ekranına baktığını gördü.

"Anthony?"

Anthony başını kaldırdı. "Yapacaktım ama sonra birkaç çuval daha almaya Maher's'a gittim."

Bir çift yağmurluk ve ağır okul çantası odaya daldı. Aralarında yüzeyine çeşitli model ev ve arabalar yapıştırılmış büyük bir kare kontrplak taşıyorlardı.

"O elinizdeki ne Tanrı aşkına?" diye sordu Brid.

Carmel "Coğrafya projem," dedi. "Çiftlikle ilgili olan. Bugün teslim etmem lazım."

Cathal gülerek "Baksana! Traktör ahırdan büyük!" dedi.

"Kes be."

"Siz ikiniz, hadi bakalım. Kavga edecek zaman yok. Onu şimdi mi götüreceksin? Ben sana diyeyim, benim arabama sığmaz o."

"Götürmek zorundayım. Bugün teslim etmem lazım yoksa notum düşecek."

Brid şimdi mutfak masasının bir kenarına dayanmış olan kare kontrplağa yaklaştı ve kollarıyla ölçtü.

"Yok. Mümkün değil. Anthony araban sana lazım mı

yoksa bu şeyi okula götürmek için alabilir miyim?”

Anthony konuşulanların hiçbirini dinlemiyormuş gibi başını kaldırdı. “Araba mı? Tabii. Ben de seninkini alırım, öğle arasında değiştiririz. Anahtarlar askıda.”

“Şahane. Teşekkürler. Evet, gelin bakalım.”

Çocuklar bir ağızdan “Hoşçakal, baba,” diye şakıdılar.

Anthony masada önünde duran küçük ekrandan başını kaldırmadan “Hoşçakalın,” diye seslendi.

Sis kalkmıyordu, o yüzden Brid çocukları ve kontrplak çiftlikten geriye kalanları okula bıraktıktan sonra biraz alış-veriş yapmaya karar verdi. Kasabanın yaklaşık 1,5 kilometre dışına, yeni süpermarketin açıldığı yere gitti. Burası açılalı aşağı yukarı yedi yıl olmuştu ama herkes yeni diyordu. Otopark epey boştu, o yüzden girişin yakınına park etti. Tam arabadan iniyordu ki market arabası için bir avro gerektiğini hatırladı. Sabırsızlıkla yolcu koltuğundaki çantasını kaptı ve normalde bozuk parasının durduğu gözleri ve fermuarlı cepleri karıştırmaya başladı. Birkaç bozukluk vardı ama avro yoktu. Anthony’nin arabasında bozukluk var mıdır diye düşündü. Vites kolunun yanındaki boşlukta veya kapının altında hiçbir şey yoktu ama belki torpido gözünde olabilirdi.

Brid öne doğru eğilerek küçük krom düğmeye bastı ve kapak açıldı. Torpido gözüne düzinelerce kare beyaz kâğıt tı-kılmıştı. Birini çekip inceledi. Bir hastane otoparkının fişiydi. Uzanıp bir tane daha aldı. Hastane otoparkı. Bir avuç kâğıt çıkardı. Hepsi hastane otoparkınınındı.

Ağzı kurudu. Anthony’nin nesi vardı? Nasıl korkunç bir hastalığı vardı ki Brid’e söyleyemiyordu? Hâlâ elinde olan fiş-teki tarihi fark etti. Dünündü. Ne yapacağına karar vermeye çalışarak hiç kıpırdamadan oturdu. Bir şeyler söylemesi gere-kecekti. Anthony’nin eşyalarını karıştırmış değildi ve durum her neyse öğrenmesi elbette daha iyi olacaktı. Birden içinde Anthony için devasa bir şefkat dalgasının kabardığını hisset-ti. Yapayalnız, acı çeken, onun duygularını korumaya çalışan zavallı adam.

Bobby’nin sisin içinden duyulan havlamaları boğuk ve uzak-

tan geliyor, Evelyn'i huzursuzlandırıyordu. Bu sabah tarlalarda gezinip, onu aramakla vakit kaybedemezdi. Abigail saat üçte ameliyata girecekti ve iki kardeş de ameliyattan önce onu görmek istiyordu. Abigail'in ameliyattan sonra muhtemelen sersem gibi olacağı veya ertesi sabaha kadar uyuyacağı söylenmişti. Evelyn, Abigail için hastaneye götüreceği, ufak çantaya koyacağı kişisel eşyaların bir listesini yapmıştı.

"Bobby! Gel Bobby! Aferin oğlum..." Ağır, süt beyazı havaya baktı. Köpekten ses yoktu. İç geçirdi. Bobby'yi aramaya çıkacaksa eve dönüp ayakkabılarını değiştirmesi gerekecekti. Bobby'nin kendi iradesiyle ortaya çıkması için ne kadar bekleyeceğini tarttı. Bir daha seslenmeyi denedi: "Gel Bobby!" Yaprakların arasında bir şeyin hareket ettiğini duyduğunu sandı ve sonra çit boyunca eve yürüyen, azat edilmiş bir gölge gibi Bobby'yi gördü. "Aferin oğlum!" Bobby yaklaşıncı Evelyn övgünün zamansız olduğunu anladı. Bobby'nin altın rengi tüyleri kopkoyu, ıslak çamura bulanmıştı.

Bobby yeterince yaklaştığında Evelyn onu tasmaından kavradı ve öfkeden köpürerek karga tulumba bahçeye sürükledi. Hortuma yaklaştıklarında Bobby neler olacağını anladı ve kıpırdanıp kaçmaya çalıştı. Evelyn bir yandan dışarıdaki musluğu açmaya uğraşırken bir yandan da Bobby'yi zapt etmeye çalışıyordu. Gri-beyaz ekoseli eteği şimdi neredeyse köpek kadar kirliydi ve hortumdan gelen su betondan bacaklarına çarpıyordu.

Bobby'ye kıpırdamaması için yalvarırken birden üzerine derin bir yalnızlık çöktü. Temiz olmakla hiç ilgilenmeyen bir köpeği tek başına yıkamaya çalışan bir kadının zavallı görünen bir yanı vardı. Bir anlığına kendine PJ'in burada, yanında olduğunu ve Bobby'yi tutmasına yardım ettiğini hayal etme izni verdi. Oradan oraya hareket eden hortum onları sıırıslık- lam ederken ikisi de gülüyor olurdu. Saçmalama, diye çıkıştı kendi kendine. PJ'in Bobby'den pek hoşlanmadığını hissediyordu, hem kocaman ıslak bir köpekle boğuşurken kalp krizi geçirebilirdi. Tasmayı bıraktı.

"Sikerler," dedi yüksek sesle. "Seni de sikeyim." Bunu köpeğe mi, PJ'e mi, yoksa kendisine mi söylediğinden kendisi

bile emin değildi ama bu kelimeleri söylemek onu kesinlikte tatmin etmişti. Musluğu kapattı ve Bobby'nin yanında durup deli gibi kendisini silkelemeden önce bahçede bir zafer turu atmasını izledi. Tamamen yenilmiş hissediyordu.

Bobby'yi kuruması için bahçeye kilitledikten sonra Abigail'in eşyalarını toplamak için yukarı çıktı. Banyodan birtakım kişisel hijyen malzemeleri aldı, ardından sahanlık boyunca ablasının odasına doğru yürüdü. Burada tek başına olmak tuhaf geliyordu. Yatak güzelce yapılmıştı ve komodinin üstünde renkli bir tohum kataloğunun yanında, yarısı içilmiş bir bardak su duruyordu. Üst çekmeceyi açtığında havayı saran lavanta ve ahşap cilası kokusu Evelyn'e bu odada hasta annesini görmeye geldiği zamanları hatırlattı. Birkaç iç çamaşırı çıkardı ve listenin geri kalanını hatırlamaya çalıştı. Sutyene gerek yoktu –Abigail üstündekini giyebilirdi– ama taburcu olduğunda giymesi için temiz bir üst, sıcak tutacak güzel bir şey lazımdı. Ablasının örgü giysilerinin kuvvetle muhtemel orada olacağını düşünerek alt çekmeceyi açtı ama beklediği şey yoktu. Bir tarafta düz gri battaniyeler, diğer tarafta da fotoğraf albümü yığınları duruyordu.

185

Evelyn yığının en üstündeki albümü yerinden kaldırma-
dan açtı. Daha önce hiç görmediği siyah beyaz bir fotoğraf vardı. Fotoğraftakiler çok genç olan ve kendisine gülümseyen annesi ve babasıydı. Annesinin paltosunu bir yana doğru savuran rüzgârda kol kola girmiş, bir köprünün –Cork'taki Patrick's Köprüsü müydü o?– üzerinde duruyorlardı. Sayfayı çevirdi. Babası genç bir adamken traktörün üstünde. Bir sayfa daha. Anne babası ve bir çift daha kum tepeceğinin birinde, bir battaniyenin üstünde oturuyorlar. Babası ayakkabılarını ve çoraplarını çıkarmış ve görünüşe göre dördü de bunu çok komik bulmuşlar. Bu anne babasının üç çocuk sahibi olmadan önceki hayatıydı; neden buraya saklanmıştı? Abigail bu fotoğrafların Evelyn ve Florence'ı üzeceğini mi düşünmüştü?

Albümü kapattı ve tam çekmeceyi itecekti ki gözüne bir şey ilişti. Bir kitap yığınının altından sarkan ufak bir kumaş parçasıydı. Evelyn donup kaldı. Yavaşça elini uzattı ve kumaşı çekti. Gerçekten de eski püskü bir kumaş parçasından başka

bir şey değildi, yağ gibi bir şey onu siyaha boyamıştı. Kumaşı yerde düzleştirdi. Yağ lekesinin en hafif olduğu köşede pembe bir gülün soluk izlerini seçebiliyordu. Kalbi güm güm atıyor ve zihni yanıtsız sorularla girdap gibi dönüyordu ama kesin olan bir şey vardı. Tommy'nin verdiği eşarptan geriye kalanları tutuyordu.

Brid peynirli ve turşulu sandviç yapmış, onları masanın ortasında duran bir tabağa yerleştirmişti. İki boş kupa karşı karşıya duruyordu. *Kettle*'daki su kaynamıştı ama Brid çayı yapmak için Anthony'yi bekliyordu. Fanustaki balık gibi mutfakta dönüp duruyor, tezgâhtaki bir lekeyi siliyor, eski bir zarfı açıyor, bir kurulama bezini katlıyordu. Sonunda kendi arabasının bahçeye girdiğini duydu. Derin nefesler aldı. Anthony döndüğünde hemen ona sorunun ne olduğunu sormaya niyetlenmişti. Onu en kısa zamanda sırrının yükünden kurtarmak istiyordu. Zihninde ufak bir konuşma hazırlamıştı ama Anthony içeri girip, kasketini vestiyere fırlattığında üzerinde tuhaf bir hâl vardı. Gözleri mi parlıyordu? Adımları mı sekiyordu? Brid ne olduğunu tam olarak bilemiyordu ama o anda karşısındakinin hasta bir adam olmadığından kesinlikle emin oldu. *Kettle*'ı çalıştırdı.

Öğle yemeği her zamanki gibi yendi; Brid çiftlikle ilgili birkaç soru sordu ve Anthony'ye okuldaki veliler gecesini haber verdi. Anthony iPad'inin ekranını aşağı kaydırırken genellikle homurtularla iletişim kurdu. Masaya oturmasının üzerinden yaklaşık bir saat geçtikten sonra ağzını kâğıt havluyla sildi, masadan kalktı ve "Evet," dedi. Bu onun öğle yemeğinin bittiğine ve işe döneceğine dair işaretiydi.

"Arabam hâlâ lazım mı?"

"Hayır."

"Peki. Yedi gibi görüşürüz."

Brid, Anthony'nin kapıya gidip botlarını giymesini izledi. Mutfak penceresinden kirli mavi tulumuyla uzun adımlarla arabaya doğru yürüdüğünü görebiliyordu. Öğle yemeği boyunca çaktırmadan Anthony'ye bakmış ve kendisine şu soruyu sormuştu: Eğer bu adam hasta değilse her gün hasta-

nede ne halt ediyor? Islak bir mutfak bezini lavaboya savurdu ve kapının yanındaki askılıktan paltosunu aldı. Anthony'yi takip edecekti.

Brid daha önce kimseyi takip etmemişti ama işin özünü bilecek kadar film izlemişliği vardı. Çok yaklaşmayacaksın. Anthony'nın kapıdan çıkınca sola döndüğünü gördü, o yüzden o da aynısını yaptı. Tepenin eteklerinde bir anlığına Anthony'nin tekrar sola döndüğünü gördü. Ballytorne'a giden ana yola çıkıyordu. Neredeyse rahatladı. Hepsini kafasında kurmamıştı. Anthony'nin yaptığı her neyse bu gübre serpmek değildi. Bir şeyler dönüyordu.

Aradaki mesafeyi koruyarak Anthony'yi Ballytorne'a kadar takip etti. Anthony ana meydandan yavaşça geldi ve otelin yanından sağa döndü. Brid de aynısını yaptığında araba ortadan kaybolmuştu. Arabayı tekrar bulmak için yavaşladı; Anthony otelin arkasındaki otoparka park etmiş, arabadan çıkıyordu. Brid'in arkasında hiçbir şey yoktu, o yüzden bir süreliğine arabada oturup Anthony'nin arabasının bagajından bir çanta çıkarıp, otele yönelmesini izledi. Ana kapıdan girmedi, yandaki metal merdivenlerden çıktı.

187

Brid sokak boyunca ilerledi ve arabayı park edecek bir yer buldu. Ardından otoparka geri yürüdü ve metal basamakların olduğu yere gitti. Üzerinde yukarıyı işaret eden bir ok olan küçük bir tabelada "Sağlık Merkezi" yazıyordu. Brid'in aklı karıştı. Orada spor salonundan başka bir şey yoktu. Neler oluyordu be? Anthony eskisinden daha fit falan değildi. Ufak göbeği yıllardır olduğu gibiydi.

Kendisini bir ajan gibi hissederek yakasını kaldırdı ve etrafı gözleyebileceği otopark girişinin karşısında bekleme-ye gitti. Yolun o tarafında bir kitapçı vardı ve ne zaman bir araba geçse yerel tarihle veya Neven Maguire'in yeni sağlıklı tarifleriyle yakından ilgilenen bir kadın gibi gözükmeye çalışıyordu. Kalbi hızla atıyordu ve itiraf etmeliydi ki bütün bunlardan keyif alıyordu. Yaşananlar heyecan verici ve tuhaftı.

Metal basamakların üzerindeki ayak seslerini duyduğunda yalnızca yirmi dakikadır bekliyordu. Omzunun üzerinden kaçamak bir bakış attı. Gelenin Anthony olduğunu fark et-

mesi biraz zaman aldı. Bambaşka biri olmuştu. Eski tulumunu çıkarıp gıcır gıcır lacivert pantolonunu ve Brid'in ona Noel'de hediye ettiği güzel mavi-beyaz çizgili gömleği giymişti. Duş aldığı belliydi ve saçlarından kalanları da geriye taranmıştı. Brid onun gayet iyi gözüktüğünü itiraf etmeliydi. Hızla arabasına döndü ve Anthony otoparktan çıkıp, sola dönerken dikiz aynasından onu izledi. Anthony yanından geçerken koltuğuna gömüldü, sonra da takibine devam edebilmek için aceleyle vites değiştirdi.

Birkaç dakika içinde Anthony'nin hastaneye gittiği belli oldu. Brid huzursuz hissetmeye başladı. Ya yanılıyorsa ve Anthony gerçekten burada tedavi görüyorsa? Durum böyleyse Anthony ailesini korumaya çalıştığı için harika biriydi ve Brid ondan şüphe ettiği için korkunç bir insandı. Brid, yolun aşağısında bir yere park ederken Anthony'nin otoparkın sonuna, hastanenin yakınına doğru gitmesini izledi. Anthony fişi aldı ve hastanenin arka tarafına yollanmadan önce arabaya koydu.

Brid arabasından fırladı ve duvarı takip edip hastane binasına doğru yarı yürüyerek, yarı sekerek ilerledi. Arkadaki köşeyi dönerken durdu ve geri geri gitti. Anthony tekerlekli sandalye rampasının yanındaki tırabzana yaslanmış, kendi kendine dikiliyordu. Riske girip bir kez daha baktı. Anthony hâlâ oradaydı, tırnaklarıyla oynuyordu. Onu görmediği belliydi. Brid, saklambaç oynayan genç irisi, okullu bir kız gibi duvara yaslanıp eğilmiş hâldeyken kim bilir ne kadar gülünç gözüktüğünü düşündü, bu yüzden ayağa kalktı ve bir arkadaşını veya bir arabayı bekleyen biri gibi gözükmeye çalıştı. Sesler duyunca temkinli bir şekilde başını köşeden tekrar uzattı.

Anthony bu sefer yalnız değildi. Tekerlekli sandalye rampasının yukarısında koyu saçlı, genç bir hemşire duruyordu. Brid kızın üniformasının küçük geldiğini, kollarını alttan sıktırdığını ve göğüslerini birbirine bastırdığını fark etti. Hemşire rampadan aşağı inip kendisini kollarını beline dolayan ve onu birlikte geçirdikleri onca yıl boyunca Brid'i hiç öpmediği gibi öpen Anthony'nin kollarına attı. Anthon-

y'nin hastanede gördüğü muamelenin tıbbi olmadığı kesindi.

Florence kasten sinirini bozmaya mı çalışıyordu? Evelyn'in ne söylediğinin önemi yok gibiydi, kardeşi mutlaka ekleyecek bir görüş veya düzeltecek bir şey buluyordu. Yapraklar bu sene erken dökülmemişti. Kasaba her zamankinden daha kalabalık değildi. Tam bir öğretmendi. Evelyn kucağındaki ufak çantanın saplarını biraz daha sıktı ve çitler bulanıklaşıp, geride kalırken gözlerini arabanın camından dışarıya dikti.

Abigail'in morali çok daha iyiydi ve neredeyse ameliyatı dört gözle bekliyor gibiydi. Abigail ve Florence neşe içinde sohbet ediyorlardı ama Evelyn konuşmadan oturuyordu. Tek düşünebildiği, güzelce katlanmış eşarbı Tommy kaybolduğu gün çiftlikteki masada son kez görüşüydü. Abigail'e eşarbin nasıl eline geçtiğini sormak için can atıyordu; eşarbin varlığını bunca yıldır kendisinden saklamasının iyi bir nedeni olmalıydı. Evelyn bir anlamda buna saygı duyması ve Florence'ın önünde konuyu açmaması gerektiğini hissediyordu. Artık dayanamayınca kadar oturup kardeşinin odadan çıkmasını diledi.

189

“Florence gidip hepimize çay alsana, ben de Abigail'in eşyalarını yerleştireyim.”

Florence ayağa kalktı ve Evelyn rahatlayarak nefes verdi ama sonra Abigail konuştu.

“Ameliyattan önce bir şey içmem yasak.”

Florence duraksadı. Evelyn'e “Peki *sen* bir şey istiyor musun?” diye sordu.

“Ay, evet, lütfen. Bir bardak çay çok iyi olurdu, teşekkürler.”

“Peki, iki çay. Bir dakikaya dönerim.”

Evelyn gülümsedi ve elini salladı. Kardeşi kapıdan çıkar çıkmaz sandalyesini yatağın ucuna çekip Abigail'in koluna yapıştı.

“Ne oluyor, deli kız?

Evelyn hızlı hızlı ve fısıldayarak konuşuyordu.

“Abigail. Eşyalarını karıştırmıyordum. Sana lazım olan ıvır zıvırı toparlıyordum sadece ve şeyi buldum... Eski fotoğ-

raf albümlerini buldum.”

“Fotoğraf albümlerini mi?”

“Annemle babamın fotoğrafları.”

Abigail kardeşinin neden bahsettiğini anlayınca yüzünden bulanık bir ifade geçti. “Ha, çekmecenin dibindeki eski albümler. Yıllardır bakmadım onlara. Florence görmesin diye oraya saklamıştım. Babam ölünce kafayı onlara takmıştı. Sağlıklı bir durum değildi. Ama çıkaralım. Belki bir iki tanesini çerçeveletiriz.”

Evelyn hiçbir şey söylemeden Abigail’in kolunu biraz daha sıktı.

Abigail huzursuzca “Ne oldu?” diye sordu.

Evelyn güçlkle yutkundu. “Çekmecenin dibinde...çekmecenin dibinde Tommy’nin eşarbının bir parçasını buldum. Bana verdiği eşarp.”

Abigail donup kaldı. Bir anlığına başını çevirip duvara, sonra tekrar Evelyn’e baktı.

“Of, Tanrım.”

Evelyn onun konuşmaya devam etmesini bekledi ama Abigail konuşmadı.

“Nasıl? Nasıl oluyor da sende?”

“Evelyn, seni üzmeyi hiç istemedim. Tommy Burke’ün Cork otobüsüne bindiğini gerçekten gördüm. Tommy’ydi. Bana eşarbi o verdi.”

Evelyn duyduklarını sindirmeye çalışıyordu. Ablası, son yirmi beş senesinin her gününü beraber geçirdiği bu kadın, Tommy’yi görmüştü. Onunla konuşmuş ve kendisine hiçbir zaman, hiçbir şey söylememişti.

“Ne dedi?” diye sordu yalvarırcasına. Onun için uzak bir anı değildi. Sanki yalnızca günler önce olmuş gibi canlıydı.

“Tommy... Tommy eşarbin sende kalmasını istedi. Eşarbin sana hediyesi olduğunu ve sende kalması gerektiğini söyledi.”

“Bu kadar mı?”

“Evet. O zamanlar ona pek bayılmıyordum hatırlarsan. Onunla sohbet edecek değildim.”

“İyi de neden...neden eşarbi bana vermedin?”

“En iyisinin bu olduğunu düşündüm. Onu unutmanı istiyordum.” Abigail elini uzatıp Evelyn’in yanağını okşadı. “Kutsal bir nesneymiş gibi elinde o eşarpla üzgün üzgün evde dolaşmanı istemedim.”

“Ne olmuş eşarba? Neden öyle...”

“İki çay! Ballytorne Hastanesi’nin en güzel çayları.” Üç Ross kız kardeş tekrar bir aradaydı.

Brid boğuluyormuş gibi hissediyordu. Arabasının arkasında dikiliyor, güçlkle nefes alıyordu. Bir eliyle arabasının tavanına dayanıyordu, başı öne eğilmişti. Asfalt yolun her ayrıntısı anlamsız şekilde canlıydı. Bir otun yeşili. Atılmış bir sakız kâğıdının sarısı. Asfaltın kendisindeki siyah tonları. İçindeki duygular allak bullak bir karmaşaya dönüşürken maddi dünya kendini bütün açıklığıyla gösteriyordu. Öfke hissediyordu ama korku da hissediyordu. Paniğe kapıldı, ne yapması gerektiğine dair hiçbir fikri yoktu. Bir parçası aklını kaçırmış bir savaşçı gibi Anthony ve hemşiresine koşmak, ikisi de kanlar içinde ve perişan hâlde yere yığılana kadar bağırarak yumruklar atmak istiyordu. Ama çocuklarını daha fazla istiyordu.

191

Arabanın uzağında duruyor, hâlâ nefes almakta güçlük çekiyordu. Bu hâlde araba kullanamazdı. Kaza yapardı. Bir çınlama sesiyle başını kaldırdı. Otoparkın girişinde duran bayrak direğine çarpan halatın sesiydi. Mavi-beyaz bir bayrak, burasının Ballytorne Hastanesi olduğunu ilan ediyordu. Kumaş rüzgârda gamsızca salınıyordu. Siktiğimin aptal bayrağı. Ne diye bu kadar mutluydu? Ellerini başına götürdü ve saçlarını sıkıca çekti. Anlamlandırabileceği bir şey, herhangi bir şey hissetmesi gerekiyordu. Piç. Çakma dindar pislik. Onu kınaması. Ona hep ayakkabısına bulaşmış bir bok parçası gibi davranması ve bunu yaparken hemşire forması giymiş bir orospuyu sikiyor olması. Hemşire ne ya? Daha bayağı ve acınası olabilir miydi acaba? Kocasını siktiğimin Benny Hill’iydi sanki.

Hastaneye doğru yürümeye başladı. Neden olduğunu bilmiyordu ama yürümek iyi geliyordu. Daha kolay nefes almaya başladı. Köşeye 15 metre kadar kala durdu. Hâlâ orada mıydı-

lar? Anthony hâlâ ellerini vücudunda gezdiriyor muydu? Dili hâlâ ağzının derinliklerinde miydi? Bilmek istemediğine karar verdi, duvarın arkasından bir figür belirdiğinde arabasına dönmek üzereydi.

Hayır. O olmasın. Herkes olsun da Evelyn Ross olmasın. Brid birbirine girmiş saç ve dağılmış kıyafetleriyle nasıl göründüğünü merak etti.

Evelyn onu fark eder fark etmez durdu. Yüzü gözyaşlarıyla ıslanmıştı ve elinde rüzgârda salınan kirli bir bez parçası vardı. İkisi de ne yapacağını bilmeden ve gönülsüz zaman yolcuları gibi nasıl yüz yüze geldiklerini merak ederek birbirlerine baktı.

Brid birden kendini bitkin hissetti. Çok yorgundu. Dizlerinin üzerine çöküp, uyumak istiyordu. Yıllar. Onca yıl. Onca zaman ne için geçmişti? İşte bir kere daha engin gökyüzünün altında Evelyn Ross'la karşı karşıyaydı ve öyle gözüküyordu ki hayatında ikinci defa kocasını kaybetmişti.

Mrs. Meany'nin mutfak masasında oturması ve PJ'in önüne bir kupa çay koyması tuhaf geliyordu. Çayını sütlü mü şekerli mi içtiğini hiç bilmediğini itiraf etmeye utanıyordu, o yüzden şeker kâsesini Mrs. Meany'ye doğru ittirdi. Saate baktı. Birazdan gelirdi.

Mrs. Meany hikâyesini paylaştıktan sonra PJ ona sırrını mümkün olduğunca tutacağına söz vermiş ama bir duruşmada sırrın ortaya çıkacağına dair uyarmıştı. Mrs. Meany başını sallamıştı. Önemi yoktu. Ve gerçekten de yoktu. Bunca senelik gizliliğin ardından her şey çok anlamsız geliyordu. Elli senelik korku, loş mutfakta geçirilen bir saat içinde sona ermişti. O kadar bomboş ve hafif hissediyordu ki havalanıp gidecekmiş gibi geliyordu. PJ onu kulübesine bıraktıktan sonra soğuk yatağındaki çarşafların arasına girmiş ve derin, rüyasız bir uykuya dalmıştı.

Ertesi sabah her gün yaptığı gibi Garda karakoluna yürümek için evden çıkmıştı. Dünyanın farklı görünmesini bekler gibi sağına soluna bakınmıştı ama öyle bir şey yoktu. Arabayla yanından geçen veya köpeklerini gezdiren insanlar onun hepten değiştiğini anlayabiliyorlar mıydı, merak etmişti. Geçmişin karanlık bulutları artık içinde sıkışıp kalmadığından kendisini saydam hissediyordu. Kahvaltıyı her zamanki gibi hazırladı. Tavanın sol tarafı sağ tarafından daha kızgındı. Tost makinesini iki kere bastırmak zorunda kaldı. Yaşadığı duygusal deprem en ufak bir dalga yaratmamış gibiydi. Dünya aynıydı.

PJ, Mrs. Meany'ye kendisine anlattıklarını Başkomiser Dunne'a söylemek zorunda olduğunu ve Dunne'ın muhtemelen ona birkaç soru sormak isteyeceğini anlattı. Bir de bulunan kemiklerin Tommy Burke'e ait olup olmadığını belirlemek için DNA örneği almak isteyeceklerdi. Mrs. Meany başını salladı. Önümüzdeki birkaç gün içinde ne olursa olsun kontrolün kendisinde olduğunu biliyordu. Su akıp yolunu bulacaktı; kendini çok sakın hissediyordu.

Ama önünde çayıyla otururken her şey ona yabancı geliyordu. Burası onun çalıştığı yerdi ama şimdi burada başka biri olarak oturuyordu. Polislere soruşturmalarında yardımcı olan bir kadın. PJ de ona artık farklı gözle bakıyordu. Önceki gece arabasından inen Mrs. Meany'nin sıska vücuduyla kulübesinin yanındaki yoldan aşağı yürümesini izlemiş ve utanmıştı. Araştırmacı zihni buraya kadardı işte. O geceden önce Mrs. Meany'yle ilgili neredeyse hiçbir şey bilmediğinin farkına varmıştı. Başından neler geçtiğini ve bunca yıl neyle yaşadığını öğrenmek onda üzüntü kadar hayranlık da uyandırmıştı.

PJ itiraf etmeliydi ki Linus geldiğinde Mrs. Meany'ye davranışlarından etkilenmişti. Sorgulamalarda son derece kaba ve ciddi olabiliyordu ama bu sefer sesini alçaltarak konuşmuş ve yalnızca arada bir not almıştı. Mrs. Meany'nin önceki akşam anlattığı hikâyeye ekleyeceği fazla bir şey yoktu. Bebeğin yanında olmak çok zor bir hâl aldığından Rahip Mulcahy'nin yanında çalışmak için evden ayrıldığını anlattı. Bebek ağladığında onu Mrs. Burke'ün kucağına alması veya Mrs. Meany uzanıp ona sarılmak için yanıp tutuşurken bebeğin karnını doyurması için Mrs. Burke'e biberon uzatmak çok ağır gelmeye başlamıştı. Çiftlikten uzaklaşmış ve hiçbir zaman böyle bir karar almaksızın hayattan da uzaklaşmıştı. Hayatı denemiş ve hayat ona uymamıştı. Sonraki yıllar devasa hatasının kefareti gibi yaşanmıştı.

PJ, Mrs. Meany'yi dinlerken hayatının ne kadar işkence gibi olduğunu anlamaya başladı. Tommy'nin Mrs. Burke'ün elinden tuttuğunu görmek, büyüyüp adam olmasını izlemek, ayinde gözünü ona dikmemeye çalışmak... Bunca yıl boyunca aslında olduğu tek şey –anne– olmasına müsaade edilmemesi. Ona sarılmak istedi ama tabii ki sarılmadı. Yalnızca odanın diğer köşesinde oturup aşına olduğu bu kadının hiç tanımadığı birine dönüşmesini izledi.

Linus işini bitirince evrak çantasından ufak plastik bir paket çıkarıp DNA örneği alacağını söyledi. İnce kauçuk eldivenler taktı ve Mrs. Meany'nin ağzından pamuklu çubukla örnek aldı. Mrs. Meany ağzını açıp hareketsiz oturdu. Bu ona komünyonu hatırlatmıştı.

PJ, Linus'u kapıya kadar geçirdi.

Başkomiser "Sence neden şimdi bütün bunları anlatıyor?" diye sordu.

"Pek bilemiyorum. Bebek yüzünden olabilir mi? Diğer cesedin kime ait olduğunu bilmesine imkân yok ama çocuğun kim olduğunu çok iyi biliyordu, o yüzden sanırım yardımcı olmanın görevi olduğunu düşündü."

"İnanmıyorum demiyorum ama sence ona inanabilir miyiz?"

PJ şaşırmıştı. Mrs. Meany'nin yalan söylüyor olabileceği aklından geçmemişti.

"Kesinlikle. Yalan söylemesi için sebep yok. Bu konuda yok."

"Doğru." Linus örnek kitini yukarıya kaldırdı. "Bunu vereyim, sonra da bekleyeceğiz."

Florence hastanenin köşesinde belirince Brid ve Evelyn'in azabı sona ermişti.

Evelyn neşeyle "Mrs. Riordan!" diye seslenmiş, Evelyn de yalnızca peşinden gitmişti. Brid kıpırdamamaya karar verdi. Arabaya gitmek için dönecek olursa Ross kız kardeşleri takip ediyor gibi gözükebilirdi ve ileriye doğru yürürse de hemşire meselesiyle yüzleşmek zorunda kalabilirdi. Motor sesini duyana kadar bekledi, sonra da kardeşlerin arabasının yola çıkmasını izledi.

Kendi arabasına döndüğünde seçeneklerini değerlendirdi. Anthony'yi terk mi edecekti? Evden mi kovacaktı? Affedecek miydi? Her şeyi görmezden mi gelecekti? Çok uzun zamandır bir şeylerin değişmesinin hayalini kuruyordu ama bu şekilde değil. Saatine baktı. Çocuklar. Onları alma vakti gelmişti. Dikiz aynasında saçını düzeltti, yüzüne sakın bir gülümseme yerleştirdi ve kontağı çevirdi.

Evelyn odasında oturuyordu. Yağ lekeli kumaş yatağının ucundan sarkıyordu. Kumaşı yanağına bastırıp, okşuyorken birden gardırop kapağındaki yansımasına gözü takıldı ve ne kadar aptal gözüktüğünün farkına vardı. Uzanıp parmağının ucuyla güllerden birinin çizgilerini takip etti.

Bir mesaj. Tommy ona bir mesaj göndermişti. Onun için bir şeyler hissediyordu gerçekten. Tommy'nin tam şu anda nerede olduğunu merak etti. Yatağında oturmuş onu mu düşünüyordu? Cesedin bulunması Evelyn'in anlamsız oyunlarına bir son vermişti ama şimdi zihninin yine o oyunları oynadığını görüyordu. Tommy, New York'ta taksi şoförüydü. Belki de Kuzey Denizi'nde bir petrol kulesinde çalışıyordu. Avusturalya'da bir koyun çiftliğinde, at üstünde bir şeyler yapıyordu. Evelyn bazen kendini çok kötü hissettiğinde Tommy'nin hayatına bir eş ve çocuklar katardı. Tommy evliliğinde hiç mutlu değildi ama muhteşem bir babaydı. Evelyn'in en sevdiği senaryolardan birinde Tommy tek başına üç çocuk büyüten bir duldu.

Bu fanteziler, Tommy ortadan kaybolduktan yaklaşık bir sene sonra ortaya çıkmaya başlamıştı. Tommy'nin döneceğine dair umutları giderek azalan Evelyn, Tommy'yi bulabileceği ama nedense hiç gidip arayamadığı yerler yaratmıştı. Tommy'yi aramayı ciddi ciddi düşündüğü zamanlar olmuştu ama sonunda bir işe yaramayacağını biliyordu. Ormanda kaybolmuş biri gibi Tommy geri döndüğünde kendisini bulabilsin diye olduğu yerde kalmaya karar verdi. Eğer Tommy dönebilseydi dönebilirdi; Evelyn bundan emindi.

Aşkının nişanesi işte yatağın üstündeydi. Tommy onu kendisine yollamış ve Evelyn de sonunda nişaneyi almıştı. Saçmaladığını biliyordu. Küçük bir kızken annesinin kendisine okuduğu masallardaki prensesler gibi hissediyordu. Prens onu bulmak için bataklıkları ve dikenli duvarları aşmaya çalışıyordu. İpekli kumaşa bir kez daha dokundu ve bu belki, bir ihtimal, mutlu sonunun başlangıcı olabilir mi diye düşündü.

Çocuklar ödevlerini yapmak için yukarı çıkınca yalnız kalan Brid hızlı hızlı hareket ediyordu. Buzdolabından bir kutu Coca Cola aldı, açtı ve içindekini lavaboya döktü. Tekrar buzdolabına yönelip bir şişe beyaz şarap çıkardı, şişenin kapağını haz verici bir tık sesiyle açtıktan sonra soluk sarı renkli sıvıyı kutuya dikkatlice döktü. Eli belli belirsiz titriyordu, şarap tezgâha döküldü. Kutu dolunca şarabı bıraktı. Elindeki ıslak

teneke kutuya baktı ve birkaç derin nefes alıp şarap şişesinin yanına koymadan önce duraksadı. Birkaç parça kâğıt havluyla tezgâhı sildi ve soğuk teneke kutuyu kavradı. Burnuna götürdü ve tatlı aromayı uzun uzun içine çekti. Ne önemi vardı ki? Kimse bunu hak ettiğini inkâr edemezdi. Bu onun eski hâline döndüğü anlamına gelmiyordu. Bu özel bir...özel bir gün değil...özel bir durumdu.

Teneke kutunun ağzını dudaklarına götürdü. Öncesi ile sonrası arasında kısa bir boşluğun ardından gözlerini kapadı ve içti. Soğuktan ve tadı çok tanıdıktı. En sevdiği bluzunu giymek gibiydi. Beyaz yakalı lacivert olan. Tanrım, çok iyiydi. Büyük bir yudum daha aldı. Elinin tersiyle ağzını sildi. Yapması gereken buydu. Bütün bunlarla başa çıkacaktı. Atlatacaktı.

Buzdolabına döndü, şişeyi kapaktaki rafa geri koydu ve kalın, plastik bir paketin içindeki domuz etini çıkardı. Akşam yemeği için pişirilecek en kolay yemektir. Uykusunda bile yapabilirdi. Ocağın üstünde bir tencerede su vardı. Domuz içindeydi. Bu kadar, diye düşündü ve mutfak sandalyelerinden birine çöktü. Kola kutusunu dudaklarına bastırdı. Saat altıyı gösteriyordu. Bir saat. Altmış dakika sonra o kapıdan içeri girecekti.

Gözleriyle mutfağı tarayıp her ayrıntıyı zihnine kazıdı. Bunlar eski hayatının son anlarıydı. Bundan sonra ne olacağını hiç bilmiyordu ama Anthony ona bir armağan vermişti. Onsuz bir geleceğin anahtarını ellerine bırakmıştı. Kutusundan birkaç küçük yudum aldı. Patates. Ayağa kalktı, sebze rafına gitti ve içkisiz geçirilen onca zamandan sonra şarabın beyninde dönüp durmasının yarattığı hafif pusun keyfini çıkararak bir süzgece bir avuç patates doldurdu. Soyulan ve doğranan patatesler kaynayan su dolu tencereye atıldı. İki yudum şarap daha. Yüce İsa, nasıl da özlemişti.

Ev işi yapan bir robot gibi havuç soyma ve doğrama hareketlerini tamamladı, sonra ağdalı bir beyaz maydanoz sosu yaptı. Pişen patatesleri ezdi, buhar dalgalar hâlinde yüzüne yükseliyordu. Bütün kokuları içine çekti. Bu onun akşam yemeğinde yemeyi en sevdiği şeydi. Gülümsedi. Son akşam yemeği.

Anthony'nin arabasının farları buharlanmış mutfak camını parlak beyaz bir ışıkla aydınlatığında sofraya kurulmuştu ve tabaklar ısıtma çekmecesinde³³ duruyordu. Şarabından bir öncekinden biraz daha büyük bir yudum aldı.

Arka kapı açıldı ve Anthony kirli tulumuyla içeri girdi; Brid, diğer kıyafetlerinin şimdi arabasının bagajında güzelce katlanmış olarak durduğunu düşündü. Seyrek saçları artık geriye taranmış değildi, neredeyse özellikle dağıtılmış gibi duruyordu.

“Harika kokuyor!”

“Domuz yapıyorum.”

“Şahane. Bir gidip elimi yüzümü yıkayayım.”

Brid onun çoraplarıyla mutfak geçip, kapıdan çıkıp, koridora girmesini izledi. Aşağıdaki tuvaletin ışığını açtığını duydu. Akan musluğun sesi. Neyi yıkayıp atıyordu? Son birkaç saattir neredeydi? Tam olarak ne yapıyordu? Zihninde kar beyazı formanın içindeki pembe tenin avuçlandığı görüntüler belirdi. Hızla buzdolabına gidip kola kutusunu doldurdu.

Akşam yemeği diğer akşam yemeklerinden farksızdı. Carmel ve Cathal anne ve babalarına okulda günlerinin nasıl geçtiğini, arkadaşlarının söylediği çok komik bir şeyi, okul gezisiyle ilgili dedikoduları, kimsenin kırdığını kabul etmediği camı anlattılar. Anthony ertesi gün yapacaklarından bahsetti. Anlaşılan gübre serpmeye henüz bitmemişti. Düşündüğünden daha uzun sürüyordu. Brid gülümsedi ve başını salladı. Domuzu kesti ve maydanoz sosunu dolaştırdı. Tabakları temizledi ve bulaşık makinesine dizdi. Carmel ve Cathal'a birer kaşık dondurma ikram edildi. Dondurmaları biter bitmez ikisi de sandalyelerini geri itip yukarı, odalarına döndüler. Mutfak kapısını arkalarından kapattılar ve Brid'le Anthony'nin üstüne bir durgunluk çöktü.

Brid'in parmağı kola tenekesinin üstündeydi ve yine iPad'inin ekranını kaydırmakla meşgul olan Anthony'ye bakıyordu. Brid, sessizliğin sürmesine ne kadar müsaade edeceğini düşündü. Birkaç dakika sonra Anthony başını kaldırdı ve

33. Yemekleri sıcak tutmaya yarayan mutfak teçhizatı. (ç.n.)

göz göze geldiler. Anthony kaşlarını kaldırıp adeta sessizce “Ne var?” diye sordu.

Brid yavaşça gözlerini kırptı ve “İyi misin?” dedi.

“Ben mi? Evet. İyiyim. Niye?”

“Yani hastaneye gidince nasıl olduğunu merak ettim de.”

Anthony, iPad’i masaya bıraktı. “Hastane mi?”

“Evet. Bugün olduğun yer.”

“Kim görmüş beni hastanede?”

“Bence seni kimin gördüğünün pek önemi yok, sence? Sen ve küçük hemşirecik güzel dünyanıza kendinizi kaptırmıştınız.”

“Ne diyorsun sen, Brid?”

“Ciddi misin sen? İnkâr mı edeceksin? Benim vaktimi daha fazla harcama, Anthony. Hemşirenin biriyle ilişkin var.”

Anthony gözlerini Brid’e dikti.

“Evet? Doğru, değil mi? Değil mi?”

“O...arkadaşım. Bu kadar.”

“Yüce İsa. Keşke benim de öyle arkadaşlarım olsa. Pek dost canlısı, değil mi?” Brid kelimeleri tükürür gibi söylüyordu.

“Bak, millet sana ne söylüyor bilmiyorum...”

Brid ayağa kalkarak “Kimsenin bana bir sik söylediği yok,” dedi. “Sizi gördüm. Seni o orospu hemşireyle gördüm. Sakın o küçük fahişenin arkadaşın olduğunu söylemeye kalkma bana.”

Anthony ayağa kalktı ve karısına uzandı.

“Susar mısın? Çocuklar duyuyor.” Boğuk bir fısıltıyla konuşmaya devam etti. “Bak, bir şey olmadı. Özür dilerim. Aptalcaydı. Bitireceğim.”

Brid derinden gelen bir hırıltıyla konuşuyordu. “Tabii canım, aptalca olduğu kesin ama benim kadar değil. Tam bir aptal gibi davrandım. Seni memnun etmeye çalıştım. İstediğin eş olmaya çalıştım. Sen beni hiç istemedin. Sen beni hiç sevmedin.”

“Brid bu doğru değil.” Anthony sağ kolunu uzatmıştı, eliyle havaya vuruyor, aralarına giren canavarı sakinleştirmeye çalışıyordu. “Ben senden çok hoşnutum.”

“Hoşnut mu? Hoşnut mu? Seni sikik herif seni! Senin sev-

diğin tek şey benim çiftliğimdi. Eh, burası *benim* çiftliğim. Benim! Sen de siktirip gidebilirsin.”

“Brid. Aşırı tepki veriyorsun. Halledebiliriz.”

“Ben hallettim bile. Buradan gidiyorsun. Teşekkür ederim. Nasıl bir moron olduğumu bana gösterdiğin için teşekkürler. Sen başkasını sikerken ben daha iyi bir eş olmadığım için kendimi suçlu hissediyormuşum. Çık git!”

Eliyle kapıyı gösterirken kola kutusunu devirdi. Masanın üstünde soluk renkli ufak bir gölet oluştu. İkisi de gözlerini gölete dikti. Anthony parmağını daldırıp tadına baktı.

“Tabii ki. Tabii ki içiyorsun! Gerçekten acınacak hâldesin.”

“Yo. Yo, yo, yo. Sen beni yargılayamazsın. Sikini o hemşireye sokmaya karar verdiğinde ahlaki üstünlüğü kaybettin sen. Evet, içiyorum. Senin yüzünden içiyorum ve bana bu yüzden kendimi kötü hissettiremezsin. Şimdi defol git.”

“Hayır, Brid. Seni bu hâlde çocuklarla bırakmam.”

“Ben gidiyorum o zaman.” Brid kapının yanında asılı duran paltosuna uzandı. “Gidiyorum ama döndüğümde buradan gitmiş olacaksın. Burası benim ailemin evi. Benim çiftliğim. Beni istemiyorsan bu araziye de sahip olamazsın. Bu araziye. Bu siktiğimin arazisine!” Başını diğer paltoların arasına gömdü ve ağlamaya başladı. “Neden kimse beni sevemedi? Beni? Sadece beni?” Anthony’ye baktı. “Gerçekten o kadar korkunç muyum?”

“Sarhoşsun, Brid ve her şeyinden tiksiniyorum.”

Brid, Anthony kendisine yumruk atmış gibi hissetti. Ağzını açtı ama hiçbir kelime çıkmadı. Eliyle kapının tokmağını yokladı, ardından dışarıdaydı, arabasına doğru koşuyordu.

Farlar evin arka tarafını aydınlatınca Anthony’nin karanlık silüetinin mutfak penceresinde dikildiğini gördü. Yakında gidecekti. Brid o kara lekeyi evden söküp atacak, ev tekrar kendisinin olacaktı. Araba sarsılarak çalıştı, Brid son sürat tepeden aşağı iniyordu.

Duneen bomboştu. O’Driscoll’s’ta ışık yanmıyordu ve iki *pub*’ın da önünde yalnızca birkaç araba vardı. Brid köprüye doğru sürdü ve park etti. Duvarın sert taşlarına dayanarak dikilirken aşağıdaki karanlıkta suların çalkalandığını göre-

biliyordu. Gözünü siyahlığa dikti ve titreyerek nefesler çekti. Tavşancılotunun ekşi, topraksı kokusu ona küçük bir kız olduğu zamanları hatırlatıyordu. Büyük, düz, beyaz çiçekler toplar ve onlardan bir buket yapardı. Bazen okul formasının gri hırkasını başına dolar, kilisede yürüyormuş gibi yapardı. Yanından bir araba geçti. Şarap onu huzursuz etmişti. Ayakta durmak istemedi.

Arabaya döndüğünde nereye gittiğini bilmiyordu. Aklına aptalca fikirler geldi. Ard Carraig. Burke çiftliği. Ballytorne'un ötesindeki kayalıklar. Ama hayır, bu gece bu kadar olay yeterdi. İstikametinin orası olduğuna karar bile vermeden arabasının Garda karakolunun önünde durduğunu fark etti. Ön kapının çukurlu camından bir ışık geliyordu. Bir uyurgezerin yavaş, istikrarlı adımlarıyla verandaya yaklaştı. Daha kapıya varamadan PJ kapıyı açmış dikiliyordu. Brid önünde durdu. İkisi de konuşma ihtiyacı hissetmedi. PJ geri çekildi, Brid de yanından geçip koridora yöneldi.

Bir cevapsız arama, bir de sesli mesaj. PJ homurdandı. Linus'tu. Telefonu aldı ve mesajı dinledi.

"Ben Dunne. Kurbanı bulduk, haber vereyim dedim. DNA uyuşuyor. Adamımız Tommy Burke. Öğle yemeğinden önce gelirim. Diğer Ross kız kardeşleri ve başka kimin tekrar konuşmaya değer olduğunu düşünüyorsan onları sorgulamak istiyorum."

PJ sırtüstü döndü ve gözünü tavana dikti. Bir anlığına olay çözülmüş gibi hissetti ama sonra bunun daha başlangıç olduğunu hatırladı. Kafatasındaki darbe. Birileri Tommy Burke'ü öldürmüştü.

Başını sağa çevirdi ve Tommy'nin huzur içinde uyuyan eski nişanlısına baktı. Dudakları hafif aralıktı, PJ loş ışıktaki onun yüzünü inceledi. Narin kirpikler, çatlamış damarlar, çenesindeki tek tüy. Eğilip onu yavaşça öptü. Brid gözlerini açtı ve belli belirsiz gülümsedi.

Gece sevişmemişlerdi. Brid, Anthony'yi ve çiftlikte olanları anlatırken birer kadeh viski içmişlerdi. PJ ona hemşireyi zaten bildiğini söyleyip söylememek arasında kalmış ama söylememenin daha basit olacağına karar vermişti. Onu daha da üzmenin anlamı yoktu. Brid küçük koltukta uzanıp başını göbeğine yaslamış, PJ de ona sarılmıştı. Brid'in saçlarını okşamış, Brid ise gelecekte onu neyin beklediğini düşünmüştü. PJ her şeyin yoluna gireceğini söylemişti ama Brid için endişeleniyordu. Boşanma ve velayet savaşı her şeyini elinden alabilirdi.

PJ, Brid'i yatak odasına götürmüş ve üstündekileri çıkarmıştı ama cinsel bir şekilde değil. Brid yatağın ucunda oturuyordu, bu daha çok hasta bir çocuğa bakmak gibiydi. PJ yorganı açtı ve Brid uzandı. PJ tişörtü ve iç çamaşırına kadar soyunup Brid'in yanına yattı ve onu kollarında uyuttu. Yatağındaki diğer insanın kokusunu ve sıcaklığını içine çekerek derin derin nefesler aldı.

Brid saati sordu. Neredeyse sekize çeyrek vardı.

“Gitmem lazım. Çocukların okula gittiklerini görmek istiyorum.”

PJ, Brid’in o eve dönmesi için can atmıyordu. Kim bilir Anthony çocuklara neler söylemişti.

“Avukata gideceğine söz ver.”

“Gideceğim.” Brid uzanıp PJ’in kulak memesine çimdik attı.

“Makul olman lazım. Kaybedecek çok şeyin var.”

Brid şimdi yataktan kalkmış, giyiniyordu. “Biliyorum.” Gülümsedi.

“Yukarıda buldukları Tommy Burke’ün cesediymiş.”

“Ne?” Brid başını hızla çevirdi, gözleri faltaşı gibi açılmıştı.

PJ içinden kendine sövdü. Neden söylemişti ki? Üzüleceği belliydi, hem hâlâ şüpheli listesinde olan bir kadına dosyanın ayrıntılarını vermemesi gerektiğine emindi. Diğer gerçeklerle ilgili bu kadar dürüst olmamaya karar verdi.

“Cesedi teşhis etmişler, Tommy Burke’müş gerçekten.”

“Nasıl olabilir? Ben sandım ki...”

“Uzun hikâye. Bak, Cork’taki pislik geliyor ve...şey, çiftliğe gelip sorular sormak isteyebilir.”

“Tamam.” Brid’in sesi tereddütlü çıktı. Cork’taki pisliğin kendisine anlatacağı uzun hikâyenin hoşuna gitmeyeceğinden kuşkulanıyordu.

PJ dirseklerinin üzerinde doğruldu. “Sadece şey yapmalıyız diye düşünüyorum...anladın hani?”

Brid gülümsedi. “Merak etme. Bu bizim sırrımız.”

Koridorda bir ses oldu ve bir kapının kapandığı duyuldu. “Günaydın, memur bey!” Mrs. Meany’nin sesiydi.

Brid kikirdedi, PJ sessizce uzun uzun homurdandı. Sabahın bu saatinde bütün bunlar çok fazlaydı. Kendisini iterek yataktan kalktı.

Kapalı kapının arkasından “Günaydın, Mrs. Meany!” diye seslendi. Yüce İsa, diye düşündü, birazdan ona oğlunun öldüğünü söylemek zorunda kalacağım. Parmağını ağzına götürdü ve Brid’e susmasını işaret etti. Mrs. Meany’nin mutfığa gittiğini duyabiliyordu.

“Dışarıdaki araba kimin?”

Araba! Yol kenarına işaret de assalardı bari.

PJ aceleyle pantolonunu giyip kapıya gitti. Kapıyı biraz aralayıp Mrs. Meany’nin hâlâ mutfakta olup olmadığına baktı. Mutfaktaydı. Kapıyı sonuna kadar açıp Brid’i koridora çıkardı. Koridorda birdenbire yüksek sesle ve net bir şekilde konuşmaya başladı.

“Evet, çok teşekkür ederim, Mrs. Riordan. Çok faydalı oldu. Uğradığınız için teşekkürler.”

Brid’in omuzları sessiz bir gülüşle sarsıldı. “Ne demek, memur bey. Hoşçakalın.”

Brid ön kapıya gitti ve PJ kapıyı arkasından kapattı. Koridordan yatak odasına geri yürürken Mrs. Meany’ye “Erken-den gelen bir ziyaretçi. Mrs. Riordan birkaç şey daha hatırlamış,” diye seslendi.

“Ha, anladım.” Mrs. Meany elinde iki viski bardağıyla mutfak kapısında belirdi. PJ nasıl tepki vereceğini bilemeye-rek bir bardaklara bir Mrs. Meany’ye bakıyordu ki çalan zil havadaki gerilimi dağıttı. Dunne gelmiş olamazdı. Daha dış-lerini bile fırçalamamıştı!

Kapıda iki siluet bekliyordu. PJ kapıyı açtığı anda onların Susan Hickey ve kardeşi olduğunu görünce şaşkınlığını sakla-yamadı. Neydi kızın adı? Tanrım, hafızası çok kötüydü.

“Kardeşim Vera’yı hatırlarsınız.”

“Tabii, tabii. İyi vakit geçiriyor musunuz?”

Vera konuşmadan ablası araya girdi. “Bugün gidiyor. Cork Havaalanı’na götüreceğim ama dün gece sohbet ediyor-duk ve bana bilmeniz gereken bir şey söyledi.”

“Aa, peki. Gelmez misiniz?”

Vera, ikisi adına karar veren Susan’a baktı.

“Yok, cidden yola koyulmamız lazım ama Tommy Bur-ke’ü görenleri sorduğunuzu hatırladım. Şey, Vera size bir şey söyleyecek.”

PJ’in zihni karışmaya başladı. Eğer bu kadın Burke’ü Londra’da görmüşse o zaman Tommy gidip geri dönmüş de-mekti.

Vera’ya “Ne zaman oldu bu?” diye sordu.

“Ne ne zaman oldu?”

“Tommy Burke’ü Londra’da kaç sene önce gördünüz?”

“Ay, yok!” Susan neredeyse ciyakladı. “Londra’da görmemiş. Memur beye bana anlattığını anlat.”

Vera gerçekten konuşmasına izin verdiğinden emin olmak için ablasına baktı.

“Susan sizin kimin Tommy’yi giderken gördüğünü sorduğunuzdan bahsetti, ben de bana onu otobüse binerken gördüğünü söyleyen kişiyi hatırladım.”

“Abigail Ross’muş!” Susan heyecanını saklayamıyordu.

“Abigail Ross mu? Emin misiniz? Üzerinden epey zaman geçti.”

Vera “Kesinlikle oydu,” dedi. “Hatırlıyorum çünkü benimle konuşmayı seçmesi çok tuhaf gelmişti. Kendisi benden büyüktür ve arkadaş da değildik ama sırf benimle konuşmak için özellikle karşıdan karşıya geçmişti.”

“Bana söylemediğine hâlâ inanmıyorum!” Susan’ın bunca sene sonra bile uğradığı hakareti pek derinden hissettiği belliydi.

“Sır verir gibi söyledi, ben de kimseye söylemedim.” Vera’nın kendisini haklı göstermeye çalıştığı belliydi; PJ bunun ilk olmadığını tahmin etti.

“Çok teşekkür ederim,” dedi. “Gelip bana söylediğiniz için minnettarım.”

“Hiç önemli değil. Söyleyeceklerini duymayı ne kadar isteyeceğinizi hemen anladım.” Susan kardeşini koluna taktı ve iki kadın arkalarını dönüp arabalarına doğru yürüdüler.

PJ kapıyı kapattı ve gözlerini ovuşturdu. Abigail, Tommy’nin otobüse bindiğini görmüşse neden şimdi inkâr ediyordu? *Pub*’ın sahibi ve Duneen’in en büyük dedikoducusunun kardeşine böyle bir şey söylemişseniz herkesin bilmesini istiyorsunuz demektir. Ve eğer Tommy gitmişse neden kimse döndüğünü görmemişti? Akla yatmayan bir şeyler vardı.

“Kahvaltıyı koydum!”

PJ bazen Mrs. Meany’nin hazırladığı kahvaltıyı yerken hareketleri ezberden yapıyormuş gibi gelirdi ama bu sabah her lokmanın tadını çıkarıyordu. İşler değişmeye başlıyordu.

Çok sıkı bir düğümü çözüp, ufacık bir hareket olduğunu hissetmek gibiydi. Yakında bu karmaşayı çözeceklerdi.

Kahvaltıdan sonra duş aldı, sonrasında masasına oturup e-postalarını okudu ve sildi. Brid'in nasıl olduğunu ve dün akşam neden kendisine geldiğini merak etti. PJ ondan hoşlanıyordu ve kapıyı açtığında onu görmekten mutlu olmuştu ama bu yeterli değildi. Sırf kendisiyle birlikte olmak istiyor diye biriyile birlikte olamazdı. Ayrıca Brid'in hayatı karmaşa içindeydi ve daha da kötüye gidecekti. Gerçekten de bütün bunları üstlenmek istiyor muydu? Linus'u ve evliliğindeki dertleri aklına getirdi. Hayatında mutlu son olmayacağını düşündü, o yüzden neden mutlu son aramaya zahmet edecekti ki?

Saate baktı. On buçuk. Dunne'ı beklese miydi yoksa Ard Carraig'e kendisi mi gitseydi? Abigail Ross'la yüzleşmek için sabırsızlanıyordu. Oraya son gittiğinde kendisine nasıl davranmıştı! Eh, Vera Hickey'de bunama yoktu. Abigail'in bu bilgiyi savuşturması daha zor olacaktı. İşin püf noktasının bu sefer Evelyn yokken konuşmak olduğunu hissediyordu; ne olduğunu tam bilemiyordu ama bir araya geldiklerinde Ross kız kardeşlerde bir tuhaflik oluyordu. Geçen gün hastanede de görmüştü. Aralarında bir yakınlık ama aynı zamanda bir tuhaflik, bir güceniklik vardı.

Sandalyeden paltosunu kaptı. Ard Carraig'e şimdi gidecekti. Koridorda Mrs. Meany'ye seslendi. "Ben çıkıyorum. Cork'tan başkomiser gelirse Ard Carraig'de olduğumu söylersiniz."

"Ay, memur Collins!"

PJ arkasını döndüğünde yaşlı kadının beyaz saçlı başını mutfaktan dışarı uzattığını gördü.

"Evet?" Sesinin hissettiği kadar sabırsız çıkmadığını umdu.

"NDA'dan haber var mı, merak ettim de."

"Ne... Ah, Mrs. Meany." Kolları iki yanına düştü, kapıda ki ufak yüze baktı. Kendisinden utanıyordu. Bu zavallı kadın tek çocuğunun akıbetini öğrenmek için beklerken onun tek düşündüğü olayı çözen şahane polis olarak şehirde caka satmaktı.

Koridorda yavaşça yürüdü ve Mrs. Meany'yi mutfığa geri soktu.

“Şey, haber aldım ama Başkomiser Dunne'dan mı duymak istersiniz, emin olamadım.”

Mrs. Meany, PJ'e baktı, yüzünde bir korku kıvılcımını belirdi.

“Yok hayır, memur bey. Siz söyleyin isterim.”

“Peki o zaman.” Yaşlı kadına bir sandalye çekti. “Yaptığımız testler, eski çiftlikte bulunanların şeye ait olduğunu kanıtlıyor...” Ağzından çıkanlardan nefret etti. Bu kadına bebeğinin akıbetini söylemek için daha merhametli, daha yumuşak kelimeler olmalıydı mutlaka. Delip geçen sözlerine devam etti. “...çocuğunuza.”

Mrs. Meany sağ elini yavaşça ağzına götürdü ve parmaklarını hafifçe üst dudağına vurdu.

“Zavallı Tommy.”

“Çok üzgünüm ama sanırım ne olduğunu bilmek daha iyi.”

Mrs. Meany'nin soluk mavi gözleri yaşlarla doldu. “Evet. Evet. Tabii.” Yanakları ıslanmıştı. Gözyaşlarını elinin tersiyle sildi. PJ ona bir kâğıt havlu rulosu uzattı, Mrs. Meany gözlerini kurulamak için birkaç parça kopardı.

Mrs. Meany içini çekti. “Kötü bir şeydi. Hiç kabul etmem lazımdı.”

“Siz en iyi olduğunu düşündüğünüz şeyi yaptınız.”

“Yanlış olduğunu biliyordum. Hepimiz biliyorduk. Madem doğru olanı yaptım neden o iki bebek de duyasız, çiçeksiz o çiftliğe gömüldüler?”

PJ ne diyeceğini bilemiyordu. Kötü şeylerin neden gerçekleştiğini kim, nasıl açıklayabilirdi ki? Masanın diğer ucunda gözlerini silen yaşlı kadına baktı ve onlarca yıl önceki Lizzie Meany'yi düşündü. Kötülük neden o küçük, savunmasız kızı bulmuştu? Neden bütün hayatını işlemediği bir günah için kendisini cezalandırarak geçirmişti? Kendisini tamamen işe yaramaz hissetti ama aynı zamanda Mrs. Meany'ye tuhaf bir yakınlık duyuyordu. Hayat bir şekilde ikisine de tuzaklar kurmuştu. Şayet dünya PJ'in düşündüğü gibi kazananlar ve kaybedenler olarak ikiye ayrılıyorsa bu mutfak masasında

karşı karşıya oturan iki insanın hangi grupta olduklarını biliyordu. Yavaşça konuştu. “Haksızlık. Olan bu. Haksızlık. Ama o zamanlar durumlar farklıymış ve en azından Tommy’nin büyüüp adam olduğunu görebilmiştiniz. Sizin durumunuzdaki çok az kız bunu yapabilmiş.”

Mrs. Meany yüzündeki saçı geri itti.

“Siz iyi bir adamsınız, memur bey ama sakıncası yoksa şimdi eve gidiyorum.”

“Tabii. Sizi bırakayım mı?”

“Hayır. Hayır, yürümek iyi gelir.”

Brid şaşırmadı. Boş bahçenin gri enginliği tam da beklediği gibiydi. Evde not yoktu, yalnızca bulaşıklıkta birbirine dayalı, yıkanmış üç kahvaltılık gevrek kâsesi duruyordu. Hâlâ ıslaktılar. Brid bulaşık makinesinin kapağını açtı. Dün gecedan kalanlar vardı, hâlâ kirliydi. Lavabonun altından bir deterjan tableti aldı, hazneye koydu ve bulaşık makinesinin kapağını çarparak kapattı. Neredeyse her gün duyduğu tanıdık su ve pırpır sesini duydu. Çok sakın hissediyordu.

Yukarı çıkınca yatağın üstüne bir bavul koydu ve birkaç parça eşya toplamaya başladı. Nereye gidecekti? Ne kadarlığına? Bilmiyordu. Birden donakaldı. Hayır. Bunu yapmaması lazımdı. Beyninin karanlık bir köşesi ona aile evini terk etmemesini söylüyordu. Neden? Hatırlayamıyordu ama kalması gerektiğinden oldukça emindi. PJ'i düşündü. Haklıydı. Gerçekten de bir avukatla görüşmesi lazımdı.

Brid Ballytorne'a doğru giderken güneş tepedeydi ve parlıyordu. Bulutsuz mavi gökyüzünü görmek ve ışığın sıcaklığının ön camdan yüzüne vurmasını hissetmek iyi geliyordu. Her şey mümkün gibiydi. Carmel ve Cathal'ın okulda olduklarından emin olduktan sonra –okuldalardı, Anthony delice bir şey yapmamıştı– kasabadan geçip sahil yoluna çıkan uzun, yüksek tepeye doğru sürmüştü. Bungalovlar ve müstakil evler güzel bahçelerinde öyle duruyorlardı. Her birinin, içinde yaşayan kişiye evin gerçekten özel olduğunu düşündüren bir özelliği vardı; çatı penceresi, kesme taş cephe, evle garajı birleştiren köşk kemeri. Anthony'yi ve arabayla ailece kırılık yerlerden geçtiklerini düşündü. Boş bir arazinin ortasında gördükleri her ev, bodur ve kare ev Anthony'ye “Bu ev birilerinin gururu ve neşesi,” dedirtiyordu. Bunlar anlamsız sözler, yaygın ifadelerdi ama Brid bugün onların gerçekten doğru olup olmadıklarını merak ediyordu. Bir arazinin ortasına yığılmış tuğlalar ve harç gerçekten de birilerinin gururu ve neşesi olabilir miydi? Anthony için bunun aslında mümkün olduğunu fark etti. Brid bütün hayatı boyunca hiç öyle

hissedip hissetmediğini düşündü. Elbette hissetmişti. Carmel ve Cathal. Onların ufak, kıpır kıpır vücutlarını tuttuğunda içi gurur ve neşeye dolmuştu. Yine öyle hissedebilirdi. Bundan emindi.

Yavaşlamaya başladı ve sağdaki araba yoluna baktı. Bu kadar kolay olması onu neredeyse hayal kırıklığına uğratmıştı. Orada, bungalov mutluluğundan kayınvalidesine düşen payda Anthony'nin arabası duruyordu. Sokağa park etti ve kısa yolu yürüdü. Mavi renge karışan, hevesli pembe çiçeklerle dolup taşan çim örtüsünün ortasında ufak bir kiraz ağacı vardı. Brid hafif bir özgüven patlaması hissetti. Bir planı vardı. Kayınvalidesi kapıyı açtı ve gözlerini ona dikti. Yüzünde sokak çalgıcılarına ve her öğleden sonra otobüs durağında bağrıışan okullu kız gruplarına sakladığı ifade vardı. Tek kaşını kaldırdı. Brid yutkundu. Zokayı yutmayacaktı.

“Hayır,” dedi sertçe.

“Hayır mı? Ne demek istiyorsun?”

“Bugünkü tavrına hayır diyorum. Oğlunla konuşmak istiyorum.”

Sessizlik. Brid kapı birazdan yüzüne kapanır mı diye düşündü, sonra “Anthony, karın ön kapıda,” cümlesi duyuldu. Kayınvalidesi bunu söyledikten sonra eve geri girip Brid'i dar beton yolda bıraktı. Yukarıda, Brid'in tepesinde Atlantik'e doğru giden bir jet gökyüzüne uzun beyaz bir kemer çizdi. Bir kapının açıldığını ve kapandığını, ardından fısıldaşmaları duydu, sonra Anthony geldi.

“Hayattasın yani.”

“Evet.”

“Hepimiz seni çok merak ettik.”

“Üzüldüm ama açıkçası burada mağdur olan sen değilsin. Sen gitmediğin için gitmek zorunda kaldım.”

Anthony sesini alçalttı. “Seni o hâlde bırakacak değildim, hele çocuklarla.”

Brid sinirlerinin bozulmaya başladığını hissetti. Bütün bunlara saplanıp kalmak istemiyordu. Bu, geçmişti. Aynı kavgalarla vakit kaybetmeye niyetli değildi. Bir planı vardı. Uygulamalıydı. İki avucunu kaldırıp Anthony'ye susmasını

işaret etti ve baştan başlamaya karar verdi.

“Bak, Anthony. İçeri gelebilir miyim? Seninle konuşmak istiyorum. Bir teklifim var.”

Anthony, Brid’e eve girmesi için sessiz bir davette bulunarak geri çekildi. Brid kısa koridoru geçti, sonra oturma odasına doğru sağa döndü. Odanın boş olacağını biliyordu. Anthony onu takip etti. Kapıyı arkalarından kapattı. İkisi de son kez bu odada oldukları zamanı hatırlayarak ayakta birbirlerine bakıyorlardı. Gözyaşları. Yalvarmalar. Brid bu konuşmayı burada yapacakları için bir nebze pişmanlık hissetti.

“Oturalım mı?” dedi.

Anthony başını salladı ve sert koltuğun iki ucuna oturdular. Brid eteğini düzeltti ve Anthony’nin yüzüne baktı.

“Bitti.”

“Brid ben...”

“Anthony, lütfen. Tartışmak istemiyorum. Daha fazla kavga etmemize gerek yok. Şöyle olmasını istiyorum; önce ben konuşayım, sonra sen ne düşündüğünü söyle. Anlaştık mı?”

Anthony hafifçe başını salladı.

“Evet. Ben evliliğimizin bittiğini düşünüyorum. Bittiğini biliyorum. İkimiz de biliyoruz. Ve bu iyi bir şey olabilir. Boşanmamayı öneriyorum; en azından şimdilik. Mahkemeye gidersek avukatlar, hâkimler, para ve velayetle uğraşacağız. Tamam. Peki bizim için gerçekten önemli olan ne? Sen çiftliği istiyorsun ve kendisi de isterse senden sonra çiftliği Cathal devralsın istiyorsun. Ben hem çocukları hem evi istiyorum. Planım biraz para biriktirmek için birkaç yeri satmak, belki de aşağıdaki otlığın alt kısmını. O parayla sana çiftlikte kalacak bir yer inşa ederiz. Dördümüz çocukların seninle kalacağı günler için zaman çizelgesi gibi bir şey belirleyebiliriz, ben de çiftlik gelirlerinden pay alırım. İkimizin de istediği olur; çocuklar çiftliği istemezlerse de sen emekli olunca yeniden düşünürüz.” Ellerini kucağında birleştirdi. “Ne diyorsun?”

Anthony ensesini sıvazladı ve gözlerini sımsıkı kapattı. Uzunca iç geçirdikten sonra Brid’e baktı. “Ne diyeceğimi bilmiyorum. Bu plan her şeye bir nokta koyuyor gibi. İşleri yo-

luna koymayı konuşmamız gerekmez mi? Bilemiyorum, Brid. Çocuklar için çok zor olacak.”

“Hepimiz için zor olacak ama boşanma kadar değil. Benimle bu konuda kavga etmek istiyorsan ederiz ama onun daha kötü olacağı kesin. Bu şekilde çocuklar kendi yataklarında uyumaya devam edecek ve yine en azından birbirlerinden hoşlanıyormuş gibi yapan bir anne ve babaları olacak.”

“Senin içmen ne olacak?”

“Ne olacakmış? Tam olarak öyle zaten; *benim* içmem. Sana bunu kontrol altına alabileceğimi göstermiştim. Kendime acımak veya suçu sana atmak istemiyorum ama mutsuz olduğum için içiyorum. Mutlu değilim. Mutlu değilsin. Bu yüzden bir şeylerin değişmesi lazım.”

Anthony başı ellerinin arasında, derin nefesler alıyordu. “İnsanlara ne diyeceğiz?”

“İnsanlara ne mi diyeceğiz?”

“E yani. İnsanlar sorular soracak. Ne diyeceğiz?”

Brid için planın büyük bir bölümü netti ama bunu düşünmemiştii. Anthony’yi endişelendiren ilk şeyin bu olmasına şaşırmişti.

“E ayrıldığımızı söyleriz, yalan da olmaz. Dostane bir ayrılık.” Söylediği şey hoşuna gitti.

“Çok tuhaf geliyor.”

“İnsanlar devamlı ayrılıyor, Anthony. Suç yarıştırmak istemiyorum, gerçekten istemiyorum ama bu evlilikte mutlu olsaydın hemşirenin birini sikiyor olmazdın.”

“Ah, Brid. Ben hiç... Hata yaptım. İlgisi gururumu okşadı, sonra da olaylar birbirini izledi.”

“Umurumda değil, Anthony, gerçekten değil ama teklifimi kabul etmeyi reddediyorsan senden boşanırım.”

Anthony ifadesizce Brid’e baktı.

“Ve boşanırsak da çiftliğin, evin, hepsinin satılması gerekir.”

“Şart değil. Para bulabilirim.”

“Sonra ne olacak? Gecenin köründe beni elimde para dolu bir bavulla kapının önüne mi koyacaksın? Burası benim ailemin evi, çocuklarımı büyüttüğüm yer. Birileri pılını pırtını toplayıp gidecekse bu sen olacaksın. O kadar emek boşa

gidecek. Çocuklara miras kalmayacak. Benim planım iyi. Bundan daha iyi bir teklif alamayacaksın, Anthony Riordan.”

Brid memnundu. Duygusallaşmamıştı ve Anthony’ye bakınca korktuğunu görebiliyordu. Anthony bunların boş tehdit olmadığını biliyordu. Hiçbir şey hissetmemesine şaşırdı; adamın biriyle pazarlık yapıyor gibiydi. Bu adamın bir zamanlar kendisine dokunduğunu, boynunu yaladığını veya göğüslerini okşadığını hayal edemiyor ama bunları yaptığını biliyordu. Bu adam çocuklarının babasıydı.

“Düşünmen için sana biraz zaman vereceğim. Çocukları alırım, bence birkaç gece burada kalman en iyisi.” Ayağa kalktı.

Anthony’nin bu kadar uzun vadeli düşünmediği belliydi. “İyi de neden şeyde uyumuyorum...”

Brid kapıdaydı. “Burada kal, Anthony.” Koridora çıkarırken arkasını döndü. “Çocuklara ne söyledin bu arada?”

“Hasta olduğunu söyledim. Arkadaşında kalacağını söyledim.”

“Peki.”

Anthony ayağa kalktı ve arkasından hızlıca seslendi. “*Sen* dün gece neredeydin, Brid?”

“Hoşçakal, Anthony.”

Ön kapının kapanma sesi, ardından sessizlik.

Ev bugün farklı gözüküyordu. PJ evi ilk defa gün ışığında görüyordu; evin gri, cansız cephesi nasılsa her zamankinden iyi durumdaydı. Pencerelelerdeki ufak camlar yanıp sönüyor, kapı büyük ve coşkulu gözüküyordu ve koyu arduvaz çatının PJ'in daha önce farkına varmadığı bir parıltısı vardı.

PJ, zil sesinin evin derinliklerinde yankılandığını duyabiliyordu ama kapıya gelen olmadı. Tekrar denedi. Hiçbir şey olmadı, yalnızca araba yolunun kenarındaki ağaçlarda birkaç karga gönülsüzce gırtladı. Ortalıkta araba yoktu ama PJ bunun kimsenin evde olmadığı anlamına gelmediğini biliyordu. Çakıl taşlarına basarak evden uzağa, sol tarafa giden alçak duvardaki kapıya yürüdü. Bahçeye girdiğinde onu Bobby karşıladı. PJ çamurlu patilerinin üniformasını kirletmesini önlemeye çalışarak köpeği güç bela uzaklaştırdı. "Aferin sana. İn oğlum. İn oğlum."

Yürümeye devam etti ve sağına baktı. Mutfakta ışık yansımıyordu. Aylar önce Evelyn'i ilk gördüğü yere, ek yapıların arkasına bakmaya karar verdi. Bahçenin uzak köşesinde bir kapı hafif aralıktı. PJ nedense tetikteydi. Çakıl taşlarının üzerinden yürüyüp kapıyı hafifçe itti. "Kimse var mı?" Kapı tamamen açıldı ve gün ışığı her yeri kaplayarak köşede, eski tahta paletlerin üzerinde oturan birini ortaya çıkardı.

"Evelyn?" PJ kendisini fısıldayarak konuşmak zorunda hissetti.

Evelyn başını kaldırdı ve belli belirsiz gülümsedi. "PJ. Merhaba."

"İyi misin? Ne yapıyorsun burada?"

Evelyn elleriyle saçlarını düzeltti ve başını salladı.

"Hiç bilemiyorum. Duygusal bir aptal gibi davranıyorum herhalde."

"Evet." PJ ne yanıt vermesi gerektiğini bilemeden tuhaf tuhaf ayakta dikiliyordu. Ayaklarının ucunda Bobby yerleri kokluyordu.

"Babamı burada bulmuştum, biliyor musun?"

“Aaa.” PJ hikâyeyi duymuştu. Babasının kendini astığı odada oturan bir kadına söylenecek bir şey var mıydı? Bula-bildiği en iyi kelimeler “Hepiniz için çok zor olmuştur herhalde,” oldu.

“Evet. Evet, öyleydi.” Evelyn’in kafası karışık gibiydi, sesi sanki akli başka yerdeymiş gibi geliyordu. “Ben neden böyleyim, PJ? Sence ben azıcık deli miyim?”

Evelyn’i loş ıııkta tek başına otururken bulmak, PJ’e belki de onun gerçekten azıcık deli olduğunu düşündürmüştü ama onu “Hayır. Buna çok üzölmen normal,” diyerek rahatlatı.ı.

“Herkesin başına bir şeyler geliyor, değil mi? Herkesin. Kötü, berbat şeyler ama insanlar bunları atlatıyor. Hayatlarına devam etmeyi başarıyorlar.” Evelyn yavaşça konuşuyor, dersin can alıcı noktalarını açıklayan bir öğretmen gibi her kelimenin üzerine bastırıyordu. “Ben neden beceremiyorum? Ben neden hâlâ burada oturuyorum?”

PJ soruyu yanıtlamaya çalışmaması gerektiğini biliyordu, o yüzden yalnızca dikildi ve bakışlarını eski depoda gezdirdi. Örümcek ağı kaplı taş duvarlar, işlevleri çoktan unutulup gitmiş kanca ve makaralarıyla tavandaki eski kaba kirışler.

215

“Babam gitti. Tommy gitti. Yapabileceğimi sanmıyorum... Biliyor musun, bu sabah zavallı köpeğı dövdüm.”

“Bobby’yi mi?”

“Koştı gitti. Ne bileyim, tavşan veya tilki falan gördü herhalde ama seslenmeme hiç aldırmadı. Sanki varlığını unutmuş gibiydi. Dünyadaki her şey onun için benden önemliydi. Sonunda yakaladığımda o kadar kızgın ve üzgündüm ki kendimden korktum. Yumruklarımla dövdüm onu. Sonra kendimi berbat hissettim. Köpek, köpekliğini yapıyor işte.”

PJ huzursuz hissetti. Bunların herhangi birine nasıl yanıt verebileceğini gerçekten bilmiyordu. Geri geri adımlar atarak yavaşça bahçenin aydınlığına doğru yürüdü. “Abigail burarlarda mı?”

“Hayır. Hayır, bir gece daha tuttular. Öğle yemeğinden sonra gelir.”

“Harika. Teşekkürler.”

“Tommy’yi gerçekten görmüş, biliyor musun?”

PJ donup kaldı. “Ne? O mu söyledi?”

“Mecbur kaldı. Bunu buldum.” Evelyn elinde buruşturduğu ufak bir kumaş tepeceğini gösterdi. “Eşarp. Tommy vermişti.”

“Kusura bakma. Anlamadım. Nerede buldun?”

“Abigail’deymiş. Burkelerde bırakmıştım ama Tommy bende kalmasını istemiş, o yüzden Ballytorne’da karşılaştıklarında Abigail’e vermiş.”

PJ konuşmadan önce duraksadı.

“O gün onu gördüğünü neden hiç söylememiş?”

“Beni üzmemek istememiş. Beni korumaya çalışıyormuş sadece. Eminim sen sorunca her şeyi anlatır.” Evelyn başını kaldırıp PJ’e baktı ve yavaşça kumaşı elinin içinde top yaptı.

PJ başını indirip Evelyn’e baktı. O da onu üzmemek istemiyordu. Evelyn’i korumak istiyordu ama koruyamayacağını biliyordu.

“Evelyn bilmen gereken bir şey var.”

“Evet?” Paletlerin üzerine eğilmiş hâldeyken çok daha genç duruyordu. Bir genç kız gibi görünüyordu.

“Ceset. Bulunan ilk cesedin Tommy Burke’e ait olduğu tespit edilmiş.”

Evelyn’in yüzü önce ifadesizleşti, sonra yavaş yavaş bir dehşet ifadesiyle kaplandı. “Nasıl? O değil demiştin.”

PJ durumu ona nasıl en iyi şekilde açıklayabileceğini düşündü. “Başka testler de yapıldı ve...kesin olarak Tommy.”

Evelyn ayağa fırladı. “Ama dönmüş olsaydı kesin... Neden...”

Tekrar paletlerin üstüne çöktü ve eşarptan geriye kalanları hıçkırıklarını bastırmak için ağzına kapattı. PJ ona sarılsın mı, elini omzuna koysun mu bilemedi ama köşede kamburu çıkmış oturan figür teselli edilemez gibi gözüküyordu. Bir şeyler söylemek için ağzını açtı ama sonra vazgeçti. Onun yerine sessizce depodan çıktı, yapması gerekenin bu olduğunu biliyor ama yine de korkak gibi hissediyordu. Bahçeyi yarılادığında Bobby’nin ayaklarının dibinde olduğunu fark etti. PJ dönüp ek yapının kapısına baktı. Evelyn yapayalnızdı.

Arabasına dönünce saatine baktı. Neredeyse on ikiydi.

Muhtemelen Linus'u beklemesi gerektiğini biliyordu ama taburcu olmadan önce Abigail'le konuşmak istiyordu. Onun yatağa bağlı olması düşüncesi hoşuna gidiyordu. Bu düşünce Abigail'i zayıf ve kırılgan gösteriyordu. Abigail'in Ard Carraig'e dönmesini beklerse kadının gücünü toplayacağını ve o bildik kurumuyla sorularını geçiştirmeyi başaracağını hissediyordu. O kadından gerçekten hoşlanmıyordu.

Ballytorne Hastanesi'nde PJ tam ana giriş kapısının merdivenlerini çıkıyordu ki elinde küçük bir çantayla bizzat Abigail kapıda belirdi.

"Tam da görmeye geldiğim kadın!" diye seslendi PJ. Abigail yüzünde anlamaz bir ifadeyle, sanki onu tanımıyormuş veya neden onunla konuştuğunu çözemiyormuş gibi PJ'e baktı. PJ kalan son birkaç basamağı tırmanıp Abigail'in yanında durdu.

"Artık inşaatta gömülü olanın o olduğunu bildiğimiz için size Tommy Burke'le ilgili birkaç soru daha sormam lazım."

Abigail'in kaşları kalktı, gözleri kocaman açıldı ve PJ'e tam anlamıyla yan yan baktı. "Gerçekten mi? Bu sefer emin misiniz?"

"Evet, Miss Ross, eminiz."

"Yani aylar önce ortaya çıkaramamanız çok yazık. Bizi bir sürü üzüntüden kurtarabilirdiniz. Acaba kim batırdı bu işi?" diye sordu Abigail kimin beceriksizliği olduğunu çok iyi bildiğini ima eden bir sesle.

PJ derin bir nefes aldı. "Ard Carraig'e mi gidiyorsunuz? Sizi Garda aracıyla bırakabilirim."

"Teşekkür ederim ama benim kendi arabam var. Lyonsların oğullarından biri dün akşam getirip bıraktı benim için." Konu artık kapanmış gibi bir basamak indi. PJ elini koluna koydu ve onu sertçe durdurdu. "Memur bey?" Abigail, PJ'e ters bir bakış attı.

"Bence benimle gelmeniz en iyisi. Ballytorne polislerinden biri sonra sizi bırakır."

Bakışları kilitlendi ve PJ kadının itiraz etmesi hâlinde ne yapacağını düşündü ama sonra Abigail bakışlarını uzaklaştı-

dı ve yapmacık bir gamsızlıkla “İyi, madem ısrar ediyorsunuz,” dedi. Arkasında PJ’yle basamakları inmeye devam etti.

PJ “Bir sorun mu var?” diye sordu.

“Burada bir yerde olacak. Anahtarım.”

PJ kadının küçük çantasını karıştırmasını izledi. “Çok sinir bozucu değil mi? Yok galiba. Memur bey, acaba danışmaya gidip birilerinin yatağımın yanındaki küçük komodine bakmasını rica edebilir misiniz?” Başını çevirdi ve PJ’e içtenlikle gülümsedi. Abigail’i daha önce gülümserken görmediğini fark etmek PJ’i afallattı. Yakışmıyordu.

PJ “Bir dakikaya dönerim,” dedi.

Resepsiyondaki hemşire tanıdık geliyordu. Anthony Riordan’la gördüğü hemşire miydi? PJ emin olamadı, hepsi birbirine benziyordu. Abigail’in yattığı bölüme telefon edildi ve anahtarı aramaları için talimat verildi. PJ danışmada masanın üzerine eğildi, aylak aylak broşürlere göz gezdirerek bekledi. Kanser destek grupları. Montessori okulları. Bakımevi için sponsorlu koşular. Dünyayı daha iyi bir yer hâline getirmek isteyen o kadar çok insan vardı ki kendisini bitkin hissetti. Hemşire kendisiyle konuşuyordu. Anahtar ortada yoktu.

“Peki, aradığınız için teşekkürler yine de.”

Abigail’in bu haberi nasıl karşılayacağını merak ederek arabaya geri yürüdü. Yakın zamanda Abigail’in tekrar gülümserken göremeyeceğini düşündü ama kapıya yaklaştığında Abigail’in tam olarak da bunu yaptığını gördü. PJ direksiyonun başına geçince Abigail küçük bir anahtarlığı PJ’in yüzünün önünde sallayarak “Ne aptalım. Buradaymış meğer. Küçük fermuarlı cebe koymuş ve unutmuşum,” dedi.

“Şahane.”

PJ motoru çalıştırmak için anahtarı kontağa soktu ama motor çalışmadı. Vitesin boшта olup olmadığını kontrol etti ve debriyaja bastı ama hiçbir şey olmuyordu.

“Garip.”

“Ne?”

“Araba çalışmıyor.” Anahtarı oynattı ve direksiyonun kitlenmediğinden emin oldu. Yanıt yoktu. Abigail’in gözlerini kendisine diktiğini hissedebiliyordu. Bu olay Abigail araba-

dayken olmasa şaşardı zaten. İnip motora bakmayı düşündü ama ne anlamı olacaktı ki? Neye baktığıyla ilgili hiçbir fikri yoktu, bu da yalnızca yolcunun gözünde daha kötü gözükmesine neden olacaktı.

“Kusura bakmayın. Kasabadaki karakolu arayıp bana bir araç ödünç verebilirler mi diye soracağım. Uzun sürmez herhalde.”

“Peki. Gerçi tabii bende tam burada bir çözüm var.” Abigail anahtarlığını gösterdi. “Benim arabamla gidebiliriz.”

PJ emin olamadı. En kolay çözüm bu olurdu. Zihninde Ard Carraig’de bekleyen son derece sabırsız bir Linus belirdi.

“Ne oldu? Ben süreceğim diye mi gerildiniz?” Abigail tekrar gülümsüyordu. Tanrım, çok rahatsız ediciydi.

“İyi. Sizininkiyle gidelim.”

PJ bunu Abigail’e asla itiraf etmezdi ama şoförlüğünden içten içe etkilenmişti. Direksiyon başındayken kendine güvenliydi ve Ballytorne’un öğle arası doluluğunu yaşayan sokaklarında trafiği iyi okuyordu.

PJ yavaş yavaş sorularına geçmesi gerektiğini düşünüyordu, o yüzden Abigail’e kendisini nasıl hissettiğini sorarak başladı.

219

“Çok daha iyi. Basit bir ameliyattı. Her şey bir tür skopiyle yapılıyor. Sonrasında biraz rahatsızlık oluyor ama iyiyim aslında.”

“İyi. İyi.”

Bir buçuk kilometre kadar bir şey söylemeden gittiler, sonra Abigail konuştu.

“Ee, Evelyn’le konuşuyor musunuz?”

“Konuştuk, evet.” PJ bu konuşmanın nereye gideceğini merak ediyordu.

“Bulunanın aslında Tommy olduğu şeklindeki yeni teorisini anlattınız mı?”

“Anlattım.”

“Nasıl geçti peki? Üzülmüştür herhalde.”

“Biraz, evet. Sizin Tommy’yi otobüse binerken gördüğünüzü anlattı.”

“Evet. Kusura bakmayın, memur bey. Önemli olduğunu

düşünmedim sadece, Evelyn de o zaman neden ona söylemediğimi açıklamıştır.”

“Evet. Evet, açıkladı.”

Biraz daha sessizlik. Şimdi tepeden iniyor, Duneen’e yaklaşıyorlardı. PJ konuştu.

“O gün Tommy’nin gittiğini gören başka birilerini bulamamamız tuhaf geliyor.”

“Gerçekten mi? Aradan çok zaman geçti. Kim, neden hatırlasın ki?”

“Daha da tuhaf olan, Tommy’nin geri döndüğünü söyleyen tek bir kişi bile olmaması.”

“Geri geldiğini mi? Nasıl yani?”

“Siz onun gittiğini görmüşsünüz ama cesedi burada, Duneen’de bulundu, yani bir noktada dönmüş olması lazım.”

“Ha, evet. Anladım. Evet, öyle olmuş olması lazım.”

“Ve kimse farkına varmamış. Bütün kasaba onun kaçıp gitmesini konuşuyor olmasına rağmen.”

Solda Ard Carraig’in girişi belirdi. PJ, Abigail’in yavaşlamasını bekledi ama Abigail gaza daha fazla basıp eski gri duvarların ve dar kapıların yanından geçti.

“Ne?” PJ çaresizce camdan dışarı baktı. “Nereye gidiyorsunuz?”

“Kusura bakmayın, memur bey. Bu konuyu konuşacaksak arabada konuşmayı tercih ederim. Evelyn’in her şeyi tekrar duymak zorunda kalmasını istemiyorum.”

Durumlarındaki bu değişiklik PJ’in hoşuna gitmemişti ama ne yapacağını da bilemiyordu. Geri dönmesinde veya durmasında üstelemek bir nebze sert geliyordu, hem Abigail kabul etmezse şimdikinden daha kötü bir duruma düşecekti.

“Ne diyordunuz, memur bey?”

“Tommy’nin muhteşem dönüşünü neden kimsenin görmediğini merak ediyordum.”

“Onu biliyorum, memur bey, ama gerçekten onu mu söylüyorsunuz?” Arabadaki hava değişti. Abigail’in sesi buz gibiydi. PJ ona baktı. Çenesinde ufak bir kas seğiriyor, dümdüz karşıya bakıyordu.

“Belki de Tommy Burke hiçbir zaman bir yerlere gitme-

miştir diyorum. O otobüse binmemiş olmasının her şeyi daha anlamlı kıldığını kabul etmelisiniz.”

Abigail cevap vermedi. Dağlık araziye tırmanan yol iyice dikleşmişti.

PJ üstünlük kendisindeymiş gibi hissediyordu. “Kardeşinizi korumak için bu gidişi sizin icat etmiş olmanız çok mantıklı olurdu. Pek çok kişi aynısını yapardı.”

“Evelyn mi?” Abigail, PJ’e bir bakış attı. “Sizce Evelyn, Tommy Burke’ü ortadan kaldırmayı becerebilecek biri mi?”

“Önceleri öyle düşünmüyordum ama o çok...” kelimelelerini dikkatle seçmeliydi, “duygusal. Bir şeye veya birine aşırı tepki verdiğini düşünmek çok zor değil.”

“Ay, Tanrı aşkına. Evelyn, Tommy Burke’ü öldürmedi.”

“Çok emin konuşuyorsunuz.”

“Çok eminim, memur bey. Kardeşimin o küstah oğlanı öldürmediğini kesin olarak biliyorum.”

PJ’in kalbi hızla atıyordu ve ağzındaki kuruluğun da farkındaydı.

“O zaman kimi koruyorsunuz? Cinayeti kimin işlediğini biliyorsanız sizin...yani sizin bize söylemeniz lazım, söylemek zorundasınız.” Sesinin bu kadar zayıf ve etkisiz çıkması hiç hoşuna gitmedi.

“Siz pek akıllı bir adam değilsiniz, değil mi? Kasabada badi badi yürüyüp kendi hâline bırakılması gereken işlere burnunuzu sokuyorsunuz. Bunların hiçbirine gerek yoktu. Hiç.” Öfkesini iyice göstermek için sağ eliyle direksiyona vurdu. “Aptal, şişko, terli salak. Gerek yoktu. Hiç gerek yoktu.”

PJ ona tokat atmamak için koltuğunun iki yanını kavradı. Yıllardır kendisiyle böyle konuşan olmamıştı ve konuşulduğunda bile bunları söyleyenler cumartesi gecesini orada geçirmeleri için karakola götürdüğü ayyaşlar olurdu. Derin bir nefes aldı. “Bana istediğiniz kadar hakaret edin, Miss Ross, ama Tommy Burke’e ne olduğunu biliyorsanız bize söylemek zorundasınız.”

Abigail başını geriye savurdu ve kusar gibi bir kahkaha attı. “Ne olduğunu mu öğrenmek istiyorsunuz? İyi, size ne olduğunu anlatayım. Nişan haberinin gazetede çıktığı gün...

yani Evelyn'in çocuk için hislerinin ne kadar derin olduğunu tam anlayamamıştım. Yalnızca liseli bir kızın salakça tutulması diye düşünmüştüm. Burkelerden döndüğünde akli başından gitmişti. O hâlimden nefret ediyordum. Onu ağlarken görmekten nefret ediyordum. Annemle babam öldükten sonra ben başa geçmek zorunda kalmıştım ve onu öyle görmek bana durumun kendi hatam, kendi başarısızlığım olduğunu hissettiriyordu. Burke denilen o oğlana çok öfkeliydim. Arazimizi ona kiralamıştık ve Evelyn'in evde ona yardımcı olması fikri benden çıkmıştı ama bütün bunlardan sonra bize borcunu böyle ödüyordu.

"Tommy'yle yüzleşmek için çiftliğe gittim. Kiracımız olmaya devam etmesi mümkün değildi, bunu ona kendim söylemek istedim. Eve gittiğimde kapı açıktı. Birkaç kere seslendim, sonra içeri girdim. Masanın üstünde Evelyn'i çok mutlu eden o eşarp vardı. Ard Carraig'deki hıçkırıkları hatırladım ve kanım kaynamaya başladı. Eşarbi kaptığım gibi evin arka tarafına koşup, Tommy bahçede mi diye bakmaya gittim. Değildi ama tepenin orada bir traktör vardı, ben de oraya gidip içindeki Tommy mi diye bakmaya karar verdim. Oydu. Traktörün üstünde gamsız gamsız oturuyor, sürülmüş tarlaya tırmık çekiyordu. Onun için işler tıkırındaydı. Benden uzaklaşıp, arazinin aşağı taraflarına doğru giderken başının arkasına baktığımı ve ne kadar umursamaz gözüktüğünü hatırlıyorum. Daha o sabah bir kızın kalbini kırmıştı ve şimdi tırmık çekiyordu. Öfkeden titriyordum.

"Beni gördüğünde tarlanın yarısına kadar gelmişti. El salladı ama ben kapının içinde kıpırdamadan durdum. Traktörden benimle konuşmaya çalıştı ama umurumda değildi. Aşağı inmesini söyledim. Ne dediğimi tam hatırlamıyorum. Bağırdım. Ona çiftliği söyledim ve Evelyn'in eşarbını eline tıktım. Sanki eşarbi daha önce görmemiş gibi baktı. Bağırıp çağırdı ve Evelyn'in yalnızca genç bir kız olduğunu, onu yüreklendirecek hiçbir şey yapmadığını anlatmaya başladı, sonra..."

PJ kıpırdamadan oturuyordu. Abigail'in kendisinin de hâlâ arabada olduğunu unuttuğunu hissediyordu. Bu hikâyeyi

kendi kendine anlatıyordu.

“Sonra rüzgâr, eşarpı ucundan yakaladı. Rüzgârlı bir gün değildi. Esinti vardı sadece. Eşarp Tommy’nin arkasında uzun, ince bir alev gibi kıvrıldı. Her şey çok hızlı oldu. Traktörün arka tarafındaki şaft mili hâlâ dönüyordu ve eşarp bir anda oraya takıldı. Tommy sırtüstü düştü ve başını tırmığın yanına çarptı. O sesi hiç unutmayacağım. Yüksek sesli, vıcık vıcık bir çatırtı. Hareketsiz yatıyordu ve artık elinden bıraktığı eşarp, şaft milinin etrafında zararsızca salınıyordu. Her şey çok ani oldu. Çok kızgındım, şimdi de karşımda bu korkunç manzara vardı. Sanki ben neden olmuştum gibiydi ama bunun doğru olmadığını biliyordum. Tommy’yi kontrol ettim ama ölmüştü. Şimdi dönüp baktığımda ne kadar sakin olduğumu hatırlamak bana tuhaf geliyor. Traktöre tırmandım ve motoru kapattım, sonra da Tommy’yi tırmıktan uzaklaştırdım.”

Abigail sustu. Dudaklarında ufak bir sırıtiş belirdi. PJ, gülecek mi diye merak etti.

“Ne düşündüğünüzü biliyorum, memur bey.”

Abigail şimdi bir kez daha onun burada olduğunun farkındaymış gibi konuşunca PJ kendisini garip şekilde huzursuz hissetti.

“Ne?” diye sordu sessizce. Bu kadına nasıl davranması gerektiğinden emin değildi. Arabadaki ortam kırılğan ve tehlikeliydi. Şimdi çok hızlı gidiyor, tepeden aşağı iniyorlardı ve araç her dar virajda hızlandıkça PJ alacalı bulacalı mavi-likleriyle güneşte parıldayan Aikeen Koyu’nu belli belirsiz seçebiliyordu.

“Neden doğrudan kasabaya gidip olanları birine anlatmadığımı merak ediyorsunuz. Aklımdan geçti tabii ama sonra Evelyn’i düşündüm. Babamızın cesedini bulanın Evelyn olduğunu biliyor muydunuz? Tommy’nin ölüm haberinin onu mahvedeceğini düşündüm. Herkes onu konuşacaktı. Zaten acınacak hâldeki Ross kız kardeşlerden biriydi; üstüne bir de bu üzüntüyü yıkamazdım.

“Sonra her şey çok açık ve basit görünmeye başladı. Bahçeye gidip bir kürek buldum. Tarla sürülmüştü, o yüzden zor olmadı. Tommy’yi yuvarladım, yüz üstü düştüğünü ve bunun

beni nedense rahatsız ettiğini hatırlıyorum, o yüzden gökyüzüne bakacak şekilde çevirdim. Tommy'yi gömdükten sonra traktörü kulübeye geri sürdüm ve biraz samanla tırmığın yanındaki kanı temizledim. Eşarptan geriye kalanları motordan çıkardım, işim bitmişti. Kulübeyi traktördeki anahtarlarla kilitledim ve eve döndüm. Tommy kaçmıştı.

“O akşam kasabaya indim ve birkaç kişiye otobüsten bahsettim. Bu kadar basitti, memur bey. Ve yirmi beş sene boyunca her şey yolundaydı. Kimsenin umurunda değildi ve Evelyn'in yeniden bir hayatı olmuştu.”

PJ gözlerini Abigail'e dikti. Ciddi miydi? Gerçekten kardeşinin hayatına devam ettiğini düşünüyor muydu? Yaptığının Evelyn'i de Tommy'yle birlikte gömmekten farksız olduğunun farkında değil miydi? O kadın muhtemelen Ard Carraig'de hâlâ yüzünü o sikik eşarba bastırmış ağlıyordu.

“İsterdim ki... Tanrım, o kadar isterdim ki işçilerin JC-B'sinin³⁴ kepçesi biraz daha sola veya sağa hizalansaydı da bunların hiçbirisi olmasaydı.”

Abigail'in ses tonu PJ'in hoşuna gitmedi. Sanki hâlâ kendisinden daha fazlasını biliyor gibiydi. Hikâyenin başka kısımları da mı vardı? Ağzını açtı ve kendini Abigail'e gerçeği söylerken buldu.

“Ne söyleyeceğimi bilmiyorum. Şok oldum.”

“Neden? Kadınım diye mi?”

“Hayır. Hiç alakası yok. Bunun bir aşk cinayeti çıkacağını düşünüyordun, sizin nedense cinayet gibi göstermeyi uygun gördüğünüz basit bir kaza değil. Bir iki gün sonra itiraf etmeyi düşünmediniz mi?”

“Planım iyiydi. Sağlamdı. Yirmi beş sene boyunca işledi. Tommy kimsenin umurunda falan değildi.”

PJ başını mutfak masasına eğen Mrs. Meany'yi düşündü.

“Neden şimdi bana her şeyi anlattınız? Neden hiçbir şey olmamış gibi davranmadınız? Elimizdeki delillerle kimseyi mahkûm edemeyeceğimizi biliyor olmanız lazım.”

“Neden şimdi mi? Çünkü, memur bey, önemi yok da ondan.”

34. İngiliz iş makinesi markası. (ç.n.)

“Önemi yok mu?”

“Artık hiçbir şeyin önemi yok.”

Araba sertçe sağa, kalın çitlerin olduğu ve ortasındaki asfalttan bir ot yükseltisinin fırladığı ufak bir yola döndü.

“Anlamıyorum.”

“Ben ölü bir kadını, memur bey. Tümörler. Beni ameliyat ederken tümörler bulmuşlar. Dördüncü evre. Hastalara nasıl davranılması gerektiğini pek iyi çözememiş hemşirenin tabiriyle her yerimi sarmış. Birkaç haftam, en fazla birkaç ayım kaldı. Anasına bak kızını al. Piyango bana vurdu.”

Çitler şimdi yeşil bir bulanık içerisinde geride kalıyordu. PJ, Dromore iskelesine gittiklerini fark etti. Araba çok hızlıydı ve dehşetli bir korku onu ele geçirmişti.

“Eminim yapabilecekleri bir şeyler vardır.”

Sessizlik. PJ, Abigail’e baktı. Vücudu tamamen koltuğuna yaslanacak şekilde elleriyle direksiyona bastırıyor, dümdüz karşıya bakıyordu.

“Miss Ross nereye gidiyoruz?”

Abigail yanıt vermedi.

“Aptalca bir şey yapmayın, Miss Ross.”

Abigail uzanıp radyoyu açtı, sesi yükseltti. Lyric FM’de kaygısız, şen bir operet çalıyordu. “Gilbert ve Sullivan” olabilir miydi? PJ kemerini çözdü. Araba çitleri geride bırakmış, tam hız iskeleye ilerliyordu.

PJ müziği bastırmaya çalışarak “Tanrı aşkına be kadın!” diye bağırdı ve direksiyona uzandı. Abigail direndi, beklediğinden daha güçlüydü. İskelenin alçak duvarı yalnızca birkaç metre uzaktaydı. PJ direksiyonu kırabildiği kadar sola kırdı ve araba engebeli otların üzerinden sekerek iskeleden saptı. PJ çaresizce el frenine yapıştı ve çekti. Araba bir kere, iki kere döndü, sonra üçüncü dönüşte falezin kenarından düşüp aşağıda çalkalanan suların üzerinden uçarlarken her şey ürkütücü bir sessizliğe gömüldü.

PJ kapının koluna yapışmıştı, zaman durmuş gibiydi. Gözünün önünde hayatından sahneler belirdi. Sinemanın karanlığında Emma Fitzmaurice’in gülen yüzü. Üniformasını ilk giydiğinde annesinin iftiharla ağlaması. Yüzündeki terin

Brid'in solgun tenine düşmesi. Araba dalgalara gömüldüğünde kulakları sağır eden bir gürültü PJ'i yuttu.

Kayalıklar bomboştu. Okyanusun arabayı tamamen yuttuğunu görecektense yoktu. Falezin dibindeki soğuk kayaları yalayan dalgaların altından gelen "Gece Kraliçesi"nin³⁵ ezgilerini duyacak kimse yoktu.

35. Mozart'ın "Sihirli Flüt" operasından bir arya. (ç.n.)

Bir haftada iki cenaze. Hava bozmuş ve Duneen'in üstüne karanlık bir kasvet çökmüştü. Petra kasasındaki dijital saate baktı. Şimdi hepsi oradadır, diye düşündü. Bütün kasabanın o kadına son görevlerini yerine getirmek istemesi garipti. O bir katildi. Belki de Mrs. O'Driscoll bu yüzden dükkânı kapatmaya karar vermişti. Petra rengini açtırdığı uzun saçlarının uçlarını çiğniyordu. İrlanda gizemli bir ülkeydi.

Mezarlıkta papaz duasını bitiriyordu, Evelyn, Florence'a yaslanmıştı. İki kadın bu mezarlığa son gelişlerini hatırladılar. O zaman buraya babaları ve talihsiz ölümü nedeniyle gelmişlerdi. Abigail onları etraflarını saran büyük yas tutanlar kalabalığından korumak istermiş gibi kollarını omuzlarına atmış, aralarında durmuştu. Şimdi önlerinde yatan ise Abigail'di. Florence durumlar düşünüldüğünde kasabadakilerin gelip gelmeyeceğini merak etmişti ama onlardan şüphe duymasına gerek yoktu. Cenaze, gömülen kişiden hep daha önemli olacaktı.

227

Mrs. O'Driscoll yas tutanların oluşturduğu uzun sıraya girdi. Sıra kendisine gelince kardeşlerin elini sıktı. "Başınız sağ olsun." Florence hafifçe gülümsedi ve sessizce "Teşekkür ederim," dedi ama Evelyn başını bile kaldırmadı. Mrs. O'Driscoll iki kadının yanından ayrılıp, merdivenlerden inmeye başladığında şimdi ne yapacaklarını merak etti. Çiftliği satacaklar mıydı? Kendisi olsa böyle yapacağını biliyordu. Ard Carraig lanetliydi. Orada mutlu olamazlardı.

Ard Carraig'de saatin tiktakları ve buzdolabının aniden çalışmaya başlayan motorundan başka ses yoktu. Florence, Evelyn'in etrafında dolanıp duruyor, ona içilmeyen çaylar ve yenilmeyen yemekler yapıyordu. Alıştırma kitapları okuyor veya işaretliyor, kardeşine kaçamak bakışlar atıyordu. Evelyn ise elleri kucağında öylece oturuyor, gözünü bazen yere, bazen de ortalarda bir yerlere dikiyordu. Bobby artık ağlayarak veya bacağına pati atarak ödül alamayacağını, hatta kulak-

larının bile okşanmayacağını hemen öğrenmişti. Şefkatini Florence'a yönlendiriyor, çenesini bacağına dayayıp yanına kıvrılıyordu.

Evelyn hissiz ve bitik hissediyordu. Her şey ona karşıyken önemsemenin, denemenin, inanmanın veya sevmenin ne anlamı vardı ki? Bunların hepsi öylesine başına gelmiş olamazdı; bir şekilde kendi hatası olmalıydı diye düşünüyordu. Denemek başarısız olmaktı. Değer vermek incinmekti.

Akşamın ilk saatlerinin karanlığı bastırmış, Florence kitabını bırakıp ışığı yakmak için kalkmıştı. Evelyn yerinden kımıldamadı. Sanki Florence'ı görmemiş gibiydi.

Linus neden burada olduğundan emin değildi. Masasının üstünde yığınla iş vardı ve Ballytorne'u bir daha görmek zorunda kalmayacağını umuyordu ama işte hastanenin otoparkına doğru gidiyordu.

Elinde meydandaki SuperValu'dan aldığı ufak bir poşet yeşil üzümle merdivenleri tırmandı. Hastalara neden üzüm alınırdı? Kendisini aptal gibi hissediyordu. En azından işi bir de bir şişe Lucozade³⁶ getirmeye vardırmamıştı. Danışmadaki hemşireye yaklaştı.

“Memur PJ Collins'e gelmiştim.”

Yanlardaki tutacakların ve yüksek yastık yığınlarıyla hastane yatağının PJ'i olduğundan daha da devasa gösteren bir yanı vardı. Linus'un aklına kocaman memelilerin doğal ortamlarına götürülmek için uyuşturulmak zorunda oldukları doğa belgeselleri geldi.

PJ başını geriye atmıştı ve gözleri kapalıydı. Ne yapacağından emin olamayan Linus duraksadı. Uyandırma mıydı? Yatağın yanındaki yüksek sırtlı sandalyeye oturup bekleme-ye karar verdi. Dalgın dalgın üzümlerle oynuyordu.

On dakika sonra PJ başını kaldırdı, başkomiserin yatağın yanında oturmasına hiç şaşırılmış gözüküyordu.

“Merhaba.”

“Merhaba, memur bey. Nasıl hissediyorsun?”

36. “Hastalar için enerji içeceği” sloganıyla satılan içecek. (ç.n.)

“Fena değil. Yakında çıkarım herhalde. Gelmeniz ne hoş.”

“Saçmalama. Hayatta olduğuna seviniyoruz. Sana biraz üzüm getirdim.” Poşeti uzattı.

PJ önündeki üzüm ve sap karışımına baktı.

“Kusura bakma. Uyanmanı beklerken birkaç tane yedim.”

İki adam da kıkırdedi. Aralarında daha önce olmayan bir rahatlık vardı.

Linus, PJ’in kazadan sağ çıktığını öğrenince yürekten sevinmişti. Haberi arabayı falezlerde gören bir trol teknesi vermişti ama sahil güvenlik geldiğinde PJ çoktan kayalıkların üzerinde titreyerek oturuyordu. Çarpmadan hemen önce kapıyı açmayı başarmış, koyun dibine gömülen arabadan yarı bedenini çıkarabilmişti. Şasiye çarpıp köprücük kemiğini kırmış, üç kaburgası çatlamıştı. Köprücük kemiğini şimdi bir levha ve vidalar yerinde tutuyordu.

Hastanede geçirdiği günlerde ağrı kesiciler ve genel anestezinin etkisi yüzünden bir uyuyup bir uyanırken kazayı çok düşünmüştü. Abigail’i arabadan kurtarmak için daha fazla çaba harcaması mı gerekirdi diye kurmuştu. Aslında arabaya dönmek için hiçbir gayret göstermemişti. Teni buz gibi tuzlu sudan yanarken hayatta olduğuna şükrederek ve kendisini öldürmek için bunca çaba gösteren kadına söverek büzüşüp oturmuştu. O anda onu kurtarmak için kendi hayatını riske atmak aklından geçmemişti.

Nerede hata yaptığını da düşünmüştü; bir polis memuru olarak uyarı işaretlerini nasıl görebileceğini, durumu önlemenin bir yolu olup olmadığını. Ballytorne’daki çocuklar arabasını hastane otoparkından aldıklarında direksiyonun altındaki ve etrafındaki bütün tellerin özenle kesildiğini görmüşlerdi. Tırnak makası gibi küçük bir şey kullanıldığını tahmin ediyorlardı. Gerçekten tehlikede olduğunu anlaması için ne kadar zaman geçmesi gerektiğini hatırladıkça şaşırıyordu. Abigail’in hastaneden ayrıldıkları andan itibaren sonunu tasarladığı belliydi.

“Sence işe ne zaman dönersin?”

“Bilemiyorum.” Bu, PJ’in üzerinde uzun zamandır dü-

şündüğü bir diğer konuydu. “Açıkçası döner miyim, bilmiyorum.”

Linus afalladı. “Gerçekten mi? Neden? Bu işi seviyorsun sanıyordum.”

“Seviyorum. Seviyordum. Açıkçası bütün bunlar kafamı allak bullak etti.”

“Kaza mı?”

“Hayır. Hayır, bütün soruşturma aslında. Burada yatıp *gardaí* 'ye neden katılmak istediğimi düşünüp hatırladım. Faydam olur diye düşünmüştüm. Hani, hizmet vermek. O zamanlar bu kasaba olayı bana çok cazip geliyordu. Bir topluluğun parçası olma düşüncesi hoşuma gidiyordu. Yardımcı olmak. Dediğim gibi, hizmet vermek. Ama sonra işe başladım ve yıllar içinde her gün yaptığım şeyin hiç de böyle olmadığını nedense fark edemedim. Yalnızca ehliyet veriyor, vergi disklerini³⁷ kontrol ediyordum. Maymun olsa yapar. Sizin –teknik adamların– etrafta olmanız bana işin nasıl olabileceğini fark ettirdi. Hız kontrol noktasında dikilmeye veya insanları pub'lardan çıkarmaya dönebileceğimi sanmıyorum gerçekten. Aklımı kaçıırırım. Anlıyor musunuz?”

“Tabii. İlk başladığımda ben de bunlara katlanamıyordum. Yine de iyi düşün. Seni kaybetmek bizi üzer.”

PJ aslında kararını vermiş olsa da “Düşünürüm,” dedi.

Linus ayağa kalktı. “Eh, benim dönmem lazım. Seni tek parça görmek güzel.”

“Geldiğiniz için teşekkür ederim. Minnettarım gerçekten.”

“Kendine dikkat et.”

Linus arkasını döndüğünde eli kapıdaydı.

“Peki Cork nasıl olur?”

“Ne?”

“Seni tavsiye etsem Cork'a taşınmayı düşünür müsün?”

PJ ne diyeceğini bilemiyordu ama Linus planına gittikçe ısınıyordu.

“Yeteneğin var. Bence çok zorlanmadan başkomiser olursun.”

37. Taşıt vergisinin ödendiğini gösteren, arabanın ön camına yapıştırılan çıkartma. (ç.n.)

PJ henüz yaşanmamış bir hayatın sayfalarını karıştırdı. Bu bölümün hoşuna gittiğini hissetti.

“Gerçekten mi? Yapabilir misiniz?”

“Söz vermeyeyim ama denerim yani. Deneyeyim mi?”

“Evet. Evet, lütfen.” PJ neşeyle gülüyordu.

İkinci cenazede üç kişi yas tutuyordu. Üç kadın. Hepsi birbirinden biraz uzakta duruyordu. Mezara en yakın olan Mrs. Meany’ydi. Bir komşusundan siyah bir palto ödünç almıştı. Biraz fazla büyük geliyordu, başı önünde dikilirken parmaklarının uçları paltonun kollarından çıkıyordu. Küçük Lizzie Meany sonunda bebeğini yatırıyordu.

Dualar okunduktan sonra Mrs. Meany mezarın yanına gitti ve tabut kapağının üzerine bir avuç koyu kırmızı toprak attı. Zihninde, kucağında agulayan bir kundak tutan Mrs. Burke belirdi. Bu tabut çok büyük ve soğuk gözüküyordu.

Arkasında yaklaşık üç metre aralıkla Evelyn ve Brid duruyordu. Yaşlı kadın mezara bakarken Brid, Evelyn’in yanına gitti ve ona sarıldı. Evelyn Ross’a genç kızlığında duyduğu öfkeye sıkı sıkıya tutunmadan da hayatında zaten birçok şey olup bittiğini düşünüyordu. Ânında pişman oldu. Evelyn’in kolları iki yanında salınmaya devam etti ve Brid geri çekilmeden önce dengesini kaybetmemek için bir iki saniyeliğine Evelyn’e yapışmak zorunda kaldı. Evelyn berbat görünüyordu. Gözlerinin altında koyu halkalar vardı ve Brid’e sanki orada yokmuş gibi bakıyordu.

“İyi misin?”

“Evet.” Sesi fısıltı gibiydi.

“Seni eve falan bırakayım mı?”

Evelyn yanıt veremedi şapelin yan tarafından Florence belirdi.

“Merhaba Mrs. Riordan. Ben götürürüm. Merak etmeyin.” Kolunu Evelyn’in omuzlarına attı ve onu oradan uzaklaştırmaya başladı.

“Ne kadar üzücü bir gün.”

Mrs. Meany şimdi Brid’in yanındaydı.

“Aa, Rosslar gidiyor mu?”

“Evet. Evelyn çok iyi hissetmiyor sanırım.”

“Aa, anladım.”

İki kadın konuşmadan durdular, ikisi de ne söyleyeceğini bilemiyordu. Hiç tanımadığı annesi. Hiç evlenmediği gelini.

“Doğru olur mu bilmiyorum ama eve gelmek istersen sandviç yaptım.”

“Ah, çok teşekkür ederim ama şimdi çocukları almam lazım.”

“Tabii. Tabii.”

Brid bir sarılma denemesinde daha bulunmaktan vazgeçti ve yaşlı kadının elini tuttu.

Kulübesine dönen Mrs. Meany ödünç aldığı paltoyu çıkarıp mutfak kapısının arkasındaki ahşap askıya dikkatlice astı. Durdu ve masaya baktı. En iyi porselenleri çıkarmıştı. Altı fincan ve tabağı, ufak bir tabak yığını. Yanlarında iki sandviç tabağının üzerine nemli bir kurulama bezi serilmişti, tezgâhta ise ekmeğin yanında, içinde üzeri daha yeni kremayla kaplanmış havuçlu kek olan bir kalıp duruyordu.

Masanın yanındaki sandalyelerden birine çöktü ve kurulama bezini araladı. Kenarları kesilmiş ufak üçgen bir sandviç aldı. Jambonluydu. Köşesini kemirdi, sonra bıraktı. İç geçirerek kalktı ve tabakları çöpe götürdü. Ne ziyan, diye düşündü.

Yanına yalnızca büyük yeşil bir bavulla iki küçük kanvas çanta almıştı. Arabasının bagajına tepilmiş hallerine baktı. Onca yıl önce Templemore’da eğitime giderken aldığı çantaları. Üzerinden bir ömür geçmişti. PJ yeterince şey yapıp yapmadığını düşündü. Geçip giden onca yıl boyunca bir hayatı olmuş muydu? Olmadığından kuşkulanıyordu ama önemi yoktu çünkü şimdi bir hayata başlıyordu. Kapıyı kapattı. Aylarca bekledikten sonra nihayet gitmek iyi hissettiriyordu.

Gecikmenin sebebi önce yerine geçecek birini aramalarıydı ama sonradan Duneen’deki Garda karakolunun kapatılması ve Duneen’e ve civardaki kasabalara Ballytorne’daki polislerin bakması kararlaştırıldı. PJ bunu duyduğunda kaşlarını kaldırmıştı. Demek ki yerine biri koyulamıyordu, aksi hâlde, diye düşündü güceniklik veya pişmanlık duygularını

bastırmaya çalışarak, son on beş yıldır yaptığı işin hiçbir anlamı yoktu. Kendisine çok sert davrandığını düşündü. Terfi haberi duyulduğunda insanların onunla konuşma şekli, ona yaptığı işe değdiğini göstermişti. İnsanların kendisini özleyeceğini hissediyordu. O onları özleyecek miydi? Özleyebileceğini düşünüyordu.

Bungalovun ön kapısını kilitleyip arabasına bindi. Tarih olmaya yüz tutan her önemsiz ayrıntı ağır bir havaya bürünmüştü; o gün ne yaptığının –dişini fırçalamak, *kettle*'ı çalıştırmak, ayakkabılarını bağlamak– önemi yoktu; her şeye bir “Şimdi son kez...” yorumu eşlik ediyordu.

Yapraklar şimdiden sararmaya başlamıştı ama güneşte hâlâ Duneen'in onu en güzel hâliyle ağırladığını anlatan bir sıcaklık vardı. Her şeyi sindire sindire, Main Street'te yavaşça ilerledi. Buraya hiç dönecek miyim diye merak etti.

Mrs. O'Driscoll dükkânının önündeydi. PJ ona el salladı. Mrs. O'Driscoll'ün biraz kafası karıştı ve o da el salladı. PJ kendi kendine gülümsedi. O günün bugün olduğunu unuttuğu belliydi. Solunda Burke çiftliğine giden tepe vardı. Toplu konut inşaatı artık bitmiş, Florence ve Evelyn herkesi şaşırtarak Ard Carraig'i satmış ve oradan yeni bir ev almışlardı. Okul açısından kolaylık oluyordu tabii ama insanlar yine de burasının onlar için en iyi yer olup olmadığını sorgulamışlardı. PJ bir hafta önceden gittiğini haber vermek için kız kardeşleri aramıştı ama Florence Evelyn'in pek iyi olmadığını söylemiş, PJ de vedalaşmaya gitmemişti. Esasen artık Evelyn'i gören çok az kişi vardı.

Florence âdeta bakıcı rolü üstlenmişti. Her akşam O'Driscoll's'tan birkaç şey alıyor ve yeni eve gidiyordu. Her şeyin çok temiz olması hoşuna gidiyordu. Mutfak, banyo, camlar. Hiçbir şey kalın bir anı tabakasıyla kaplı değildi. Evelyn'le ilgili ne yapacağını bilemiyordu. Yardıma ihtiyacı olduğu belliydi ama bir uzmana görünmeyi reddediyordu. Kasabadaki doktor onu birkaç kere çağırmış ve bazı anksiyete ilaçları yazmıştı ama pek bir şey değişmiş gibi değildi. Arada sırada birileri Evelyn'i sabah çok erkenden veya hava karardığında köpeği gezdirirken gördüğünü söylüyordu ama Evelyn bunun

haricinde kasaba hayatından tamamen silinmişti. Ablası artık Florence değil, “zavallı Florence”tı ve öyle de kalacaktı.

PJ kasabayı geçince hızlandı ve Cork’taki yeni hayatını düşündü. Şehrin dışındaki yeni toplu konutlardan tek odalı bir daire kiralamıştı. Çalıştığı yerden ayrı bir evi olmasını dört gözle bekliyordu. Bütün yemeklerini Mrs. Meany yapmayınca biraz kilo verir mi, diye düşündü. Vermeyi umuyordu.

Brid Riordan’ın çiftliğine giden dönüşü geçti. Gidip veda etmek istiyordu ama işlerin Brid için kolay olmadığını biliyordu. Şansına Anthony’yle aynı zamanda orada olabilirdi.

Anthony bir süre annesiyle kalmıştı ama ona çiftlikte küçük bir ev inşa etme işi başlayınca Brid yumuşamış ve eve geri dönmesine izin vermişti. Babalarının misafir odasında uyuduğunu bilseler de herkesin aynı çatı altında olması çocukları mutlu ediyordu.

Brid başta çocukların tepkisine şaşırmıştı. Daha fazla üzülenin Cathal olacağını düşünmüştü ama Carmel daha fazla zorlanmıştı. Brid ve Anthony haberi onlara birlikte vermişlerdi. Cathal yalnızca başını sallamıştı. Brid onun ağlamamak için çok uğraştığını görebiliyordu. Onu üzen bir şey yapıyor olmaktan nefret ediyordu. Carmel, babasının, annesi çok berbat biri olduğu için onları terk ettiğine karar vermişti. Brid’e bağırıyordu. Ona orospu ve ayyaş demişti. Anthony onu azarlamaya ve kararı anneyle babanın birlikte verdiğini anlatmaya çalışmıştı ama Carmel’in dinlediği yoktu. Annesi, babasını uzaklaştırmıştı.

Aylar geçtikçe sular durulur gibi olmuştu, Carmel şimdi Brid’e karşı en azından medeni davranıyordu. Brid bazen ona babasından ve hemşireden bahsetmek istiyordu ama onun için de muhtemelen kendisini suçlayacağını biliyordu.

Bir diğer büyük değişiklik Brid’in para kazanıyor olmasıydı. Babasının pastacılık yeteneklerini miras aldığını keşfetmişti; önce diğer annelerden bazıları ondan tarifler istemiş, biri de ona bir doğum günü pastası siparişi vermişti. Ardından başka istekler gelmiş ve özgüveni yükselen Brid, Ballytorne’daki Coffee Nook adındaki küçük dükkâna gitmiş, onlara kapkeklerinden ve keklerinden tattırmıştı. Artık düzenli si-

Yol vadinin yan tarafından kıvrılıyor ve Duneen'i geride bırakıyordu. Güneş gökyüzünde alçalıyor, tarlaların üstü uzun gölgelerle kaplanıyordu. PJ kendisini tuhaf şekilde rahatsız hissetti. Sanki virajları alırken birileri onu izliyordu. Arkasına yaslandı ve ellerini aralarında eşit mesafe olacak şekilde direksiyona koydu. Sanki bir filmde gibiydi ama bunun filmin başı mı sonu mu olduğunu bilemiyordu.

Sonsöz

PJ bundan nefret ediyordu. Bir restoranda tek başına oturmak, kaçınmaya çalıştığı bir şeydi. İçeri girdiğinde restorandakilerin kendisine bakışları... Ne kadar eğlendiklerini ve tiksindiklerini gizlemeye bile çalışmıyorlardı. Bu adam daha fazla yemeği ne yapacaktı yahu?

Bir de sandalyesine geçmeye çalışma faslı vardı. Asla geçebileceği kadar yer olmaz ve hep birileri sandalyesini ileri çekmek zorunda kalırdı. Dışlarından ona sorun olmadığını söylerlerdi ama PJ kapladığı yer nedeniyle kendisine kızdıklarını bilirdi.

Garson yanına geldi ve ekmekle tereyağ isteyip istemediğini sordu. Sırıttıyor muydu o?

“Evet, lütfen.” Bu beklediğinden de kötüydü. Kalın halılar ve kolalı masa örtüleri mekâna dingin bir hava veriyordu. Tek duyabildiği tabaklara çarpan çatal bıçak sesleri ve nedense çok daha güçlü çıkıyormuş gibi gelen kendi nefesiydi. Alnında bir ter tabakası oluştuğunu hissedebiliyordu. Silmek için peçeteyi kullanabilir miydi?

Ufak bir tereyağ kalıbıyla ekmek sepeti geldi. O garson kesinlikle kendisine gülüyordu. PJ onun gitmesini bekledi ve bir parça ekmek alıp üzerine tereyağ sürdü. Tanrım, çok güzeldi. Bir parça daha yiyebilirim, dedi. Bir parça daha. Geriye yalnızca tek bir dilim kalmıştı. Onu da yemeyecekti. O çokbilmiş garsona geri döndüğünde sepetin bomboş olduğunu görme zevkini tattırmayacaktı. Karşısında duran birkaç soyut resme baktı. Ne kadardır buradaydı? Saatine baktı. Beş dakika. Bir şey değildi.

Kapı her açıldığında gelenin kim olduğunu görmeye çalışıyordu ama masası bir girintinin hemen yanında olduğundan yalnızca bar bölümünü görebiliyordu. Bir şey kutladıkları belli olan yaşlı bir çift, üç işadamından oluşan bir grup, gergin bir genç çift. PJ onların bardaki kıza paltolarını vermelerini ve kendilerini masalarına götüren garsonun peşinden gitmelerini izledi. Mekân neredeyse dolmuştu.

Kapının açıldığını duydu ve devetabanı renkli bir palto giymiş bir kadını arkadan gördü. PJ bu paltoyu daha önce görmemişti. Kadın paltosunu çıkarınca şık beyaz yakalı lacivert bir bluz giydiği görüldü. Başgarsonla konuşurken saçlarına dokunuyordu. Adamın peşinden gitmek üzere arkasını döndüğünde gözleri PJ'in gözleriyle buluştu. Brid Riordan kısa süreliğine elini salladı ve gülümsedi.

O son ekmek dilimi unutulup gitmişti.

Teşekkür

Roman yazmak benim uzun süredir gerçekleştirmek istediğim bir hedefti ama siz bu kitabı elinizde çok sayıda insanın cesaretlendirmesi, ısrarı, desteği ve genel anlamda amigoluğu sayesinde tutuyorsunuz.

Yayınevim daha iyi olamazdı. Carolyn Mays bana kendimi Hodder ailesinin tam teşekküllü bir mensubu gibi hissettirdi ve editörüm Hannah Black bu kitabı gerçeğe dönüştürmek için dur durak bilmeksizin çalıştı. Notları ve önerileri hep çok akıllıca ve memnuniyet vericiydi ama belki de en önemlisi bana kendimi bir yazar gibi hissettirdi. Hodder ailesinin teşekkür etmem gereken diğer mensupları, bir roman yazdığımı dünyaya duyurdukları için Lucy Hale, Alice Morley ve Louise Swannell. Bu kadar güzel gözükmesini sağladıkları için Alasdair Oliver ve Kate Brunt. Bütün uzmanlıkları, yardımları ve sabırları için Claudette Morris, Liz Caraffi ve Emma Herdman!

Finiş çizgisine ulaşmam için bana destek oldukları için Melanie Rockcliffe ve Dylan Hearne ile Troika Talent'taki herkes.

Hevesleri ve keskin gözleri için ilk okuyucularım Gill Sheppard, Niall Macmonagle, Rhoda Walker, Paula Walker, Becky Nicholass ve Maria McErlane.

Kendimi evimde hissetmemi sağlayan ve romandaki mekânlardan bazıları (ama karakterlerin hiçbirini!) için bana ilham veren Bantry ve West Cork'taki Sheep's Head'deki komşularım ve arkadaşlarım.

Bir seneyi aşkın süredir bu kitapla ilgilenme numarası yapan bütün arkadaşlarıma çok şey borçluyum ve elbette hikâyemi okumayı seçtiğiniz için size fevkalade minnettarım. Umarım hoşunuza gitmiştir.

